

DÜNYADA BİR İLK

TAMAMI
DİJİTAL
ÇÖZÜMLÜ

CANLI
DERS
Destekli

TÜM ADAYLAR İÇİN

1071

KPSS

TARİH SORU BANKASI

TALİP AKBAYIR • MUSA ASLANTAŞ

AKADEMİ
DENİZİ

soru
pro

JENERİK

CANLI DERS DESTEKLİ KPSS 1071 TARİH SORU BANKASI

Yayın Koordinatörü
Selim IŞIK

Yazar
Talip AKBAYIR - Musa ASLANTAŞ

ISBN
978-625-6389-31-1

BASKI

© COPYRIGHT AKADEMİ DENİZİ YAYINCILIK

Bu kitabın her türlü yayım hakkı Akademi Denizi Yayıncılık'a aittir. Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası hükümleri gereğince kaynak gösterilerek bile olsa alıntı yapılamaz, herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, genel ağ ve diğer elektronik ortamlarda yayımlanamaz.

Saray Mah. Fatih Sultan
Mehmet Blv. No: 316
Kahramankazan / ANKARA

T.C. Kültür ve Turizm
Bakanlığı Sertifika No
52497

0552 518 06 06

akademideniziyayincilik@gmail.com

akademidenizi.com.tr

PODCAST

TÜRKÇE

PODCAST

COĞRAFYA

PODCAST

TARİH

PODCAST

ANAYASA

İÇİNDEKİLER

■ İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ	5
■ TÜRK İSLAM TARİHİ	13
■ TÜRKİYE TARİHİ	21
■ OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ	29
■ OSMANLI YÜKSELME DÖNEMİ	37
■ XVII. YY OSMANLI DURAKLAMA DÖNEMİ / ARAYIŞ YILLARI	45
■ XVIII. YY OSMANLI GERİLEME DÖNEMİ	53
■ OSMANLI DAĞILMA/ÇÖKÜŞ DÖNEMİ	61
■ OSMANLI KÜLTÜR VE UYGARLIK	69
■ XX. YY'DA OSMANLI İMPARATORLUĞU	77
■ I. DÜNYA SAVAŞI	87
■ MONDROS ATEŞKESİ VE CEMİYETLER	93
■ MİLLİ MÜCADELE HAZIRLIK DÖNEMİ	97
■ I. TBMM DÖNEMİ	103
■ MİLLİ MÜCADELE MUHAREBELER DEVRİ	107
■ MİLLİ MÜCADELE DİPLOMASİ DÖNEMİ	113
■ ATATÜRK DÖNEMİ İÇ POLİTİKA	117
■ ATATÜRK DÖNEMİ İLKE VE İNKILAPLAR	119
■ ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI	123
■ İKİ SAVAŞ ARASI DÜNYA	125
■ II. DÜNYA SAVAŞI	127
■ SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ	129
■ YUMUŞAMA DETANT DÖNEMİ	131
■ KÜRESELLEŞEN DÜNYA	133
■ KARMA TEST	137

ÇÖZÜM ALTERNATİFLERİ

Alternatif 1

Alternatif 2

PDF çözümler için QR kodlardan birini okutunuz.
Ya da www.akademidenizi.com.tr adresini ziyaret ediniz.

KPSS CANLI DERSLER

Canlı Ders uygulaması, kitapta yer alan konuların canlı olarak anlatımına ulaşmanızı sağlar. Kitabın kapağında bulunan şifreyle sisteme giriş yapıp, Uzman Öğretmen / Yazar kadromuzdan, tamamen ücretsiz **Canlı Ders** imkanından faydalanabilirsiniz.

**soru
pro**
www.soru.pro

Kitaplarımız ve uzaktan eğitim sistemine ilişkin sorularınız için

0552 518 06 06

numaralı whatsapp destek hattımıza yazabilirsiniz.

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

1. Türk Kelimesi;
Divanı Lügati't-Türk'te "Olgunluk Çağı",
Ziya Gökalp'in tabiri ile "töre, kanun-nizam sahibi",
Uygur metinlerinde "güç, kuvvet",
Çin kaynaklarında "miğfer" olarak geçmektedir.

(Cevap E)

2. Soruda özellikleri verilen kültür Anav kültürüdür.
- Türkmenistan'ın Aşkabat yakınlarındaki Anav bölgesinde ortaya çıkarılmıştır.
  - At ilk defa Anav kültüründe görülmüştür.
  - Orta Asya'nın en eski kültürüdür.
  - Bu kültürde insanlar koyun, keçi, sığır ve deve gibi hayvanlardan beslenmiştir.

(Cevap D)

3. Türkler Orta Asya'dan;
- İklim (sosyal),
  - Nüfus artışı (sosyal) hızlı nüfus artışı-ekonomik,
  - Çin ve Moğol baskını (siyasi),
  - Boylar arası mücadele (siyasi),
  - Bağımsızlık anlayışı (siyasi),
  - Otlak ve mera azlığı (ekonomik),
  - Cihan hakimiyeti "Güneş'in doğduğu yer ve batığı yer arasını fethetme" arzusu (siyasi)
- gibi sebeplerden dolayı göç ettiler. Lakin soruda bize siyasi sebepler sorulmuştur.

(Cevap E)

4. İslamiyet öncesi Türklerde;
- **Üge:** Ayuki (Hükümet),
  - **İnal:** Tigin eğitimcileri,
  - **Apa:** Sivil yönetici,
  - **Alpagu:** Subay,
  - **Otacı:** Doktor Eczacı anlamlarına gelmektedir.

(Cevap C)

5. İkili Teşkilat devleti "Doğu-Batı" ve "Kuzey-Güney" olarak ikiye bölünüp yönetilmektedir. Bunun amacı merkezi otoriteyi sağlamaktır.

- Doğu, Hakan tarafından yönetilir. Batı tarafı, Yabgu sıfatı ile kardeş tarafından yönetilir.
- Doğu her zaman güçlü taraftır çünkü Türklerde doğu kutsaldır. Güneş doğudan doğar ve en büyük düşman Çin Doğudadır.
- İslamiyet öncesinde İkili Teşkilat ilk olarak Asya Hunlarında görülmüştür.

(Cevap A)

6. Devleti yönetme yetkisinin Tanrı tarafından Hakan'a ve ailesine verilmesine "Kut İnancı" denir.

- **Teokrasi:** Dine dayalı yönetim.
- **Yarlıg:** Hükümdar emrine dayalı yönetim.
- **Feodalite:** Toprağa dayalı sistem.

(Cevap C)

7. İslamiyet öncesi Türklerde görülen Kut inancının en büyük faydası, halkın Hakan'a olan bağlılığını artırmasıdır.

Kut kanbağı ile geçer Hakan öldüğünde oğlu, yeğeni, amcası, kardeşi tahta çıkabilir. Böylece taht kavgaları yaşanır. Bu da devletin çabuk yıkılmasında etkilidir. Bu sonuçta Kut inancının zararlıdır.

(Cevap A)

8. Göktürkler Avarlardan kız ister, Avarlarda "Siz benim demircilerimsiniz." der. Töles İsyanı'nı da bastırarak Göktürkler, Avarların Orta Asya'dan göç etmelerine sebep olmuşlardır.

(Cevap B)

9. Türklerin Orta Asya'da imzaladığı ilk uluslararası belge olan Kuzey Şansi Antlaşması, aynı zamanda Türkler ile Çinliler arasındaki ilk antlaşma olarak da bilinir. Teoman döneminde Çin ile yapılmıştır.

(Cevap A)

10. Urfa Başpiskoposu Efraim, bu cümlesini Hunlar için söylemiştir. Hunlar Doğu Anadolu'ya kadar ilerleyip Urfa'ya kadar gelince Başpiskopos bu cümleleri Türkler için söylemiştir.

(Cevap C)

11. 375'te gerçekleşen Kavimler Göçü, Asya Hunlarındaki olan Kuzey (Batı) Hunları Balamir öncülüğünde gerçekleşti. Türkler Balkanlara yoğun olarak ilerleyince Balkanlarda yaşayan topluluklar batıya doğru göç ettiler. Göç eden bu topluluklardan ilki de Alanlardır.

(Cevap E)

12. İslamiyet öncesinde Sasani Devleti'ni yıkılış sürecine sokan devlet eşleştirilmesi sorulmuştur. Göktürkler, Sasani Devleti ile ittifak yaparak Akhun devletini yıktılar. Daha sonra Akhun devletinin toprakları iki devlet arasında sorun olunca Göktürk Devleti, Bizans ile ittifak yaparak Sasanileri yıkılış sürecine soktu. Sasaniler, İslam tarihinde Hz. Ömer döneminde ise tamamen yıkıldı.

(Cevap D)

13. İlk Türk devletlerinde Çin'e kırk altı sefer düzenleyen Türk hükümdarı II. Göktürk (Kutluk) Devleti'nin kurucusu Kutluk Kağan (İlteriş)'dir.

(Cevap D)

14. Orhun Kitabeleri, Vezir Tonyukuk-Kültigin ve Bilge Kağan adına dikilmiştir. Bu sebeple Orhun Kitabeleri, II. Göktürk Devleti döneminde yazılmıştır.

(Cevap D)

15. **Peçenekler:** Bizans ordusunda paralı askerlik yapmışlardır.

Türgişler: İlk delikli madeni parayı bulmuşlardır.**Sibirler:** Parayı ticarete kullanan ilk Türk devletidir.**Avarlar:** İstanbul'u kuşatan ilk Türk devletidir**Hazarlar:** Ordusunda paralı asker bulundurmışlardır. İhtiyarlar Meclisi vardır. Museviliği kabul eden ilk Türk devletidir. Müslümanlar ile Belencer Savaşı'nı yapmışlardır.

(Cevap B)

16. İslamiyet öncesinde İslam'ın yayılmasını engelleyen iki devletten söz edilebilir.

Hazarlar, Hz. Osman döneminde Müslümanlar ile ilk savaş olan Belencer Savaşı'nı yaptılar. Hazar Türkleri, savaşı kazanarak İslamiyet'in Kafkaslara yayılmasını engelledi.**Türgişler,** Sulu Kağan döneminde Emevi Müslümanları ile Haristan Yevme'l Ateş Savaşı'nı yaptılar. Bu savaşları kazanan Türğişler, İslamiyet'in Orta Asya'ya yayılmasını engelledi. Bu sebeple Sulu Kağan'a "Ebu Müzahim" unvanı verildi.

(Cevap C)

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

1. Sorudaki seçenekler verilen bilgilerle eşleştğinde;
- İstanbul'u kuşatan ilk Türk devleti: Avarlar
  - İhtiyarlar Meclisi: Hazarlar
  - Bizans'a silah yapımını öğreten devlet: Sibirler
  - Komenton Meclisi: Peçenekler olarak karşımıza çıkar.
  - Macarlar ise eşleşmenin dışında kalır.

(Cevap A)

2. Macarlar kendilerini Atilla'nın torunları olarak gördüler ve bunu araştırmak için Türk tarihinde ilk Türko-
loji Enstitüsünü açtılar. Bu enstitü, 1870 yılında Macaristan'da kuruldu. Macarların ulusal kimliklerini yoğun bir şekilde araştırmaya giriştikleri dönemde kurulmuş olması dikkat çekicidir.

(Cevap D)

3. **Yabgu:** Kardeş Vali

Ayuki: Hükümet**Buyruk:** Bakan**Ok:** Bir boyun siyasi birliğe bağlaması**Yargan** ise İslamiyet öncesinde mahkemelere verilen bir isimdir. Hukukla ilgili bir kavramdır.

(Cevap E)

4. Bulgarlar ikiye ayrılır:

a) **İtil-Volga Bulgarları:** Almış Han döneminde İslamiyet'i kabul ederek "İlk Türk İslam devleti" oldular.

b) **Tuna Bulgarları:** Boris Han döneminde Hristiyanlığı kabul ettiler. Yöneticileri "Çar" unvanı kullandı.

(Cevap D)

5. **Abılay Han Destanı:** Kazaklar
Alpamış Destanı: Karakalpaklar
Çora Batur Destanı: Kazaklar
Kublandi Batur Destanı: Özbekler

Yukarıda verilen bu destanlar, Türk devletlerine aittir.

Kalavela Destanı ise Fin halk hikayelerinden alıntı yapılarak yazılan destandır. Finlilere aittir.

(Cevap D)

6. İslamiyet öncesi dini terimler:

Uçmağ: Cennet**Tamu:** Cehennem**İdiğ:** Dağdaki ruhlara verilen isim**Yuğ töreni:** Cenaze töreni**Yuğ aş:** Cenaze yemeği**Kültü:** İnanç**Şaman, Kam, Baksı:** Din adamı**Karguy** ise askeri terimdir. "Gözetleme Kulesi" anlamına gelir.

(Cevap C)

- 7.

Asya'da

Asya Hunları

Göktürkler

Kutluklar (II.Göktürk)

Türgişler

Uygurlar

Başkurtlar

Kimekler

Akhunlar

Tabgaçlar

Avrupa'da

Avrupa Hunları

Avarlar

Bulgarlar

Macarlar

Oğuzların (Uzlar)

Peçenekler

(Cevap B)

8. Budizm'i Türklerde kabul eden ilk devlet Göktürkler, resmi devlet dini hale getiren devlet ise Uygurlardır. Göktürklerde Tapo Kağan döneminde Budizm kabul edilmiştir.

(Cevap C)

9. Soruda özellikleri verilen Türk devleti, Sibirler (Sabarlar- Sibirler)'dir. Sasanilere karşı Bizans ile mücadele etmişlerdir. Avar ve Göktürk egemenliğine girmişler, daha sonra Hazarları oluşturmuşlardır.

(Cevap A)

10. Yay geren (ok atan) yirmi altı Türk boyunu tek bayrak altında toplayan, onluk sistemi getiren, Çin'i vergiye bağlayan ve Türk hakanlarına bile toprak vermeyen Türk hükümdarı Metehan'dır. Metehan, "**Şanyü** (Tanhu)" unvanını kullanmıştır.

(Cevap C)

11. Boylar federasyonu şeklinde örgütlenme, ikili teşkilat uygulaması ile ilgili olarak merkezîyetçi yönetim anlayışının olmadığını gösterir. Boylar federasyonu şeklinde yönetimde tek merkezden yönetim olmaz. İkili teşkilatta da devletin iki başı olur ve merkezîyetçi yönetime terstir.

(Cevap A)

12. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde hükümdarlık sembolleri:

Otağ (Çadır)	Yay
Tuğ (Sancak-Bayrak)	Kılıç
Örgin (Taht)	Kemer
Nevbet	Kamçı
Kama (küçük bıçak)	Kotuz Sorguç (Tüy)
Yarlığ (Tanrının iradesi, izni)	Toy

Menşur alma, "halifeden onay-izin alma" anlamına gelmektedir. İslamiyet'in kabulüyle birlikte görülmüştür.

(Cevap B)

13. **Karluklar:** İslamiyet'i kabul eden ve Moğollara itaat eden ilk Türk boyudur.

Sibirler: Bizans'a silah yapımını öğrettiler ve Rusya'nın güneye inmesini engellediler.

Kırgızlar: Moğollara itaat eden ilk Türk devletidir. Ruslara karşı 1916'da milli isyan başlattılar. İlk uluslararası spor müsabakalarını düzenlediler.

Peçenekler: Bizans ordusunda paralı askerlik yapan ilk Türk boyudur. "Komenton" adı verilen meclisleri vardır.

Avarlar: İstanbul'u kuşatan ilk Türk devletidir. Hem Asya'da hem Avrupa'da kurulan ikinci Türk devletidir. Üzengiyi Avrupa'ya tanıtan ve hristiyanlığı kabul eden ilk Türk devletidir.

(Cevap C)

14. İslamiyet öncesi Türklerde;

- **Aygucu:** Vezir,
- **Tamgacı:** Dış işleri ve yazışmalardan sorumlu,
- **Apa:** Sivil yönetici,
- **Kenetçi:** Danışman,
- **Buyruk:** Bakan anlamlarına gelir.

(Cevap C)

15. **Metehan:** Asya Hun Devleti'nin en parlak dönemi hükümdarıdır.

Mukan Kağan: I. Göktürk Devleti'nin en parlak dönemi hükümdarıdır.

Atilla: Avrupa Hun Devleti'nin en parlak dönemi hükümdarıdır.

Bumin Kağan: I. Göktürk Devleti'nin kurucu hükümdarıdır.

Soru kökünde geçen "Bilge Kağan" ünvanı, Mo-yen-Çur'a verilmiştir.

(Cevap D)

16. Destanlar ve ait oldukları milletlerin eşleştirilmesi şu şekildedir:

- **Hun Devleti:** Oğuz Kağan Destanı
- **Göktürkler:** Ergenekon ve Bozkurt Destanı
- **Uygurlar:** Türeyiş ve Göç Destanı
- **İskitler:** Alper Tunga ve Şu Destanı
- **Bulgarlar:** Şan Kızı
- **Avrupa Hun Devleti:** Atilla ve Sihirli Geyik Destanları
- **Kırgızlar:** Manas Destanı
- **Oğuzlar:** Oğuz Kağan Destanı
- **Almanlar:** Nibelungen Destanı
- **Ruslar:** İgor Destanı

(Cevap B)

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

1. Türklerin önemli bir kültürel mirası olan Göktürk Kitabelerini;
Okuyan - W. Thomson,
Bulan - İsviçreli Subay Strolberg,
Yazıya geçiren (Neşreden) - Necip Asım,
Bilgi veren ilk Türk alimi - Aladdin Atamelik Cuveyni (Tarihi Cihanı Guşa eserinde),
Bilgi veren ilk Türk-İslam alimi - İbn-i Fadlan (Rihle eserinde).

(Cevap C)

2. Seçeneklerde verilen Pazırık Kurganı, Esik Kurganı ve Noin Ula Kurganı; Hunlara aittir.
Pazırık Kurganı'ndan "ilk düğümlü halı",
Esik Kurganı'ndan "altın elbiseli adam zırlısı" çıkmıştır.

(Cevap B)

3. Göktürkler, İpek Yolu'na hakim olmak için Sasaniler ile ittifak yaparak Akhun Devleti'ni yıktılar. Daha sonra ise Göktürkler Bizans ile ittifak yaparak Sasani Devleti'ni yıkılış sürecine soktular. Böylece Göktürkler, Sasani ve Bizansla ittifak yapmış oldular.

(Cevap E)

4. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde:

- İnal → Tigin eğitmeni
- Yarguci → Davalara bakan kişi
- Tilmaç → Tercüman
- Bedizci → Ressam
- Kalabur → Kılavuz anlamlarına gelmektedir.

(Cevap D)

5. **Kurultay** (Toy-Kengeş, Ternek), genel ifadedir.
Seçkinler Meclisi- Avrupa Hunlarında,
Komenton Meclisi- Peçeneklerde,
Millet Meclisi- Tuna Bulgarlarında,
Nazırlar Meclisi-Tabgaç Devleti'nde görülür.

(Cevap E)

6. İlk Türk devletlerinde;

- **Agılığ**- Hazine görevlisi
- **Apa**- Saray görevlisi
- **Yabgu**-Kardeş Vali
- **Tudun**-Vergi tahsildarı (Bakan)
- **Bitikçi**-Yazışmalarda sorumlu kişi olarak ifade edilmiştir.

(Cevap A)

7. İlk Türk devletlerinde Hukuk kavramları:

- **Könilik**- Adalet
- **Tüzlük**-Eşitlik
- **İnsanlık**-Kişilik
- **Uzluk**- İyilik
- **Yargan**-Mahkeme

(Cevap B)

8. İlk Türk devletlerinde;

- **Makam**-Orun,
- **Sedir-i sehpa**-Tör,
- **Taş anıt**-Bengütaş,
- **Düğün yemeği**-Törün,
- **Çadır**-Keregü anlamına gelmektedir.

Dolayısıyla cevap D seçeneğidir.

(Cevap D)

9. İlk Türk devletlerinde:

Yerleşik Hayata kanıt olanlar	Göçebe Hayata kanıt olanlar	İkisine de kanıt olmayanlar
Mimari	Çadır Sanatı	Silahlar
Şehirleşme	Taşınabilir Sanat Eserleri	Kitaplar
Büyük Değirmenler	Temel geçim kaynağı Hayvancılık	Madencilik
Frenk (Duvar süsleme sanatı)		Tahıl adlarının bilinmesi
Uzun süreli hapis		Tahıl saklama ambarları
Tohumluk tahıl ambarları		El değirmenleri
Matbaa		
Basma eserler		

(Cevap D)

10. İlk düğümlü halı Hunlara aittir. "Pazırık halısı" olarak bilinen bu halı, IV. Pazırık kurganından çıkmıştır.

(Cevap B)

11. Yenisey Yazıtları Kırgızlara, Bugut Yazıtları ise Göktürlere aittir.

Uygurlara ait olanlar ise; Balasagun Yazıtları, Sine-Uşi Yazıtları, Moyençur Yazıtları, Terhin Yazıtları ve Taryat Yazıtlarıdır.

(Cevap D)

12. **Mazdek İsyanı**; Sasani Devleti'nin ekonomisinin bozulması üzerine Mazdek tarafından çıkarılan isyandır. Tarihteki ilk Komünist isyan olduğu iddia edilir.

(Cevap B)

13. • İlk yerleşik yaşam,
• İlk örgün eğitim,
• İlk kütüphane,
• İlk kağıt para (çav),
• İlk hareketli matbaa,
• İlk ipek ve pamuktan kağıt,
• İlk orta oyun
- Uygurlara aittir.

(Cevap D)

14. **Ayguci**: Vezir,

Baksı: Din adamı,

Ok: Bir boyun siyasi birliğe bağlanması,

Kaling: Çeyiz,

Yargan: Türklerde mahkemelere verilen isim,

Yarguci: Mahkemelerde davalara bakan kişi,

Tüz: Yöneten ile yönetilen arasındaki sözleşme anlamına gelir.

(Cevap D)

15. **İslamiyet öncesinde**;

Kut İnanç: Devleti yönetme yetkisinin Tanrı tarafından Hakan'a verildiğine inanılmasıdır.

İkili Teşkilat: Merkezi otoriteyi sağlamak amacıyla devletin "doğu-batı" ve "kuzey-güney" olarak yönetilmesidir.

Ekber ve Erşed: Osmanlı Devleti'nde I. Ahmet döneminde taht kavgalarını önlemek ve hanedanın devamını sağlamak için yapılan veraset anlayışıdır.

(Cevap D)

16. **İslamiyet öncesinde**;

Nakkaş: Minyatür sanatçısı,

İmga: Vergi toplayan memur,

Tilmaç: Tercüman,

İnal: Tigin eğitmeni,

Otacı: Tabib ve eczacı(emçi) anlamına gelir.

(Cevap E)

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

1. İlk Türk devletlerinde renklerin dili;
- Doğu - yeşil
  - Batı - beyaz
  - Kuzey - siyah
  - Güney - kıızı (al) renkleri ile gösterilir.
  - Sarı, "dünyanın merkezini" ifade eder.

(Cevap C)

2. Türk Devletlerinde öne çıkan vezirler;
- Kutuhao → Asya Hun
  - Önügez → Avrupa Hun
  - Kutlu → Uygurlar
  - Tonyukuk → Göktürkler

(Cevap B)

3. Özellikleri verilen destan, Türeyiş Destanı'dır.
- Göç Destanı**, Çin'in "Kutlu Dağ" denilen kayayı ateşle kızdırıp üstüne keskin sirke dökerek parçalaması sonrasında Türk memleketinde yaşanan açlık-kıtlık felaketini anlatır.
- Manas Destanı**, Kırgız Türklerinin özgürlük ve bağımsızlık mücadelesini anlatır.
- Ergenekon Destanı**, Göktürklerin demir madeni ile dolu Ergenekon'dan demirin eritilmesinden sonra Bozkurt'un yardımı ile çıkarılışlarını anlatır.
- Şu Destanı**, Kalaç Destanı olarak da bilinir. Alper Tunga'nın Büyük İskender'le mücadelesini anlatır.

(Cevap E)

4. Ölümünden sonra inancın göstergeleri;
- Kurgan (Mezar-oda şeklinde)
  - Değerli eşyalar ile gömülme
  - Atalar Kültürü (ölen insanların kendilerini koruduğuna inanma)
  - Cesetleri mumyalama
  - Balbal dikme

(Cevap E)

5. Devleti oluşturan etmenler;
- Halk (Kün),
  - Teşkilatlanma,
  - Bağımsızlık (otsızlık),
  - Toprak'tır.

Bayrak ise devleti oluşturan etmenlerden biri değildir.

(Cevap A)

6. Türk tarihinde;
- İlk Türk tarihçi-Vezir Tonyukuk
İlk Türk edebiyatçı (Tarihçi)-Yolug Tigin
İlk Türk şair-Aprin Çor Tigin olarak bilinir.

(Cevap C)

7. Kuça bölgesinde yerleşik hayata geçen Emevilerle Haristan Savaşı'nı yapan, ilk delikli madeni parayı bulan ve yine Emevilerle Yevmel Ateş-Vaditüs Şib Savaşlarını yapan devlet Türgişlerdir.

(Cevap D)

8. Avrupa Hun Devleti ile Bizans arasında diplomatik ilişkiler sonucunda yapılan ilk antlaşma Margus Antlaşması'dır. Bizans surlarının yanında yapıldığı için "Konstantia Barışı" da denilmiştir.

(Cevap C)

9. Soruda özellikleri verilen devlet Kumanlar (Kıpçaklar)'dır. Eyyubi ordusunda askerlik yapmışlardır. Delhi sultanlığının kurucu unsurudur. Slavlarla mücadele etmişlerdir. Kodeks Kominikus isimli ilk sözlüğü yazmışlardır.

(Cevap E)

10. Vezir Reşiduddun, Camiuttevarih eserinde 24 Oğuz boyunun her dördü için kuşu "ongun" ilan etmiştir.

Ongun → Kutsal Hayvan

(Cevap C)

11. Avrupa Hunlarında Atilla;

- Etzel,
- Cesur kavimlerin efendisi
- Tanrının kılıcı unvanlarını aldı.

Ebul Feth, Alparslan'ın unvanıdır.

(Cevap C)

12. 375 Kavimler Göçü'nün sonuçları:

- Avrupa'da ilk Türk devleti kuruldu.
- Roma İmparatorluğu ikiye ayrıldı.
- Skolastik düşünce yaygınlaştı.
- Feodalite ortaya çıktı.
- Avrupa'da yeni devletler kuruldu.
- İlk Çağ kapandı, Orta Çağ başladı. (evrensel sonuç)

(Cevap D)

13. Soruda verilen kavramlar

- Sü → Asker
- Tüz → Yöneten ile yönetilen arasındaki sözleşme
- Yelme → Öncü birlikler.
- Kargu → Gözetleme Kulesi
- Yaruk → Zırh demektir.

(Cevap B)

14. Avrupa Hun devletinde;

- Atilla
- Rua
- Uldız
- Kimek
- İnek
- Bleda

Karantom devlet yönetiminde görev almıştır.

Kiok ise Asya Hun devletinde Metehan'dan sonra tahta çıktı.

(Cevap B)

15. Soruda özellikleri verilen İskitler (Sakalar)'dir. Verilen özellikleri dışında

- Altın madenini işlediler (Bozkırın kuyumcuları)
- Üzengiye bulan ilk Türk topluluğu
- Alp Er Tunga ve Şu Destanları vardır.
- İlk Kadın Hükümdar Tomris Hatun İskitler'de tahta çıktı.

(Cevap D)

16. Eyyubi devletinin kurucusu Selahattin Eyyubi ordu için ihtiyaç duyduğu askerleri Kafkas ve Kıpçak bölgesindeki Türklere seçerdi bu sisteme Türk İslam tarihinde Kölemen sistemi denilmiştir.

(Cevap A)

TÜRK-İSLAM TARİHİ

1. Emevilerin izlediği Mevali (azatlı köle) politikası ve Arap olmayan Müslümanlardan ağır vergiler alınmasından dolayı Türklerin İslam'a girişleri gecikmiştir.

(Cevap A)

2.

Tarikatın Kurucusu	Tarikatın Adı
Ahmet Yesevi	Yesevilik
Hacı Bektaş Veli	Bektaşilik
Baba İlyas	Babailik
Sultan Veled	Mevlevilik
Abdülkadir Geylani	Kadirilik
Necmeddin Kübra	Kübrevilik
Muhiddini Arabı	Ekberilik

(Cevap E)

3. Türk-İslam devletlerinde Hilat, Hutbe, Çetr, Saray, Unvan ve Lakaplar, Asa, Alem, Para Bastırmak, Menşur Almak, Çadır (Otağ), Nevbet (Davul), Taht (Örgin)

Gaşiye, Sultan'ın eyerinin örtüsüne verilen isimdir.

(Cevap D)

4. **Reis:** Halk tarafından seçilen şehirlerin başında bulunan idareci,

Amil: Vergi tahsilatından sorumlu kişi,

Amid: Sivil Vali,

Şihne: Askeri Vali anlamına gelmektedir.

(Cevap A)

5. Abbasi Halifesi El Kadir Billah, Gazneli Mahmut'a İslam dinine olan hizmetlerinden dolayı "Yemin ed-Devle ve Emin el-Mille" unvanı vermiştir. Bu yüzden Gazneliler, "Yeminiler" olarak adlandırılmıştır.

(Cevap D)

6. Soruda özellikleri verilen savaş, 1048 Pasinler Savaşı'dır. "Hasankale Savaşı" olarak da bilinir. Büyük Selçuklu Devleti İbrahim Yinal ile Gürcü Kralı Liparit arasında yapılmıştır. Büyük Selçuklu Devleti'nin yaptığı ilk önemli savaştır.

(Cevap D)

7. Türk-İslam tarihinde;

- **Yurt Açan** - Malazgirt Savaşı,
- **Yurt Tutan** - Miryokefelon Savaşı,
- **Yurt Kurtaran** - Büyük Taarruz Savaşı

olarak bilinir.

(Cevap E)

8. Mısırda kurulan İkinci Türk Devleti olan İhşidleri (Akşitler) yıkan devlet Şii Fatimilerdir.

- Tolunoğulları Abbasiler,
- Akşitleri Şii Fatimiler
- Eyyubileri Kölemen Emiri Aybey
- Memlûkleri Osmanlı Devleti yıkmıştır.

(Cevap B)

9. Aladdin Muhammet döneminde ülke sınırları Azerbeycan'dan Maverannehir'e kadar genişletilmiştir. Aladdin Muhammet döneminde Cengiz Han önderliğinde Moğol Devleti ile ticari antlaşma imzalanmıştır. Harzemşahların Otrar valisi İnalçık, casusluk yapıldığı iddiasıyla antlaşmaya aykırı davranarak Moğol kervanına el koymuştur.

(Cevap C)

10. Türk İslam devletlerinde büyük divana "Divan-ı Salтанat" denir. Bu büyük divana bağlı alt divanlar vardır. Her divanın kendine ait bir görevi vardır.

- **Divan-ı Arz:** Askeri işlere bakar.
- **Divan-ı İstifa:** Mali işlere bakar.
- **Divan-ı Mezalim:** Sultanın halkın dertlerini dinlediği divan ve üst mahkemesidir.
- **Divan-ı Pervane:** Toprakla ilgili tapu-kadastro hizmetlerine bakar.
- **Divan-ı İnşa (Tuğra):** Yazışmalardan sorumlu divandır.

(Cevap D)

11. Bacıyan-ı Rum'un görevleri;

- Vatan savunmasında görev almak,
- Türk dilinin ve kültürünün gelişimini sağlamak,
- Yetim ve genç kızları himaye etmek,
- Kimsesiz ihtiyar kadınların bakımını üstlenmek,
- Kadınların eğitimleri ve aile kurmalarıyla ilgilenmektir.

Esnafın devlet ve halkla olan ilişkisini düzenlemek ise Ahi teşkilatının görevidir.

(Cevap D)

12. • Tarihi Yemin - Utbi,
• Tarihel Kebir - Buhari,
• Fususul Hikem - Muhuddini Arabi,
• Mukaddimetül Edep - Mahmut Zemaşeri,
• Fihi Ma Fih - Mevlana
tarafından yazılmıştır.

(Cevap B)

13. **Rabguzi:** Kısası Enbiya

Farabi: İhsanül Ulumiddin (İlimlerin Tasnifi) El Medinetül Fazıla (Erdemli Kent) Kitabül Musiki Kebir (İlk Müzik Kitabı)

Ali Şiir Nevai: Muhakemetül Lügateyn

İbni Sina: Kanun Elfit Tıp

(Cevap D)

14. Büyük Selçuklu Devleti'nde Tuğrul Bey döneminde:

- **1035 Nesah ve 1038 Serah Savaşları:** Büyük Selçuklu Devleti -Gazneliler arasında,
- **1040 Dandanakan savaşı:** Büyük Selçuklu Devleti- Gazneliler arasında,
- **1048 Pasinler savaşı (Hasankale Savaşı):** Büyük Selçuklu Devleti -Bizans, Gürcü, Ermenilerle yapıldı.
- **1055 Bağdat Seferi:** Abbasi Halifesi Şii Buveyhoğullarına karşı korudular.
- **1071 Malazgirt Savaşı:** Büyük Selçuklu Devleti'nde Alparslan döneminde yaşandı.

(Cevap B)

15. **İmam Gazalî:** İhyahül Ulumiddin (Dinlerin Tasnifi) adlı eseri yazmıştır.

İbn-i Haldun: İlk sosyolog ve tarihçidir.

İbn-i Heysem: Dünyada görme olayını en iyi anlatan bilim adamıdır.

İbn-i Rüş: İspanya'da yetişmiştir ve Avrupa tarafından "Averroes" unvanı verilmiştir. Aristo'yu batıya tanıtan kişidir.

Farabi: "İhsanül Ulumiddin (İlimlerin Tasnifi)" ve "El Medinetül Fazıla (Erdemli Kent)" eserlerinin yazarıdır. Avrupa'da "Alfarabyus" unvanı verilmiştir. Birleşmiş Milletler fikrini ortaya atmıştır.

(Cevap D)

16. Doğu Anadolu ve İran'da yaşayan devletler

- Akkoyunlar
- Karakoyunlar
- Safeviler
- Zendler
- Avşarlar
- Kaçarlar

Tolunoğulları Mısır'da hüküm sürdü.

(Cevap D)

TÜRK-İSLAM TARİHİ

1. Büyük Selçuklu devleti yıkıldıktan sonra atabeylikler bağımsızlıklarını ilan ettiler:

- Şam Atabeyliği-Böriler
- Fars Atabeyliği-Salgurlar
- Musul-Halep Atabeyliği-Zengiler
- Erbil Atabeyliği-Beg Teginler
- Azerbaycan Atabeyliği-İldenizliler

(Cevap C)

2. Türk İslam devletlerinde ordudaki asker sayısını belirlemek amacıyla 1206 yılında ilk nüfus sayımını yapan devlet Moğollardır.

(Cevap D)

3. Türk İslam devletlerinde bulunan büyük divana Divan-ı Saltanat denir.

Divan-ı Saltanat üyeleri:

- Sultan
- Vezir
- Naib: Vezir yardımcısı
- Mustevfi: Mali işleri düzenler
- Musrifi: Mali işleri denetler
- Münsi: Katip
- Emir-i Arız: Ordu komutanı
- Emir-i Dad: Örfi davalara bakar
- Tuğracı: Yazışmalardan sorumlu
- Pervaneci: Dirlikleri dağıtır, tapu kayıt sicil defterlerini tutar.

(Cevap E)

4. Türk İslam devletlerinde saray görevlileri:

- **Camedar:** Kıyafetlerden sorumludur.
- **Çaşnigir:** Yemeklerden sorumludur.
- **Hacip:** Halk ve devlet adamlarının sultanla bağıntısını kuran kişidir.
- **Rikabdar:** Ayakkabılardan sorumludur.
- **Emir-i Mahvil:** Protokol görevlisi
- **Emir-i Şikar:** Av işlerinden sorumludur.
- **Emir-i Hares:** Cezaları uygulayan kişidir.
- **Emir-i Ahur:** Seyislerin başıdır.
- **Emir-i Alemdar:** Bayraklardan sorumlu kişidir.

(Cevap A)

5. Türk İslam devletlerinde şeri hukuka Kadı bakar. Kadılar medrese eğitimi almak zorundadır. Kadıların başkanına "Kadıul Kutad" denir. Askeri davalara da "Kadıül Leşker" bakar.

(Cevap B)

6. Türk İslam devletlerinde eyaletlerin başında Amid (Sivil Vali), Şihne (Askeri Vali) veya Melik (Sultan'ın Oğlu) bulunurdu.

- **Amil:** Vergi toplayan memur
- **Apa:** İslam öncesi sivil memur
- **Şurta:** Asker ve polis

(Cevap D)

7. Soruda özellikleri verilen bilim insanı Biruni'dir.

- Enlem ve boylam üzerine çalıştı.
- Dünya'nın çapını gerçeğe en yakın olarak ölçtü.
- Jeodezi biliminin kurucusudur.
- Dünya'da ilk kez yoğunluk ölçer aletini yaptı.
- Asarül Bakiye (Asyalı Milletler) isimli eseri yazdı.

(Cevap C)

8. Soruda özellikleri verilen bilim adamı Farabi'dir.

Sorudaki özelliklere ek olarak;

- Pozitif bilimlerinin kurucusudur.
- Fizik, kimya, biyoloji, matematik, felsefe, sosyoloji, mantık ve siyaset bilimi üzerine 160 eser yazmıştır.
- İlk müzik kitabı olan "Kitabül Musiki Kebir" adlı eseri yazmıştır.
- En önemli eseri, "Erdemli Kent" anlamına gelen "EI Medinetül Fazıla ve İhsanul Ulumiddin"dır.

(Cevap D)

9. • İktâ, devlet memurlarına maaş karşılığı toprak verilmesidir.
• İktâyı ilk ortaya atan Hz. Ömer'dir.
• İktâyı kullanan İlk Türk İslam devleti Karahanlılardır.
• İktâyı sistemli hale getiren İlk Türk İslam devleti Büyük Selçuklu Devleti'dir.

(Cevap A)

10. Gazneliler tarafından inşa edilen eserler:
• Leşkeri Bazar Ulu Cami
• Leşkeri Bazar Sarayı
• Arasül Felek Cami
• Mahmut Bendi
• Zafer Kuleleri

(Cevap B)

11. "Muhakemetül Lügateyn" Ali Şir Nevai tarafından, "İhyayül Ulumiddin" ise Gazali tarafından yazılmıştır. Harezmi, matematikçidir. "Kitabül Cebir vel Mukabele" adlı eseri yazmıştır. "Kitabül Musiki Kebir" ise Farabi'ye aittir.

(Cevap C)

12. **Divan-ı İşraf:** Denetleme yapar. (Askeri ve hukuki işleri denetlemez.)
Divan-ı Berid: Posta teşkilatıdır. (Posta işlerini yapanlara "ulak" denir.)
Divan-ı İstifa: Mali işleri düzenler.
Divan-ı İnşa: Yazışmalardan sorumludur.
Divan-ı Mezalim: Sultanın halkın derterini dinlediği divandır.

(Cevap B)

13. El Kanun Fi-t Tıp eseri İbn-i Sinaya aittir.

(Cevap C)

14. Hz. Ömer Dönemi'nde başlayan İktâ uygulamasını, Türk İslam devletlerinde ilk uygulan Karahanlılar olmuştur fakat iktâyı sistemli hale getiren devlet Büyük Selçuklu Devleti'dir. Melikşah döneminde Nizamül-mülk tarafından iktâ sistemli hale getirilmiştir.

(Cevap E)

15. Moğolların yıkılmasıyla Altınorda(Kıpçak) Hanlığı, Çağatay Hanlığı, İlhanlılar ve Kübilay Hanlığı kurulmuştur.

Altınorda (Kıpçak) Hanlığı: Özbekhan,**Çağatay Hanlığı:** Tarma Şirin,**İlhanlılar:** Ahmet Tekudar hükümdarları zamanında İslamiyet'i kabul etmişlerdir.

(Cevap E)

16. Büyük Selçuklu Devleti'nde;

Divan- Saltanat: "Büyük Divan" anlamına gelir.**Divan-ı İşraf:** İdari ve mali işleri denetler fakat askeri ve hukuku denetleyemez.**Divan-ı Arz:** Ordu ile ilgili işlere bakar.**Divan-ı Tuğra:** Yazışmalardan sorumlu olan divandır.**Divan-ı Berid:** Posta teşkilatından sorumludur.

Soruda verilen tapu kayıt sicil defterine bakma görevini, Anadolu Selçuklu Devleti döneminde Divan-ı Pervane yapmaktaydı.

(Cevap B)

TÜRK-İSLAM TARİHİ

1. Büyük Selçuklu Devleti'nde önemli kabul edilen şehirler vardır. Bu şehirler; "Cent, Nişabur, Rey, İsfahan ve Merv"dır.

Cent: Büyük Selçuklu devletinin İslamiyet'i kabul ettiği şehir.

Nişabur: Büyük Selçuklu Devleti'nde Tuğrul Bey'in adına hutbe okuttuğu şehir.

(Cevap A)

2. Zendler, Kaçarlar ve Avsarlar; İran'da yaşayan Türk sülaleridir. Akkoyunlar ve Safeviler ise İran ve Doğu Anadolu'da hüküm sürmüş devletlerdir. 1925'e kadar siyasi varlığını sürdüren ve İran'da Türk kültürünü yaşatan son Türk sülalesi Kaçarlardır.

(Cevap B)

3. Türk-İslam devletlerinde hükümdarlık sembollerini:

- Para bastırmak
- Hutbe okutmak
- Otag (Çadır)
- Nevbet (Davul)
- Örgin (Taht)
- Tuğ (Sancak-Bayrak)
- Kılıç
- Yay
- Kama
- Çetr (Saltanat şemsiyesi)

İslamla gelenler;

- Asa
- Alem
- Hilat (Tiraz)
- Mühür
- Yüzük
- Menşur Alma
- Hutbe okutmak

(Cevap D)

4. Türk-İslam devletlerinde Karahanlılar "Arslan, Kara, Buğra, İlig, Kadir, Han" unvanlarını kullandı. "Sultan" ise Karahanlılarda kullanılan unvanlardan biri değildir.

(Cevap C)

5. Türk-İslam devletlerinde Baharat Yolu'na hakim olan ilk devlet Eyyubilerdir. Egemen olan ikinci devlet Memlükler, üçüncü devlet ise Osmanlı Devleti'dir.

(Cevap D)

6. Türk-İslam devletlerinde "Ed-Devletü't-Türkiye" ismiyle Türkiye adını kullanan devlet Memlüklerdir. Resmi dilleri Türkçe olan Memlükler, genellikle Türkçe isimleri kullanmışlardır.

(Cevap A)

7. Türk-İslam devletlerinde:

Bağdat: Medinetüs Selam (Cennet),

Semerkant: Şehirlerin Şahı,

Kurtuba: Dünyanın Pırlantası,

Kaşgar: Işıldayan İnci,

Ahlat: Kutbetül İslam isim ve unvanlarını almıştır.

(Cevap E)

8. Karahanlılar döneminde yazılan eserler:

Kutadgu Bilig (Mutluluk Veren Bilgi)

- İlk siyasetname özelliği taşır.
- Tabgaç Buğra Han'a sunulmuştur.
- Yusuf Has Hacip tarafından yazılmıştır.

Divan-ı Lugatit Türk

- İlk Türk Dil bilimci olan Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılmıştır.
- İlk sözlüktür.
- İçinde Asya ve Dünya haritaları vardır.
- 12 Hayvanlı Türk takvimi bulunmaktadır.
- 3 ciltten oluşur.
- Abbasi halifesi Ebul Kasım Abdullah Muktedi Ka'im Bin Emrullah'a sunulmuştur.

Atabetül Hakayik

- Edip Ahmet Yukneki tarafından yazılmıştır.
- Gerçeklerin ve hakikatlerin eşiği" anlamına gelir.
- İlk didaktik eserdir.
- Karahanlı hükümdarı Muhammed Dad Sipahsalar'a sunulmuştur.

Divan-ı Hikmet

- Hoca Ahmet Yesevi'ye aittir.
- Piri Türkistan'dır.
- Yesevi tarikatının kurucusudur.
- Didaktik bir eserdir.
- Türk İslamın ilk tasavvuf eseridir.

Muhakemetül Lugateyn

- Ali Şiir Nevai'nin tarafından yazılmıştır.
- İki dilin mukayesesini içermektedir.
- Ali Şiir Nevai, Çağatay edebiyatının ilk temsilcisi ve Türk İslam'ın ilk hamse yazarıdır.

(Cevap D)

9. Rabguzi, Moğolların yıkılması ile kurulan Çağatay Hanlığı Döneminde yaşamış İslam alimidir.

(Cevap C)

10. Karahanlılar döneminde Semerkant'ta burslu öğrenci okutan Karahanlı hükümdarı, **Tabgaç Buğra Han**'dır.

Bu dönemde:

Yusuf Kadir Han: En parlak dönemidir.

Ebu Nasır: Abbasi halifesinin tanıdığı ilk Karahanlı hükümdarıdır.

Kutluk Bilge Kul Kadir Han: Karahanlı Devleti'nin kurucusudur.

Satuk Buğra Han: Karahanlıların İslamiyet'i kabul ettiği hükümdardır.

(Cevap E)

11. **Timur Devleti hükümdarları:**

- Timur
- Şahruh
- Uluğ Bey
- Hüseyin Baykara

(Cevap D)

12. **Hazine-i Amire:** Osmanlı Devleti'nde "devlete ait hazine" anlamına gelir.

Hazine-i Hassa: Osmanlı Devleti'nde "padişaha ait hazine" anlamına gelir.

Beytül Mal: Hz. Ömer döneminde hazineye verilen isimdir.

Şura-i Devlet: Sayıştay anlamına gelir.

Humusu Şer: Türk İslam'da "hazine" anlamına gelir.

(Cevap B)

13. Karahanlı mimari eserleri;

- Balacı Hatun Türbesi
- Ayşe Bibi Türbesi
- Şir Kebir Cami (ilk camileri)
- Arap Ata Türbesi
- Kalan Minaresi
- Ribat-ı Melik
- Mugak Attarı Cami olarak sıralanabilir.

Ayşe Bibi Camisi ise Timur Devleti'ne aittir.

(Cevap C)

14. Türk İslam devletlerinde veraset sistemi, "Ülke hanedanın ortak malıdır." anlayışı içindeydi. Babadan oğula geçerdi. Veraset sistemi farklı olan tek Türk İslam devleti Memluklerdir. Memluklerde güçlü olan ordu komutanı, darbe yoluyla yönetimi ele geçirir.

(Cevap A)

15. Seçeneklerde verilen bilim insanlarının hepsi Timur Devleti'nde yaşamıştır. Eserleri şu şekildedir:

Uluğ Bey: Secere-i Türki

Ali Şir Nevai: Muhametül Lugateyn

Hüseyin Baykara: Divan

(Cevap E)

16. Soruda özellikleri verilen devlet Gaznelilerdir.

Gazneliler;

- Alp Tigin tarafından kuruldu.
- İran, Afganistan ve Pencap bölgelerinde kuruldu.
- En parlak dönemi Gazneli Mahmut'tur.
- Hindistan'a 17 sefer yaptılar.
- Gazneli Mahmut'a "Put Kırıcı" unvanı verilmiştir.
- Afganistan, Hindistan ve Pakistan'a İslam'ı yaydılar.
- Devlet imparatorluk seviyesine ulaştı.
- Büyük Selçuklu Devleti ile 1035 Nesa, 1038 Seherah ve 1040 Dandanakan Savaşlarını yaptılar.

(Cevap C)

TÜRK-İSLAM TARİHİ

1. Selahattin Eyyubi, Mekke ve Medine'yi ülke sınırlarına katmasıyla "Hadimül Haremeyn" unvanını kullanan ilk kişi olmuştur. Hıttın Savaşı ile Kudüs'ü almış ve "Kudüs Fatih" unvanını almıştır. Bu sebeplerden dolayı da sorudaki "Şark'ın en sevgili sultanı" ve "İslam'ın en saf kahramanı" unvanlarını kullanan kişi Selahattin Eyyubi'dir.

(Cevap C)

2. Soruda verilen bilgiler Akkoyunluların en parlak dönemi olan Uzun Hasan dönemidir. Bu dönemde Kur'an-ı Kerim'i Türkçe'ye çevirerek dilin gelişmesine katkıda bulunmuştur. Yine bu dönemde Dede Korkut hikayeleri yazılı hale getirilmiştir.

(Cevap D)

3. Türk İslam devletlerinde görülen mimari eserler:

Sağlık Alanında	Dini Mimari
Daruşşifa	Cami
Bimarhane	Külliyeye
Bimaristan (Akıl Hastanesi)	Kümbet
Maristan	Medrese
Darültıp	Tekke
Şifahane	Zaviye
Darül Afiye	Minber
Darül Sıhha	Mihrap
	Mescit
	Minare

(Cevap B)

4. Türk İslam'da mimari "sivil-dini-askeri" olarak üçe ayrılmıştır. Sivil mimaride;

İktisadi	Yerleşim	Su	Sağlık
Han	Saray	Sebil	Daruşşifa
Ribat	Köşk	Köprü	Darül Afiye
Kervansaray	Kasr	Şadırvan	Bimarhane
Bedesten	Ev	Çeşme	Bimaristan
Arasta		Hamam	Darül Tıp
			Şifahane
			Darül Sıhha

(Cevap C)

5. Büyük Selçuklu Devleti'ne ait eserler:

- İsfahan Mescidi Cuma Cami
- Kazvin Mescidi Cuma
- Kazvin Haydariye Mescidi
- Sultan Sencer Türbesi
- Rey Medresesi
- Numine Hatun Türbesi
- Ribatı Şerif
- Ribatı Anuşırvan
- Ribatı Zafaran

"Amasya Gök Medrese" ise Anadolu Selçuklu Devleti'ne aittir.

(Cevap D)

6. Karahanlılar Dönemi'nde yapılan ilk cami, "Mezarı Şiir Kebir Cami"dir. "Meşhed" adıyla da anılan Dehistan mezarlığının kuzeyindedir. Mimarının kim olduğuyla ilgili bilgi bulunmamaktadır.

(Cevap C)

7. Türk-İslam'da yapılan el sanatları:

Telkari: Altın ve gümüş işlemeciliği

Kundekari: Ahşap işleme sanatı

Vitray: Cam Süsleme sanatı

Minyatür: Belli bir perspektifi olmayan resimler

Fresk ise duvar süsleme sanatıdır.

(Cevap B)

8. Türk-İslam devletlerinde resmi dili Türkçe olan devletler:

- Karahanlılar
- Karamanoğulları
- Timurlular
- Çaçatay Hanlığı

Harzemşahlarda ise resmi dil Farsça'dır.

(Cevap A)

9. Karahanlıların resmi dili Türkçe olduğu için Türkçe kavramlar kullanmışlardır. Bunlar:

Yuğruş: Vezir

Tayangu: Hacibü'l Hüccab

Yatgak: Gece bekçisi

Turgak: Gündüz bekçisi anlamlarına gelir.

(Cevap C)

10.

Leşkeri Bazar Sarayı	Gazneliler
Ayşe Bibi Türbesi	Karahanlılar
Mumine Hatun Türbesi	B. Selçuklu Devleti
Nene Hatun Türbesi	Saltuklular
Taç Mahal	Babürler

(Cevap A)

11. Üçok kolunun Kınık boyundan olan Oğuzlar, Denizhan sülalesine mensuptur.

(Cevap E)

12. Türk-İslam tarihinde Moğolları yenen ilk Türk devleti Memlüklerdir. Memlükler Moğolları;

- 1260 Ayn-ı Calud Savaşı,
- 1277 Elbistan Savaşı,
- 1282 Humus Savaşı ve
- 1303 Mercü Suffar Savaşlarında 4 kez yenilgiye uğratmıştır.

(Cevap B)

13. Büyük Selçuklu Devleti döneminde:

- 1035 Nesa Savaşı
- 1038 Serah Savaşı
- 1040 Dandanakan Savaşı
- 1048 Pasilen Savaşı
- 1055 Bağdat Seferi
- 1071 Malazgirt Savaşı
- 1141 Katvan Savaşı
- Ani Kalesi'nin alınması

(Cevap B)

14. Büyük Selçuklu Devleti Selçuk Bey tarafından kuruldu Çağrı ve Tuğrul Bey'den sonra devletin başına Sultan Alparslan geçti.

(Cevap C)

15. Divan-ı Tuğra → Yazışmalardan sorumlu divan

Divan-ı Mezalim → Üst Mahkeme

Divan-ı Arz → Ordu ve askerlikli ilgili divan

Divan-ı İstifa → Mali işlerden sorumlu divan

Divan-ı Berid → Posta işlerinden sorumlu divandır.

(Cevap E)

16. İbnül Heysem dünyada görme olayının en iyi açıklayan bilim insanıdır. Fizik ve optik üzerine çalışmalar yapmıştır.

- Eseri → Kitab el Menazır

(Cevap C)

TÜRKİYE TARİHİ

1. Avasım şehir devletleri sınırları korumak için kurulmuştur. Buralara da savaşçı özelliklerinden dolayı Türkler yerleştirilmiştir. Diyarbakır, Adana, Maraş, Malatya ve Tarsus'a Türkler yerleştirilmiştir. Edirne ise Bizans ile sınır değildir.

(Cevap E)

2. Türkmenlerin Anadolu'ya keşif amaçlı ilk akınları 1015-1016 yılları arasında Çağrı Bey tarafından gerçekleşmiştir. 1071 Malazgirt Savaşı ile Türkler Anadolu'yu yurt edinmişlerdir.

(Cevap B)

3. I. Dönem Beylikleri şu şekilde sıralanabilir:

- Saltuklular
- Mengücekler
- Danişmentliler
- Artuklular
- Çaka Beyliği
- Ahlatşahlar
- İnaloğulları
- Çubukoğulları
- Tanrıvermişoğulları
- Dilmaçoğulları

Sahip Ataoğulları ise II. Dönem Beylikleri arasındadır.

(Cevap B)

4. UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası listesine alınan Divriği Külliyesi Mengücekler'e aittir. Mengücekler Erzincan Kemah Divriği'nde kurulmuştur. Şiran Savaşı ile Danişmentlerin nüfusu altına girmiştir.

(Cevap C)

5. Saltuklu eserleri:

- Mama Hatun Türbesi
- Üçkümbetler
- Kale Camii
- Tepsi Minare
- Ulu Camii

Yağlıbasan Medresesi Tokat Niksar'da açılan Anadolu'nun ilk medresesidir ve Danişmentler tarafından yaptırılmıştır.

(Cevap E)

6. Anadolu Selçuklu Devleti, Anadolu Türk siyasi birliğini sağlamak için kendisini en çok uğraştıran beylik olan Danişmentlilere II. Kılıçarslan zamanında son vererek beyliği Anadolu Selçuklu Devleti'ne bağlamıştır.

(Cevap C)

7. **Cabir Bin Hayyam:** Kimyacıdır. Atomun parçalanabileceğini söyleyen ilk bilim insanıdır.

Revandi: Selçuklu dönemi tarihçisidir.

Şirazi: Anadolu Selçuklu dönemi matematik, astronomi ve coğrafyacısıdır.

Cevheri: Önemli kimyacılarıdır. Simyayı ilahi bir sanat olarak nitelendirmiştir.

Cezeri: Soruda verilen özellikleri dışında en önemli özelliği Sibernetiğin kurucusudur.

(Cevap C)

8. Bizans, Çaka Beyliğine karşı Çaka Beyin damadı I. Kılıçarslan ile ittifak yapmıştır. Daha sonra da I. Kılıçarslan, kayınpederi Çaka Beyi öldürmüştür. Böylece ilk denizci Türk beyliği olan Çaka Beyliği zayıflamıştır.

(Cevap B)

9. I. Dönem Beyliklerinden:

Sökmenliler (Ahlatşahlar): Bitlis - Ahlat ve Van çevresinde,

Dilmaçoğulları: Bitlis - Erzen'de,

Çubukoğulları: Elazığ - Harput'da,

Tanrıvermişoğulları: Aydın-Efes çevresinde,

İnaloğulları: Diyarbakır çevresinde kurulmuştur.

(Cevap A)

10. Diğer seçeneklere bakıldığında hepsinin bir ekonomik bağlantısı vardır fakat B seçeneği Haçlı Seferlerinin dini nedenleri arasındadır.

(Cevap B)

11. Alaaddin Keykubat döneminde Suğdak Limanı alınmıştır. Suğdak Limanı, Karadeniz'in kuzeyindedir. Bu yüzden "tarihte ilk deniz aşırı sefer" diye adlandırılır.

(Cevap D)

12. Kutalmışoğlu Süleyman Şah, Bizans'ı mağlup ederek Bizans ile Dragon Çayı Antlaşması'nı yaptı. Margus ve Anatolius Antlaşması ise Avrupa Hunları ile Bizans arasında yapılmıştır.

(Cevap D)

13. 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra kurulan devletler:

1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra kurulan devletler	1243 Köseadağ Savaşı'ndan sonra kurulan devletler
Artuklular	Karesioğulları
Saltuklular	Menteşeoğulları
Danişmentliler	Tekeoğulları
Mengücekler	Dulkadiroğulları
Çakabeyliği	Eşrefoğulları
İnançoğulları	Germiyanoğulları
Dilmaçoğulları	Kadıburhanettin
Çubukoğulları	Saruhanogulları
Tanrıvermişoğulları	Hamitoğulları
	Ramazanoğulları
	Karamanoğulları
	Çobanoğulları
	Sahipataoğulları
	Eratna Devleti

(Cevap D)

14. Denizcilikle uğraşan Türk beylikleri:

- Çaka Beyliği
- Çobanoğulları
- İsfendiyaroğulları
- Saruhanoğulları
- Karesioğulları
- Candaroğulları
- Aydınoğulları
- Menteşeoğulları
- Hamitoğulları

Ramazanoğulları ise Adana - Çukurova bölgesinde yaşadılar ve denizcilikle uğraşmadılar.

(Cevap D)

15. Danişmentliler:

- Anadolu'da ilk medreseyi açtılar. (Tokat Niksar'da Yağlıbasan Medresesi)
- Niksar Ulu Cami, Kayseri Kölük Cami gibi eserler bıraktılar.
- Anadolu'da kurulan I. Beyliklerin en büyüğü ve en güçlüsüdür.
- Danişmentname'yi yazdılar.
- Danişment Ahmet Gazi tarafından kuruldu.
- Tokat, Amasya, Ankara, Kayseri, Malatya çevresinde varlık gösterdiler.

(Cevap B)

16. Anadolu Türkiye Tarihi II. Beylikler Dönemi:

Karesioğulları: Denizcidir. Osmanlı Devleti'ne katılan ilk beyliktir.

Saruhanogulları: Denizcidir. Ankara Savaşı'ndan sonra Osmanlı Devleti'ne katılan ilk beyliktir.

Aydinoğulları: Denizcilikte en ileri giden beyliktir.

Hamitoğulları: Denizcidir. Toprakları 80 bin altın karşılığında Osmanlı Devleti'ne satılmıştır.

Candaroğulları: Denizcidir. Sinop ve Kastamonu'da kuruldu.

Çobanoğulları: Denizcidir. Kastamonu'da kuruldu.

Menteşeoğulları: Denizcidir. Muğla ve çevresinde kuruldu.

Not: II. Beylikler arasında ilk denizci Türk beyliği "Menteşeoğulları"dır.

(Cevap C)

TÜRKİYE TARİHİ

1. Anadolu Selçuklu Devleti'nde başveren Babailer İsyanı, devletin yıkılış sürecine ortam hazırlamıştır. Bu isyan esnasında Anadolu Selçuklu hükümdarı II. Gıyasettin Keyhüsrev'dir.

(Cevap C)

2. Haçlı Seferleri sırasında Anadolu Selçuklu Devleti'nin başındaki hükümdarlar:

- I. Haçlı Seferi: Kılıçarslan,
- II. Haçlı Seferi: Mesut,
- III. Haçlı Seferi: II. Kılıçarslan
- IV. Haçlı Seferi: II. Kılıçarslan'dır.

(Cevap E)

3. Haçlı seferlerinin teknolojik sonuçları:

- Dokuma, deri ve cam işleme Avrupalılar tarafından öğrenildi.
- Avrupalılar kemer-kubbe gibi inşaat yapım tekniklerini öğrendiler.
- Kağıt, matbaa, pusula ve kağıt gibi teknolojik değerler Avrupa'ya taşındı.

(Cevap D)

4. Antalya'yı alarak burada donanma kuran ve burayı liman kenti haline getiren Anadolu Selçuklu hükümdarı I. Gıyaseddin Keyhüsrev'dir.

(Cevap B)

5. "Selçukname" adlı eserde Alaaddin Keykubat'ın Ramazan Bayramı'nın üçüncü günü Kayseri'de huzurunda bulunan elçiler için büyük bir ziyafet verdiği ve bu ziyafette yediği kuş etinden zehirlenerek o gece öldüğü ifade edilmiştir.

(Cevap C)

6. Konya, Selçuklu zamanında en muhteşem Türk şehri haline gelmiştir. Konya Bahaddin Veled, Muhyiddin Arabi, Mevlana, Şemsi, Tebrizi gibi ilim insanlarıyla medeniyetin aydınlık yüzü olmuştur. Tarihte 13. yüzyıl "Konya'nın Altın Çağı"dır.

(Cevap B)

7. Miryokefelon Savaşı: Anadolu'nun Türk yurdu olduğunun kesinleştiği savaştır. Yurt Tutan Savaşı olarak da bilinen bu savaş, "Anadolu'nun tapusu" özelliği taşır. Suğdak Limanı'nın fethi: Türklerin ilk deniz aşırı seferidir. Köseadağ Savaşı: Anadolu Selçuklu Devleti'ni yıkılma sürecine sokan savaştır.

(Cevap E)

8. Anadolu Selçuklu devletini yıkılış sürecine sokan bu savaş esnasında hükümdar, II. Gıyasettin Keyhüsrev'dir.

(Cevap A)

9. Anadolu'da II. Beylikler döneminde 1243 Köseadağ Savaşı sonucunda Anadolu Selçuklu Devleti yıkılış sürecine girdi. Bunun üzerine Anadolu Selçuklu'ya bağlı beylik ve atabeylikler bağımsızlıklarını ilan etti. Böylece Anadolu'da II. Beylikler dönemi başlamıştır.

(Cevap D)

10. Seçeneklerde verilen beylikler ve kuruldukları yerler şu şekildedir:

- Eşrefoğulları-Beyşehir
- Sahipataoğulları-Afyon
- Çobanoğulları-Kastamonu, Sinop
- Tekeoğulları-Antalya
- Saruhanoğulları-Manisa

(Cevap A)

11. Aydınoğulları:

- Aydın ve çevresinde kuruldu.
- Denizcilikte en ileri giden beyliktir.
- En parlak dönemi Umur beydir.

Karesioğulları:

- Balıkkesir - Çanakkale'de kuruldu.
- Osmanlı Devleti'ne katılan ilk beyliktir.
- Osmanlı donanmasının temeli oluşturdu.

Menteşeoğulları:

- Muğla - Milas çevresinde kuruldu, denizcilerdir.
- Rodos'a sefer düzenlediler.

Germiyanoğulları:

- Kütahya çevresinde kuruldu.
- Toprakları çeyiz yoluyla Osmanlı Devleti'ne geçti.

Saruhanlıoğulları ise soruda özellikleri verilen beyliktir.

(Cevap C)

12. Muğla-Milas çevresinde kurulan beylik Menteseoğullarıdır. Milas Firuz Bey Camisi, Menteseoğullarına aittir. 21 Aralık 1394'te Osmanlı Devleti'nin Mentese sancağı mutasarrıfı Firuz Bey tarafından yaptırılmıştır.

(Cevap E)

13. I. Gıyasettin Keyhüsrev döneminde: Antalya,

I. İzzettin Keykavus döneminde: Samsun, Sinop, Trabzon;

I. Aladdin döneminde: Alanya Kalesi, Suğdak Limanı alınmıştır.

(Cevap E)

- 14.

Saruhanlıoğulları: Manisa

Ramazanoğulları: Adana/Çukurova

Çobanoğulları: Kastamonu

Tacettinoğulları: Ordu/Bafra

Menteşeoğulları: Muğla

çevresinde kurulmuştur.

(Cevap E)

15. Anadolu Selçuklu Devletinin

Konya, Niğde, Kayseri, Malatya, Sivas, Antalya Bölgelerinde eserleri vardır.

(Cevap B)

16. Anadolu Selçuklu Devleti hükümdarları şu şekilde sıralanabilir:

- I. Haçlı Seferleri esnasında: I. Kılıçarslan
- II. Haçlı Seferleri esnasında: I. Mesut
- III. Haçlı Seferleri esnasında: II. Kılıçarslan
- IV. Haçlı seferleri esnasında: I. Gıyasettin Keyhüsrev

(Cevap A)

TÜRKİYE TARİHİ

1. Çaka Beyliği: Balıkesir, Çanakkale'de kurulan I. Beyliktir.
- Saruhamanoğulları Beyliği: Manisa'da kurulan II. Beyliktir.
  - Tanrıvermişoğulları: Efes, Aydın'da kurulan I. Beyliktir.
  - Danişmentliler: Tokat, Amasya, Ankara, Kayseri, Malatya'da kurulan I. Beyliktir.
  - Saltuklular: Erzurum'da kurulan I. Beyliktir.

(Cevap B)

2. Beylikler ve eserler düşünüldüğünde beylikler içerisinde Hamitoğulları Isparta, Antalya çevresinde kurulmuştur ve verilen eserler Hamitoğullarına aittir.
- Karesioğulları: Balıkesir,
  - Aydınoğulları: Aydın,
  - Ramazanoğulları: Adana/Çukurova,
  - Candaroğulları: Sinop çevresinde kurulmuştur.

(Cevap D)

3. Haçlı Seferlerinden sadece I. Haçlı Seferi amacına ulaşmış, diğer seferler amacına ulaşamamıştır. IV. Haçlı Seferi'nde Haçlıların amacı Kudüs'ü almak fakat Haçlı ordusu Bizans'a geldiğinde Bizans'taki taht kavgalarından faydalanarak Bizans'ı yıktı. Bu yüzden IV. Haçlı Seferi, katolik ve ortodoks mücadelesine dönüşmüştür.

(Cevap D)

4. Anadolu Selçuklu Devleti'nin ilk kervansarayı Alayhan, Anadolu Selçuklu Devleti'nin en büyük kervansarayı Sultanhan'dır.
- Zazadinhan: Konya'da,
  - Evdirhan: Antalya'da,
  - Kırkgözhane: Antalya'da bulunmaktadır.

(Cevap B)

5. Musul Atabeyi İmameddin Zengi Urfa'daki Haçlı kontluğuna son verince Haçlılar II. Haçlı Seferi'ni başlatmıştır.

(Cevap B)

6. Anadolu Selçuklu Devleti'ne ait ilk camii Konya Alaaddin Cami'dir. Konya Alaaddin Tepesi üzerine kurulmuştur. Konya'nın en büyük ve en eski camisidir.

(Cevap A)

- 7.
- Nasrettin Hoca Fıkraları: Halk edebiyatı
  - Danişmentname: Halk edebiyatı
  - Selçuklu Şehnamesi: Divan edebiyatı ürünüdür.
  - Selçuklu Şehnamesi, Hoca Dehhani tarafından yazılmıştır.

(Cevap C)

8. Frenk Yazısı Savaşı, Karamanoğulları ile Osmanlı Devleti arasında olmuştur. Hatta bu savaşa Osmanlı Devleti adına I. Murat'ın oğlu Şehzade Beyazıt katılmış ve burada kendisine Yıldırım unvanı verilmiştir.

(Cevap E)

9. III. Haçlı Seferi'ne Alman kralı, Fransa kralı ve İngiltere kralı katılmıştır. Selahattin Eyyubi III. Haçlı Seferi'ni kazanmıştır. Alman İmparatoru kara yoluyla yaptığı seferde Anadolu Selçuklu hükümdarı II. Kılıçarslan karşındai büyük kayıplar vermiştir.

(Cevap E)

10. Anadolu Selçuklu Devleti'nde;

- İlk bakır para: I. Mesut,
- İlk gümüş para: II. Kılıçarslan,
- İlk altın para: II. Kılıçarslan döneminde bastırıldı.

Ayrıca Alaaddin Keykubat döneminde de altın para bastırılmıştır.

(Cevap A)

11. Soruda verilen yapıların beyliklerle eşleştirilmesi şu şekildedir:

- Malabadi Köprüsü: Artuklular
- Divriği Ulu Camii: Mengüceker
- Yağlıbasan Medresesi: Danişmentiler
- Cacabey Medresesi: Anadolu Selçuklu Devleti
- Diyarbakır Ulu Camii: Artuklular

(Cevap C)

12. Mescit: Müslümanların ibadetlerini yaptıkları minberi olmayan yapı.

- Minber: Cami içerisinde bulunan imamın hutbelerini okuduğu yer.
- Mihrap: Cami içerisinde bulunan imamın cemaate namaz kıldırıldığı yer.
- Minare: Camiye bağlı olarak yapılan müezzinin ezan okuduğu yer.
- Şerefe: Minarenin gövdesini çepeçevre dolaşan, bir insanın dolaşabileceği, kenarları korkuluklu, ezan okunan yer.

(Cevap C)

13. II. Dönem Beylikleri:

- Karamanoğulları - Konya
- Germiyanoğulları - Kütahya
- Candaroğulları - Sinop
- Canikoğulları - Samsun
- Karesioğulları - Balıkesir/Çanakkale
- Saruhanogulları - Manisa
- Aydinoğulları - Aydın
- Menteşeoğulları - Muğla
- Hamitoğulları - Isparta/Antalya
- Tekeoğulları - Antalya
- Ramazanoğulları - Adana/Çukurova
- Dülkadiroğulları - Maraş
- Eşrefoğulları - Konya
- Ahi Devleti - Ankara
- Çobanoğulları - Kastamonu

(Cevap E)

14. I. Dönem Beylikleri:

- Çaka Beyliği
- Danişmentler
- Artuklular
- Saltuklular
- Menguçekler
- Dilmaçoğulları
- Tanrıvermişoğulları
- Çubukoğulları
- Sökmenliler

(Cevap B)

15. II. Dönem Beyliklerinden olan Sahipataoğulları Beyliği, Afyon ve civarında kurulmuştur.

Seçeneklerde verilen Saruhanoğulları Manisa'da, Hamitoğulları Isparta-Antalya'da, Germiyanoğulları ise Kütahya'da kurulmuştur.

(Cevap A)

16. Danişmendilere ait eserler:

- Niksar Ulu Cami
- Kayseri Ulu Cami
- Kayseri Kölük Cami
- Tokat Niksar Yağlıbasan Medresesi
- Emir Gazi Kümbeti

(Cevap B)

TÜRKİYE TARİHİ

1. Üç kol halinde yaşayan beylik Artuklulardır. Hasankeyf, Mardin ve Harput Artukluları olmak üzere yaşadılar. Kuruldukları bölge Diyarbakır-Mardin-Elazığ'dır Anadolu'da ilk cami-Diyarbakır Ulu cami Anadolu'da ilk köprü-Malabadi Köprüsü Anadolu'da ilk saray-Diyarbakır Artuklu sarayı en önemli eserleridir.

(Cevap C)

2. Anadolu Selçuklular döneminde II. Kılıçarslan tarafından Bizans'la yapılan savaş Miryokefelon (Kumdanlı-Kamıkbeli) savaşıdır. Anadolu'nun Türk yurdu olduğu kesinleşmiştir.

(Cevap D)

3. Cimri olayı Köseadağ savaşı ile otoritesini yitiren Selçuklu tahtında hak iddia eden Karamanoğlu beyliğinin tertiplelediği siyasi bir komplodur.

(Cevap E)

4. Candaroğulları-Kastamonu, Sinop Çobanoğulları-Kastamonu, Sinop Canikoğulları-Samsun Sahipataoğulları-Afyon

(Cevap E)

5. Kırşehir Cacabey Medresesi- İlk rasathane özelliği taşıyan medresedir

- Kayseri Koca Hasan Medresesi- Anadolu Selçuklu devletinin yaptırdığı ilk Medrese
- Erzurum Çifte Minareli Medrese- Anadolu Selçuklu devletinin yaptırdığı en büyük Medrese

(Cevap B)

6. İktisad Sisteminin Faydaları;

- Devletin otoritesini kuvvetlendirir.
- Üretimde sürekliliği sağlar.
- Tarımsal üretimi artırır.
- Yerleşik hayatı özendirir.
- Bayındırlaşmayı hızlandırır.
- Savunma ihtiyacını karşılar.
- Mali hizmetleri kolaylaştırır.
- Ekonomiye katkı sağlar.
- Topraklarda Feodal güçlerin oluşmasını engeller

Veraset sistemi ise devletin yönetimi ile ilgilidir

(Cevap E)

7. Haçlı Seferlerine karşı mücadele eden devletler;

- Anadolu Selçuklu Devleti
- Büyük Selçuklu Devleti
- Artuklular
- Musul Atabeyliği
- Mengücekler
- Saltuklular
- Danışmentler

Haçlılarla mücadele ettiler fakat Çakabeyliği Haçlı seferlerine karşı mücadele eden devlet beylik değildir.

(Cevap D)

8. Papa II. Urban doğudaki Hristiyan halkı kurtarmak amacıyla çağrı yapmış cevap bulmuş Piyer termitin de katkılarıyla 600 bin kişilik Haçlı ordusu sefere çıkmıştır.

(Cevap A)

9. Yukarıda özellikleri verilen savaş Miryokefelon savaşıdır. Miryokefelon savaşı tarihte yurt tutan savaş olarak da bilinir. Aynı zamanda Miryokefelon savaşı için Anadolu'nun tapusu denilmiştir.

(Cevap D)

10. Beyşehir dolaylarında Seyfeddin Halil tarafından kurulan beylik Eşrefoğullarıdır. Hamitoğulları, Karamanoğulları ve İlhanlıların baskısı altında kaldığı için yeterince büyüyememiş ve İlhanlı valisi Timurtaş tarafından son verilmiştir.

(Cevap C)

11. Anadolu'nun ilk Medrese Danışmanların yaptırdığı

- Tokat Niksar'da Yağlıbasan Medresesi'dir.

Diğer eserler ise;

- Cacabey Medresesi
- Kırşehir Buruciye Medresesi
- Sivas Gök Medresesi
- Amasya Karatay Medresi-Konya'dadır.

(Cevap B)

12. Anadolu Selçuklu devletinin yıkılış sürecine girmesinde Vezir Saadettin Köpek'in zararlı çalışmaları tahta Babaishak ayaklanması huzurun bozulması Köseadağ savaşı ise yıkılma sürecine girmesindeki en önemli gelişmedir.

(Cevap E)

13. I. Dönem Beylikleri içerisinde Anadolu'yu Haçlılara karşı korumak için en çok mücadele eden Beylik Danişmentlerdir.

(Cevap A)

14. Germiyanogulları → Kütahya
Ramazanoğulları → Adana/Çukurova
Menteşeoğulları → Muğla
Sahipataoğulları → Ayfon
Dulkadiroğulları → Kahramanmaraş

(Cevap D)

15. II. Dönem Beylikleri olan Sinop ve çevresinde kurulan Çandarogulları fatih döneminde Osmanlıya katılmıştır.

(Cevap C)

16. 1243 Köseadağ Savaşı sırasında Anadolu Selçuklu Devletinin başında II. Gıyaseddin Keyhüsrev vardı. 1237 - 1246 tarihleri arasında 9 yıl tahtta kalmıştır.

(Cevap E)

OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ

- Osmanlı'nın Anadolu'daki ilk durağı bazı kaynaklarda "Mahan" olarak kabul edilse de milli eğitim bakanlığı "Ahlat" olarak kabul etmektedir.
- Söğüt ve Domaniç, Osmanlı'nın Anadolu'daki üçüncü durağıdır.
- Osmanlı Devleti, Alaaddin Keykubat'ın emri ile de Ankara'nın Karacadağ bölgesine yerleşmiştir. Bize soruda Anadolu'ya çıkış noktası, yani Anadolu'ya geldiği ilk yer sorulmaktadır.

(Cevap C)

- Kayı boyunun sembolü "ok" ve "yay"dır. Kayı kelime olarak "kuvvet ve kudret sahibi" anlamına gelir, simgede iki ok ve bir yay vardır. Babası Günhan, dedesi Oğuzhan olan Kayıhan ise boyun ilk atasıdır.

(Cevap B)

- Osmanlı Devleti'nin daha kuruluş dönemine hazırlanırken Anadolu'nun en güçlü devleti Moğol-İlhanlılardır. Moğol İlhanlıları Anadolu Selçuklu Devleti'ni Köseadağ Savaşı'nda yenmiş ve Anadolu Selçuklu devletini yıkılış sürecine sokmuştur. Ayrıca Anadolu Selçuklu Devleti'ni vergiye bağlamıştır.

(Cevap B)

- Osmanlı "istimalet (hoşgörü) politikası" uygulamış, böylece fethettiği yerlerde kalıcı olmuştur. Kimsenin diline, dinine karışmamış ve kimseye bu anlamda baskı yapmamıştır. Osmanlı Devleti, bu politikasıyla kısa sürede büyük bir devlet haline gelmiştir.

(Cevap C)

- Bursa'nın fethedilmesi: Orhan Bey dönemi
- Maltepe (Palekonan) Savaşı: Orhan Bey dönemi (Osmanlı-Bizans kuvvetleri arasında)
- İlk bakır paranın (mangır) bastırılması: Osman Bey döneminde.

(Cevap D)

- Osmanlı Devleti, Domaniç Beli (Ermeni Beli) Savaşı'nda İnegöl tekfurunu yenerek Karacahisar'ı almıştır ve Osmanlı'da ilk kadı olan Dursun Fakih Karacahisar'da ilk hutbeyi okumuştur.

(Cevap C)

- Orhan Bey: İhtiyarüddün
- I. Mehmet: Çelebi (Unvan)
- Osman Bey: Fahrüddün
- I. Beyazıt: Yıldırım
- Orhan Bey: Türkmen hükümdarların en ulusu

(Cevap D)

- Sultanı Güzat ve Mücahidün (Gazi ve Mücahitlerin Sultanı) unvanını kullanan Orhan Bey'dir. Osmanlı'da ilk kez "sultan" unvanını kullanan hükümdardır. Aynı zamanda ilk kez "padişah" unvanını da kullanan hükümdardır.

(Cevap E)

9. Osmanlı Devleti'nde ilk kez "paşa" rütbesini kullanan devlet adamı Alaeddin Paşa'dır. Aynı zamanda Orhan Bey döneminde ilk divan teşkilatı kurulmuştur ve ilk vezir ataması bu dönemde yapılmıştır. Osmanlı'da ilk kez atanan vezir de Alaeddin Paşadır.

(Cevap A)

10. Soruda özellikleri verilen savaş Çirmen Savaşı'dır. Sırp'ların saldırısı üzerine yapılan Çirmen Savaşı'nı Osmanlı Devleti kazanmıştır.

(Cevap B)

11. • Osmanlı'da Anadolu beylerbeyliği I. Bayezid döneminde kuruldu. İlk Anadolu beylerbeyi Kara Timurtaş Paşa'dır.
• Osmanlı'da ilk Rumeli beylerbeyliği ise I. Murat döneminde kuruldu. İlk Rumeli beylerbeyi ise Lala Şahin Paşa'dır.

(Cevap B)

12. Ankara Savaşı'ndan sonra 1402-1413 yılları arasında Osmanlı'da Fetret Devri'ne girilmiş ve Yıldırım Beyazıt'ın oğulları arasında taht kavgaları yaşanmıştır. İsa-Musa-Süleyman-Mehmet arasında çıkan bu kavgalara Kasım Çelebi karışmamış; Mustafa Çelebi ise Timur'u yanında götürmüştür.

(Cevap C)

13. Osmanlı Devleti'nde "hayır babası" olarak bilinen padişah II. Murat'tır. Bu özelliğinden dolayı Bizanslı Tarihçi Dukas, bu sözü II. Murat için söylemiştir.

(Cevap D)

14. I. Murat döneminde I. Kosova Savaşı, Haçlılarla yapılan ilk büyük savaştır. Bu sebeple Osmanlı Devleti tarafından Germiyoğulları, Menteşeoğulları, Hamitoğulları ve Saruhanoğulları beyliklerinden yardım alınarak savaş yapılmıştır.

NOT

Osmanlı ve Haçlılar arasındaki ilk savaş Sırp-sındığı Savaşı, Osmanlı ile Haçlılar arasındaki ilk büyük savaş ise I. Kosova Savaşı'dır.

(Cevap E)

15. Orhan Bey döneminde uygulanan iskan politikasının (yerleşme) amaçları;

- Fethedilen bölgede kalıcı olmak (temel amaç),
- Yurtsuzlara yurt bulmak,
- Bölgeyi Türkleştirmek,
- Bölgeyi Müslümanlaştırmak,
- Bölgeyi bayındır hale getirmek,
- Anadolu'da huzuru sağlamak.

Soruda bize temel amacı sorulduğundan cevap A seçeneği olur.

(Cevap A)

16. Osmanlıda ilk taht kavgası I. Murat döneminde Savcı Bey İsyanı'dır.

(Cevap B)

OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ

1. Osmanlı Devleti'nin ilk camisi Hacı Özbek Cami Orhan Bey döneminde yapılmıştır. Diğer adı Çarşı Mes-cidi'dir. İznik'te yapılmıştır. Kitabesi olan en eski Os-manlı eseridir. Hacı Özbek Bin Muhammed tarafın-dan inşa edilmiştir.

(Cevap B)

2. Osmanlı'da Anadolu Türk Siyasi birliği sağlama ça-lışmaları adına I. Murat döneminde Germiyanogul-ları ve Hamitoğullarının alınması; Ahilerden Anka-ra'nın alınması faaliyetleri gerçekleşmiştir.

(Cevap A)

3. Cülus, Arapça bir kelimedir ve "oturmak" anlamına gelir. Bir padişahın vefatı veya tahttan indirilmesi son-rasında yeni padişahın tahta çıkma törenidir. Cülus, Babüssade önünde yapılan en önemli, en görkemli törendir. Askere memura bahşiş dağıtıldı. Osman-lı Devleti'nde bu uygulama ilk olarak I. Bayezid dö-neminde gerçekleşti.

(Cevap D)

4. "Türk cihan hakimiyeti mefkuresi", yani cihan haki-miyeti anlayışı I. Bayezid ve Timur arasında etkili ol-muştur. Diğer savaşlarda taraflar yabancıdır. Anka-ra Savaşı'nda ise iki taraf da Türk İslam devletidir.

(Cevap C)

5. II. Murat döneminde Erdel Voyvodası Hünyadi Ya-noş ile yapılan İzladi-Derbent Savaşı'ı kaybedildi. Os-manlı Devleti de Karamanoğulları ile savaş halinde olduğundan Edirne-Segedin Antlaşması'nı imzala-mak zorunda kalmıştır.

(Cevap E)

6. I. Beyazıt Döneminde Karamanoğullarıyla Akçay Sa-vaşı ve Çarşamba Suyu Antlaşmasını yaptı. Kırk Di-lim Savaşı ise Kadı Burhanettin Devleti ile yapıldı.

(Cevap D)

7. Osmanlı'nın İznik'i kuşatması Orhan Bey dönemin-de gerçekleşmiştir. Osmanlı İznik'i kuşatınca Bizans hükümdarı III. Andronikos'un saldırıya geçip başlat-tığı savaş Maltepe (Palekonan) Savaşı'dır.

(Cevap B)

8. Tarihi Kırkpınar güreşlerinin Orhan Gazi döneminde Rumeli'ye yapılan akınlar sırasında doğduğu bilin-mektedir. Kırk yiğit askerden iki tanesi Ahırköy çayır-lığında birbirleriyle yenişemedikleri bir güreşe tutu-şurlar ve hayatlarını kaybederler. Daha sonra güre-şin olduğu yerde ortaya çıkan suyu görenler buraya "Kırkpınar" demişlerdir.

(Cevap B)

9. Soruda verilen:

- Pençik Sistemi - I. Murat
- İskan Politikası - Orhan Bey
- Cülus Bahşişi - I. Beyazıt
- Vezir Ataması - Orhan Bey

döneminde gerçekleşmiştir.

(Cevap B)

10. • Savcı Bey İsyanı Osmanlı'daki ilk resmi taht kavgasıdır.
- Veraset anlayışı, ülke hanedanının ortak malı iken ülke padişah ve oğullarına ait olmuştur.
- Divan Orhan Bey döneminde kurulmuştur fakat soruda bize divanın genişletilmesi soruluyor.
- I. Murat döneminde Divan genişletilerek "Veziriazamlık, Kazaskerlik, Nişancı, Defterdarlık" makamları açıldı.

(Cevap E)

11. Ragusa Cumhuriyeti'ne ticari ayrıcalıklar I. Murat döneminde verilmiştir. Orhan Bey döneminde ise Cennova'ya imtiyaz verilmiştir.

(Cevap B)

12. Simauna kadısının oğlu olan, geleneksel İslam anlayışına aykırı bazı söylemleri bulunan, Mustafa Çelebi tarafından kazaskerliğe tayin edilen, Çelebi Mehmet'e karşı isyan eden ve Osmanlı'da ilk dini ayaklanmayı çıkaran Şeyh Bedrettin'dir.

(Cevap B)

13. Osmanlı Devleti'nde ilk deniz savaşı Çalibey Savaşı'dır. Osmanlı-Venedik arasında yapılmıştır ve Osmanlı kaybetmiştir. Fakat bu savaş Osmanlı'nın denizlerdeki tecrübesini artırmıştır. Bu savaş I. Mehmet döneminde gerçekleşmiştir.

(Cevap D)

14. Kara Timurtaş Paşa, ilk Anadolu Beylerbeyi'dir. I. Bayezid döneminde görev yapmıştır. Lala Paşa Manastır merkezli Rumeli Beylerbeyi görevini I. Murat döneminde yapmıştır.

(Cevap A)

15. I. Murat dönemin gelişmeleri:

- Sırpsındığı Savaşı
- Sazlıdere Savaşı
- Çirmen Savaşı
- Poloşnik Bozgunu
- I. Kosova Savaşı
- Yeniçeri Ocağı açıldı.
- Topçu Ocağı açıldı.
- Veraset sistemi değişti.
- Divan genişletildi.
- Rumeli Beylerbeyliği kuruldu.
- Savcı Bey İsyanı yaşandı.
- İskan Politikası devam ettirildi.
- İlk kez pençik sistemi uygulandı.

(Cevap E)

16. Surre-i Hümayun Alayı veya Surre Alayı Osmanlı'da İstanbul'dan Mekke ve Medine'ye yardımları götüren alayıdır. Bu olay ise I. Mehmet (Çelebi) ile başlamıştır.

(Cevap E)

OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ

1. II. Murat, Erdel Voyvodası Yanoş ile yapılan İzladi - Derbent Savaşı'nı kaybetti ve arkasından 1444 Edirne - Segedin Antlaşması'nı imzaladı. Ardından tahttan çekildiğini ilan etti ve yerine küçük yaştaki oğlu II. Mehmet tahta çıktı. Bu esnada Haçlılarla 1444 Varna Seferi yapıldı. Bu savaştan sonra II. Murat tekrar tahta çıktı. Varna Seferi'nde padişah II. Mehmet, ordu komutanı ise II. Murat'tır. Varna Seferi'nden sonra II. Murat tahta çıkmıştır.

(Cevap D)

2. II. Murat döneminde Anadolu Türk siyasi birliğini sağlama çalışmaları adına:

- Aydınoğulları -Menteşeoğulları
- Hamitoğulları -Germiyanoğulları
- Tacettinoğulları -Karamanoğulları

beyliklerinden Konya, Akşehir ve Beyşehir alınmıştır.

(Cevap E)

3. Tabur Cengi ve Dustur-i Rumi savaş taktiklerini Osmanlı Macarların Hussit Savaşlarında geliştirdikleri Tabur Cengi taktiklerini gözlemleyip müteakip dönemde tatbik etmeye başladı. Tabur Cengi denilen usul ile arabalara bağlı top bataryaları kullanılıyor ve karşı taraf çember içine alınıyor. Osmanlı bu taktikler II. Kosova Savaşında ilk kez kullanmıştır.

(Cevap B)

4. • Osmanlı Devleti'nin Anadolu siyasi birliğini sağlama çalışmasının ilk adımı Karesioğulları Beyliğinin alınmasıdır.
- Karesioğulları Osmanlı'ya bağlanınca Osmanlı donanmasının temeli atılmıştır.
  - Karamürsel Tersanesi Osmanlı'ya geçmiştir.
  - Osmanlı'nın Rumeli'ye geçişi kolaylaşmıştır.
  - Hacı İlbey, Ece Halil, Evranoz Bey, Gazi Fazıl Bey gibi komutanlar Osmanlı hizmetine girmiştir.

(Cevap A)

5. Orhan Bey, Bizans tekfuru Kanta Kuzen'e yardım etmesi için oğlu Süleyman Paşa'yı görevlendirdi. Süleyman Paşa Çorlu, Bolayır, Tekirdağ, Keşan ve Malkara'yı fethetti ve Gelibolu Fatih unvanını aldı.

(Cevap C)

6. • Peçik Sistemi I. Murat döneminde uygulandı.
- Osmanlı'da ilk hastane I. Bayezid döneminde "Yıldırım Darüşşifası" ismiyle açıldı.
  - İlk dini ayaklanma I. Mehmet döneminde Şeyh Bedrettin ile olmuştur.
  - İlk imarethane (aşevi) ise Orhan Bey döneminde açılan Nilüfer Hatun İmarethanesi olmuştur.

(Cevap B)

7. İskan Politikası, yerleşme yerleştirme politikasıdır. Bu politika sayesinde Osmanlı büyük devlet haline gelmiştir. İlk İskan Orhan Bey döneminde uygulanmıştır. Soruda verilen seçenekler iskanın amaçlarıdır. D seçeneğindeki veraset anlayışı ise Osmanlı'da kimin hangi yolla tahta çıkacağını belirleyen sistemdir. İskan politikası ile bağı yoktur.

(Cevap D)

8. I. Murat döneminde Edirne'nin fethedilmesi derse Szalidere Savaşı, Edirne'nin başkent olması derse Sırpsındığı Savaşı sonrasında Edirne başkent olmuştur. Çirmen Savaşı ile Makedonya yolu açıldı. Ploşnik Bozgunu Osmanlı'nın Balkanlardaki ilk yenilgisidir. I. Kosova Savaşı ise Osmanlı'nın Balkanlardan atılmayacağını ilk kez anlaşıldığı savaştır.

(Cevap B)

9. • Devşirme sisteminin kanunlaşması
• Doğu klasiklerinin ilk kez Türkçeye çevrilmesi
• Sürat Topçu Ocağı'nın ilk kez kurulması
• Enderun Mektebi'nin kurulması
• İstanbul Kuşatması
• İlk yeniçeri isyanı

Bu gelişmeler II. Murat döneminde olmuştur.

(Cevap C)

10. • Sırpsındığı Savaşı: I. Murat,
• Koyunhisar Savaşı: Osman Bey,
• Frenkyazısı Savaşı: I. Murat,
• II. Kosova Savaşı: II. Murat,
• Maltepe (Palekanon) Savaşı: Orhan Bey
• Frenkyazısı Savaşı I. Murat döneminde gerçekleşmiştir.

Bu savaşa Şehzade I. Bayezid katılmıştır. Bu savaşta kendisine "Yıldırım" lakabı verilmiştir.

(Cevap C)

11. • Osman Bey: Fahriddün Bey Gazi,
• Orhan Bey: İhtiyarüddün Bey Gazi,
• I. Murat: Hüdavendigâr Gazi Hünkar,
• I. Beyazıt: Yıldırım,
• I. Mehmet: Çelebi,
• II. Murat: Hayırbabası Koca Murat Gazi.

(Cevap D)

12. Orhan Bey'i bu şekilde tanımlayan ünlü seyyah İbn-i Batuda'dır. Şeyh Edebalı, Ahi Teşkilatı'nın başıdır. Dursun Fakih, ilk kadıdır.

(Cevap A)

13. Osmanlı'da ilk imarethane, Orhan Bey'in eşi Nilüfer Hatun tarafından açılan Nilüfer Hatun İmaretanesi'dir.

(Cevap B)

14. Osmanlı Devleti'nde kullanılan ünvanlar:

- Hüdavendigâr: I. Murat
- Hayır Babası: II. Murat
- Çelebi: I. Mehmet
- Fahriddün: Osman Bey
- İhtiyarüddün: Orhan Bey

(Cevap D)

15. Osmanlı'da ilk "sultan" ve "padişah" ünvanını kullanan Osmanlı padişahı "İhtiyarüddün" lakaplı Orhan Bey'dir. Seçeneklerde verilen Saruhanoğulları Manisa'da, Hamitoğulları Isparta-Antalya'da, Germiyanogulları ise Kütahya'da kurulmuştur.

(Cevap D)

16. Bursa Kuşatması, ilk olarak Osman Bey döneminde gerçekleştirilmiştir. Bursa'nın Fethi ve başkent olması ise Orhan Bey döneminde gerçekleşmiştir. Maltepe Palekonon savaşıyla Orhan Bey döneminde İznik ve İzmit fethedilmiştir. Edirne'nin Fethi ise I. Murat döneminde gerçekleşmiştir.

(Cevap C)

OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ

1. Şeyh Edebalı Osman Bey döneminde, Somuncu Baba ve Emir Sultan Hazretleri ise I. Bayezid döneminde yaşanan fetih hareketlerinin manevi mimarlarıdır.

(Cevap E)

2. • I. Kosova Savaşı'nda Haçlı ittifakının başındaki lider Sırp Prensi Hrebolyanoviç'tir.
• Miloş Obiliç, I. Kosova Savaşı'nda I. Murat'ı şehit eden Sırp askerdir.
• Kantakuzen, Bizans tekfurudur. Orhan Bey'den yardım istemiştir.
• Macar Kralı Yanoş, Sırpsındığı Savaşı'nda Haçlıların başındaki liderdir.
• Macar Kralı Sigismund, Niğbolu Savaşı'nda Haçlıların başındaki liderdir.

(Cevap A)

3. Soruda verilen öncüllerin hepsi Ankara Savaşı'nın kaybedilme nedenleridir. Bu nedenlerden dolayı Ankara Savaşı kaybedilmiş ve Osmanlı daha kuruluş döneminde yıkılma tehlikesi yaşamıştır. 1402- 1413 yılları arasında Osmanlı'da Fetret Devri yaşanmıştır.

(Cevap E)

4. Osmanlı'da sancağa çıkma usulünü başlatan padişah Orhan Bey'dir. Orhan Bey, oğlu I. Murat'ı sancağa göndermiştir. Böylece sancağa çıkan ilk padişah I. Murat olmuştur. Osmanlı'da sancağa çıkan son padişah ise III. Mehmet'tir.

(Cevap B)

5. Soruda adı geçen savaşların ortak özelliği, bu savaşlardan hepsinde savunmadan saldırıya geçilmiştir. Bu savaşlar da Müslümanlar savunmadan saldırıya geçmiştir. Miryokefelon ve Sakarya Savaşı'nda Türkler savunmadan saldırıya geçmiştir.

(Cevap E)

6. • Maltepe Savaşı: Orhan Bey (1329)
• Çalibey Savaşı: (Lapseki): I. Mehmet (1414-1415)
• Ploşnik Bozgunu: I. Murat (1388)

(Cevap C)

7. Osmanlı'da ilk demir işletmesi Osman Bey döneminde Bilecik'te kurulmuştur.

(Cevap A)

8. I. Kosova Savaşı'ndaki Haçlı ittifakının liderliğini Sırp Prens Lazar yapmıştır. Lazar'ın öldürüldüğü bu savaşın yıldönümü olan 28 Haziran, Sırp larca kutsal gün sayılmıştır ve Sırp milliyetçiliğinin beslendiği en önemli olay olmuştur.

(Cevap C)

9. Orhan Bey döneminde yaşamış, Kırşehir doğumlu ve "Garipname" isimli Türkçe divanı ile ünlü olan Divan edebiyatı yazarı Aşık Paşa'dır.

(Cevap C)

10. • Lala Şahin Paşa: Rumeli Beylerbeyi
• Kara Timur Paşa: Anadolu Beylerbeyi
• Süleyman Paşa: Gelibolu Fatih
• Alaaddin Paşa: İlk vezir
• Çandarlı Kara Halil Hayrettin Paşa: İlk kazasker.

(Cevap E)

11. Osmanlı Devleti;
• Aşiretten beyliğe Osman Bey döneminde,
• Beylikten devlete Orhan Bey döneminde,
• Devletten İmparatorluğa II. Mehmet döneminde geçmiştir.

(Cevap D)

12. Anadolu Türk siyasi birliğinin kesin olarak sağlanması I. Selim (Yavuz) dönemindedir. Soruda verilen diğer gelişmeler ise kuruluş döneminde yaşanmıştır.

- Gelibolu Tersanesi: I. Bayezid dönemi
- İlk vezir ataması: Orhan Bey dönemi
- İlk gümüş para: Orhan Bey dönemi
- İlk imarethane: Orhan Bey dönemi

(Cevap C)

13. Osmanlı Devleti Kuruluş döneminde Bilecik, Bursa, İznik, İzmit, Edirne'de egemenlik göstermiştir. İstanbul ise Osmanlıda Yükselme Döneminde egemenlik gösterdiği yerdir.

(Cevap C)

14. I. Murat döneminde yapılan savaşlarda Ploşnik Bozgunu Osmanlının Balkanlardaki ilk yenilgisidir. Bu savaşın sonra Avrupalıların ve Balkan devletlerinin Osmanlıyı Balkanlardan atma umudu güçlenmiş ve daha büyük bir ordu kurarak Osmanlıyla I. Kosova Savaşını yapmışlardır.

(Cevap C)

15. Sorudaki tabloya bakıldığında

Osman Bey	→	Koyunhisar (Bafeon) Savaşı
DOĞRU	Not:	Bizans Tekfurları ile yapılan savaş

I. Murat	→	Çalınbey Savaşı
YANLIŞ	Not:	Bu savaş I. Mehmet döneminde yapılan ilk deniz savaşı

I. Murat	→	II. Kosova Savaşı
DOĞRU	Not:	Türklerin Balkanlardan atılmayacağı kesinleşti

I. Beyazıt	→	Sırpındığı Savaşı
YANLIŞ	Not:	Bu savaş I. Murat döneminde yapıldı. Edirne alındı

(Cevap E)

16. Osmanlı Kuruluş Döneminde Mısır'a sefer düzenlenmemiş. Mısır Seferi Yükselme Döneminde I. Selim (Yavuz) döneminde gerçekleşmiştir.

(Cevap D)

OSMANLI YÜKSELME DÖNEMİ

1. Osmanlı'nın dünya gücü olduğu dönemde:

- Fatih Sultan Mehmet
- II. Bayezid
- Yavuz Sultan Süleyman
- Kanuni Sultan Süleyman
- II. Selim
- III. Murat

hükümdarlık yapmıştır.

(Cevap E)

2. İstanbul'un fethinin sebepleri şu şekilde sıralanabilir:

- İstanbul'un Ortodoksluğun dini merkezi olması: dini,
- İstanbul'un önemli ticaret merkezi olması: ekonomik,
- İstanbul'un Asya ile Avrupa arasında köprü olması: jeopolitik,
- Bizansın Osmanlı Devleti'ne muhalif devletlerle işbirliği yapması: siyasi,
- İslamiyet'in egemenlik sahasını genişletme isteği: dini

(Cevap D)

3. Fatih döneminde Kırım, İpek Yolu'ndan gelen malların batıya pazarlanması için önemli bir çıkış kapısıydı.

Kefe ve Aza gibi liman şehirlerindeki ticaret Cenevizlerin kontrolü altındaydı. Daha sonra Gedik Ahmet Paşa Kırım'ı Osmanlı topraklarına katmış ve böylece Karadeniz ilk kez Türk gölü haline gelmiştir.

(Cevap B)

4. Osmanlı'da II. Bayezid döneminde yaşanan Cem Sultan ve Şahkulu ayaklanmalarından dolayı fetihler durma noktasına girmiş, bu sebeple II. Bayezid dönemi için "yükselme dönemindeki duraklama" diye benzetmesi yapılmıştır.

(Cevap B)

- 5. • Depremlerin yaşanması ve "Küçük Kıyamet" diye adlandırılması,
- Dini hassasiyetlerinin yüksek olmasından dolayı "Veli" sıfatının verilmesi, hatta Sofi padişah diye anılması,
- Osmanlı tarih yazıcılığının bu dönemde gelişmesi II. Beyazıt dönemi özelliklerindedir.

Bu dönemde verilen;

- İdris-i Bitlisi: Heşt Behişt,
- İbn-i Kemal: Tevarih-i Ali Osman eserleri önemlidir.

(Cevap D)

- 6. Yavuz döneminde Memluklerle 1516 Mercidabık Savaşı yapılmıştır. Burada hükümdar Kansu Gavri'dir. 1517 Ridaniye Seferinde hükümdar Tomanbay'dır.

(Cevap D)

- 7. • **Canberdi Gazali:** Memluk devletini yeniden kurmayı amaçlar.
- **Ahmet Paşa:** Mısır'da Memluk Devleti'ni yeniden kurmayı amaçlar.
- **Şahkulu İsyanı:** II. Beyazıt döneminde görülen Şii propogandasıdır.
- **Baba Zünnun:** Vergilerin yüksekliğini gerekçe gösterenler tarafından çıkarılmıştır.
- **Kalenderoğlu:** Tımarların haksız yere elinden alındığını iddia edenler, Kalenderoğlu'nun öncülüğünde Karaman'da ayaklanmışlardır.

(Cevap E)

8. Batıdaki Gelişmeler

- Mohaç Meydan Savaşı
- Viyana Kuşatması
- Almanya Seferi
- Zigetvar Seferi
- Belgrat Seferi
- Kapitülasyonlar

Doğudaki Gelişmeler;

- İran Seferi
- İrakeyn Seferi
- İran Seferi
- Nahçıvan Seferi
- Amasya Antlaşması

(Cevap D)

9. Osmanlı devletinde Kanuni döneminde yapılan Preveze Deniz Zaferi ile Akdeniz ilk kez Türk Gölü olmuştur. Barbaros Hayrettin Paşa komutasında ordu büyük bir zafer elde etmiştir. Ali Reis ve Turgut Reis'in de katıldığı bu savaş ile Haçlılar mağlup edilmiştir. Mora ve Dalmaçya'daki kaleler Osmanlı'ya bırakılmıştır. Bu savaşın tarihi olan 28 Eylül ise Donanma Günü olarak kutlanır.

(Cevap A)

10. Selman Reis;

- Coğrafi keşiflerin Osmanlı gümrük gelirleri üzerindeki olumsuz etkileri hakkında düşüncelerini belirtmiştir.
- Kızıldeniz'in Osmanlı denetimine alınmasını istemiştir.
- Osmanlı Devleti Portekizlerin faaliyetine engel olmak için Hint Deniz Seferlerini gerçekleştirmiştir.
- 1525'te Süveyş'te Mısır Kaptanlığı kurularak Kızıldeniz kontrol altına alınmaya çalışılmıştır.
- Selman Reis öncülüğündeki donanma Yemen'e gönderilmiş ve Basra'da bir tersane kurulmuştur.

(Cevap C)

11. Sokullu Mehmet Paşa, Kanuni Sultan Süleyman, II. Selim ve III. Murat'a sadrazamlık yapmıştır.

(Cevap E)

12. Osmanlı'da Kıbrıs'ın fethinde Lala Mustafa Paşa öncülüğünde bir donanma sevk edilerek fetih gerçekleştirilmiştir.

Kıbrıs'ın fethi esnasında sadrazam Sokullu Mehmet Paşa, padişah ise II. Selim'dir.

(Cevap E)

13. A, C, D ve E seçenekleri, Osmanlı Devleti'nin coğrafi keşiflere karşı aldığı tedbirlerdir. Lakin B seçeneğindeki bilgi, Osmanlı kuruluş dönemi I. Murat döneminde gerçekleşmiştir. Defterdarlık makamının kurulması coğrafi keşiflerle ilgili değildir.

(Cevap B)

14. Amerigo Vespucci, Kristof Kolomb'dan sonra Antil Adalarına ve kıtaya çıkan, buranın Hindistan değil yeni bir kıta olduğunu ilan eden kâşiftir.

(Cevap D)

15. Reformun ilk olarak Almanya'da başlamasını etkileyen özellikler:

- Kilise baskısının çok olması
- Siyasi birliğin bulunmaması
- İncilin Almanca'ya çevrilmesi
- Halkın yoksul olması
- Bazı prenslerin Luther'i desteklemesi

(Cevap C)

16. İstanbul'un fethinden sonra Bizans'tan kaçan bilim insanları İtalya'ya giderek burada Rönesans Hareketi'ni başlattılar. Çünkü İtalya'nın bir Akdeniz uygarlığı olması, bilim ve sanatla uğraşan mesen sınıfının olması İtalya'da Rönesans için uygun ortam olmuştur.

(Cevap E)

OSMANLI YÜKSELME DÖNEMİ

1. Fatih döneminde Napoli Krallığı'ndan

- Ayamavra,
- Zenta,
- Kefelonya,
- Otronto alınmıştır.

Fakat Fatih'in ölümü üzerine Napoli Krallığı, Otronto'yu geri almıştır.

(Cevap E)

2. Osmanlı Devleti, II. Bayezid döneminde Venedik'le **Sapienza Deniz Savaşı**'ni yaparak Venedik'ten İnebahtı, Modon ve Koron'u almıştır. Bu savaşta **Burak Reis** donanmanın başındadır.

(Cevap D)

3. Osmanlı Devleti'nde Kanuni Almanya seferine çıkar ve Avusturya ile 1553 İstanbul Antlaşması (İbrahim Paşa Antlaşması) imzalanır.

Bu antlaşma ile;

- "Avusturya Arşidükü Ferdinand protokol olarak Osmanlı sadrazamına eşit olacaktır." maddesi konulmuştur.
- Böylece Osmanlı Devleti Avusturya'ya karşı siyasi üstünlük elde etmiştir. Bu siyasi üstünlük 1606 **Zitvatorok Antlaşması** (I. Ahmet) ile sona ermiştir.

(Cevap A)

4. • **Vadiüs-seyl Savaşı** Portekizler ile yapıldı. Fas alındı.
• **Meş'ale Savaşı** İran (Safeviler) ile yapıldı.
• **Ferhat Paşa Antlaşması** İran'la yapıldı.(1590)

Yukarıda verilen olaylarda Osmanlı padişahı III. Murat'tır.

(Cevap E)

5. Akkoyunlular Uzun Hasan döneminde Osmanlı aleyhine faaliyetleri arttırınca Osmanlı ile Akkoyunlular arasında 1473 Otlukbeli Savaşı yapıldı.

Fatih ile Uzun Hasan arasında yapıldı.

Fatih'e "Granda Türk", Uzun Hasan'a ise "Küçük Türk" denilmeye başlandı.

(Cevap C)

6. Soruda verilen özellikler 1555 Amasya Antlaşması'na aittir. Kanuni döneminde İran Seferlerinden sonra imzalanmıştır. İstanbul Antlaşması Avusturya ile, Zitvatorok Antlaşması da Avusturya ile yapılmıştır.

Diğer antlaşmalar İran'la yapılmıştır. Fakat ilk resmi antlaşma dediği için doğru yanıt Amasya Antlaşması'dır.

(Cevap C)

7. Soruda verilen amaçlar, 1869'da Fransa tarafından açılan Suveyş Kanalı projesinin amaçlarındandır. Suveyş Kanalı Projesinin Amaçları:

- Akdeniz ve Kızıldeniz'i birleştirmek
- Portekizlilerin Müslümanlar üzerindeki baskısını kaldırmak
- Baharat yolunu canlandırmak
- Hint Deniz yolunu kısaltmak
- Osmanlı vergi gelirlerini arttırmak

(Cevap B)

8. • Piri Reis'in eseri Kitabul Bahriye'dir.
• Seydi Ali Reis, Kanuni döneminde yapılan Hint Deniz Seferlerinden dördüncüsüne katılmış ve burdan Osmanlı'ya dönerken gözlemlerini Miratül Memalik eserinde toplayarak Kanuni'ye sunmuştur.

(Cevap D)

9. İspanya'da Beni Ahmer Devleti'nin yıkılmasıyla burada yaşayan Yahudiler, II.Bayezid döneminde Osmanlı'ya sığınmıştır.

(Cevap A)

10. • Fatih'in ilk portresini yapan İtalyan Ressam Bellini'dir.
• Fatih'in "Gül Koklayan Adam" resmini yapan Sinan Bey'dir.

(Cevap C)

11. • **Kırkdilim Savaşı:** Osmanlı ile Kadıburhanettin devleti ile yapıldı.
• **Otlukbeli Savaşı:** Osmanlı ile Akkoyunlular arasında yapıldı.
• **Karıştıran Savaşı:** I. Selim (Yavuz) II. Bayezid arasında yapıldı.
• **Ridaniye Savaşı:** I. Selim (Yavuz) ile Memlukler arasında yapıldı ve Memluk devleti yıkıldı.
• **1515 Turnadağ Savaşı:** I. Selim (Yavuz) ile Dulkadiroğulları beyliği arasında yapıldı. Osmanlı kazandı ve Dulkadiroğulları Osmanlı'ya katıldı. Böylece Anadolu Türk siyasi birliği kesin olarak sağlandı.

(Cevap D)

12. Osmanlı'da Fatih'ten sonra II.Bayezid tahta çıkınca kardeşi Cem Sultan isyan etti. II.Bayezid yapılan savaşı kazanınca Cem Sultan Memluklere, Fransa'ya, Karamanoğullarına, Rodos şovalyelerine ve Papa'ya sığındı. Böylece Cem Sultan sorunu, Osmanlı'da iç sorunken dış sorun haline gelen ilk konu oldu. Hatta Avrupalı Devletler Cem Sultan sorununu kullanarak Osmanlı'nın ilk defa iç işlerine karışma fırsatı yakalamıştır.

(Cevap A)

13. İngiltere'de Lanchester ve York hanedanları arasında 1455-1485 yılları arasında yaşanan savaş **Çifte-gül Savaşı**'dır. Hanedanlar arma olarak kırmızı (Lanchester) ve beyaz (York) gülü kullandıkları için Çifte-gül Savaşı olarak adlandırılmıştır.

(Cevap C)

14. Osmanlı'da olağanüstü durumlarda alınan Avarız Vergisi (İmdad-ı Seferiyye) ilk kez II.Bayezid döneminde toplanmaya başlamıştır. Avarız vergisi II.Bayezid döneminde "Küçük Kıyamet" olarak adlandırılan dönem sonrasında toplanmaya başlamıştır.

(Cevap D)

15. Tarihçi Solakzade'nin "Yedi göğün yıldızları bir araya toplanmış gibi oldu." şeklinde ifade ettiği savaş **Mohaç Meydan Savaşı**'dır. Çünkü Kanuni savaşta harp yürüyüşü gerçekleştirerek mum donanması oluşturmuştur. Aydınlanma ve ışıklandırma ile Macarlarla karşı psikolojik üstünlük elde edilmiştir.

(Cevap B)

16. **Diyarbakır Ulu Cami:** Anadolu'da Artuklulara ait ilk camidir.

Hacı Özbek Cami: Orhan Bey döneminde Osmanlı'nın ilk camisidir.

Arüsül Felek Cami: Gaznelilere ait olan camidir.

Sultan Ahmet Cami: I. Ahmet döneminde yapılmıştır. Mimarı Sedefkar Mehmet Ağa'dır.

Melik Müeyyed Cami: Mısır Kahire'de halifelikle ilgili hutbenin okunduğu camidir.

(Cevap D)

OSMANLI YÜKSELME DÖNEMİ

1. Kanuni döneminde Osmanlı-Macar ilişkilerinin savaş noktasına gelmesine C seçeneği hariç hepsi sebeptir. Fakat C seçeneği 1533 İstanbul Antlaşması'nın maddesidir. Hatta aynı antlaşmada "Avusturya Arşidükü Ferdinand da Yanoş'un krallığını tanıyacaktır." denilmiştir.

(Cevap C)

2. Kanuni döneminde Trablusgarp **Turgut Reis** tarafından alınmıştır.

Barbaros Hayrettin Paşa, Cezayir'in alınması ve Preveze Deniz Savaşı'nda rol oynamıştır.

Piyale Paşa, Cerbe Adası ve Sakız Adası'nı teslim almıştır.

Hadım Süleyman Paşa, I. Hint Deniz Seferi'ne katılmıştır.

(Cevap B)

3. Seçeneklerde verilen padişahların kullandığı mahlaslar:

- **Muhibbi**: I.Süleyman (Kanuni)
- **Necip**: III.Ahmet
- **Avni**: II.Mehmet (Fatih)
- **Meftuni**: II.Mustafa
- **Adni**: III.Mehmet

(Cevap C)

4. Yukarıda verilen gelişmelerin hepsi **II. Mehmet (Fatih)** döneminde gerçekleşmiştir.

Bunlarla birlikte;

- Fatih Kanunnamesi'yle merkeziyetçi bir yönetim yapısı kurmuştur.
- Topkapı Sarayı'nı inşa ettirmiştir.
- Millet sistemini uygulamıştır.
- Kanunname-i Ali Osman ile kardeş katli uygulamasını getirmiştir.
- Müsadereyi uygulamıştır.

(Cevap E)

5. **II. Beyazıt döneminde;**

- Molla Lütü,
- Kemalpaşazade,
- Tacizade Cafer,
- Zembilli Ali Efendi,
- Necati dönemin önemli kültür ve sanat insanlarıdır.

(Cevap E)

6. **Kanuni döneminde;**

- Rodosun Fethi,
- Cezayirin alınması,
- Preveze Zaferi,
- Trablusgarp Seferi,
- Cerbe Zaferi,
- Malta Seferi,
- Hint Deniz Seferi gerçekleşmiştir.

İmroz adasının alınması ise II.Mehmet dönemidir.

(Cevap D)

7. **Osmanlı yükselme dönemi padişahları:**

- Fatih Sultan Mehmet
- II. Bayezid
- I.Selim (Yavuz)
- I.Süleyman (Kanuni)
- II.Selim
- III.Murat'tır.

Ancak I. Ahmet, duraklama dönemi padişahıdır.

(Cevap B)

8. II. Beyazıt döneminde meydana gelen Cem Sultan İsyanı ve Şahkulu Ayaklanması'ndan dolayı devlet içindeki olaylarla ilgilenmiş ve fetihler durma noktasına gelmiştir. Bu nedenle II. Beyazıt'ın devlet içindeki isyanları bastıramadan fetih politikasını sürdürmeyeceği söylenebilir.

(Cevap A)

9. Kanuni Almanya Seferi'ne çıktığında Almanya ve Avusturya içlerine kadar girmiştir. Fakat karşısına ordu çıkmamıştır. Ne Ferdinand ne de Şarklen, Osmanlı Devleti'nin karşısına asker çıkarabilmiştir. Ferdinand'ın talebi üzerine barış yapılmış ve 1533 İstanbul (İbrahim Paşa) Antlaşması imzalanmıştır.

(Cevap E)

10. Bozoklu (Yozgat) olan Şeyh Celal, mehdi olduğunu iddia ederek 1519'da Osmanlı yönetimine başkaldırdı. Tokat yöresinde başlayan Şeyh Celal İsyanı, I.Selim (Yavuz) tarafından bastırıldı.

(Cevap B)

11. Yukarıda verilen padişahlardan sadece I.Selim döneminde batıya sefer yapılmamıştır.

Yavuz döneminde;

- 1514 Çaldıran Savaşı,
- 1515 Turnadağ Savaşı ,
- 1516-1517 Mercidabık-Ridaniye Savaşı (Memlükler ile-doğu)

(Cevap A)

12. Candaroğullarının bir kolu Osmanlı'ya tabii olurken diğeri ise Sinop'ta İsfendiyaroğullarını kurmuştur. Osmanlı devleti Sinop ve Kastamonu dolaylarında bulunan İsfendiyaroğulları beyi İsmail üzerine sefer düzenleyerek bu beyliğe son vermiştir.

Not: Seçeneklerde Candaroğulları yer alıyor olsaydı İsfendiyaroğulları yerine o da alınabilirdi.

(Cevap C)

13. Osmanlı Devleti'nin en parlak dönemi olması ve sınırlarını iki katından daha fazla büyütmesi sebebiyle Avrupalıların "muhteşem" dediği ve dünya tarihine "Türk Asrı" olarak geçen dönem I. Süleyman dönemidir.

(Cevap A)

14. Hint Deniz Seferi komutanları şu şekilde sıralanabilir:

- **Hadim Süleyman Paşa:** I. Hint Deniz Seferi
- **Piri Reis:** II. Hint Deniz Seferi
- **Murat Reis:** III. Hint Deniz Seferi
- **Seydi Ali Reis:** IV. Hint Deniz Seferi

Karamürsel Alp Bey, Osmanlı Devleti'nde ilk Kaptan-ı Derya'dır.

(Cevap B)

15. İstanbul Seferi: Dördüncü Macar seferidir. Budin alınmıştır. Karaboğdan Seferi: Karadeniz'in bir Türk gölü haline gelmesini sağlamıştır. Mohaç Seferi: Macar seferidir. Hint Deniz Seferi: Barbaros katılmamıştır. Nice Seferi: Fransa kralının yardım isteği üzerine Fransa ve Osmanlı donanmalarının ortak katılımıyla yapılmıştır. Barbaros'un son büyük deniz seferidir.

(Cevap B)

16. Osmanlı devleti II.Mehmet döneminde Kızılelma'yı gerçekleştirmek ve bu amaca ulaşmak için ve fatihin son seferi olan Otronto Seferi için Gedik Ahmet Paşa görevlendirilmiştir. Lakabı "Otronta fatihidir".

(Cevap B)

OSMANLI YÜKSELME DÖNEMİ

1. Kanuni döneminde 1521 Belgrat'ın Fethi, batıya ilk seferdir. Belgrat alınmıştır. Orta Avrupa'daki fetihler için önemli bir askeri üs ele geçmiştir.

- Belgrat'ın fethi (1521)
- Mohaç Meydan Savaşı (1526)
- I. Viyana Kuşatması (1529)
- Almanya Seferi (1533)
- Zigetvar ise Kanuni'nin son seferidir.

(Cevap A)

2. Osmanlı'nın denizlerde aldığı ilk büyük çaplı yenilgi olarak kabul edilen savaş İnebahtı Deniz Savaşı'dır. Diğer adı Leponto olan bu savaş II.Selim döneminde gerçekleşmiştir. Haçlılar tarafından Osmanlı donanması ilk kez burada yakılmıştır.

(Cevap C)

3. Osmanlı'da ilk Şeyhülislam Molla Fenari'dir. Osmanlı'da divana katılan ilk şeyhülislam Ebu Suud Efendi'dir. Ebu Suud Efendi, Osmanlı'da en uzun süre Şeyhülislamlık yapmıştır. Kanuni döneminde divana katılmıştır.

(Cevap D)

4. Osmanlı Devleti, Bizans'ın doğusundadır. Osmanlı Silivri ve Vize Kalelerini alarak buraya asker göndermiştir. Böylece Bizans'ı çepçevre kuşatmak istemiştir.

(Cevap D)

5. Osmanlı'da ilk müsadere II.Mehmet (Fatih) döneminde uygulanmıştır. Osmanlı'da ilk defa II. Mehmet (Fatih) Candarlı Halil Paşa'ya müsadere uygulanmıştır.

(Cevap B)

6. Meşveret Meclisi, danışma meclisi niteliğindedir. Hatta Meşveret Meclisi'nde bu konular görüşüldüğünden "İstanbul'un Fethi'nden vazgeçirmeye çalışan meclis" diye de bilinir.Bu mecliste Zağanos Paşa ve Şehabeddin Paşa fethi desteklerken, Candarlı Halil Paşa fethi karşı çıkmıştır.

(Cevap E)

7. Sultan III. Murat, oğlu III. Mehmet'in 52 gün süren sünnet töreninde hünerleriyle misafirleri eğlendiren kişileri ödüllendirmek için onlara "yeniçeri olma" imtiyazı vererek Yeniçeri Ocağı'nın bozulmasına sebep olmuştur.

(Cevap B)

8. Coğrafi keşiflere öncülük eden İspanya ve Portekizdir. İspanya ve Portekiz'in coğrafi keşiflere öncülük etmesinde Venedik ve Osmanlı Devletlerinin akdenizdeki hakimiyetinden duyulan rahatsızlık etkili olmuştur.

(Cevap E)

9. Seçeneklerde verilenler Rönesans Hareketi'nin sebepleridir. C seçeneğindeki bilgi ise Coğrafi Keşiflerin nedenidir.

Rönesans Hareketinin sebepleri:

- Mesen sınıfının ortaya çıkması
- Yetenekli sanatçı ve bilim insanlarının yetişmesi
- Kiliseye duyulan güvenin azalması
- Skolastik düşüncenin önem kaybetmesi
- Eski Yunan ve Roma dönemine ait eserlerin Latinceye çevrilmesi
- İstanbul'un fethinden sonra Bizans'ın önde gelen bilim insanlarının Roma'ya gitmesi

Coğrafi Keşiflerin sebepleri:

- Avrupa'da yaşanan hızlı nüfus artışı sonrası gelen kıtlık
- Batılıların Asya'ya ait zenginlikleri aracısız Avrupa'ya taşıma isteği
- Pusulanın bulunması, coğrafya bilgisinin ilerlemesi
- Cesur ve maceracı gemicilerin bulunması
- Avrupa'daki yoksul kişilerin zengin olma arzusu
- Hristiyanlığı başka coğrafyalara yayma isteği
- Avrupa'daki krallıkların güç kazanma isteği
- Açık denizlere dayanıklı gemilerin yapılması

(Cevap C)

10. Yeniçağ Avrupasında yaşanan yukarıdaki gelişmelerden Reform ile eğitim hayatında kilisenin etkisi ortadan kalkmıştır. Kilise eğitim hayatından çıkmış, böylece dünyadaki ilk laikleşme hareketi olarak yerini almıştır.

(Cevap C)

11. Reform hareketi ilk olarak Luther (1483-1546) öncülüğünde Almanya'da başlamıştır. Bu tarihlerde Osmanlı'nın başındaki padişah I.Süleyman (Kanuni)'dir.

(Cevap A)

12.

Devlet	Mezhep	Lider
Almanya	Protestanlık	Martin Luther
Fransa	Calvenizm	Calven
İngiltere	Anglikanizm	VIII. Henry

(Cevap D)

13. Abbasilerden Memlûklere geçen Halifelik Makamı I. Selim (Yavuz) döneminde 1516 Mercidabık ve 1517 Ridaniye Savaşlarında sonra Osmanlıya geçti.

(Cevap C)

14. Kıbrının alınması II. Selim Döneminde gerçekleşti.

I. Selim Döneminde:

- 1514 Çaldıran Savaşı
- 1515 Turnadağ Savaşı
- 1516 Mercidabık Savaşı
- 1517 Ridaniye Savaşı gerçekleşti.

(Cevap D)

15. İran'ın Anadolu'ya Şiiliği yaymak için çıkardığı Şah-kulu Ayaklanması Osmanlı tarafından bastırıldı. Bu dönemde padişah ise II. Beyazıd'tır

(Cevap E)

16. Akdeniz üstünlüğü için yapılan bu savaşlar I. Süleyman (Kanuni) döneminde gerçekleşti.

NOT

Preveze Deniz Savaşı ile ilk kez Akdeniz Türk gölü oldu.

(Cevap A)

XVII. YY OSMANLI DURAKLAMA DÖNEMİ / ARAYIŞ YILLARI

1. Osmanlı'da en çok padişah değişikliği XVII. yüzyılda duraklama döneminde (arayış yılları) gerçekleşmiştir. Bu dönemde 11 padişah değişikliği yaşanmış, hatta bu değişiklikler Osmanlı ekonomisine de zarar vermiştir.

(Cevap C)

2. Osmanlı'nın XVII. yüzyılda siyasi ilişkiler yaşadığı devletler: İran, Venedik, Lehistan, Rusya, Avusturya.

(Cevap D)

3. XVII. yüzyılda duraklama döneminde izlenen politika, Osmanlı'yı yükselme dönemindeki gücüne kavuşturma amacı taşır. XVIII. yüzyılda gerileme döneminde yüzyılın başında 1699 Karlofça Antlaşması ve 1700 İstanbul Antlaşması'yla Osmanlı, kaybettiği yerleri geri almayı amaçlar. 1718 Pasorafça Antlaşması'yla ise politika değiştirerek elindeki toprakları koruma yoluna gider. XIX. yüzyılda dağılma döneminde izlenen politika ise denge siyasetidir.

(Cevap D)

4. • Nasuh Paşa Antlaşması İran ile yapıldı.
• Serav Antlaşması İran ile yapıldı.
• Arayış yıllarında Osmanlı - İran arasında;
• Ferhat Paşa Antlaşması,
• Nasuh Paşa Antlaşması,
• Serav Antlaşması,
• Kasr-ı Şirin Antlaşması imzalanmıştır.

Ferhat Paşa Antlaşması, duraklama döneminde yapılmıştır fakat soruda XVII. yüzyıl ifadesi olduğu için Ferhat Paşa Antlaşması alınmaz.

(Cevap B)

5. Osmanlı ordusu Sengator Meydan Savaşı'nda Avusturya'ya yenilmiş, sonrasında Vasvar Antlaşması imzalanmıştır. Vasvar Antlaşması'nda Uyvar, Novigrat ve Erdel Osmanlı Devleti'ne bırakılacaktır. Zerinvâr Kalesi ise yıkılarak Avusturya'da bırakılacaktır. Avusturya Osmanlı'ya savaş tazminatı ödeyecektir.

(Cevap E)

6. XVII. yüzyıl iç isyanların genel sebepleri:

Siyasi

- Merkezi otoritenin zayıflaması
- Veraset sisteminde değişikliklerin yaşanması
- Kafes sistemi
- Yönetimde saray bürokrasisinin ve valide sultanların etkili olması
- Rüşvet ve adam kayırmanın olması
- Sipahilerin köylü üzerinde baskı ve şiddet uygulaması

Ekonomik

- Halktan ağır vergiler alınması ve köylünün çiftini terk etmesi
- Enflasyonun yükselmesi
- Tarımsal üretimin azalması
- Savaşların uzun sürmesi
- Saray giderlerinin artması
- İsrafin artması
- Kapitülasyonların tanınması

Askeri

- Yeniçeri Ocağı'nın bozulması
- Ocak devlet içindir." anlayışı yerine "Devlet ocak içindir." anlayışının benimsenmesi
- Cülus bahşişi alma isteği
- Ayarı düşük paraların ulufe olarak dağıtılması

Eğitim

Beşik ulemalığının "Alimden alim doğar." inancıyla eğitim makamlarına belli ailelerin toplanması

(Cevap C)

7. XVII. yüzyılda:

- Osmanlı'nın doğuda en geniş sınırlara ulaştığı antlaşma Ferhat Paşa Antlaşması'dır.
- Osmanlı'nın tarihinde en çok toprak kaybettiği ilk antlaşma Karlofça Antlaşması'dır.
- Osmanlı'nın Avusturya'ya karşı siyasi üstünlüğünü kaybettiği antlaşma ise Zitvatorok Antlaşması'dır.

(Cevap C)

8. Duraklama döneminde imzalanan Ferhat Paşa Antlaşması İran ile, Zitvatorok Antlaşması ise Avusturya ile imzalanmıştır.

(Cevap D)

9. Beylerbeyi Vakası; yeniçeri maaşlarının züüf akçe ile ödenmesi üzerine yeniçerilerin divan toplantısını ve sarayı basmak istedikleri olaydır. Dönemin padişahı III. Murat'tır.

(Cevap A)

10. XVII. yüzyılda duraklama döneminde Osmanlı'nın doğuda kaybettiği ilk ve tek antlaşma Nasuh Paşa Antlaşması'dır.

Osmanlı Devleti Ferhat Paşa Antlaşması'yla kazandığı toprakları Nasuh Paşa Antlaşması ile geri vermiştir.

(Cevap B)

11. Kanuni'den sonra ordunun başında sefere çıkan ilk padişah III. Mehmet'tir. III. Mehmet sancağa çıkma usulünü kaldırmıştır. Ayrıca "Eğri Fatih" olarak anılır.

(Cevap A)

12. Uyvar Kalesi, Eğri Kalesi, Kaniye Kalesi ve Estergon Kalesi duraklama döneminde Osmanlı'ya geçmiştir. Bu kaleleri Osmanlı Avusturya'dan almıştır. Kaniye Kalesi ise Lehistan Seferi sonucunda fethedilmiştir ve Osmanlı'nın batıda aldığı son kale olmuştur.

(Cevap C)

13. IV. Murat'tan sonra I. İbrahim tahta çıktı fakat devlet yönetiminde etkili olamadığından tahttan indirildi. I. İbrahim döneminin en ünlü sadrazamı Kemankeş Kara Mustafa Paşa'dır.

(Cevap A)

14. 1699 Karlofça Antlaşması, Osmanlı'nın tarihinde en çok toprak kaybettiği antlaşmadır. Aynı zamanda Osmanlı bu antlaşma ile gerileme dönemine girmiştir.

(Cevap A)

15. 16 yıl süren Kutsal İttifak Savaşlarına Venedik, Avusturya, Rusya, Lehistan ve Malta katılmıştır. 1699'da yapılan Karlofça Antlaşması'na Rusya, Ortodoks olması nedeniyle; Malta ise imza yetkisi olmaması nedeniyle katılmamıştır.

(Cevap E)

XVII. YY OSMANLI DURAKLAMA DÖNEMİ / ARAYIŞ YILLARI

1. Kutsal İttifak Savaşlarında;

Venedik, Avusturya, Rusya, Lehistan ve Malta Osmanlı'ya karşı savaşmıştır. İngiltere ise Kutsal İttifak Savaşlarında yer almamıştır.

(Cevap B)

2. Genç Osman, Hotin Seferi'nde yeniçerilerin disiplinsiz hareketlerini görerek bu ocağı kapatacağını ilk kez burada düşünüp söylemiştir fakat bu düşünce hayatına mal olmuştur.

(Cevap C)

3. "Avcı" unvanıyla ün kazanan padişah IV. Mehmet, "Farisi" mahlasıyla şiirler yazan padişah II. Osman(-Genç)'dir.

Ünlü Sultan Ahmet Camisi, I. Ahmet zamanında yapılmıştır.

Duraklama döneminin son padişahı II. Mustafa'dır. II. Ahmet ile ilgili bir özelliğe soruda değinilmemiştir.

(Cevap C)

4. Anadolu'da çıkan Celali İsyanları:

- Karayazıcı
- Deli Hasan
- Canbolatoğlu Ali
- Karahaydaroğlu
- Kalenderoğlu
- Tahvil Ahmet
- Gürcü Nebi
- Abaza Hasan Paşa

Baba Zünnun İsyanı Kanuni döneminde çıkan isyandır.

(Cevap D)

5. Yazar Orhan Pamuk "Beyaz Kale" adlı eserinde hikaye, 17. yüzyılda İstanbul'da geçmektedir. Bu hikaye, Venedik'ten Napoli'ye giden bir geminin Türk gemilerince esir alınması ve gemide bulunan 23 yaşındaki Florasanlı bir gencin esir düşmemek için kendini hekim olarak tanıtmayla başlar. Dönemin padişahı ise IV. Murat'tır.

(Cevap B)

6. Soruda verilen gelişmeler IV. Murat döneminde gerçekleşmiştir. Bunların yanında IV. Murat yeniçeri sayısını azaltmıştır. Bağdat Fatihidir. İlk kez Şeyhülislam idam ettirmiştir. Bu dönemde maliye yeniden düzenlenmiştir. Hazerfan Ahmet Çelebi ve Legari Hasan Çelebi ilk kez bu dönemde uçmuştur.

(Cevap D)

7. Osmanlı tarihinde ilk Şeyhülislamın idam edilmesi IV. Murat döneminde gerçekleşmiştir. Şeyhül İslam Ahizade Hüseyin Efendi idam ettirilen ilk Şeyhül İslamdır.

(Cevap E)

8. Soruda verilen imzalanan antlaşma, imzalanan devlet ve imzalanan padişah dönemlerinden I, II, IV doğru olarak verilmiştir. III. öncüldeki Vasvar Antlaşması IV. Mehmet döneminde imzalanmıştır ancak imzalandığı devlet Avusturya'dır.

(Cevap C)

9. Osmanlı'da Şeyhülislamın fetva verme dışındaki yetkilerini sınırlandıran Osmanlı padişahı II. Osman'dır. Hatta bu olay "Osmanlı'da ilk laiklik çalışması" olarak gösterilmiştir.

(Cevap B)

- 10.
- Tarhuncu Ahmet Paşa → IV. Mehmet
  - Köprülü Mehmet Paşa → IV. Mehmet
  - Kemankeş Kara Mustafa Paşa → I. İbrahim
  - Kuyucu Murat Paşa → I. Ahmet'in sadrazamıdır.

Nevşehirli Damat İbrahim Paşa XVIII. yüzyıl gerileme dönemi III. Ahmet sadrazamıdır.

(Cevap E)

11. **Abaza Hasan Paşa**, şahsi bir isyandır ve vali olmak için isyan etmiştir. (16 Şubat 1659) Dönemin padişahı **IV. Mehmet**, isyanı bastıran Sadrazam ise **Köprülü Mehmet Paşa**'dır.

(Cevap C)

12. XVII. yüzyılda çıkan isyanlar:

İstanbul (Merkez) İsyancılar

- Yeniçeriler tarafından çıkarıldı.
- Askeri nitelikli isyanlardır.
- Rejime karşı değildir.
- Milliyetçiliğin etkisi yoktur.
- Amaç yöneticileri değiştirmektir.

Anadolu (Celali) İsyancıları

- Tımar sisteminin bozulması kaynaklıdır.
- Anadolu'da eşkıyalığın başlamasıyla görülür.
- Toprak sisteminin bozulması etkilidir.
- Rejime karşı değildir.
- Milliyetçiliğin etkisi yoktur.

Eyalet İsyancıları

- Osmanlı'ya bağlı eyaletlerde çıkmıştır.
- Rejime karşı değildir.
- Kötü yöneticilere karşıdır.
- Eyaletlerin Osmanlı'dan ayrılma düşüncesi yoktur.
- Milliyetçiliğin etkisi yoktur.

Suhte (Medrese) İsyancıları

- Medreselerdeki Türk öğrenciler tarafından çıkarılan milli isyanlardır.
- Bu isyanlar ilk kez Anadolu'da Tarsus'ta çıkmıştır.
- Medreselerin bozulmasından dolayı çıkmıştır.

Azınlık İsyancıları ise Osmanlı'da XIX. yüzyılda ortaya çıkmıştır.

(Cevap B)

13. **Tiryaki Hasan Paşa ve Kuyucu Murat Paşa**: Anadolu'daki Celali İsyancılarını baskı ve şiddet kullanarak bastırıldılar.

Köprülü Mehmet Paşa: Osmanlı'da şartlı olarak sadrazam olan tek devlet adamıdır.

Tarhuncu Ahmet Paşa: Osmanlı ilk denk bütçe bu dönemde hazırlanmıştır.

(Cevap D)

14. Seçeneklerde verilen antlaşmalara ilişkin şu bilgiler verilebilir:

Vasvar Antlaşması: Osmanlı'nın XVII. yüzyılda imzaladığı son kazançlı antlaşmadır.

Ziştovi Antlaşması: XVIII. yüzyılda yapılan antlaşma ile Osmanlı ile Avusturya arasındaki savaflara son verildi.

Pasarofça Antlaşması: Bu antlaşma ile Osmanlı Avrupa'nın üstünlüğünü ilk kez kabul etti.

Belgrat Antlaşması: Osmanlı'nın XVIII. yüzyılda imzaladığı son karlı antlaşmadır.

Zitvatorok Antlaşması: Osmanlı'nın Avusturya'ya karşı siyasi üstünlüğünü kaybettiği antlaşmadır.

(Cevap B)

15. XVII. yüzyılda siyasi ilişkiler kurduğumuz devletler şu şekilde kodlanabilir: **V-A-R-İ-L**

Venedik:	Girit'in alınması
Avusturya:	Haçova Savaşı Zitvatorok Antlaşması Vasvar Antlaşması II. Viyana Kuşatması
Rusya:	Çehrin Savaşı Bahçesaray Antlaşması 1700 İstanbul Antlaşması
İran:	Ferhat Paşa Antlaşması Nasuh Paşa Antlaşması Serav Antlaşması Kasr-ı Şirin Antlaşması
Lehistan:	Hotin Seferi Hotin Antlaşması Bucaş Antlaşması

(Cevap D)

16. XVII. yüzyılda Osmanlı'da durduğu yerden veya füze ile uçan adam **Lagari Hasan Çelebi**'dir.

Yarasa taktiği veya kanatla uçan adam **Hazerfan Ahmet Çelebi**'dir.

Bu kişiler **IV. Murat** döneminde uçuş denemeleri yapmışlardır.

(Cevap D)

XVII. YY OSMANLI DURAKLAMA DÖNEMİ / ARAYIŞ YILLARI

1. Osmanlı tarihinde ilk kez babadan oğula kuralını bozarak I. Ahmet'ten sonra kardeşi I. Mustafa tahta çıkmıştır.

(Cevap C)

2. Osmanlı'da ilk köklü ıslahat girişimlerinde bulunan padişah II. Osman(Genç)'dir. "İlk köklü ıslahatçı padişah" sorulursa gerileme döneminde III. Selim'dir. Soruda "girişim" denildiği için doğru cevap E seçeneğidir.

(Cevap E)

3. IV. Mehmet küçük yaşta tahta çıktığı için annesi **Ha-tice Turhan Sultan** devlet yönetiminde etkili oldu. Sarayda en uzun süre haseki sultanlığı da o yaptı. Hürrem Sultan - II. Selim'in, Handan Sultan - I. Ahmet'in, Kösem Sultan - IV. Murat'ın, Safiye Sultan - III. Mehmet'in annesidir.

(Cevap D)

4. Osmanlı'da sancağa çıkma usulünü başlatan padişah **Orhan Bey**'dir. Osmanlı'da sancağa ilk çıkan padişah **I. Murat**'tır. Osmanlı'da sancağa çıkan son padişah **III. Mehmet**'tir. Osmanlı'da sancağa çıkma usulünü kaldıran **III. Mehmet**'tir

(Cevap E)

5. III. Mehmet döneminde Osmanlı'nın batıda kazandığı son büyük meydan savaşı **1596 Haçova Meydan Savaşı**'dir. Bu savaş ile Osmanlı, Tiryaki Hasan Paşa'ya "mareşal" unvanı vermiştir. Bu dönemde Kani-je ve Estergon Kaleleri alınmıştır.

(Cevap B)

6. **Kafes Sistemi:** Başa geçecek şehzadelerin başkent dışına çıkmalarını engelleyen sistemdir. Taht kavgalarını önlemek için yapılmıştır. Kafes sistemi ile başa geçen padişah **I. Ahmet**'tir. **Sancağa Çıkma Sistemi:** Şehzadelerin devlet yönetiminde tecrübe edinmesini sağlayan sistemdir. Bu sistemler yönetim ile ilgilidir.

(Cevap C)

7. I. İbrahim'in sadrazamı olan **Kemankeş Kara Mustafa Paşa:**
- Anadolu'da kazaskerliği yapmıştır.
  - Kasr-ı Şirin Antlaşması'nı imzalamıştır.
  - Azak Kalesi'ni geri almıştır.
  - Maliyeyi düzeltmek için ayarı düşük parayı kaldırıp yerine yeni paralar bastırmıştır.
  - Kapıkulu askerlerinin maaşlarını vererek isyanları önlemeye çalışmıştır.

(Cevap D)

8. Çehrin Kalesi'ni aldığı için tarihte "Çehrin Fatih" olarak geçen fakat II. Viyana Kuşatması'ndaki fevri hareketlerinden dolayı kuşatmanın başarısızlıkla sonuçlanmasına sebep olan ve hemen kuşatmadan sonra idam ettirilen sadrazam **Merzifonlu Kara Mustafa Paşa**'dir.

(Cevap C)

9. "Kahlanberg Muharebesi" ya da Osmanlıların verdiği isimle "Alamandağı Muharebesi", 12 Eylül 1683'te Osmanlı ile Kutsal Roma İmparatorluğu arasında yapılmıştır ve Osmanlı kaybetmiştir. Muharebe II. Viyana Kuşatması'nı bitirmiştir.

(Cevap D)

10. Osmanlı'da Köprülü ailesine mensub olanlar:

- Köprülü Mehmet Paşa
- Köprülü Fazıl Ahmet Paşa
- Abaza Siyavuş Paşa
- Amcazade Hüseyin Paşa
- Merzifonlu Kara Mustafa Paşa
- Fazıl Mustafa Paşa
- Espiyeli Abdullah Paşa

(Cevap B)

11. Zülfü Livaneli bu eserinde Duraklama dönemi padişahı olan I. İbrahim'den bahsettiği varsayılır.

(Cevap C)

12. Osmanlı ve Avusturya arasında 1697'de yapılan Zenta Savaşı'nda Osmanlı padişahı II. Mustafa'dır. Zenta Savaşı, Osmanlı tarihinde bir padişahın baş-tayken en fazla askerini şehit ettiği savaştır.

(Cevap B)

13. Anadolu'da Celali İsyanlarını baskı ve şiddet ile bastıran devlet adamları; Tiryaki Hasan Paşa, Kuyucu Murat Paşa ve IV. Murat'tır.

(Cevap B)

14. XVII. yüzyılda Girit'i alan ve "Girit Fatih" olan devlet adamı Köprülü Fazıl Ahmet Paşa'dır.

Tarhuncu Ahmet Paşa: İlk denk bütçeyi hazırlayan kişidir.

Köprülü Mehmet Paşa: "Osmanlı duraklama dönemindeki yükselme dönemi" olarak anılır.

(Cevap C)

15. Seçeneklere ilişkin şu bilgiler verilebilir:

Molla Fenari: Osmanlı'da ilk Şeyhülislam'dır.

Ebu Suud Efendi: Kanuni döneminde divana katılan ve en uzun süre Şeyhülislamlık yapan kişidir.

Yenişehirli Abdullah: Matbaanın açılması hakkında fetva ve ren kişidir.

Fezullah Efendi: Edirne olayında rol oynamıştır.

Ahizade Hüseyin: IV. Murat döneminde idam ettirilen Şeyhülislam'dır.

(Cevap C)

16. Bahti → I. Ahmet

Avni → II. Mehmet

Muradi → I, II, III, IV. Murat

Muhibbi → I. Süleyman

Farisi → II. Osman

(Cevap A)

XVII. YY OSMANLI DURAKLAMA DÖNEMİ / ARAYIŞ YILLARI

1. Koçi Bey tarafından duraklamanın nedenlerini araştırmak için yazılan **Koçi Bey Risalesi**, IV. Murat ve I. İbrahim'e sunulmuştur.

(Cevap A)

2. Osmanlı'da II. Osman(Geç):

- Şeyhülislam'ın fetva dışındaki yetkilerini sınırlandırdı.
- Saray dışından evlenen ilk padişah'tır.
- Osmanlı'da ilk baraj olan Topuz Bendi Barajı'nı yaptırdı.
- İlk köklü ıslahat girişimlerinde bulunan padişah'tır.
- Devletin başkentini değiştirmeyi düşündü.

(Cevap D)

3. Soruda özellikleri verilen devlet adamı **Köprülü Fazıl Ahmet Paşa**'dır. Bu dönemde;

- Topçu sınıfı güçlendirildi.
- Osmanlı'da Çandarlı Halil Paşa'dan sonra en uzun süre sadrazamlık yapan ikinci devlet adamıdır.
- Girit Fatih'i'dir.
- IV. Mehmet döneminin ünlü sadrazamlarındandır.

(Cevap B)

4. Soruda verilen eserler **IV. Murat** döneminde yaptırılmıştır. Ayrıca Bayram Paşa Tekkesi, Üsküdar Çinili Cami ve Revan Köşkü bu dönemde yaptırılan eserlerdir.

(Cevap D)

5. Osmanlı devleti XVII. yüzyılda en çok **ekonomik ve askeri** alanda ıslahatlar yaparak devleti duraklamadan kurtarmak istemiştir. XVII. yüzyıl ıslahatlarının genelde ekonomik alanda olduğu görülür. Din, hukuk ve sanat alanında ıslahat yoktur.

(Cevap D)

6. Osmanlı ile İran arasında yapılan 1639 Kasrı Şirin Antlaşması'nda doğal sınır olarak kabul edilen yer Zağros Dağları'dır. Bu antlaşmada alınan kararlar:

- Bağdat Osmanlı Devleti'ne kalacak.
- Azerbeycan ve Revan İran'a bırakılacak.

Bu antlaşmanın önemi ise Osmanlı ile İran arasındaki ilk sınır antlaşmasıdır.

(Cevap D)

7. Hotin Seferi'nde yeniçerilerin disiplinsiz hareketlerini görerek Yeniçeri Ocağı'nı kapatmayı düşünen Osmanlı padişahı II. Osman'dır. II. Osman Yedikule Zindanları'nda şehit edilmiştir.

(Cevap E)

8. Şikayetçi oldukları devlet adamlarını teslim alan yeniçeriler bu kişileri çınar ağacına astılar. Çınar Olayı veya Vaka-i Vakvakiye olarak bilinen bu olay, IV. Mehmet döneminde gerçekleşmiştir.

(Cevap B)

9. • **İstanbul (Merkezi) İsyanları** genelde ekonomik sebepler ve yöneticileri değiştirmek için çıkmıştır.
- **Beylerbeyi Vakası** yeniçeri maaşlarının züyük akçe ile ödenmesi üzerine çıkmıştır.
- **Kadızadeler Hareketi** IV. Murat döneminde Osmanlı'nın tekrar eski gücüne kavuşmasını hedefleyen Kadızade Mehmet Efendi öncülüğünde başlayan harekettir.
- **Atmeydanı Olayı** IV. Mehmet döneminde yeniçeriler ile sipahiler arasında sipahilerin çıkardığı isyandır.
- **Haile-i Osmaniye Vakası** II. Osman'ın Hacc'a gitmek istemesi üzerine yeniçerilerin çıkardığı isyandır.

(Cevap C)

10. Eyalet İsyanları'nın sebepleri;

- Merkezi otoritenin bozulması,
- Yerel idarecilerin halka kötü davranması,
- Fener Rum Patrikanesi'nin kışkırtması,
- Yabancı devletlerin kışkırtması olarak sıralanabilir.

Milliyetçilik akımından söz edilemez çünkü milliyetçilik akımı 1789 Fransız İhtilali ile ortaya çıkmıştır. Eyalet İsyanları'nda milliyetçiliğin etkisi görülmez ve eyaletlerin Osmanlı'dan ayrılma düşüncesi yoktur.

(Cevap D)

11. XVII. yüzyıl ıslahatlarının genel özellikleri seçeneklerde verilmiştir. Lakin B seçeneğindeki "Avrupa örneği alınarak yapılmıştır." özelliği asla söylenemez. Çünkü XVII. Yüzyılda Osmanlı hala kendini Avrupa'dan üstün görmektedir. Bu sebeple XVII. yüzyıl ıslahatlarında Avrupa örneği alınmamıştır.

(Cevap B)

12. 1672 Bucaş Antlaşması:

- Osmanlı Devleti ile Lehistan arasında imzalanmıştır.
- Ukrayna ve Padolya Osmanlı'ya geçmiştir. Böylece Osmanlı en geniş sınırlara ulaşmıştır.
- Dönemin padişahı IV. Mehmet'tir.
- Antlaşmayı imzalayan devlet adamı Köprülü Fazıl Ahmet Paşa'dır.

(Cevap E)

13. Seçeneklerde verilen antlaşmaların imzalandığı devletler şu şekilde sıralanabilir:

- **Zitvatorok Antlaşması** - Avusturya
- **Ferhat Paşa Antlaşması** - İran
- **Nasuh Paşa Antlaşması** - İran
- **İstanbul Antlaşması** - Rusya
- **Bucaş Antlaşması** - Lehistan

(Cevap A)

14. Osmanlıda Şeyhülislamın (fetva) dışındaki yetkilerini sınırlandıran ilk Osmanlı padişahı II. Osman (Genç) dir.

(Cevap C)

15. Sancağı çıkma usulünün kaldırılması → III. Ahmet Sultan Ahmet Camii'nin yapılması → I. Ahmet Devlet adamlarına rapor hazırlatma → IV. Murat Şartlı olarak sadrazam olan → Köprülü Mehmet Paşa Sancağa çıkan son padişah → III. Mehmet IV. Mehmet'e ait ıslahat yoktur.

(Cevap E)

16. Soruda verilen olaylar XVII. yüzyılda rusya ile yaşanan gelişmelerdir.

Bahçesaray Antlaşması → Osmanlı - Rusya arasındaki ilk antlaşma

Çehrin Savaşı → Osmanlı ile Rusya arasındaki ilk savaştır.

(Cevap A)

XVIII. YY OSMANLI GERİLEME DÖNEMİ

1. Osmanlı gerileme dönemi 1699 **Karlofça Antlaşması** ile başlayan ve 1792 Yaş Antlaşması'na kadar devam eden dönemdir. Yaş Antlaşması'yla Osmanlı Devleti dağılma dönemine girmiştir.

(Cevap B)

2. Osmanlı diplomasi-değişim döneminde (gerileme) 1718 **Pasarofça Antlaşması** ile batının gerisinde kaldığını anlamış ve batı tarzı ıslahatlar yapmaya başlamıştır. Hatta bu antlaşma ile Osmanlı'da Lale Devri başlamıştır. Bu antlaşma ile ayrıca Osmanlı Devleti'nin devlet politikası, kaybettiği yerleri geri almaktan elindeki mevcut toprakları korumaya dönmüştür.

(Cevap C)

3. Osmanlı devleti XVIII. yüzyılın başında Rusya ile yaptığı 1711 Prut Savaşı'nı kazanmış ve 1711 Prut Antlaşması'nı imzalamıştır.

Prut Antlaşması'nda, "Azak Kalesi, Osmanlı'ya geri verilecek." maddesi yer almıştır.

Osmanlı, Azak Kalesi'ni 1700 İstanbul Antlaşması'nda Rusya'ya kaybetmişti. Toprakları geri alınca 1711 Prut Antlaşması'yla Osmanlı'nın kaybettiği toprakları geri alma ümidi artmıştır.

(Cevap A)

4. 1711 Prut Antlaşması ve 1718 Pasarofça Antlaşması'nın imzalanması için **İngiltere ve Hollanda** arabuluculuk yaptı.

(Cevap D)

5. XVIII. yüzyıl gerileme döneminde Osmanlı ve Rusya'nın İran topraklarını paylaştığı bu ilk ittifak (dostluk) antlaşması **1724 İstanbul Antlaşması**'dir Normalde Osmanlı ve Rusya İran toprakları için savaşa-cakken Fransa'nın araya girmesiyle İstanbul Antlaşması imzalanmıştır.

(Cevap E)

6. • **Paltova Savaşı:** İsveç - Rusya
• **Prut Savaşı:** Osmanlı - Rusya
• **Akka Savaşı:** Osmanlı - Fransa
• **Haçova Meydan Savaşı:** Osmanlı - Avusturya
• **Peter Varadin Savaşı:** Osmanlı - Avusturya arasında XVIII. yüzyılda yapılan ilk savaştır.

(Cevap C)

7. • **Ziştovi Antlaşması:** Osmanlı - Avusturya
• **Peter Varadin Savaşı:** Osmanlı - Avusturya
• **Aynalıkavak Tenkihnamesi:** Osmanlı - Rusya
• **Yaş Antlaşması:** Osmanlı - Rusya arasında gerçekleşmiştir.

(Cevap D)

8. 1718 - 1730 yıllarında Osmanlı'da yaşanan Lale Devri'nde askeri alanda hiç ıslahat yapılmamıştır. Bu dönemde genelde kültür, sağlık, sanat, edebiyat alanında ıslahatlar yapılmıştır.

(Cevap E)

9. Küçük Kaynarca Antlaşması'nın iki maddesiyle Rusya Osmanlı'nın iç işlerine karışma fırsatı yakalamıştır.

Bu maddeler:

- Rusya Osmanlı himayesindeki Ortodoksların güvenliğini üstlenecek.
- Rusya Osmanlı'da elçilik - konsolosluk açabilecek.

İşte bu iki maddesiyle Rusya iç işlerine müdahale fırsatı yakalamıştır.

(Cevap A)

10. Küçük Kaynarca Antlaşması'nı Osmanlı'da Ahmet Resmî Efendi, Rusya'da General Penin imzalamıştır.

(Cevap C)

11. Avrupa tarzı ilk askeri teknik okul olan "Hendeshane", I. Mahmut döneminde açılmıştır. Ayrıca Avrupa'dan ilk askeri teknik uzman olan Kont Dü Bonovel bu dönemde getirilmiştir.

PUAN KÜPÜ

XVIII. yüzyılda askeri alanda ıslahatlar da I. Mahmut döneminde başlar.

(Cevap D)

12. Soruda verilen ıslahatlar I. Abdülhamit dönemi gelişmesidir. Bunların yanında devlet memuru olmak için gerekli olan Müslüman olma şartı da bu dönemde kaldırılmıştır.

(Cevap A)

13. Seçeneklerde verilen devlet adamları;

- Koca Ragıp Paşa - XVIII. yüzyıl (III. Mustafa)
- Cezayirli Gazi Hasan Paşa - XVIII. yüzyıl (I. Abdülhamit)
- Baron Dö Tott-XVIII. yüzyıl (III. Mustafa – I. Abdülhamit)
- Nevşehirli Damat İbrahim Paşa - XVIII. yüzyıl (III. Ahmet)

dönemlerinde anılan ıslahatçı devlet adamlarıdır.

Tarhuncu Ahmet Paşa ise XVII. yüzyılda IV. Mehmet döneminde görev yapmıştır.

(Cevap D)

14. Osmanlı askeri alanda ıslahatlar yapmak ve orduyu düzenlemek amacıyla I. Mahmut döneminde ilk kez askeri teknik uzmanlar getirdi. Bu uzmanlar, ilk kez Fransa'dan getirilmiştir.

(Cevap E)

15. I. Mahmut döneminde gerçekleşen olaylar:

- İlk askeri teknik uzmanın getirilmesi,
- Hendeshane (Batı tarzı açılan ilk askeri teknik okul) açılması,
- Nuru Osmaniye'nin (ilk Avrupa tarzı cami) açılması,
- 1740 yılında kapitülasyonların sürekli hale getirilmesi,
- Patrona Halil'in idam edilmesi.

(Cevap C)

16. Osmanlı ile Avusturya arasında XVIII. yüzyılda Peter Varadin Savaşı yapıldı. Osmanlı bu savaşı kaybetti. Bu savaştan sonra 1718 Pasarofça Antlaşması imzalandı.

Bu antlaşmanın önemi:

- Osmanlı Devleti'nin devlet politikası değişti.
- Osmanlı'da Lale Devri başladı.
- Osmanlı batılı alanda ıslahatlara başladı.
- Osmanlı ilk kez Avrupa'nın üstünlüğünü kabul etti.

(Cevap C)

XVIII. YY OSMANLI GERİLEME DÖNEMİ

1. Matbaa da basılan ilk eser Vani Mehmet Efendi'nin yazdığı Vankulu Lügatı'dır.

(Cevap D)

2. Küçük Kaynarca Antlaşmasında;

- Kırım bağımsız olacak.
- Kırımın bağımsız olmasıyla Karadeniz Türk gölü olma özelliğini kaybetti.
- Rusya Osmanlı'da konsolosluk açabilecek.
- Osmanlı Rusya'ya savaş tazminatı ödeyecek. maddeleri yer almıştır.

Adalar konusundan ise Küçük Kaynarca Antlaşması'nda söz edilmemiştir.

(Cevap B)

3. Soruda verilen antlaşma maddeleri bize doğrudan sözü edilen antlaşmanın Yaş Antlaşması olduğunu belirtmektedir. Yaş antlaşmasının en önemli maddesi Kırım'ın tamamen Rusya'ya verilecek olmasıdır. Yaş Antlaşması 1792 yılında III. Selim döneminde imzalanmıştır. Bu antlaşmanın ardından Osmanlı, Kırım'ı tamamen kaybetmiştir.

(Cevap C)

4. Seçeneklerde verilen antlaşmalar ve imzalandıkları dönemlere ilişkin olarak:

- Prut Antlaşması** (1711) : III. Ahmet
Belgrat Antlaşması (1739) : I. Mahmut
Aynalıkavak Tenkihnamesi (1779) : I. Abdülhamit
Ziştovi Antlaşması (1791) : III. Selim

(Cevap B)

5. Mühendishane-i Bahri Hümayun'un kurulması III. Mustafa dönemindedir, faaliyete başlaması ise I. Abdülhamit dönemine denk gelir.

Soruda bize kurulması sorulduğu için doğru seçenek B kabul edilir.

(Cevap B)

6. Osmanlı ilk kez denge siyasetini Fransa'ya karşı Akka Savaşı'nda izlemiştir. Bu savaşta Osmanlı, Fransa ile savaşırken İngiltere ve Rusya Abukır bölgesinde Fransız donanmalarını yakmıştır. Bu olay ilk denge siyasetidir.

(Cevap D)

7. Seçeneklerde verilen okullar ve açıldıkları dönemlere ilişkin şu bilgiler verilebilir:

Hendeshane: I. Mahmut

Mühendishane-i Bahri Hümayun: III. Mustafa

Mühendishane-i Berri Hümayun: III. Selim

İstihkam Okulu: I. Abdülhamit

(Cevap C)

8. Osmanlı'ya ilk gelen askeri teknik uzman, **Kont Do Bonovel**'dir. Osmanlı'ya gelince Humbaracı Ahmet Paşa adını almıştır. Humbaracı Askeri Ocağı kurulmuştur. Humbaracı Ocağı'nda Avrupa tarzı ilk askeri eğitim verilmiştir. Bu gelişmeler esnasında Osmanlı padişahı ise I. Mahmut'tur.

(Cevap D)

9. III.Selim döneminde Avrupa tarzı ilk düzenli ordu olan **Nizam-ı Cedit** ordusu kurulmuştur. Bu orduyu yetiştiren hazırlayan devlet Fransa'dır. Bu sebeple III. Selim orduda zorunlu yabancı dili Fransızca yapmıştır.

(Cevap A)

10. Osmanlı'daki ilk deniz feneri olan Ahırkapı Feneri (Kumburgaz), III.Osman döneminde yaptırılmıştır. Aynı zamanda III. Osman kafes sisteminde en uzun süre gözetim altında kalan padişahdır.

(Cevap B)

11. Fransa'ya verilen kapitülasyonların sürekli hale gelmesi I.Mahmut dönemindedir.Osmanlı devletine Avusturya ve Rusya ile imzalamış olduğu Belgrat antlaşmasında arabuluculuk ederek yardım istemesi sonucu ödül olarak sürekli hale getirilmiştir.

(Cevap E)

12. Seçeneklere ilişkin aşağıdaki bilgiler verilebilir:
1774 Küçük Kaynarca Antlaşması - Kırım bağımsız oldu.
1779 Aynalıkavak Tenkihnamesi – Kırım'ın yönetimi elden çıktı.
1792 Yaş Antlaşması - Kırım tamamen elden çıktı.

(Cevap D)

13. Osmanlı'da nakit para ihtiyacını karşılamak için "es-ham (iç borçlanma) sistemini" ortaya atılmıştır. "Bu sistemi ortaya atan" sorulursa **III. Mustafa**, "bu sistemi ilk kez uygulayan" sorulursa **I. Abdülhamit**'tir.

(Cevap D)

14. Seçeneklere ilişkin şu bilgiler verilebilir:

Yirmisekiz Mehmet Çelebi: Lale Devri'nde Paris'teki ilk geçici elçimizdir.

Yusuf Agah Efendi: III. Selim döneminde Londra'nın daimi elçisidir.

Koçi Bey: XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin duraklamasını araştırmak için rapor hazırladı.

Ebubekir Ratıp Efendi: Avusturya'ya giderek Nemeçe Sefaretnamesi'ni yazdı.

(Cevap A)

15. Kapitülasyonlar 1740 yılında I. Mahmut döneminde sürekli hale gelmiştir. 1739 Belgrat Antlaşması sonrasında kapitülasyonların sürekli hale gelmesi gerçekleşmiştir.

(Cevap C)

16. Osmanlı Musikisine "Suzi Dilara" makamını **III. Selim** getirmiştir. Suzi Dilara, Klasik Türk Müziği'nde birleşik bir makamdır ve kökeni Farsçadır. III. Selim'in ilahi aşkla oluşturduğu musiki makamına verilen adıdır.

(Cevap C)

XVIII. YY OSMANLI GERİLEME DÖNEMİ

1. Osmanlı gerileme dönemi padişahları:

- II. Mustafa
- III. Ahmet
- I. Mahmut
- III. Osman
- III. Mustafa
- I. Abdülhamit
- III. Selim

(Cevap D)

2. Patrona Halil İsyanı ile III. Ahmet tahttan indirildi ve yerine I. Mahmut tahta çıktı.

Edirne Olayı ile II. Mustafa tahttan indirildi, III. Ahmet tahta çıktı.

Kabakçı Mustafa İsyanı ile III. Selim tahttan indirilerek IV. Mustafa tahta çıktı.

(Cevap E)

3. III. Selim döneminde yaşanan gelişmelere ilişkin aşağıdaki bilgiler verilebilir:

- Zahire (Ziraat) Nazırlığı
- Tersane-i Tibbiye
- Matbaa-i Amire (Devlet matbaası)
- Nizam-ı Cedit Ordusu
- Mühendishane-i Berri Hümayun
- İrad-ı Cedit Defterdarlığı bu dönemde kurulmuştur.

(Cevap A)

4. Osmanlı'da 1718 Pasarofça Antlaşması'ndan 1730 Patrona Halil İsyanı'na kadar olan döneme "Lale Devri" denilmiştir.

- Lale Devri padişahı: III. Ahmet,
- Lale Devri Sadrazamı: Nevşehirli Damat İbrahim Paşa,
- Lale Devri Ünlü Şairi: Nedim,
- Lale Devri ünlü minyatürcüsü: Levni'dir.

(Cevap D)

5. Osmanlı'da XVIII. yüzyılda ilk defa halkı Türk ve Müslüman olan Kırım Osmanlı'dan ayrılmıştır. Bu olay, 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması'yla gerçekleşmiştir.

(Cevap A)

6. İsveç ve Rusya, Paltova Savaşı'nı yapar. İsveç, Rusya karşısında direnemez ve Osmanlı'ya sığınır. Rusya da böylece Osmanlı toprağına girer. Bu olay üzerine Osmanlı, Rusya'ya savaş açar ve iki devlet arasında 1711 Prut Savaşı başlar. Bu savaşta Osmanlı ordusunun başında Baltacı Mehmet Paşa vardır.

(Cevap D)

7. Akka Savaşı'nda Nopollon ordusunun karşısına III. Selim döneminde kurulan ve Avrupa tarzı ilk düzenli ordu olan Nizam-ı Cedit ordusu çıkmıştır. Bu ordu nun başında Cezzar Ahmet Paşa vardır. Akka Savaşı, Nizam-ı Cedit'in ilk başarısıdır.

(Cevap C)

8. Lale Devri'nde yapılan bu ıslahatların alanlarına ilişkin şu bilgiler verilebilir:

- İlk çiçek aşısının uygulanması: Sağlık
- İlk geçici elçiliklerin açılması: Yönetim
- İlk özel matbaanın açılması: Teknik

(Cevap B)

9. XVIII. yüzyılda imzalanan Ahmet Paşa Antlaşması ve II.Kasr-ı Şirin Antlaşması, Osmanlı-İran arasında yapılan antlaşmalardır. Bu antlaşmalarda İran-Doğu sınırı gündeme gelmiştir.

(Cevap A)

10. XVIII. yüzyılda Fransa'nın Mısır'ı işgali üzerine Osmanlı-Fransa arasında Akka Savaşı yapılmış ve Osmanlı bu savaşı kazanmıştır.

Bu savaştan sonra:

- Osmanlı ile Fransa arasında: **El Ariş Antlaşması**,
- İngiltere ile Fransa arasında: **Amies Antlaşması**,
- Osmanlı ile Fransa arasında: **Paris Antlaşması** imzalanmıştır.

(Cevap E)

11. Pasarofça Antlaşması'ndan sonra Osmanlı'nın Balkanlarda aldığı önlemlerden bazıları şunlardır:

- Sınır güvenliği için kaleler onarıldı.
- Balkanlardan alınan vergi oranı azaltıldı.

Osmanlı'nın Balkanlardan çekilme maddesi ise uygulanmadı.

(Cevap E)

12. Osmanlı Devleti, Küçük Kaynarca Antlaşması ile ilk kez savaş tazminatı ödemeye mecbur edilmiştir. Antlaşmada yer alan "Osmanlı Devleti Rusya'ya savaş tazminatı ödeyecektir." maddesinden dolayı bu durum yaşanmıştır.

Bunun sonucunda Osmanlı, savaş tazminatından dolayı nakit paraya ihtiyaç duymuş ve "Esham" (iç borçlanma) sistemini ortaya atmıştır.

(Cevap D)

13. III. Selim dönemi gelişmelerine ilişkin olarak;

- Fransızca'nın okullarda yabancı dil olması,
- Mühendishane-i Berri Hümayun'un açılması,
- Levent ve Selimiye Kışalarının açılması söylenebilir.
- Devletin resmi yabancı dilinin Fransızca olması

(Cevap D)

14. Seçeneklerde verilen savaşlar;

- **Peter Varadin Savaşı:** 1718 yılında Osmanlı ile Avusturya arasında,
- **Ziştovi Antlaşması:** 1791 yılında Osmanlı ile Avusturya arasında
- **Aynalıkavak Tenkihnamesi:** 1779 yılında Osmanlı ile Rusya arasında yaşanmıştır.

(Cevap D)

15. XVIII. Yüzyılda III. Selim döneminde gerçekleşen ıslahatlardan bazıları şu şekilde sıralanabilir:

- Osmanlı'da Levent ve Selimiye Kışalarının açılması.
- Askeri okullarda Fransızcanın zorunlu yabancı dil olması
- Mühendishane-i Berri Hümayun'un açılması.

(Cevap D)

16. 1792 Yaş Antlaşması'yla Osmanlı, Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu kabul etti. Bu antlaşmaya göre Dinyes-ter Nehri iki ülke arasında sınır kabul edildi. Bu antlaşma ile Osmanlı'da dağılıma dönemi başlamıştır.

(Cevap B)

XVIII. YY OSMANLI GERİLEME DÖNEMİ

1. III. Selim döneminde Grek Projesi ve Dakya Projeleri ortaya atılmıştır. Dakya Projesi ile Osmanlı topraklarında Avusturya ve Rusya'ya bağlı "Dakya" adında bir devlet kurulmak istenmiştir.

(Cevap D)

2. Osmanlı Devleti'nde ilk geçici elçilik Lale Devri'nde III. Ahmet döneminde, ilk daimi elçilik ise III. Selim döneminde açılmıştır.

(Cevap E)

3. Osmanlı'da XVIII. yüzyılda "Esham usulü" uygulanmıştır. Bu uygulama ile 1775 yılında toprakların kâr payları Esham senetleri (hisse senetleri), düzenlenerek satışa çıkarılmıştır. Esham usulü, kağıt para geçişin ilk aşaması olarak kabul edilir.

(Cevap B)

4. Osmanlı ile Rusya arasında imzalanan Aynalı Kavak Tenkihnamesi'nde:

- Rusyanın Kırım'daki asker gücünü geri çekmesi
- Osmanlı Devleti'nin Şahin Giray Han'ı Kırım Hanı olarak tanıması kararlaştırıldı.

Bu sözleşme ile Osmanlı, Kırım yönetimini kabul etmiş oldu. Arabuluculuk yapan devlet ise Fransa'dır.

(Cevap B)

5. Osmanlı ve Rusya kendi aralarında İran topraklarını paylaşmış ve İran'a karşı 1724 İstanbul Antlaşması'nı imzalayarak ittifak oluşturmuşlardır.

(Cevap D)

6. XVIII. yüzyılda Prut Savaşı, 1711 tarihinde gerçekleşti. Verilen olayların tarihlerine bakıldığında:

- Paltova Savaşı: 1709
- Yaş Antlaşması: 1792
- Ziştovi Antlaşması: 1794
- Peter Varadin Savaşı: 1715-1718
- Belgrat Antlaşması: 1739

şeklinde verilir.

(Cevap A)

7. III. Selim döneminde 1791'de Viyana'ya elçi olarak gönderilen **Ebubekir Ratıp Efendi**, "Nemçe Sefaretnamesi" adlı eserini yazdı. Bu eser III. Selim'in Nizam-ı Cedit yenilikleri üzerinde etkili oldu. Elçi, bu eserinde Avrupa ordularını incelemiştir. Osmanlı'da "Nemçe" olarak bilinen yer ise Avusturya'dır.

(Cevap B)

8. **Magna Charta (1215):** Büyük şart, İngiltere kralının yetkilerinin sınırlandırılmasıdır. XIII. yüzyılda gerçekleşmiştir ve bugünkü Avrupa hukukunun temelini oluşturur.

Carbonari Hareketi: İtalya'da siyasi birliğin kurulmasını sağlamak amacıyla faaliyetlerde bulunan gizli örgüttür.

I. Viyana Kongresi (1815): XIX. yüzyıl olayıdır. Fransız Devrimi sonrası Avrupa'da bozulan dengeleri düzeltmek ve eski haline döndürmek için yapıldı.

Kara Gömlekliler Hareketi: İtalya'da Musolini'nin iktidara gelmesini sağlayan işçi hareketine verilen isimdir.

(Cevap B)

9. Osmanlı değişim ve diplomasi (gerileme) dönemini yaşarken Avrupa'da yaşanan Sanayi İnkılabı, ilk olarak İngiltere'de başladı.

(Cevap D)

10. Sanayi İnkılabı'nın sonuçları:

- Makine gücüne dayalı seri üretimin başlaması
- Zaman içinde insan gücüne duyulan ihtiyacın azalması
- Üretim maliyetlerinin düşmesi
- Küçük atölyelerin kapanarak esnaf örgütlerinin çökmesi
- Köylerden kentlere göçlerin yaşanması şehir nüfusunun artması
- İşçi sınıfının ortaya çıkması
- Sendikal faaliyetlerin artması
- Büyük şirketlerin kurulması
- Bankacılık faaliyetlerin başlaması
- Kara ve demiryolu yapımının hız kazanması

C seçeneğindeki hammadde ve pazar ihtiyacının sona ermesi, Sanayi İnkılabı'nın sonucu değildir. Sanayi İnkılabı ile pazar ve hammadde arayışı artmış, hatta bu sebepten dolayı büyük savaşlar yaşanmıştır.

(Cevap C)

11. Osmanlı'nın Sanayi İnkılabı'na karşı aldığı önlemler şu şekilde sıralanabilir:

- İthal ürünlerden alınan vergi artırıldı.
- Paranın yurt dışına çıkışı engellenmeye çalışıldı.
- Yerli malın kullanımı teşvik edildi.
- Hammaddesi yurt içinde olan fabrikalar açıldı.
- İslah-ı Sanayi Komisyonu kuruldu.
- Sanayi Teşvik Kanunu çıkarıldı.
- Askeri giderler kısıtlandı.

"Dışa bağımlı bir ekonomi benimsendi." ifadesi Osmanlı'nın aldığı önlemler içerisinde gösterilemez.

(Cevap B)

12. 1789 da meydana gelen Fransız İhtilalin sonuçlarından Osmanlı hem olumlu hemde olumsuz etkilenmiştir.

Fransız İhtilalinden doğan Eşitlik Özgürlük kavramlarına dayanarak Osmanlı Aydınları Meşrutiyet Yönetimini ilan ettiler Osmanlı için olumlu gelişme olmuştur. Azınlıkların bağımsız olması ve Osmanlı içindeki azınlıkların isyan etmesi de Osmanlı için olumsuz olmuştur.

(Cevap D)

13. B seçeneğinde verilen Mühendishan-i Berri Hümayun III. Selim döneminde Kara Subayı yetiştirmek için açıldı.

Diğer seçenekler ise II. Mahmut döneminde XIX. yüzyılda açılmıştır.

(Cevap B)

14. Lale Devri'nde ilk kez Avrupa örnek alınarak ıslahatlar yapıldı. Bilim, sanat, mimari, sağlık, yönetim alanında ıslahatlar yapıldı. Lakin Lale Devri'nde asla askeri ıslahat yapılmadı. Soruda verilen Mühendishane-i Bahri Hümayun III. Mustafa döneminde kuruldu.

(Cevap D)

15. Prut Savaşı → Rusya

II. Kasrı Şirin Antlaşması → İran

Yaş Antlaşması → Rusya

Haçova Meydan Savaşı → Avusturya

El-Ariş Antlaşması → Fransa ile yapılmıştır.

(Cevap C)

16. XVII. yüzyılda:

Osmanlı - Rusya arasında

- 1711 Prut Savaşı
- 1711 Prut Antlaşması
- 1724 İstanbul Antlaşması
- 1739 Belgrat Antlaşması
- 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması
- 1779 Aynalıkavak Tenkihnamesi
- 1792 Yaş Antlaşması yapılmıştır.

Zitvatorok Antlaşması Avusturya ile yapılmıştır.

(Cevap B)

OSMANLI DAĞILMA / ÇÖKÜŞ DÖNEMİ

1. XIX. yüzyıl dağılma dönemi 1792 Yaş Antlaşması ile başlayan ve 1 Kasım 1922'de saltanatın kaldırılmasına kadar geçen dönemdir.

(Cevap C)

2. XIX. yüzyılda (1809) Osmanlı ile İngiltere arasında Fransa'ya karşı yapılan dostluk antlaşması, **Kale-i Sultaniye Antlaşması**'dir.

Fransa, Osmanlı'yı bırakıp Rusya'ya yakınlaşınca Osmanlı da Fransa'ya karşı İngiltere'ye yakınlaşmıştır.

(Cevap D)

3. Osmanlı'da ilk isyan eden azınlık **Sırlardır**.

Sırlara;

- 1812 Bükreş Antlaşması ile ayrıcalık,
- 1829 Edirne Antlaşması ile özerklik,
- 1878 Berlin Antlaşması ile bağımsızlık

verilmiştir.

(Cevap A)

4. XIX. yüzyılda Yunan İsyanlarının çıkmasında etkili olan cemiyet, eski adı "Filike Eterya" olan "Etniki Eterya Cemiyeti"dir.

(Cevap B)

5. **Dağılma dönemi padişahları şu şekilde sıralanabilir:**

- III. Selim
- IV. Mustafa
- II. Mahmut
- I. Abdülhamit
- Abdülaziz
- V. Murat
- II. Abdülhamit
- V. Mehmet Reşat
- VI. Mehmet Vahdettin

I. Abdülhamit ise XVIII. yüzyıl gerileme dönemi padişahıdır.

(Cevap A)

6. İngiltere adına Kraliçe Victoria, Osmanlı adına **II. Mahmut** arasında imzalanan bu antlaşmada; İngiltere'ye ekonomik anlamda bütün ayrıcalıkların verilmesiyle Osmanlı pazarları yarı açık sömürge haline gelmiştir. Antlaşmaya göre 1838'de imzalanan Balta Limanı Sözleşmesi sürekli olacak ve Avrupalı devletler de bu durumdan yararlanacaktır.

(Cevap D)

7. Osmanlı'da ilk isyan eden azınlık Sırlardır. Fakat ilk bağımsız olan azınlık Yunanlardır.

1829 Edirne Antlaşması'nda Sırlara özerklik verilirken Yunanlılara bağımsızlık verilmiştir.

(Cevap B)

8. Osmanlı'da ilk Yunan İsyanı Eflak'ta çıkmıştır ve Osmanlı bu isyanı bastırmıştır.

İkinci Yunan İsyanı ise Mora'da çıkmıştır. Osmanlı burada büyük bir isyan olacağını ve bu isyanı bastıramayacağını anlayınca kendisine bağlı olan Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'dan yardım istemiştir. Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa ise isyanı bastırma karşılığında Mora ve Girit valiliklerinin kendisine verilmesini istemiştir.

(Cevap D)

9. XIX. yüzyılda Osmanlı'nın boğazlardaki egemenliğini son kez kullandığı ve boğazlar sorununun ilk kez ortaya çıktığı; aynı zamanda bu antlaşmanın 8 yıl boyunca yürürlükte kalması nedeniyle Rusya'nın yarım bahanesiyle sıcak denizlere inme fırsatı yakaladığı antlaşma'dır.

(Cevap A)

10. 1804'te başlayan Sırp isyanlarını Rusya, Avusturya ve Fransa desteklemiştir. Bu durum üzerinde Rusya'nın Panslavizm politikası etkili olmuştur.

(Cevap E)

11. 1841 Londra Boğazlar Sözleşmesi, Hünkar İskelesi Antlaşması'nın süresi bitince yapıldı. Bu antlaşma ile boğazlar **ilk kez uluslararası statü** kazandı.

- Boğazların yönetimi Avrupalı devletlerin desteği ile Osmanlı Devleti'ne bırakılacak.
- Savaş sırasında boğazlar savaş gemilerine kapalı olacak.

Antlaşmada yer alan bu maddeler sonucunda Osmanlı ve Rusya boğazlardaki egemenliklerini kaybettiler.

En karlı çıkan devletler ise İngiltere ve Fransa oldu.

(Cevap C)

12. Mülteciler sorunu, Macar ile Lehlielerin Rusya ve Avusturya baskısına karşı Osmanlı Devleti'ne sığınması sonucunda yaşanan sorundur.

Bu olay Osmanlı'nın Avrupa'daki saygınlığını arttırdı ve Kırım Savaşı'nda İngiltere ve Fransa'nın Osmanlı'ya yardım etmesinde etkili oldu.

Osmanlı kendine sığınan mültecilere sahip çıktı ve onları Kütahya Sancağı'nda misafir etti. Rusya ve Avusturya Osmanlı'dan mültecileri istese de Osmanlı vermedi.

(Cevap A)

13. Soruda 1839'da ilan edilen Tanzimat Fermanı'nın özellikleri sorulmuştur.

Tanzimat Fermanı (1839) Abdülmecit dönemi fermanıdır.

Bu fermanın ilan edilmesinin amaçları arasında:

- Mısır ve Boğazlar sorununda Avrupa'nın desteğini almak,
- Osmanlı'da kaynaşmış toplum yapısını oluşturmak,
- Avrupa'nın iç işlerimize karışmasını engellemek,
- Azınlık isyanlarının çıkmasını engellemek sayılabilir.
- **Mustafa Reşit Paşa** tarafından hazırlanmıştır.
- Gülhane Parkı'nda okunmuştur.
- "Gülhane hattı Hümayun" da denilmiştir.
- Padişahın yetkilerini sınırlandırmıştır.
- 1789 Fransız İhtilali ve 1830 İhtilali örnek alınmıştır.
- Osmancılık fikir akımı etkili olmuştur.
- Yapılmasında Avrupa baskısı yoktur.

(Cevap B)

14. 1853-1856 Kırım Savaşı'nda Avrupalı devletler Osmanlı'dan yana politika izlediler.

Özellikle Osmanlı Devleti'nin Macar mülteciler sorunundaki tutumuyla Osmanlı'yı destekleme, Polonya'yı yeniden kurma, Rusya'yı Avrupa kıtasından uzaklaştırma, Rusya'nın büyük devlet olmasını engelleme, Osmanlı'yı kendi emelleri doğrultusunda kullanma gibi nedenler sayılabilir. Fakat Avrupalı devletlerin Osmanlı'dan yana hareket etmesinde "Osmanlı'dan maddi yardım alma" amacı yoktur.

(Cevap B)

15. **Kabakçı Mustafa İsyanı** ile III. Selim tahttan indirilmiştir. IV. Mustafa bu olay sonucunda tahta çıkmıştır. Kabakçı Mustafa İsyanı III. Selim'e karşı olanların çıkardığı ayaklanmadır.

(Cevap E)

16. **Abdülaziz döneminde açılan okullar şu şekildedir:**

- Darüşşafaka
- Darülmuallimat
- Galatasaray Sultanisi
- Robert Koleji
- Saint Joseph Koleji

(Cevap D)

OSMANLI DAĞILMA / ÇÖKÜŞ DÖNEMİ

1. Dağılma döneminde yaşanan olaylar şu şekilde sıralanabilir:

- Hünkar İskeleyi Antlaşması (1833)
- Balta Limanı Ticaret Sözleşmesi (1838)
- Kırım Savaşı (1853-1856)
- 93 Harbi (1877-1878)

(Cevap C)

2. Çar Nikola, Osmanlı Devleti için 1853-1856 **Kırım Savaşı** esnasında "Hasta Adam" ifadesini kullanmıştır. Hatta Çar Nikola bu savaşı kaybedince intihar etmiştir.

(Cevap D)

3. Osmanlı Devleti İstanbul'a giriş ve çıkışları kontrol etmek için II. Mahmut döneminde Mürur Tezkeresi (Geçiş Belgesi) uygulaması başlatmıştır.

(Cevap A)

4. XIX. yüzyılda;

- Aydınlar tarafından tahttan indirilen ilk padişah **Abdülaziz**,
- Aydınlar tarafından tahttan indirilen ikinci padişah **V. Murat**,
- Aydınlar tarafından tahttan indirilen üçüncü padişah **II. Abdülhamit**'tir.

(Cevap E)

5. 1860'ta çıkarılan ilk özel gazete Tercüman-ı Ahval'dir. Agah Efendi ve Şinasi tarafından kurulmuştur. Gazetenin çıktığı dönemde Osmanlı padişahı Abdülmecit'tir

(Cevap B)

6. Memleket Sandıkları (1863):

- Mithat Paşa tarafından kurulmuştur.
- Amacı çiftçiyi desteklemektir.

Dersadet Tahvilat Borsası:

- 1873'te kurulmuştur.
- Osmanlı'nın ilk borsasıdır.

Emniyet Sandıkları (1868):

- ilk olarak İstanbul'da açılmıştır.
- Halkın biriktirdiği paraları yatırıma teşvik etmek amaçlanmıştır.

(Cevap C)

7. İlk tramvay hattı **Abdülaziz** döneminde, İstanbul'da; Azapkapı-Galata, Aksaray-Yedikule ve Aksaray- Topkapı arasında yapılmıştır.

Abdülaziz döneminde Hilal-i Ahmet Cemiyeti 1868'de Osmanlı Yaralı ve hasta askerlere yardım cemiyeti adında kurulmuştur. Hilal-i Ahmer Cemiyeti 1947'de ise Türkiye Kızılay Derneği adını almıştır.

İlk posta pulu Abdülaziz döneminde 1862'de bastırılmıştır.

İlk demiryolu hattı Abdülmecit döneminde İngilizlere yaptırılmıştır. Osmanlı sınırlarında 1851- 1854'te Kahire-İskenderiye arasında; Türkiye sınırlarında ise 1856-1860'ta İzmir-Aydın arasında yapılmıştır.

(Cevap B)

8. Seçeneklerde verilen isimlere ilişkin şu bilgiler verilebilir:

- **Mehmet Tevfik Bıyıkoglu**: Türk Tarih Kurumu'nun ilk başkanı.
- **Samih Rifat**: Türk Dil Kurumu'nun ilk başkanı.
- **Selim Sırrı Tercan**: Türkiye'de olimpizmin, beden eğitiminin öncüsü.
- **Fesa Bey**: İlk Türk hava pilotu.
- **Ahmet Ferik Tek**: Türk Ocakları'nın ilk başkanı.

(Cevap C)

9. Abdülaziz döneminde Theodar Kasap tarafından çıkarılan ve dönemin ilk mizah dergisi olan dergi Diyojen'dir

Terakk-i Muhadderat ilk kadın dergisidir.

Çingiraklı Tatar, Aydınlık ve Aydede de dönemin diğer mizah dergileridir.

(Cevap B)

10. İngilizler Süveyş Kanalı'nın açılmasından dolayı burayı ele geçirmek istedi. İngilizlerin amacı Uzak Doğu'daki sömürgelerini kaybetmemektir, bu amaç doğrultusunda 1822'de Mısır'ı işgal ettiler.

Osmanlı ile İngiltere arasında 1885 İstanbul Antlaşması imzalandı. Bu antlaşma ile de İngiltere'nin Mısır'daki varlığı resmîyet kazandı.

(Cevap C)

11. Duyun-u Umumiye idaresi günümüzde IMF'ye benzetilir. Soruda özellikleri verilen bu idare içinde bulunan devletler şu şekilde sıralanabilir.

- İngiltere
- Fransa
- Hollanda
- İtalya
- Almanya
- Avusturya
- Osmanlı

(Cevap D)

12. **Ziraat Bankası:**

- 1888 Mithat Paşa tarafından II. Abdülhamit döneminde kuruldu.

Dolmabahçe Sarayı:

- 1856'da Abdülmecit döneminde yapıldı.

Hamidiye Alayları:

- Ermenilerin Doğu'daki faaliyetlerini engellemek için II. Abdülhamit döneminde kuruldu.

Sanay-i Nefise Mektebi:

- 1882'de II. Abdülhamit döneminde ilk resmi öğrenimi için açılan okul Osmanlı'da Hamdi Bey tarafından açıldı.

(Cevap E)

13. Osmanlı'da Boğazlar Sorunu'nun ortaya çıkması ilk kez **Hünkar İskeleyi Antlaşması**'ndadır.

Eğer soruda "Boğazlar Sorunu'nun ilk kez uluslararası statü kazanması" sorulsaydı doğru cevap **Londra Boğazlar Sözleşmesi** olacaktır.

Osmanlı Hünkar İskeleyi Antlaşması'nda Rusya'ya boğazlarda egemenlik hakkı tanınca Boğazlar Sorunu ilk kez ortaya çıkmış oldu.

(Cevap A)

14. 1839 Tanzimat Fermanı ve 1856 Islahat Fermanı Abdülmecit dönemi fermanlarıdır.

(Cevap C)

15. **II. Mahmut dönemi askeri alanda yapılan ıslahatlar:**

- Sekban-ı Cedit
- Yeniçeri Ocağının kaldırılması (Vakay-i Hayriye)
- Eşkinçi Ocağı
- Seraskerlik Makamı
- Asakir-i Mansure-i Muhammediye
- Redif Birlikleri
- Müşirlikler (Karakollar)
- Mızıkai-i Hümayun (Askeri Bando Okulu)

PUAN KÜPÜ

Mühendishane-i Bahri Hümayun deniz subayı yetiştirmek için III. Mustafa döneminde kurulmuştur.

(Cevap D)

16. **Öncüllerde yer alan olaylara ilişkin şu bilgiler verilebilir:**

- **Kabakçı Mustafa İsyanı** ile III. Selim tahttan indirilmiştir ve yerine IV. Mustafa çıkmıştır.
- **Çırağan Baskını** ile V. Murat'ı tekrar tahta çıkarmak amaçlanmıştır ancak başarılı olunamamıştır.
- **31 Mart Vakası** ile II. Abdülhamit tahttan indirilmiştir ve yerine V. Mehmet Reşat tahta çıkmıştır.

(Cevap D)

OSMANLI DAĞILMA / ÇÖKÜŞ DÖNEMİ

1. Seçeneklerde verilen olaylara ilişkin şu bilgiler verilebilir:

Kabakçı Mustafa İsyanı: III. Selim'in tahttan indirilip IV. Mustafa'nın tahta çıktığı olaydır.

Kuleli Vakası: Çerkez Hüseyin Paşa bu olay ile Abdülmecid'i darbe ile tahttan indirmek istemiştir.

Lübnan Vakası: Osmanlı'nın Lübnan toprağında Dürzilerle Maruniler arasında meydana gelen olaydır.

Navarin Olayı: Rusya, Fransa ve İngiltere tarafından Osmanlı donanmasının yakıldığı olaydır.

Çırağan Baskını: II. Abdülhamit'in Mebusan Meclisi'ni kapatması üzerine Ali Suavi'nin II. Abdülhamit'i tahttan indirip yerine tekrar V. Murat'ı hükümdar yapmak için Çırağan Sarayı'na yaptığı baskındır.

(Cevap D)

2. Soruda verilen ıslahatlara ilişkin şu bilgiler verilebilir:

- İlk kez Avrupa tarzı rüştiyeler (ortaokullar) açılması - Eğitim
- Eşinci Ocağı - Askeri
- İlk kez kabine sistemine geçilmesi - Yönetim
- Tımar ve zeametın kaldırılması - Ekonomi

(Cevap A)

3. XIX. yüzyılda Rus Çarı I. Aleksander, "Şark Meselesi" tabirini ilk kez 1815 I. Viyana Kongresi'nde ifade etmiştir.

Şark Meselesine göre:

- Türkler Avrupa'dan atılmalı,
- Türkler Balkanlardan atılmalı,
- Türkler Anadolu'dan atılmalı,
- Türklerin Orta Asya'ya dönmeleri sağlanmalıdır.

Amaç Avusturya, Rusya, Fransa ve İngiltere arasında Osmanlı topraklarının paylaşılmasıdır.

(Cevap D)

4. Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılda imzaladığı Edirne Antlaşması, Küçük Kaynarca Antlaşması'ndan sonra imzaladığı en ağır antlaşmadır.

Edirne Antlaşması'nda yer alan maddeler şu şekildedir:

- Rus gemileri boğazlardan geçebilecek.
- Prut Nehri sınır sayılacak.
- Tuna Nehri'nin önündeki adalar Ruslara bırakılacak.
- Osmanlı, Rusya'ya savaş tazminatı ödeyecek.
- Yunanistan'a bağımsızlık verilecek.
- Eflak, Boğdan ve Sırbistan'a özerklik verilecek.

(Cevap B)

5. Osmanlı Devleti ilk kez "İstanbul-Edirne-Varna-Kırım" hattında telgraf hattı kullanıldı.

Osmanlı bu savaş esnasında İngiltere'den dış borç almıştır.

Florence Nightingale, modern hemşireciliğin kurucusudur. Kırım Savaşı'nda Türk askerlerini Selimiye Kışlası'nda tedavi etmiştir. Savaşın zor koşullarına rağmen elinde lambası ile askerler arasında dolaşmış, askerler de ona "Lambalı Kadın" demişlerdir. Doğum günü olan 12 Mayıs ise "Dünya Hemşireler Günü" olarak kutlanır.

Bu gelişmeler 1853-1856 Kırım Savaşı'nda yaşanmıştır.

(Cevap B)

6. 1856'da imzalanan Paris Antlaşması'nda yer alan maddelere ilişkin şu açıklamalar yapılabilir:

- "Osmanlı, Avrupalı devlet sayılacak, topraklarının bütünlüğünü Avrupa devletleri koruyacak."

Bu madde Osmanlı'nın kendini koruyamayacak kadar zayıfladığını gösterir.

- "Karadeniz tarafsız hale gelecek, Osmanlı ve Rusya Karadeniz'de tersane bulundurmuyacak."

Bu madde Osmanlı Devleti'nin yenik devlet muamelesine maruz kaldığını gösterir.

- "Karadeniz savaş gemilerine kapalı, ticaret gemilerine açık olacak."

Bu madde Rusların güneye inmelerini engellemiştir.

(Cevap B)

7. İngiltere, Berlin Antlaşması'nda Osmanlı Devleti'ne destek vermek ve Ruslara karşı üs kurmak için Osmanlı'dan Kıbrıs'ı istedi.

Osmanlı Devleti buna karşı çıktığıysa da İngiltere Osmanlı'yı tehdit ederek gizli bir antlaşma yaptı. Bu antlaşma ile Kıbrıs'ın İngiltere'ye bırakılması ve İngilizlerin de Berlin Antlaşması'nda Osmanlı'yı desteklemesine karar verildi.

(Cevap A)

8. Tanzimat Dönemi (1839-1876) padişah olarak Abdülmecit, Abdülaziz ve V. Murat dönemlerini kapsar.

(Cevap E)

9. Tabloda verilen bilgilere ilişkin şu bilgiler verilebilir:

Nizamiye Mahkemeleri	Hukuk	Abdülaziz
Vilayet Nizamnamesi	Yönetim	Abdülaziz
Hamidiye Eftal Hastanesi	Sağlık	II. Abdülhamit
Darül Elhan	Eğitim	V. Mehmet Reşat

(Cevap B)

10. Balkan bunalımını çözmek için Avrupalı devletler 1872 Berlin Konferansı ve 1876 İstanbul Konferansı'nda toplandılar.

İstanbul Tersane Konferansı'na katılan devletler:

- İngiltere
- Almanya
- Avusturya
- Rusya
- İtalya
- Osmanlı Devleti

Bulgaristan ise konferansa katılmamıştır.

(Cevap B)

11. 1808'de yayınlanan bu gazete merkezi otoriteyi artırmıştır. Bu dönemde Osmanlı padişahı **II. Mahmut**'tur.

(Cevap C)

12. Osmanlı Devleti, Küçük Kaynarca Antlaşması ile Mehmet Bey, Namık Kemal, Ziya Paşa, Reşat Bey, Nuri Bey, Ayetullah Bey, Ali Suav ve Agah Efendi gibi kuruluşu meşrutiyette gören bazı Osmanlı gençleri bir araya gelerek Yeni Osmanlılar Cemiyeti'ni kurmuşlardır. "Jön Türkler" olarak da bilinirler.

Soruda özellikleri verilen devlet adamı ise Ahmet Cevdet Paşa'dır.

(Cevap E)

13. • **Sıbyan Mektepleri:** Anasınıfı
• **İptidai Okulları:** İlkokul
• **Rüştiyeler:** Ortaokul
• **İdadi:** Lise

(Cevap D)

14. 1853-1856 yılında yapılan Kırım Savaşı'ndan sonra Osmanlı 1856 Paris Antlaşması'nı imzaladı. Bu antlaşma ile Osmanlı ilk kez "Avrupalı devlet" sayılmıştır ve ilk kez Avrupalı devletler hukukundan faydalanmıştır.

(Cevap C)

15. "İstihbaratın temeli" olarak bilinen Teşkilat-ı Mahsusa, II. Abdülhamit zamanında açılmıştır.

(Cevap D)

16. Seçeneklerde verilen antlaşmalara ilişkin şu bilgiler verilebilir:

1812 Bükreş Antlaşması: Sırlara ayrıcalık verildi.

1829 Edirne Antlaşması: Sırlara özerklik verildi.

1878 Berlin Antlaşması: Sırlara bağımsızlık verildi.

1833 Kütahya Antlaşması: Mısır sorunu geçici olarak sona erdi.

1838 Balta Limanı Ticaret Sözleşmesi: Osmanlı pazarları yarı açık sömürge haline geldi.

(Cevap D)

OSMANLI DAĞILMA / ÇÖKÜŞ DÖNEMİ

1. Seçeneklerde verilen gazeteler ve çıkarıldıkları dönem padişahlarna ilişkin şu bilgiler verilebilir:

III. Selim • Vaka-i Mısıriyye

II. Mahmut • Takvim-i Vekayi
• Cerideyi Havadis
• Tercüman-ı Ahval

Abdülmecit • Tasvir-i Efkâr
• Mecmuayı Fünun
• Diyojen

Abdülaziz • Sabah
• Terakkî Muhadderat
• Şüküfezar
• Karagöz

(Cevap E)

2. Osmanlı'da "Erkek Öğretmen Okulu (Darülmualimin)" Abdülmecit döneminde, "Kadın Öğretmen Okulu (Darülmualimat)" ise Abdülaziz döneminde kurulmuştur.

(Cevap B)

3. Osmanlı, Abdülaziz döneminde Ramazan Kararnamesi'yle hazinenin iflas ettiğini açıklamıştır.

Osmanlı'da II. Abdülhamit döneminde Muharrem Kararnamesi'yle Duyun-u Umumiye İdaresi kurulmuştur.

Osmanlı'da Abdülaziz döneminde Memleket ve Emniyet Sandıkları kurulmuş, çiftçilere mali destek sağlanmıştır.

Bütün bu gelişmeler ekonomi (maliye) alanındaki gelişmelerdir.

(Cevap C)

4. • **Safiye Ali**: İlk Türk kadın tabiptir.
• **Afife Jale**: İlk Türk kadın tiyatroçudur.
• **Mihri Müşfik**: İlk Türk kadın ressamdır.
• **Halide Edip**: Milli mücadele yıllarında eser vermiş romancıdır.

Soruda özellikleri verilen "ilk Türk kadın romancı" unvanını alan yazar ise **Fatma Aliye Hanım**'dir.

(Cevap E)

5. Sultan Abdülaziz'in yurt dışına gezi düzenlemesinin sebepleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Osmanlı Devleti'nin kültür ve uygarlık olarak geliştiğini Avrupa'ya göstermek.
- Rusya'ya karşı Avrupa'da diplomatik destek kazanmak.
- Bozulan Osmanlı ekonomisi için Avrupalı devletlerden mali destek bulmak.
- Osmanlı hükümdarlığının kazandığı saygıyı Avrupalı halka göstermek.

(Cevap B)

6. Soruda verilenlere ilişkin olarak şu açıklamalar yapılabilir:

- **Darüşşafaka** öksüz kalmış çocuklara eğitim vermek amacıyla açılmıştır.
- **Darülfunun** açılan ilk Osmanlı Üniversitesi'dir.
- **Darülelhan** konservatuar eğitimi vermek için açılmıştır.
- **Darüşşafaka** ve **Darülfunun** Abdülaziz döneminde açılmıştır.
- **Darülelhan** ise V. Mehmet Reşat döneminde açılmıştır.

(Cevap C)

7. Osmanlı dağılma dönemi (en uzun yıl) 1792 Yaş Antlaşması'yla başlamıştır. 1 Kasım 1922 Saltanatın Kaldırılması ile sona ermiştir.

(Cevap E)

8. Osmanlı Devleti Kuzey Afrika'da

Fransızlara • 1847'de Cezayir'i
• 1881'de Tunus'u

İtalya'ya • 1912'de Trablus'u kaybetmiştir.

Böylece ilk kaybedilen toprak Cezayir, son kaybedilen toprak ise Trablusgarp'tır.

(Cevap A)

9. **Abdülmecit dönemi:**

1844 Heybeli Ada Ruhban Okulu'nun açılması

1859 Mektebi Mülkiye Okulu'nun açılması

Abdülaziz dönemi:

1869-70 Darul Muallimat'ın kurulması

1863 Memleket Sandıkları'nın kurulması

(Cevap D)

10. Soruda verilen makamların eski ve yeni isimleri şu şekilde verilebilir:

Eski	Yeni
Divan-ı Hümayun	Nazırlıklar
Sadrazamlık	Başvekalet
Reisülkuttab	Hariciye Nezareti
Sadaret Kethüdası	Dahiliye Nezareti
Darphane Hazinesi	Maliye Nezareti
Vakıflar	Evkaf-ı Hümayun Nezareti
Şeyhülislamlik	Bab-ı Meşihat

(Cevap D)

11. XIX. yüzyılda yaşanan Osmanlı-Mısır Sorunu,
- 1833 Kütahya Antlaşması**
- ile geçici, 1840 Londra Konferansı'yla ise kesin çözüme kavuşmuştur.

(Cevap B)

- 12.
- Osmanlı'da padişahın yetkilerini sınırlandıran belgeler:**

Sened-i İttifak

Tanzimat Fermanı

Islahat Fermanı

Meşrutiyetler

(Cevap D)

13. Balkanlardan Anadolu'ya ilk kez Türk göçlerinin yaşanması 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı olan 93 Harbi ile gerçekleşmiştir.

(Cevap B)

14. Osmanlı Devleti dağılmayı yaşarken Avrupanın en güçlü ve en çok sömürgesi olan hatta "Güneş batmayan ülke" olarak anılan İngiltere'dir

(Cevap A)

15. Okulların tarihleri gündeme alınarak bakıldığında açılan okullar Abdülmecit dönemine denk gelir. Abdülmecit 1839-1861 tarihleri arasında tahtta kalmıştır.

(Cevap C)

16. Osmanlı ilk kez dış borcu Kırım Savaşı'ndan sonra İngiltere'den almıştı. Abdülmecit Dönemi lakin soruda en çok dış borç alımı sorulmuştur. En çok dış borç alımı Abdülaziz döneminde gerçekleşmiştir.

(Cevap D)

OSMANLI KÜLTÜR VE UYGARLIK

- **Muhimme Defteri:** Divanda alınan kararların tutulduğu defterdir.
  - **Ruznamçe Defteri:** Ulema sınıfının işlemlerinin kaydedildiği defterdir.
  - **Tahvil Defteri:** Devlet memurları ile ilgili kayıtları tutar.
  - **Ruus Defteri:** Küçük devlet memurlarının tayin kayıtlarını tutar.
  - **Şeriye Sicilleri:** Mahkeme kayıtlarının tutulduğu defterdir.

(Cevap B)

- **Taht Kadısı:** İstanbul'un hukuk işlerinden sorumludur.
  - **Şehremini:** İstanbul'un belediye ve bayındırlık işlerinden sorumludur.
  - **Sadrazam:** İstanbul'un disiplin ve güvenliğinden sorumludur.
  - **Asesbaşı:** İstanbul'un gece güvenliğinden sorumludur.
  - **Muhtesip:** Çarşı ve pazardaki ticaret işlerinden sorumlu kişidir.

(Cevap B)

- **Muzehhip:** Tezhip sanatı ile uğraşan kişilere denir.
  - **Mücellit:** Ciltcilik sanatı ile uğraşan kişilere denir.
  - **Hattat:** Güzel yazı yazanlara denir.
  - **Nakkaş:** Minyatür sanatı ile uğraşan kişilere denir.
  - **Kündekar:** Ahşap işleme sanatıdır.

(Cevap A)

- **Matrakçı Nasuh:** Surname-i Hümayun,
  - **Seyyit Lokman:** Hünername adlı eserleri vermiştir.
  - **Sabuncuoğlu Şerafettin ve Akşemsettin** "tıp" alanıyla ilgilenmiştir.

Özellikleri verilen isim ise Osmanlı'nın önemli minyatürcüsü olan **Levni**'dir.

(Cevap C)

- Hanedanın devamını sağlamak ve taht kavgalarını önlemek için XVII. yüzyılda I. Ahmet tarafından veraset Ekber ve Erşed olarak değiştirildi. En yaşlı ve en zekinin tahta geçmesiyle bu amaçlara ulaşılmıştır.

(Cevap E)

- **Seçeneklerde verilen kapıların açıklaması aşağıdaki gibi yapılabilir:**

- **Babüssade:** Birun ile Enderun arasındaki kapı (Saadet Kapısı)
- **Bab-ı Hümayun:** Sarayın giriş kapısı (Saltanat Kapısı)
- **Babüselam:** Selam kapısı
- **Otluk Kapısı:** Osmanlı'da büyük sarayın sahil kapılarından biri
- **Vükela Kapısı:** Devlet büyüklerinin kullandığı kapı

(Cevap A)

- Seçeneklerde verilen padişahlar ve o dönem yapılan saray eşleştirmesi şu şekildedir:

- **III. Selim:** Yıldız Sarayı
- **II. Mehmet:** Topkapı Sarayı
- **Abdülaziz:** Çırağan ve Beylerbeyi Sarayı
- **I. Abdülhamit:** İshakpaşa Sarayı
- **Abdülmecit:** Dolmabahçe-Beykoz-Küçüksu Sarayları

(Cevap B)

- **Abdülaziz dönemi eserleri:**

- Aksaray Valide Cami - Sadabat Cami,
- İstanbul Aziziye Cami - Konya Aziziye Cami
- Beylerbeyi Sarayı - Çırağın Sarayı

PUAN KÜPÜ

Küçüksu Kasrı ise Abdülmecit döneminde inşa edilmiştir.

(Cevap D)

9. Osmanlı Devleti'nde eyaletler;

Salyaneli (yıllıksız)	Salyanesiz (yıllıklı)	Özel İmtiyazlı
Merkeze yakın	Merkeze uzak	İç işlerinde ser- best Dış işlerinde
Tımar sistemi uygulanır.	İltizam uygulanır.	Osmanlı'ya bağlı- dır.
Anadolu	Mısır	Kırım
Rumeli	Cezayir	Eflak
Van	Tunus	Boğdan
Şam	Basra	Hicaz
Halep	Yemen	Erdel
Erzurum	Rakka	Gürcistan
Trabzon	Bağdat	

(Cevap E)

10. Osmanlı Devleti'nde sadrazamlar "**Serdar-ı Ekrem**" unvanı ile savaşa katılır.

Rumeli Beylerbeyi, divan üyesi değildir.

Kazasker, kadı ve muderris ataması yapar.

(Cevap C)

11. Osmanlı'da önemli şehzade sancakları:

Amasya, Aydın, Manisa, İzmit, Kütahya, Bursa, Çankırı, Konya, Kastamonu, Isparta, Trabzon, Kefe

Not: "Kefe", Anadolu dışındaki tek şehzade sancağıdır.

(Cevap E)

12. Fatih'in ilk portresini yapan ressam Bellini'dir.

Gül koklayan portresini yapan ise Nakkaş Sinan Bey'dir.

(Cevap B)

13. Osmanlı Devleti'ndeki millet sisteminin bozulma nedenleri şu şekilde sıralanabilir:

- 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması ile Ortodoksların Ruslar tarafından himaye edilmesi
- Fransız İhtilali'nin milliyetçilik akımını yayması ve azınlıkların bağımsız olmak için ayaklanması
- Tanzimat-İslahat Fermanları ve Meşrutiyet'in ilanı azınlıkların ayaklanmasını engelleyememesi
- Wilson ilkeleri ile azınlıkların çoğunluklu olduğu yerde bağımsız devlet olabilecek olmaları

(Cevap E)

14. Soruda yer alan kavramlara ilişkin şu bilgiler verilebilir:

Reaya: Osmanlı Devleti'nde yönetime katılmayan, geçimini tarım ve sanayi alanında üretim yapmak ve ticaretle uğraşmak yoluyla sağlayan, devlete vergi veren halka denir.

Teba: Tanzimat Dönemi'nde "Reaya" ifadesi yerine "Teba" kullanılmıştır.

Aramiler: Süyanilere denir.

Umera: Şehirlerde yaşayan askeri sınıftır.

Zimmi: Devletin egemenliğini kabul eden gayrimüslimlere denir.

(Cevap D)

15. Soruda verilen "**yurtluk, ocaklık, metruk ve mevat**" Osmanlı Devleti'ndeki miri araziler içindedir. Bunlar alınıp satılamaz, bağışlanamaz ve miras bırakılamaz. Devlete aittir.

Temlikname ise **mülk arazi** içinde sayılır çünkü pa-dışah bir kişiye mülk olarak vermiştir.

(Cevap C)

16. Tımar ve zeamet sistemi **II. Mahmut** döneminde kaldırılarak başta valiler olmak üzere devlet memurları maaşa bağlanmıştır.

(Cevap E)

OSMANLI KÜLTÜR VE UYGARLIK

1. **Mecelle**, 1868-1876 yılları arasında yürürlüğe girmiştir ve İslami Özel Hukuk (Medeni Hukuk) kurallarını içermektedir. Şeri mahkemelerde hukuki kurallara dayanak olarak kullanılmıştır.

“**Mecelle-i Ahkam-ı Adliye**” veya kısaca “**Mecelle**” olarak bilinen bu kanunları yazan komisyonun başında Ahmet Cevdet Paşa vardır.

(Cevap B)

2. • **Şeyh (Pir)**: Çıraklık ve ustalık törenlerini yönetir.
• **Kethüda**: Lonca'yı dışarda temsil eder.
• **Nakib**: Esnaf ile şeyh arasındaki bağı kurar.
• **Ehl-i Hibre**: Mesleğin sırlarını bilen bilir kişidir.
• **Muhassıl**: Devlete ait vergileri toplayan kişidir.

(Cevap E)

3. Hazineye ait gelirleri en üst seviyeye çıkarmak, gelirleri artırıp harcamaları azaltmak gibi amaçları içeren görüş Fiskalizm'dir.

(Cevap B)

4. **İstanbul yönetiminde yer alanlara ilişkin şu bilgiler verilebilir:**

Sadrazam: İstanbul'un bütün işlerinden sorumlu kişidir.

Taht Kadısı: İstanbul'un hukuk işlerinden sorumludur.

Subaşı: İstanbul halkının güvenliğinden sorumludur.

Asesbaşı: İstanbul'un gece bekçisidir.

Yeniçeri ağası: İstanbul'un güvenliğinden sorumlu kişidir.

İmarbaşı: İstanbul'un imar işlerinden sorumlu kişidir.

Muhtesib: İstanbul'un pazar işlerinden sorumlu kişidir.

(Cevap C)

5. **Osmanlı Devleti'ndeki ünlü denizciler ve verdikleri eserler şu şekildedir:**

- Seydi Ali Reis: Miratül Memalik (Memleketlerin Aynası)
- Piri Reis: Kitab-ül Bahriye

(Cevap A)

6. **Tıp alanında çalışan isimler şu şekildedir:**

- Ahi Çelebi
- Hekim Bereket
- Hacı Paşa,
- Mukbilzade
- Ahşemsettin
- Altunizade
- Sabuncuoğlu Şerafettin
- **Hoca Saadettin Efendi** ise “Hoca Tarihi” adlı eseri ile tarih alanında çalışmıştır.

(Cevap C)

7. • Osmanlı'da Barok tarzı ilk Avrupa tarzı ilk yapılan camii Nuru Osmaniye Camii'dir.
• Bu camiyi yaptıran I. Mahmut, camiyi açan ise III. Osman'dır.

(Cevap B)

8. Osmanlı'da zehirler ve panzehirler üzerine yazılan deney kitabı olan “**Mücerrebnâme**” adlı eserin sahibi tıp alanında çalışan **Sabuncuoğlu Şerafettin**'dir.

(Cevap D)

9. • **İkinci Divanı:** Sadrazam başkanlığında divanda görüşülmeyen meselelerin görüşüldüğü divan.
- **Ayak Divanı:** Olağanüstü durumlarda toplanan divandır.
- **At Divanı:** Sefer sırasında at üzerinde yapılan divandır.
- **Sefer Divanı:** Vezir-i Azam sefere çıkarken toplanan divandır.
- **Galebe Divanı:** Yabancı elçilerin kabulü sırasında toplanan divandır.

(Cevap B)

10. • **Tatbikçi:** Büyük kadıların gönderdiği evrakları kontrol eder.
- **Ruznameci:** Tayin işleriyle uğraşır.
- **Mektupçu:** Kazaskerlerin yazışmalarıyla ilgilendir.
- **Matlapçı:** Kadıların durumuyla ilgili defteri tutar.
- **Muhassıl:** Vergileri toplayan kişidir. Merkezde ve Taşrada görev alır. Kazaskerin yardımcısı değildir.

(Cevap B)

11. Osmanlı'da "Garp Ocakları" diye adlandırılan eyaletler Cezayir, Tunus ve Trablusgarp'tır

(Cevap E)

12. • **Mühimme Defteri:** Divanda alınan kararların yazıldığı defter
- **Tahrir Defteri:** İnsan, mal ve servet sayımının yazıldığı defter
- **Ruznamçe Defteri:** Ulema sınıfının işlerinin kaydedildiği defter
- **Tahvil Defteri:** Devlet memurları ile ilgili kayıtların tutulduğu defter
- Soruda özelliği verilen defter ise **Kassam Defteri**'dir.

(Cevap A)

13. Osmanlı Devleti'nde üretilen sanayi ürünlerine ilişkin şu bilgiler verilebilir:

- **Bursa:** İpekçilik, kadife dokumacılığı
- **Kütahya:** Çini
- **Bilecik:** Demir
- **Konya - Karaman:** Dokumacılık
- **Halep - Şam - Antep:** Lüks Dokuma
- **Kayseri - Manisa:** Dericilik (debbalıg)
- **Niksar - Tokat:** Pirinç

(Cevap B)

14. Soruya ilişkin aşağıdaki bilgiler verilebilir:

- Menzil:** Yol üzerindeki konaklama noktalarına denir.
- Derbentçi:** Anayolların, boğaz ve geçitlerin güvenliğinden sorumludur.
- Mekkari Taifesi:** Yolcu ve mal taşıma işlerini meslek edinen esnaflara verilen addır.

(Cevap D)

15. Soruya ilişkin aşağıdaki bilgiler verilebilir:

- Bank-ı Dersaadet:** Abdülmecit döneminde açılan ilk bankadır.
- Bank-ı Osmani:** Abdülmecit döneminde açılan ikinci bankadır.
- Emniyet Sandıkları:** 1868'de biriken paraları yatırıma teşvik etmek için kurulmuştur.
- Osmanlı İtibari Milli Bankası:** II. Abdülhamit döneminde açılmıştır.
- Memleket sandıkları** Mithat Paşa tarafından çiftçiye kredi sağlamak amacıyla kurulmuştur. Daha sonra ise Ziraat Bankası'nın temelini oluşturmuştur.

(Cevap C)

16. Sivil eğitim kurumları:

Sıbyan Mektepleri, İptidai Okulları, Rüştiyeler (Darül Maarif), İdadiler, Sultaniler, Medreseler

- Mesleki eğitim kurumları:**

Darül Muallimin, Orman Mektebi, Posta Telgraf Mektebi, Lisan Mektebi, Kız ve Erkek Sanayi Mektebi, Mektebi Tıbbiye, Darül Muallimat, Hukuk Mektebi, Maden Mektebi, Müze Mektebi, Sanayi Nefise Mektebi, Loncalar, Baytar Mektebi, Kadastro Mektebi

(Cevap B)

OSMANLI KÜLTÜR VE UYGARLIK

1. **Veraset kavramı**, “hükümdarı belirleme” biçiminde tanımlanır.

Devletin hükümdar ve ailesinin ortak malı sayılması;

- Taht kavgalarının yaşanmasına,
- Devletin yıkılma tehdidi altında kalmasına,
- Hanedanın erkek üyelerinin devlet idaresinde aktif görevler almasına sebep olmuştur.

(Cevap E)

2. **Seçeneklerde yer alan belgelere ilişkin şu bilgiler verilebilir:**

Hattı Hümayun: Bizzat hükümdar tarafından kaleme alınmış yazılı emir

Adaletname: Tebaanın haklarını yönetenlere karşı koruyan kurallar

Hüküm: Bütün sultan vesikalarına verilen isim

Yarlıg: Tellallar aracılığı ile yapılan resmi bildiri

Berat: Hükümdar tarafından bir göreve atanan kişiye verilen belge

(Cevap C)

3. Osmanlı Divanı üçe ayrılır:

a) SEYFİYE

Merkezde:	Taşrada:
Vezir-i Azam	Beylerbeyi
Vezirler	Sancak Beyi
Yeniçeri Ağası	Tımarlı Sipahi
Kaptan-ı Derya	Subaşı

b) KALEMİYE

Merkezde:	Taşrada:
Nişancı	Muhtesip
Defterdar	Gümrük Emiri
Reisülküttab	Beytulmal Emiri

c) İLMİYE

Merkezde:	Taşrada:
Şeyhülislam	Kadı
Kazasker	Müderris
	Müneccim Baş
	Nakibül Eşraf
	Padişah Hocaları
	İmam-ı Müezzın

(Cevap D)

4. **Kapıkulu Ocağı ikiye ayrılır:**

a) Yayalar (Piyadeler)

Acemioğlanlar
Yeniçeriler
Cebeciler
Lağımcılar
Topçular
Top arabacıları
Bostancılar

b) Süvariler (Atlılar)

Sipahtar
Silahtar
Sağ ulufeciler
Sol ulufeciler
Sağ garipler
Sol garipler

(Cevap D)

5. **Sakalar:** Ordunun su ihtiyacını karşılayan birliktir.

Derbentçiler: Yol tamir ve bakım işleriyle ilgilendirler.

Voynuklar: Balkanlarda atların bakım ve ihtiyaçlarının karşılanması için görevlendirilmiş birliktir.

Akıncılar: Düşman orduları üzerine keşif seferleri yaparak onları yıpratmışlardır. Osmanlı ordusuna yol açmışlardır.

Turnalar: Ordu içi haberleşmeyi sağlarlar.

(Cevap C)

6. **Miri Arazi:** Osmanlı'da devlete ait topraklara verilen genel isim “miri arazidir”. Miri araziler alınıp satılmaz, bağışlanamaz; miras bırakılamaz ve vakfedilemez.

a) **Dirlik** (Has, Zeamet, Tımar)

b) **Paşmaklık**

c) **Ocaklık**

d) **Malikane**

e) **Yurtluk**

f) **Vakıf**

g) **Mukata**

h) **Arpalık**

Mülk Arazi: Şahıslara aittir. Alınıp satılabilir, bağışlanabilir ve miras bırakılabilir.

a) Öşriyye Arazi

b) Haraciye arazi

“**Araza-i Memluke**” ise şahıs mülkü olan tarım alanlarıdır.

(Cevap A)

7. **Paşmaklık:** Padişah kızlarına, annelerine ve eşlerine ayrılan topraklardır.

Ocaklık: Gelirleri kale muhafızlarına ve tersane giderlerine ayrılan topraklardır.

Vakıf: Devlet hazinesine ait olan ya da kişilerin mülk arazi gelirlerinin sosyal kurumların masrafları için ayırdığı topraklardır.

Mukataa: Gelirleri doğrudan doğruya devlet hazinesine gitmek üzere ayrılmış topraklardır.

Malikane: Üstün hizmetlerine karşılık, bazı devlet görevlilerine verilen topraklardır.

(Cevap B)

8. Osmanlı'da "dirlik sistemi":

- Güvenlik
- İdare
- Maliye
- Askeriye

alanlarında işleri kolaylaştırmıştır. Dirlik, hukuk ile bağlantılı değildir. Osmanlı'da hukuk "şeri" ve "örfi" olmak üzere ikiye ayrılır. **Şeri hukukun temeli** dine, Kur'an-ı Kerim'e ve kıyasa dayanır. **Örfi hukukun temeli** ise örf, adet, gelenek ve göreneklere dayanır. Dirlik, Hukuk sistemi ile ilgili değildir.

(Cevap C)

9. Loncalar "**Fütüvvetname**" denilen meslek ilkelerine uygun olarak yönetilirdi. Kadılar tarafından denetlenirdi.

Lonca'da bulunan görevlilerle ilgili şu bilgiler verilebilir:

Muhtesip: Çarşı ve pazar esnafını denetleyen, onlardan vergi tahsil eden kişidir.

Kethüda: Lonca yönetiminde Şeyh'e yardımcı olan kişidir.

Yiğitbaşı: Lonca teşkilatında disiplini sağlayan kişidir.

Ehli Hibre: Kalite standartlarını denetleyen kişidir.

Şeyh: Lonca Teşkilatı'nın başında bulunan kişidir.

(Cevap D)

10. Sanayi İnkılabı ile yol ve liman faaliyetleri artmıştır. Çünkü pazar ve ham madde arayışı ile ticaret canlanmıştır. Bu nedenle yol ve liman, ticaretin vazgeçilmez unsurudur.

(Cevap C)

11. **Ortaköy Cami**, ampir usulü uygulanan ilk camilerdendir.

Nigagos Balyan tarafından neo barok tarzında inşa edilmiştir.

(Cevap D)

12. Divan-ı Hümayun'da hukuktan sorumlu kişi **Kazasker**'dir.

Osmanlı'nın ilk kazaskeri **Çandarlı Kara Halil Paşa**'dır. Taşradan gelen kararları temyiz eder.

I. Murat döneminde Divan'a katılmıştır. Adalet ve eğitim işlerinden sorumludur. Kadı ve müderrislerin atamasını yapar.

(Cevap E)

13. **Amasyalı Şeyh Hamdullah: Osmanlı Devleti'nde görülen hat ekolünün kurucusudur.**

Ahmet Karahisari: Süleymaniye Cami'nin hattatıdır.

Hafız Osman: Şeyh Hamdullah'tan sonra Osmanlı Devleti'nde bilinen en iyi hattattır.

(Cevap C)

14. **Osmanlı Devleti'ndeki erken dönem sivil mimari eserleri:**

- İrgandı Köprüsü
- Emir Hanı
- Bursa Sarayı
- Nilüfer Hatun İmarethanesi
- Edirne Sarayı
- Yıldırım Darüşşifası
- Bursa Çarşısı
- Bursa İpekhan
- Edirne Bedesteni

Soruda verilen Anadolu Hisarı da erken dönem eserlerindedir fakat askeri mimaridir.

(Cevap C)

15. **Çiftbozan:** Çiftini sebepsiz yere boş bırakanlardan alınan vergi

Derbent: Yol ve geçitlerin tünellerin korunması; han ve köprülerin yapılması için tüccarların ödediği para

İспенç: Müslüman olmayan köylülerin devletin top-rağını kullanmaları karşılığında ödediği vergi

Amediye: Yurtiçi ve yurtdışı ticaret gümrük vergisi

(Cevap B)

16. Osmanlı Devleti'nde müzik alanında aşağıdaki isimler dikkat çekmektedir:

- Mustafa İtri Efendi
- Tanburi Mustafa Çavuş
- Dede Efendi
- Hacı Arif Bey
- Abdülkadir Meraği
- Şevki Bey
- Ali Ufki Bey

Not: Güllü Agop, tiyatro alanında yetişen önemli isimlerdendir.

(Cevap C)

OSMANLI KÜLTÜR VE UYGARLIK

1. Osmanlı Devleti'nde Acemioğlanlar ocağında askerlik üzerine açılan sanat okullarına ilişkin şu bilgiler verilebilir:

Tophane: Top yapımı ve dökümü ile uğraşan askeri sınıf

Humbarahane: El bombası ve havan toplarını yapan askeri sınıf

Kılıçhane: Kılıç ve kesici silahların yapımı ile ilgili sınıf.

Mehterhane: Askeri mızık mektebidir.

İmarethane: Osmanlı Devleti'nde ve Türk-İslam Devletlerinde yemek yapılan yer.

(Cevap B)

2. Osmanlı'da otomatik makineler üzerine ilk eseri yazan ve ilk rasathaneyi kuran bilim insanı **Taküyddin Mehmet Efendi**'dir.

(Cevap E)

3. **Celalettin Hızır:** Osmanlı devletinin ilk tabibidir. I. Beyazıt döneminde yaşamıştır.

Sabuncuoğlu Şerafettin: "Mücerrebname" adlı eserinde zehirler ve panzehirler üzerinde çalışmalar yapmıştır. Deneysel farmakolojinin kurucusudur.

Altuncuzade: İdrar yolları üzerinde çalışmalar yapmıştır. II. Mehmet döneminde yaşamıştır.

Ahi Çelebi: Böbrek taşları üzerinde araştırmalar yapmıştır.

Akşemsettin: İstanbul'un Fethi'nin manevi lideridir. Tıp alanında çalışmıştır. Gözle görülmeyecek kadar küçük mikropların insanları hasta ettiğini belirtmiştir.

(Cevap B)

4. **Hünernâme,** Seyit Lokman tarafından yazılan eserdir. Osmanlı el yazması eserlerindedir.

Kanuni, II. Selim, III. Murat ve Sokullu Mehmet Paşa dönemlerine ait minyatürler içermektedir.

(Cevap A)

5. **Mimar Sinan'ın eserlerine ilişkin bilgilerin doğru eşleşmesi şu şekildedir:**

Çıraklık Eseri	Şehzade Cami	İstanbul
Kalfalık Eseri	Süleymaniye Cami	İstanbul
Ustalık Eseri	Selimiye Cami	Edirne

(Cevap E)

6. Osmanlı'da neoklasik dönem (1900-1925) mimarisinde Türk milliyetçiliğinin etkileri görülür. Avrupa'nın seçmeci mimari anlayışından uzaklaşılarak klasik Osmanlı - Türk mimari çizgileri görülmeye başlanmıştır.

Bu dönemin en önemli iki mimarı ve eserleri:

Mimar Kemalettin: V. Mehmet Türbesi,
Mahmut Şevket Paşa Türbesi,
Gazi Eğitim Enstitüsü

Mimar Vedat Tek: TBMM eski binası,
Büyük Postane,
Haydarpaşa İskelesi,
Moda İskelesi

(Cevap A)

7. Verilen dönemlerde yaşamış önemli edebiyatçılara aşağıdaki isimler örnek verilebilir:

Divan Edebiyatı

Hoca Dehhani, Ahmedi, Süleyman Çelebi, Nesimi, Ahmet Gülşehri, Fuzuli, Ruhi, Baki, Nefi, Nâbi, Nedim

Halk Edebiyatı

Köroğlu, Kul Mehmet, Öksüz Dede, Hayali, Gevheri, Seyrani, Aşık Ömer, Karacaoğlan, Dadaloğlu

Tasavvuf

Hacı Bayram Veli, Eflaki Dede, Kaygusuz Abdal, Gülşeni, Pir Sultan Abdal

(Cevap D)

8. Osmanlı Devleti'nde coğrafya alanında çalışmalar yapan önemli bilim insanları arasında;

- Emir Mehmet
- Seydi Ali Reis
Katip Çelebi
- Evliya Çelebi
- Matrakçı Nasuh
- Piri Reis

sayılabilir.

Naima ise Osmanlı'da ilk vakanüvistir. Tarih alanında çalışmalar yapmıştır.

(Cevap C)

9. Osmanlı medreselerinde verilen eğitimlere ilişkin aşağıdaki bilgiler verilebilir:

Darül Kurra: Kuran eğitimi

Darül Hadis: Hadis eğitimi

Darüt Tıp: Tıp eğitimi

Darül Hendese: Matematik eğitimi

Darül Elhan ise konservatuar eğitimi için açılan kurumdur. Medreselerde okutulan bir alan değildir.

(Cevap A)

10. **Yeniçeriler:** Kapıkulu Ocakları içinde sayıca en çok ve yönetim üzerinde etkili olan askeri birliktir.

Cebeciler: Yeniçeri Ocağı'nın silahlarını temin etmek, tamir ve bakımını yapmakla görevlidir.

Humbaracılar: El bombası, havan topu yapan ve kullanan ocaktır.

Lağımçılar: Tünel kazarak ve fitil döşeyerek kale duvarlarının yıkılmasını sağlayan birliktir.

Bostancılar: Saray ve köşkleri koruyan askeri birliktir.

(Cevap D)

11. Hükümdar olan kişi, hükümdarlığa ait bazı alametleri taşımak zorundadır ve kullanmak hakkına da sahiptir.

Kullanılan hükümdarlık sembolleri:

• Taht (Orjin)	• Hutbe
• Otaç (Çadır)	• Tuğra
• Sikke (Para)	• Biat Töreni
• Alem (Bayrak)	• Kılıç Alayı
• Hilat (Kafkan)	• Bayram Alayı
• Saray	• Unvan ve lakaplar
• Cülus bahşişi	• Tuğ

Kotuz (tüy) ise İslamiyet öncesi kullanılan semboldür.

(Cevap C)

12. Osmanlı'da Divan "seyfiye", "kalemiye" ve "ilmiye" halinde 3 gruba ayrılır.

İlmiye sınıfında yer alan kazasker ve şeyhülislam olmanın temel şartı, doğuştan Türk ve Müslüman olmaktır.

(Cevap E)

13. Soruda isimleri verilen Osmanlıda Hat sanatındaki önemli kişilerdir.

Hat → Güzelyazı yazma sanatıdır. Bu sanatı yapan Hattat denir.

(Cevap E)

14. Soruda özellikleri verilen Mimar Sinan'ın da ustalık eseri olana Selimiye Camii'dir.

(Cevap B)

15. Osmanlıda sivil eğitim kurumları;

- Sıbyan Mektepleri
- İptidai Okulları (ilkokul)
- Rüştiyeler (ortaokul)
- İdadiler (lise)
- Sultani (yüksekokul)
- Medreseler (yükseköğretim)

Darul Muallimin ise Abdülmecit Döneminde açılan erkek öğretmen okuludur. Yani Mesleki Eğitim Kurumudur.

(Cevap D)

16. Taşrada yaşayanlar askerlikten muaf değildir. Diğer seçenekler; Tekke mensupları, saray çalışanları, İstanbul sakinleri, medrese talebeleri askerlikten muaftır.

(Cevap B)

XX. YY'DA OSMANLI İMPARATORLUĞU

1. Azınlıkların devlete olan bağlılığını artırma amacıyla ortaya atılan fikir akımlarından olan Osmanlıcılığı benimseyenler arasında;

Namık Kemal, Şinasi, M.Reşit, Mithat Paşa bulunurken; Tevfik Fikret Batıcılık fikrini savunmuştur.

(Cevap C)

2. Sultan Abdülaziz döneminde Londra ve Paris'te Genç Osmanlılar adına faaliyette bulunmuş, Çırağan Başkanı'nda etkin rol oynamıştır. Yedi Sekiz Hasan Paşa'nın darbesiyle olay anında öldürülen düşünür Ali Suavi'dir.

(Cevap D)

3. Osmanlılık fikri Balkan Savaşlarında son bulurken, Batıcılık ve Türkçülük fikirleri son bulmamıştır. Zira Mustafa Kemal devrinde en çok başvurulan fikirlerdir.

(Cevap E)

4. İslamcılık fikrinin zirve yılları İstibdat dönemidir. Ünlü temsilcileri arasında Mehmet Akif, Ahmet Cevdet, Hamdi Akseki vardır. Sırat-ı Müstakim, Sebilürreşad önde gelen basın yayın organlarıdır. Cihad anlayışı ile hareket etmişlerdir. Balkan savaşlarında değil I. Dünya Savaşında son Arap ihaneti nedeniyle son bulmuştur. Balkan savaşlarında son bulan fikir akımı Arnavutluk'un kopmasıyla **Osmanlıcılık**'tır.

(Cevap C)

5. Balkan Savaşları neticesinde yaşanan Türk göçleri Anadolu'da Türkçülük fikrini güçlendirirken, diğer fikir akımları önem kaybetmiştir. Mehmet Emin, Ziya Gökalp, Ömer Seyfettin, Yusuf Akçura, Şemsettin Sami gibi isimler fikrin önde gelen temsilcileridir. Kurtuluş Savaşı'nda etrafında toplanılan fikir olmuştur. Desteklemekten ziyade daha çok Hürriyetçiler karşı gelmiştir.

(Cevap B)

6. Osmanlılık fikrini benimseyenlerin basın yayın organları arasında; Muhbir-Ulum-Hürriyet-İbret örnek gösterilebilir.

(Cevap E)

7. Mustafa Kemal'in 'Fikir Babası' olarak tarihte nitelendirildiği kişi Ziya Gökalp'tir.

(Cevap E)

8. Fransız tarihçi Leon Cahun'un **Gökbayrak** adlı romanı Türkçülük fikrinin doğmasında etken rol oynamıştır. Bozkurt Armstrong'un Atatürk'ün biyografisini yazdığı eser iken, Albayrak Erzurum Kongresi'nin maddelerinin yayımlandığı gazetedir. Le Pays (VATAN) Paris'te çıkarılan İttihat yanlısı gazetedir. Le Point ise günümüz Fransa'sında yayın hayatını sürdüren gazetedir.

(Cevap C)

9. Türkçülük fikrine ait basın yayın organları: Lehçe-i Osmani, Hikmet-i Tarih, Tarih-i Alem, Türkçe Sarf, Lügat-ı Çağatay, Kamus-i Türki dir. Hürriyet ve Ulum gazeteleri Osmanlılık fikrine aittir.

(Cevap D)

10. İçtihat dergisinin kurucusu 'Pek Uyanık Bir Uyku' adlı makalesiyle Batıcılık fikrinin programlarını belirleyen fikir adamı Ahmet Cevdet'tir.

(Cevap A)

11. Kaleme aldığı 'Bir Lahza-i Ta'ahhur' adlı eserinde sultanın suikasttan sağ çıkmasından duyduğu üzüntüyü dile getiren fikir adamı Tevfik Fikret'tir. Ey şanlı avcı, damını beyhude kurmadın!

Attın... Fakat yazık ki, yazıklar ki vuramadın!

(Cevap B)

12. Osmanlı'nın son dönemlerinde ortaya atılan fikir akımlarından mazisi en derin 'Batıcılıktır.' Zira Batıcılık 1718 Lale Devri ile kabul görmüştür.

(Cevap D)

13. Âdem-i Merkeziyetçilik: Teşebbüs-ü Şahsi olarak da bilinir. Prens Sabahattin önde gelen temsilcidir. Merkeziyetçiliğe karşıdır. Serbesti gazetesi basın yayın organıdır. Ahrar fırkasınca bu görüş benimsenmiştir. İçtihat, Batıcılık fikrinin basın yayın organıdır.

(Cevap E)

14. İstibdat Devri 1878-1908 yılları arasında geçen dönemdir. Bir başka deyişle I. Meşrutiyetin sona ermesinden II. Meşrutiyetin ilanına kadar geçen dönemdir. Bu dönemde yaşanan toprak kayıpları arasında MISIR-FAS-TUNUS örnek gösterilebilir. CEZAYİR ise 1830 II. Mahmut devri toprak kayıplarına örnektir.

(Cevap B)

15. İstibdat, kelime manası ile baskıcı demektir. İki meşrutiyet dönemi arasında yaşanan dönemdir. İslamcılık fikrinin zirve yıllarıdır. Dış borçlar idaresi olan Duyun-u Umumiye kurulmuştur. Bu dönemde başta Kuzey Afrika olmak üzere toprak kayıpları mevcuttur.

(Cevap C)

16. Milli Olimpiyat Cemiyeti Selim Sırrı Tercan öncülüğünde kurulmuştur. 1912 yılında İsveç Stockholm Olimpiyatlarında ülkemizi Vahram Papazyanyan ve Mıgırdiç Mıgıryan temsil etmişlerdir.

(Cevap D)

XX. YY'DA OSMANLI İMPARATORLUĞU

1. İngiliz Kralı VII. Edward ile Rus Çarı II. Nikola arasında gerçekleşen bu görüşme 1908 Reval Görüşmeleridir.

(Cevap B)

2. Reval Görüşmeleri Rus-İngiliz arasında gerçekleşmiştir. İngiltere dönem çıkarları nedeni ile Balkanlar coğrafyasında Rusları serbest bırakmıştır. Osmanlı iç siyasetini Meşrutiyetin ilan edilmesi nedeni ile doğrudan ilgilendirmektedir.

(Cevap D)

3. II. Meşrutiyet'in ilanı sırasında yaşanan kargaşayı fırsata çevirip bağımsız olan balkan ulusu Bulgaristan'dır. Yunanistan 1829 Edirne Antlaşması ile Sırbistan-Karadağ-Romanya 1878 Berlin Antlaşması ile Arnavutluk ise Balkan Savaşları sırasında bağımsız olmuştur.

(Cevap B)

4. Almanların İngiliz sömürgelerini tehdit etmesi İngilizleri Ruslarla yapılacak olan Reval Görüşmelerine itmiştir.

(Cevap A)

5. Reval Görüşmelerinde Rusya ve İngiltere arasında Boğazlar ve Balkanlar konusunda görüş birliği sağlanmıştır.

(Cevap B)

6. Reval Görüşmeleri, Almanların İngiliz sömürgelerini tehdit etmesi başlangıç sebebidir. Kral VII. Edward ile Çar II. Nikola arasında gerçekleşmiştir. Görüşmelerde Osmanlı boğazları ve balkanlar esas alınmıştır. Görüşmeler ile dünya güç dengesi değişmiştir. Ancak I. Meşrutiyetin değil II. Meşrutiyetin ilan sebebidir. I. Meşrutiyetin ilan sebebi İstanbul (Tersane) Konferansıdır.

(Cevap D)

7. Osmanlı devletinin yaşadığı kargaşayı fırsata çeviren devletlerden biri de Avusturya olmuş ve Bosna Hersek coğrafyasına göz dikmiştir.

(Cevap B)

8. 31 Mart Vakası, Sultan II. Abdülhamid'i tahttan indirilmiş yerine V. Mehmet başa gelmiştir. Rejime yönelik ilk ayaklanmadır. Harekât ordusu isyanı bastırmıştır. Mustafa Kemal kolağası rütbesi ile görev almıştır. Hürriyet Taburları Meşrutiyet yanlısı iken Avcı Taburları karşıtıdır.

(Cevap C)

9. • **Abide-i Hürriyet Anıtı**, 31 Mart İsyanının bastırılması anısına Şişli'ye dikilmiştir.
- **Urfa Anıt Çeşmesi**, Urfa mutasarrıfı Nusret Bey tarafından Mustafa Kemal adı ile dikilen ilk anıt olarak tarihe geçmiştir.
- **Dikilitaş**, Sultanahmet Meydanı'nda bulunan Antik Mısır taşıdır.
- **Çemberlitaş**, Bizans dönemi anıtı olup günümüz İstanbul il sınırları içerisindedir.
- **Damlataş**, Antalya'da bulunan bir mağara.

(Cevap A)

10. 31 Mart Vakası(1909) ve Şeyh Sait(1925) İsyanları tarihte farklı dönemlerde de yaşansa içerik olarak benzerlik göstermektedir. Lakin iki isyanda da mak-sat rejimleri yıkmaktır. Ayırt edici özellikleri ise 31 Mart Meşrutiyete, Şeyh Sait Cumhuriyete karşıdır.

(Cevap D)

11. 31 Mart İsyanı sonrasında istifa eden Mebuslar Mec-lisi başkanı Ahmet Rıza'dır.

(Cevap D)

12. 31 Mart İsyanını bastıran Harekât Ordusu başkanı Binbaşı Mahmut Şevket'tir.

(Cevap E)

13. Hasan Fehmi Serbesti gazetesi ile özdeşleşmiş, Meşrutiyet karşıtı bir yazardır. Kimi kaynaklara göre de ilk basın şehididir.

(Cevap C)

14. 31 Mart Ayaklanması neticesinde tahttan indirilen Sultan II. Abdülhamid Selanik'te bulunan Alatinî Köş-kü'ne sürgün edilmiştir. Çinili Köşk, Topkapı Sara-yı'nın dış surlarında yer alır. Küçüksu Kasrı, Sultan Abdülmecid tarafından yaptırılmış ve dinlenme ama-cıyla kullanılmıştır. Revan Köşkü, Sultan IV. Murat tarafından Revan Zaferi anısına yaptırılmıştır.

Dolmabahçe Sarayı, Sultan Abdülmecid zamanında dış borç alınarak batı tarzı ile yaptırılır.

(Cevap B)

15. Meşrutiyet karşıtı olanlar aynı zamanda Türkçülük ve İttihatçılara da karşıdirlar. O halde İttihatçı karşı-tı olan Ahrar ve Avcı Taburları doğru yanıt olacaktır.

(Cevap D)

16. Mustafa Kemal bu ordu içinde yer alarak yenilikçi ol-duğunu, Türkçü olduğunu, Batıya karşı olmadığını, Meşrutiyet yanlısı olup Monarşiye karşı olduğunu ka-nıtlamıştır. Lakin Avcı Taburları Meşrutiyete karşı ol-duğu için Atatürk burada yer alamaz.

(Cevap D)

XX. YY'DA OSMANLI İMPARATORLUĞU

1. Şayet bir tarihçi meclisin ön plana geçerken padişahı geri planda bırakan bir yorumda bulunmuş ise 1909 değişikliklerinden bahsediyordur.

(Cevap B)

2. • Türk Ocakları-1912
• İtibar-ı Milli Bankası-1917 Milli sermayeli bir bankadır.
• Duyun-u Umumiye-1881 dış borçlar idaresidir.
• Bu bağlamda XX. yy'de olmayan Duyun-u umumiye'dir.

(Cevap C)

3. İttihat ve Terakki Paris merkezli kurulmuş, Cenevre ve Kahire'de şubeleşmiştir.

(Cevap E)

4. II. Meşrutiyet dönemi fırkaları İttihat ve Terakki, Ah-rar, Ahali, Hürriyet İtilaf, Osmanlı Demokrat vs. Terakki Perver ise 1924 yılında kurulan Türkiye Cumhuriyeti fırkasıdır.

(Cevap A)

5. İttihat ve Terakki Fırkası, Türk siyasi tarihinin ilk fırkasıdır. Üyelerinin çoğu askeri kanattadır. Resmi yayın organı Tanin'dir. İtalyan Carbonari cemiyetinden etkilenmişlerdir. Ancak I. Dünya Savaşı sonrasında bu partinin devamı niteliğinde olan Tesanüd değil, Teceddüd'tür.

(Cevap E)

6. 5 Kasım 1918'de İttihat ve Terakki Fırkasının kapanması üzerine kurulan fırka Teceddüd'tür.

(Cevap B)

7. Öğrencilerin yaptığı yorumlardan hatalı olanı Asya adlı öğrencinin yorumudur. Lakin Türk toplumu ilk seçimlere I. Meşrutiyet dönemi ile katılmıştır.

(Cevap E)

8. İttihatçıların resmi yayın organı Tanin'dir. I. Dünya Savaşına girilmesinde oldukça etkilidirler. Türk siyasi hayatının ilk resmi fırkasıdır.

(Cevap E)

9. İttihat ve Terakki fırkasına karşı kurulan en önemli muhalefet fırkası, Tanzimat, Teşkilat gibi basın yayın organları olan Hürriyet ve İtilaf'tır.

(Cevap A)

10. İttihat Terakkiye karşı kurulan en önemli muhalefet partisidir.

Damat Ferit, Rıza Nur, İsmail Hakkı Paşa partinin kurucularıdır.

Osmanlıcılık fikrini ve Adem-i Merkeziyetçi liberal fikirleri savunmuştur.

Bab-ı Ali baskısıyla İttihatçılar tarafından hükümetten indirilmişlerdir.

I.Dünya Savaşı başında hükümet İttihatçı Sait Halim'dir.

(Cevap E)

11. Prens Sebahattin önderliğinde kurulan AHRAR Fırkası liberal görüşleri savunmaktadır.

(Cevap D)

12. İttihad-ı Muhammedi Fırkası, Süheyl Paşa ve Ahmet Esat Efendi tarafından kurulmuştur. Volkan gazetesi yayın organıdır. 31 Mart vakasının mimarlarından olan parti ayaklanmanın bastırılmasından sonra kapatılmıştır.

(Cevap E)

13. İttihat Terakkiden ayrılan Karesi mebusu Vasfi Bey, Gümülcine mebusu İsmail Bey tarafından kurulmuştur. SADA-İ MİLLET, İKDAM gazeteleri yayın organıdır. Hürriyet İtilaf fırkasına katılmıştır. Tanin İttihatçıların basın yayın organıdır.

(Cevap B)

14. Prens Sabahattin öncülüğünde kurulmuştur. Liberaliz görüşleri savunur. (AHRAR)

Sada-i Millet, İkdam gazeteleri yayın organıdır. Hürriyet İtilaf fırkasına katılmıştır.(AHALİ)

İttihat Terakkiye karşı kurulan en önemli muhalefet partisidir.(HÜRRİYET İTİLAFA)

İtalya'nın Carbonari örgütünü örnek alarak kurulmuştur.(İTTİHAT ve TERAKKI)

Ancak İttihad-ı Muhammedi fırkasına ait bilgiye rastlanılmamaktadır.

(Cevap E)

15. 1908 yılında Osmanlı Milli Olimpiyat Cemiyeti Selim Sırrı'nın girişimleri ile kurulur. Olimpiyat Komite başkanlığını ise Servet-i Fünun dergisi sahibi eski sporcu Ahmet İhsan Tokgöz yapmıştır.

(Cevap C)

16. 1909 değişiklikleri ile ilgili bir soru çözümlenirken öncelik padişahın mı, meclisin mi üstün olduğuna bakılmalıdır. O halde II. ve III. öncüller meclisi ön plana çıkarırken I. öncül yasak getirdiği için padişahı öne çıkarmaktadır.

(Cevap D)

XX. YY'DA OSMANLI İMPARATORLUĞU

- Siyasi birliğini geç tamamlayan İtalya'nın sömürge araması
  - Trablusgarp'ın İtalya'ya yakın olması
  - Habeşistan yenilgisini telafi etmek istemesi
  - Avrupalılarca desteklenmesi

Bu gibi nedenler Trablusgarp Harbi'nin nedenleri arasındadır. Ancak Malisör İsyanı Balkan Savaşlarının nedenleri arasında sayılabilir.

(Cevap E)

- 1909 yılında İtalyanlar ve Ruslar arasında imzalanan Racconigi Antlaşması ile İtalya, Trablusgarp Savaşı başladığında Rusların desteğini görecektir. Buna göre İtalya Rusları boğazlar konusunda, Rusya da İtalyanları Trablusgarp konusunda destekleyecektir.

Sykes Picot: Ortadoğu'nun Fransız ve İngilizlerce paylaşıldığı gizli antlaşmadır.

Petrograt: Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu'nun Ruslara vaat edildiği gizli antlaşmadır.

İstanbul: Ya da bir diğer adıyla Boğazlar. Boğazların Rusya'ya vaat edildiği antlaşmadır. Londra: İtalya'nın I. Dünya Savaşı başında Rodos ve On İki Adalar vaadiyle saf değiştirdiği gizli antlaşmadır.

(Cevap C)

- İstibdat döneminde yaşanan toprak kayıplarından Mısır, Kuzey Afrika'ya kara geçiş noktamızdır. Bu yüzden ki kara bağlantısı kesilmiştir.

(Cevap A)

- İtalyanları desteklemeyen tek Avrupa ülkesi Almanya'dır. Öyle ki bu tavır Türk-Alman dostluğunu pekiştirecek, taraflar İttifak safında buluşacaktır.

(Cevap C)

- Trablusgarp'a Enver Bey, Mustafa Kemal, Nuri Conker, Fuat Bulca, Neşet Bey, Ali Fethi Okyar (Paris Askeri Ateşesi) gibi gönüllü subaylar gitmiştir. Enver Bey Bingazi'de, Neşet Bey Trablus'ta, Mustafa Kemal Derne ve Tobruk'ta savunma savaşları yapmışlardır.

(Cevap A)

- Trablusgarp Savaşı'na Gazeteci Şerif takma adıyla Mustafa Kemal'in gönüllü gitmesi emperyalizme karşı olduğunun göstergesidir. Bu Mustafa Kemal'in emperyalizme karşı ilk savaşıdır.

(Cevap A)

- 1 Kasım 1911'de İtalyan pilot Gavotti iç kesimlerde kalan Osmanlı askerleri üzerinde keşif uçuşu yapmıştır. Alçak irtifada seyir alan Gavotti havadan 4 adet el bombası bırakmıştır. Dolayısıyla tarihte ilk kez savaş uçağı Trablusgarp da, İtalyanlarca, Osmanlıya karşı kullanılmıştır.

Yüce milletim... Hemen hemen her alanda olduğu gibi tarihte yine bir ilke imza atmış, her ne kadar savaş uçağını kullanan ilk millet olarak tarihe geçmesek de karadan açılan ateşle savaş uçağını düşüren ilk millet olarak tarih sayfalarında yerimizi almışızdır.

(Cevap A)

- Trablusgarp Harbi'nin yaşandığı yıllarda Paris Ateşesi olarak görev yapan Ali Fethi Okyar'dır.

(Cevap D)

9. İtalya yeni taktiği gereğince Osmanlı topraklarını tehdit etmeye başlamış, savaşın bir an önce bitmesi için Balkan uluslarını dahi kışkırtmıştır. Bunlar arasında Cezayir olamaz lakin Cezayir, Fransız işgal bölgesidir. İtalya bu tehdidi göze alacak seviyede değildir. Rodos ve On İki Adaları tehdit etmiştir. Beyrut Limanı'nı işgal etmiştir. Çanakkale Boğazı'nı topa tutmuştur. Osmanlıya karşı gelen Balkan uluslarına destek vermiştir.

(Cevap D)

10. Artan sıkıntılı süreç üzerine Osmanlı devleti barışı kabul etmek zorunda kalmıştır. Taraflar arasında barış İsviçre'de başlamıştır. İmzalanan Uşi Antlaşması buna kanıttır.

(Cevap D)

11. Balkan Harbinde Osmanlı devletine karşı ilk saldırı Karadağ'dan gelmiştir.

(Cevap E)

12. I nolu öncülde bilgi hatası vardır. Lakin Osmanlı değil İtalya borçları üstlenecektir. II ve III nolu öncüllerde bilgi hatası yoktur.

(Cevap A)

13. II. Abdülhamit İtalyan tehdidine karşı Trablusgarp'ta yerel güçlerden oluşan bir teşkilatı Kuloğullarıdır. Garp Ocakları, Cezayir, Trablusgarp, Tunus için söylenir.

Bostancılar, Osmanlı ordusu içinde yer alan görevlilerdir.

Sipahiler, Silahların bakım ve onarımdan mesuldürler.

Acemioğlanlar, Yeniçeri ocağının alt basamağıdır.

(Cevap B)

14. Balkan savaşları nedenleri:

- Türkleri Balkanlardan atma isteği,
- Panslavizm,
- Malisör İsyanı
- Milliyetçilik,
- Kiliseler Kanunu

(Cevap A)

15. Uşi Antlaşmasına göre;

- Trablusgarp ve Bingazi İtalya'ya bırakılmıştır.
- Trablusgarp halkı dini yönüyle Halifeye bağlı kalacaktır.
- Müslümanların işlerine Naib-i Sultan bakacaktır.
- Trablusgarp'ın Duyun-ı Umumiye'ye ödeyeceği borçları İtalya üstlenecektir.

Ancak Rodos-On İki Adalar geçiçi surette İtalyanlara bırakılacaktır.

(Cevap D)

16. Malisör İsyanı Arnavutluk coğrafyasında Osmanlı'dan ayrılma düşüncesi ile çıkmıştır. Osmanlı Devleti hem buna engel olmak hem de Balkan coğrafyasının genel idaresi için Balkan savaşlarına girme mecburiyetinde kalmıştır.

(Cevap D)

XX. YY'DA OSMANLI İMPARATORLUĞU

1. Hamidiye Kahramanı olarak tarihe geçen dönem Bahriye Nazırımız Rauf Paşa'dır.

(Cevap B)

2. Atatürk Balkan Savaşlarında cephe de olduğu gibi diplomaside de mühim görevler üstlenmiştir. Özellikle Sofya Ateşemiliterliği (askeri elçi) buna kanıttır. Akdeniz Boğazı Şube Kumandanlığı, Bolayır'da cephe kumandanlığı bunlara örnektir. Savaş sonlarına doğru rütbesi artarak Yarbay olmuştur. Lakin Atatürk emperyalizme karşı ilk mücadelesini Trablusgarp'ta vermişti.

(Cevap C)

3. Balkan Harbi sonucunda, her iki Trakyalar(Doğu ve Batı), Arnavutluk(kopan son azınlık), Makedonya, Ege Adaları elden çıkmıştır. Buna göre Bosna Hersek olamaz lakin Bosna 1908 II. Meşrutiyet dönemi toprak kayıplarımızdandır.

(Cevap E)

4. Osmanlılık fikrinin sonra ermesinde etkili olan devlet Arnavutluk'tur. Çünkü Osmanlılık dil, din, ırk, cinsiyet, gözetmeksizin birlikteliği savunmuştu. Son kopan azınlık olması nedeniyle bu fikir sona ermiştir.

(Cevap C)

5. 30 Mayıs 1913 Londra Konferansı'na göre;
- Batı Trakya, Dedeağaç, Kavala, Bulgaristan'a bırakılacaktır.
  - Kuzey ve Orta Makedonya Sırlara bırakılacaktır.
  - Arnavutluk'un bağımsızlığı tanınacaktır.
  - Adalar Yunanistan'a bırakılacaktır.

Taraflar arasında Milne değil, Midye-Enez sınır kabul edilmiştir. Milne Hattı, İzmir'in işgali sırasında Türk-Rum güvenlik hattıdır.

(Cevap D)

6. Londra Konferansı'nda Yunanlara bırakılan yerler: Selanik, Yanya, Girit, Güney Makedonya'dır. Kuzey Makedonya ise Sırlara bırakılmıştır.

(Cevap D)

7. Balkan Savaşları ile son bulan fikir akımı Arnavutluk'un bağımsızlığı ile Osmanlılıktır. Türkçülük aksine güçlenmiştir. Burada dikkat edilmesi gereken İslamcılıktır. İslamcılık Müslüman coğrafyaların elden çıkması ile elbette zarar görmüştür. Lakin tam olarak son bulması I. Dünya Savaşı sırasında.

(Cevap A)

8. İttihatçıların Balkan savaşında alınan büyük yenilgiyi bahane ederek Hükümet binasını basıp Sadrazam Kamil Paşa hükümetini devirerek yerine Mahmut Şevket Paşa hükümetini kurdukları olay, Bab-ı Ali Baskınıdır.

- **31 Mart Olayı**, Türk tarihinde rejime yönelik ilk ayaklanmadır.
- **Çırağan Baskını**, 1878'de daha evvel tahttan indirilen V. Murat'ı tekrar tahta çıkarma planıdır.
- **Kuleli Olayı**, 1854 yılında Sultan Abdülmecid'i devirip Abdülaziz'i başa geçirme planıdır.
- **Çınar Vakası**, sultan IV. Mehmet zamanındaki yeniçeri ayaklanmasıdır.

(Cevap B)

9. Sadrazam Kamil Paşa hükümetini devrilmiş, yerine Mahmut Şevket Paşa hükümetini kurulmuştur.

(Cevap C)

10. Bab-ı Ali Baskını sonrasında hükümet değişirken taht yine aynı V. Mehmet'tir. Ayrıca rejime karşı değil hükümete karşıdır.

(Cevap B)

11. Mustafa Kemal'in İttihatçı cemahtan ayrılmasına neden olan gelişme Bab-ı Ali Baskınıdır. Nitekim ordunun siyasete karışmış olması Mustafa Kemalce kabul görmeyecektir.

(Cevap B)

12. Mustafa Kemal'in İttihatçı cemahtan ayrılmasında en önemli etken ordunun siyasete karışmış olmasıdır. Mustafa Kemal yıllar sonra 1924 yılında Erkan-ı Harbiye kanunu ile bunu bir kez daha tasdikleyecektir.

(Cevap D)

13. Balkanda yer almayı II. Balkan Harbine dahil olan devlet Romanya'dır.

(Cevap B)

14. Balkan Harbinde en karlı devlet Bulgaristan olmuştur. Öyle ki bu durum II. Balkan Harbinin nedeni olmuştur. Diğer uluslar Bulgarlara karşı birleşecektir.

(Cevap C)

15. Romanya Dobruca meselesinden ötürü savaşa dahil olmuştur.

(Cevap C)

16. Enver Paşa, I. Balkan Harbinde kaybedilen Doğu Trakya'yı, II. Balkan Harbindeki kargaşadan yararlanıp tekrar sınırlarımıza katmıştır. Bu başarısından dolayı paşaya 'Edirne Fatih'i' unvanı verilmiştir.

(Cevap D)

I. DÜNYA SAVAŞI

1. Birinci Cihan Harbi'nin genel nedenleri arasında;

- Sömürgecilik
- Hammadde-Pazar Arayışı
- Milliyetçilik/Ulusçuluk
- Devletlerarası bloklaşmalar
- Silahlanma yarışı sayılabilir.

Ancak Alsas Loren Fransa/Almanya arasında sorundur. Dolayısıyla genel değil, özeldir.

(Cevap C)

2. I. Dünya Savaşını başlatan hadise Avusturya Macaristan veliahdının Sırp larca öldürülmesidir. Bu durum Germen/Slav çatışmasına örnek teşkil etmektedir.

(Cevap B)

3. İttifak lehine taraf olmamızın önemli nedenleri A-BC-D seçeneklerinde sayılmıştır. Lakin E seçeneği tam aksidir. Osmanlı'nın savaş öncesi gözle görülen tek gücü nüfustur. Silah/sanayi gibi güçler Osmanlı'da o dönem için sayılmaz.

(Cevap E)

4. Birinci Dünya savaşına girildiği dönem padişah V. Mehmed, sadrazam Sait Halim Paşa, Harbiye Nazırı Enver Paşa'dır.

(Cevap E)

5. Birinci Dünya Savaşına girildiği dönemde en etkin gurup İttihatçılardır. Dolayısıyla Enver Paşa alınmalıdır. Ayrıca sadrazam da İttihatçılarca belirlendiği için Sait Halim Paşa da doğru kabul edilir. Mustafa Kemal ise silah gücünün, sanayi gücünün noksanlığından dolayı savaş yanlısı değildir.

(Cevap D)

6. Almanlar gerek jeopolitik konum, gerek Hilafet makamının gücü, gerek ise savaşı geniş alanlara yayma fikirlerinden dolayı Osmanlı'yı yanında görmeyi arzulamıştır.

(Cevap E)

7. Birinci Dünya Savaşında Müslümanları bir bayrak altında toplamak için Cihad çağrısında padişah bulunmuştur. Ayrıca fetva yetkisini elinde bulunduran Şeyhülislam da fetva vermiştir. Dönem Şeyhülislamı Mustafa Hayri Efendi'dir. Diğerleri de Şeyhülislamdır. Lakin sorularda karşımıza gelmesi en muhtemel Dürri-zade'dir. O da Milli Mücadele karşıtlığı ile tanınır.

(Cevap D)

8. Savaş öncesinde tarafsız kalmamızı isteyen İngiltere, savaşa girmemiz üzerine 93 Harbi yıllarında garantörlük elde ettiği Kıbrıs'ı topraklarına kattığını açıklamıştır.

(Cevap B)

9. Mustafa Kemal I. Dünya Savaşında sırasıyla Çanakkale- Kafkas-Suriye-Filistin cephelerinde görev almıştır.

(Cevap B)

10. Birinci Dünya Savaşında Kafkas ve Kanal taarruz cepheleriyken; Çanakkale-İrak-Hicaz/Yemen-Suriye/Filistin savunma cephelerimizdir.

(Cevap A)

11. Kafkas Cephesi taarruz amacıyla açtığımız ilk cephe'dir. Bu cephede amaçlarımız arasında;
- Bakü Petrollerini ele geçirmek (Alman yararına)
  - Asya Türkleri ile birleşmek (Pantürkizm)
  - Rusların güneye inmelerine engel olmak
  - Daha evvel kaybedilen Elviya-i Selase'yi almak
  - Hindistan'a ulaşip İngiliz sömürge yollarını kesmek

Amaçlarımız arasında Kerkük Petrolü olamaz. Coğrafya zıttır.

(Cevap C)

12. Çanakkale Cephesi Kafkas açıldığında zaten son bulmuştu. Öyle ki Mustafa Kemal önce Çanakkale'de sonra Kafkas Cephesi'ndedir.

(Cevap E)

13. Kafkas Cephesindeki mücadeleler Ruslarda yaşanan ihtilalde etkisi ile Erzincan'da ateş kesilmiş, Brest-Litovsk ile barış imzalanmıştır. Cepheyi kapatan antlaşma Brest-Litovsk Antlaşması'dır.

(Cevap B)

14. Kafkas Cephesi'nin ateşkesi Erzincan Ateşkesi'dir.

(Cevap C)

15. Her ne kadar Kafkas Cephesi'nde olumsuzluklar yaşansa, facialar olsa da toprak kazanılan tek cephe olma özelliği taşır. Rusya'da yaşanan Bolşevik İhtilali sonrası Ruslar savaştan çekilmiş, Elviya-i Selase Osmanlı'ya kalmıştır. Ayrıca Mustafa Kemal, XVI. Kolordu komutanı olarak cephede görev almış Muş ve Bitlis'i düşman işgalinden kurtarmıştır.

(Cevap B)

16. Kafkas Cephesi taarruz amacıyla açılan ilk cephe'dir. Cephe de Millet-i Sadıka! Olarak bilinen Ermeniler Ruslarla iş birliği yapınca çıkarılan Tehcir Kanunu ile Suriye/Lübnan coğrafyasına sürülmüşlerdir.

(Cevap D)

I. DÜNYA SAVAŞI

1. Mustafa Kemal I. Dünya Savaşında son olarak Suriye'de görev almış ve Halep Müdafaası ile ünlenmiştir. Onun bu başarısı Anadolu işgalini o zamandan engellemiştir.

(Cevap A)

2. Anadolu'nun işgalini önleyecek kadar önem arz eden müdafa Halep'te Mustafa Kemalce başarı ile tamamlanmıştır. Suriye-Filistin cephesindedir.

(Cevap C)

3. Eşleştirmeden hatalı olan Hicaz/Yemen'dir. Bu cephede nam salan kumandan Medine Müdavimi, Çöl Ortasında Plevne Kahramanı, Çöl Kaplanı gibi unvanlara sahip olan Fahreddin Paşa olmalı idi. Kazım Paşa daha çok Çanakkale ve Irak cephesinde nam salmıştır.

(Cevap D)

4. İslam dünyasının Kutsal topraklarının, İngiltere ve İngilizlerle iş birliği yapan Araplara karşı savunulduğu cephe Hicaz/Yemen'dir. Arap ayaklanmaları yaşanmış Osmanlı askerleri cephede yalnız bırakılmıştır. Mc Mahon gizli antlaşması ile bağımsız Arap krallığı sözü verilmiştir. Emir Şerif Hüseyin (Hicaz Emiri) antlaşmayı imzalamıştır.

(Cevap D)

5. Hicaz-Yemen cephesinde Arapları isyana teşvik eden Lawrance'nin 'Çöl Kaplanı' deyimıyla bahsettiği IV. Ordu Komutan yardımcısı, XII. Kolordu Kumandanı olarak cephede görev alan şanlı Osmanlı kumandanı Fahreddin Paşa'dır.

(Cevap A)

6. 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi imzalanmasına rağmen mücadeleler Irak cephesinde devam etmekte idi. En uzun süren cephemiz Irak cephesidir.

(Cevap A)

7. Irak Cephesi;

- İtilaflar Musul-Kerkük hattını ele geçirmek amacıyla açmıştır.
- Kut'ül Ammare ve Selan-ı Pak muhabereleleri yaşanmıştır.
- Osmanlı Devleti en uzun mücadelesini bu cephede yaşamıştır.
- İtilaflar karadan Rusya'ya yardım götürmeyi hedeflemiştir.
- Kut zaferi bu cephe ile ilgilidir.
- Ancak esir alınan İngiliz General Hamilton değil, Towdhend'dir.

(Cevap C)

8. Kut Zaferi Irak cephesi ile ilgilidir. İtilaflar daha evvel deniz yoluyla (Çanakkale) götüremedikleri yardımı karadan (Irak) götürmeye çalışmışlardır.

(Cevap D)

9. Birüssebi / Suriye-Filistin Selman-ı Pak / Irak Kut'ül Ammare / Irak cephelerinde yaşanmıştır.

(Cevap A)

10. İtilafların Çanakkale Cephesindeki temel amaçları arasında;

- İstanbul'u almak suretiyle Osmanlı'yı saf dışı bırakmak
- Savaşın süresini kısaltmak
- Rus buğdaylarını Avrupa'ya taşımak
- Boğazları ele geçirmek örnek gösterilebilir.

Ancak yardıma gittikleri Rusya Çarlıktır, Bolşevik değil. Öyle ya henüz ihtilal yaşanmadı.

(Cevap E)

11. Çanakkale galibiyeti üzerine İttifak bloğunda savaşa dahil olan devlet Bulgaristan'dır.

(Cevap C)

12. Osmanlı Devleti Bulgaristan'ı kendi bloğu olan İttifak bloğunda görme taraftarıydı. Bulgarların İttifak da savaşa girmesi Türk-Alman kara bağlantısının sağlanması anlamını taşıyordu. Bu yüzdendir ki Dimetoka toprakları Bulgarlara vadedilmiştir.

(Cevap B)

13. Çanakkale Cephesi'nde göstermiş olduğu üstün başarı sonrası şanlı Türk tarihine adını '18 Mart Kahramanı' olarak yazdıran ünlü kumandan Cevat Paşa'dır.

(Cevap C)

14. Çanakkale Savaşı sonuçları arasında

- Savaşın ömrü en az 2 yıl uzamıştır.
- İngiltere'de Churchill Hükümeti istifa etmiştir.
- Mustafa Kemal tüm dünyaca tanınmıştır.
- İtilaf donanması ağır darbe almıştır.
- Aydınlar, Dardanelya, Centilmenler, Süngü gibi diğer isimler almıştır. Subaylar 1921 Sakarya Savaşı'nın diğer adıdır.

(Cevap D)

15. Hem İtilafların hem de İttifakların yanlarında görmek istedikleri devlet Bulgaristan'dır.

Şayet İttifak lehinde girse Türk-Alman kara bağlantısı sağlanacaktır. Bu durumda İtilafların işine gelmeyecektir.

(Cevap A)

16. Yarbay Mustafa Kemal Çanakkale Savaşı'nda göstermiş olduğu başarılar neticesinde Osmanlı İmtiyaz Nişanı'na layık görülmüştür.

(Cevap A)

I. DÜNYA SAVAŞI

1. I. Dünya Savaşı sonrasında Nazizm, Faşizm, Komünizm gibi yeni rejimler benimsenmiştir. Presbiteryenizm ise bir rejim değişikliği mezhebidir.

(Cevap A)

2. • Küçük Antant/1921 → (Çekoslovakya-Yugoslavya- Romanya)
• Locarno/1925 → (Almanya-İtalya-İngiltere-Fransa- Belçika-Polonya-Çekoslovakya)
• Litvinon/1929 → (SSCB-Türkiye-Romanya-Polonya- Letonya-Estonya-Litvanya)
• Briand-Kellog/1928 → (ABD-Fransa-Rusya-Türkiye)
• Bağdat Paketi/1955 → (Türkiye-İran-İrak-Pakistan-İngiltere)

(Cevap A)

3. Almanya-İtalya-İngiltere-Fransa-Belçika-Polonya-Çekoslovakya Locarno'da imzası bulunur lakin Türkiye üye değildir.

(Cevap D)

4. ABD-Fransa dış işleri bakanlarınca oluşturulan Türkiye'nin üyesi olmaktan bulunduğu pakt Briand-Kellog'dur.

(Cevap B)

5. Küçük Antant ve Locarno'da Türkiye yoktur. Litvonya'da vardır. Buna ek Briand-Kellog da sayılabilir.

(Cevap B)

6. Wilson ilkelerinde boğazlar dünya ticaretine açık hale gelecektir maddesi, yenilen devletlerden savaş tazminatı almayacak maddesi, yenilen devletler üzerinde sömürge kurmayacak maddesi, Alsas Loren Fransa'ya bırakılacak maddesi yer alırken; Kapitülasyonlara değinilmemiştir.

(Cevap E)

7. Wilson devletlerarası ilişkilerde açık diplomasiyi savunurken, uluslararası teşkilat olan Milletler Cemiyeti sinyalini vermiştir. Ancak Alsas Loren Almanya'ya değil Fransa'ya bırakılacaktır.

(Cevap C)

8. Wilson maddeleri arasında;

- Yenilen devletler yenilen devletlerden toprak almayacaktır.
- Yenilen devletler yenilen devletlerden savaş tazminatı almayacaktır.
- Boğazlar, güvenliği sağlanırsa dünya ticaretine açılacaktır.
- Alsas-Loren bölgesi Fransa'ya verilecektir.
- Dünya barışı için Milletler Cemiyeti kurulmalıdır.
- Belçika, Polonya'ya bağımsızlık verilmelidir.

(Cevap E)

9. Wilson'a göre bağımsızlığı planlanan devlet Belçika'dır.

(Cevap B)

10. Wilson içerisinde yer alan ve Osmanlı azınlıklarını doğrudan ilgilendiren bu madde Self Determinasyonu 'dur. Çünkü bu madde azınlıkların kendi kaderlerini belirleme maddesidir. Osmanlı'da bir imparatorluk olduğu için azınlık nüfusu fazladır.

(Cevap A)

11. Wilson'da Boğazlar maddesine yer vermeleri Osmanlı iç işlerine karışıldığının açık göstergesidir.

(Cevap A)

12. Wilson'da yasaklanan sömürgecilik kavramı Paris'te 'mandater yönetime' dönüştürülecektir. Ayrıca yine Wilson maddesi olan savaş tazminatı da 'bakım-onarım-tamirat bedeline' dönüştürülecektir. Bu durumlar İtilafın emellerinden vaz geçmediklerinin bir göstergesidir.

(Cevap C)

13. Gizli antlaşmalar, İngiltere-Fransa-Çarlık Rusya ve İtalya arasında imzalanmıştır.

(Cevap D)

14. Gizli antlaşmalarda imza yetkisi olmamasına rağmen Yunanlar pay almıştır. İtalyanlara vaat edilen İzmir ve Batı Anadolu İtalya'nın daha da güçlenmesi tehdidine karşı Yunanlara vaat edilmiştir. Bu durum aralarında görüş ayrılığı başlatacaktır.

(Cevap A)

15. Racconigi gizli antlaşması Trablusgarp Savaşında İtalya-Rusya arasında imzalanmıştır. Diğerleri I. Dünya Savaşı iken Racconigi öncesindedir.

(Cevap D)

16. İtalyanların saf değiştirmelerine neden olan gizli antlaşma Londra'dır. Rodos-On İki Adalar nedeniyle taraf değiştirmiştir.

(Cevap A)

MONDROS ATEŞKESİ VE CEMİYETLER

1. Mondros Mütarekesinin koşullarını görüşmek üzere Osmanlı Devleti Rauf Paşa'yı görevlendirmiştir.

(Cevap B)

2. Mondros Mütarekesi, Ahmet İzzet Paşa hükümeti adına Rauf Paşa ile İngiliz Amiral Calthorpe arasında, Limni Adası'nda, Agememnon Zirhlisi'nda görüşülmüştür.

Ali Rıza Hükümeti değil, Ahmet İzzet'tir.

(Cevap D)

3. Mondros'un içeriğinde Toros Tünelleri, telgraf hatlarına el koyulurken, azınlıklara devlet kurma sözü verilirken(24.madde) kapitülasyonlardan bahsedilmemiştir.

(Cevap B)

4. Ahmet İzzet Paşa'nın yerine hükümet kurduğu kişi Tefvik Paşa'dır.

(Cevap B)

5. Bir tarih öğretmeni "filen son buldu" yorumunu yapabilmesi için o devletin başkentinin (İstanbul) başka devlet ya da devletlerin idaresine geçtiği bilgisini biliyor olması lazımdır. O halde Mondros'ta yer alan "İstanbul İtilafların denetimine geçecektir" maddesi yorumumuzu kanıtlar niteliktedir. Çeldirici boyut Sevr'dir. Ancak biliyoruz ki Sevr'de 'İstanbul Osmanlı'nın başkenti kalacaktır' hükmü yer alır.

(Cevap C)

6. Osmanlı'yı Mondros'a iten sebeplerin başında Wilson'a duyulan güven (yenen devletler yenilenlerden toprak ve tazminat almayacak maddesi) Alman bağlantısının çökmesi ve gerekli yardımların artık ulaşmaması gelir. Dolayısıyla hepsi doğrudur.

(Cevap E)

7. Mondros hükümleri arasında;

- İstanbul ve Boğazlar İtilaf Devletlerine bırakılacaktır.
- Osmanlı ordusu terhis edilecek.
- Bütün ulaşım ve haberleşme istasyonları, İtilaf Devletlerine bırakılacaktır.
- İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit eden her bölgeyi işgal edebilecektir.
- Vilayet-i Sitte'de Ermeni devleti kurulacaktır.

Elviya-i Selase değil, Vilayet-i Sitte olsa idi Mondros hükmü olurdu.

(Cevap E)

8. Mondros'un 7. Maddesi olan 'İtilaflar güvenliklerini tehdit eden herhangi bir bölgeyi işgal edecektir.' Maddesiyle;

- Anadolu'yu işgallere hazır hale getirmeyi
- Yapılacak olan işgallere hukuki dayanak oluşturmayı hedeflemişlerdir.
- Dünya kamuoyunda tepki görmemeyi
- Kendi aralarındaki birliği sağlamlaştırmayı

Ancak Wilson ilkeleri işgal emri vermediği gibi işgalleri yasaklamıştır. Dolayısıyla Wilson uygun davranmamışlardır.

(Cevap B)

9. Vilayet-i Sitte: Bitlis-Elazığ(Harput)-Van-Diyarbakır-Sivas-Erzurum'dur. Trabzon bu iller arasında sayılmaz.

(Cevap E)

10. Kurulan yararlı cemiyetler; manda himayeye karşı olup bağımsızlığa inanırlar. Genel olarak bölgeseldirler. Örneğin Doğu Anadolu MHC/ Trabzon MHC Erzurum Kongresini tertip etmişlerdir. İzmir MHC Balıkesir Kongresini tertip etmiştir. Dolayısıyla çeşitli kongrelerin toplanmasında rol oynamışlardır. Sadece silahlı direnişi değil, basın yayın yoluyla mücadeleyi de tasvip etmişlerdir.

(Cevap D)

11. Mondros sonrasında yaşanan işgaller:

İngiltere: Musul, Urfa, Antep, Maraş, Samsun, Merzifon, İzmit, Kütahya, Bilecik, Eskişehir, Çanakkale topraklarını işgal etmiştir.

Fransa: Adana, Mersin, Hatay, Bursa, Balıkesir, Zonguldak topraklarını işgal etmiştir.

İtalya: Antalya, Konya, Muğla, Afyon, Marmaris, Fethiye topraklarını işgal etmiştir.

Yunanistan: İzmir, Manisa, Aydın, Tekirdağ, Akhisar topraklarını işgal etmiştir.

(Cevap E)

12. Mondros'tan sonra geride kalan İttihatçılar Teceddüd Fırkasını kurmuşlardır. Tesanüd ise I. TBMM dönemindeki guruptur. İki birbirine sık karıştırılır. Ayrım için en önemli ifade, I. TBMM'de hiçbir şekilde parti yer alamaz, gruplar vardır.

(Cevap A)

13. Mustafa Kemal Mondros sonrasında kurulacak olan Tevfik Paşa hükümetinin güvenoyu almaması için çabalamıştır. Hatta o kabinede Harbiye Nazırlığına talip olmuştur.

(Cevap B)

14. Mondros'tan sonra işgal edilen ilk coğrafya Musul iken işgal edilen ilk Anadolu coğrafyası Dört Yol olmuştur.

(Cevap B)

15. Rumlarca kurulan zararlı cemiyetlere, Mavri Mira, Pontus Rum, Etnik-i Eteryay, Kordos, Kızıl Haç örnek gösterilebilir. Kilikya Adana civarında faaliyet gösteren yararlı cemiyettir.

(Cevap E)

16. İstanbul merkezli kurulan, Kara Gün anlamına gelen, Büyük Yunan krallığı için faaliyet gösteren Rum cemiyeti Mavri Mira'dır.

(Cevap C)

MONDROS ATEŞKESİ VE CEMİYETLER

1. Milli Mücadele yanlıları ile azınlıklar arasında Anadolu için çetin mücadeleler yaşanmıştır. Ancak Yahudilerce kurulan cemiyetlerin derdi Anadolu'dan ziyade Filistin coğrafyasıdır. Nitekim bu emelleri günümüzde dahi devam etmektedir. O halde Ermenilerce kurulan Hınçak/Taşnak Sütyun Vilayet-i Sitte için, Rumlarca kurulanlar ise İzmir/Batı Anadolu ve Trabzon için çaba harcamışlardır.

(Cevap C)

2. Erzurum Kongresini tertip eden ve Şark vilayetlerinde azınlık statüsüne düşmemek için göçü engellemeye çalışan yararlı cemiyetimiz Doğu Anadolu MH-C'dir.

Kilikya, Adana ve çevresi için
Trakya Paşaeli, Doğu Trakya için
İzmir Redd-i İlhak, İzmir ve Batı Anadolu için
Kars İslam Şurası, Kars ve çevresi için

(Cevap B)

3.

Doğu Anadolu MHC → Erzurum Kongresi
Kilikya → Pozantı Kongresi
Trakya Paşaeli → Edirne/Kırklareli/Lüleburgaz
Kongrelerini düzenlemişlerdir.

(Cevap E)

4. Paris Barış Konferansına rapor sunarak İzmir ve çevresine sığıracak işgallere direneceklerini belirten cemiyetimiz Trakya Paşaeli'dir.

(Cevap A)

5. Kuvayimilliyeye tabirinden ilk bahseden Dr. Esat Işık'tır. Esat Bey'in cemiyeti olan Milli Kongre Cemiyeti Sultan Ahmet Mitingini düzenlemiştir.

(Cevap D)

6. Mustafa Kemal'in isteği üzerine Sivas Valisinin eşince tertip edilen cemiyet Anadolu Kadınları Cemiyetidir.

(Cevap A)

7. Verilen cemiyetler Kordos hariç 'Milli Varlığa Düşman Cemiyetler' başlığı altında toplanabilir. Lakin Kordos bir Rum cemiyeti olduğu için Rumlar da azınlık olduğu için bu başlıkta olamazlar.

(Cevap D)

8. Saltanat yanlısı tavır takınan, askerlerin bekçileri anlamına gelen cemiyet Nigehban'dır.

(Cevap E)

9. Zararlı cemiyetler bağımsızlığa inanmadıkları gibi herhangi bir devletin mandasını savunmaktan da geri durmamışlardır. En çok İngiliz ve Amerikan mandaları gündem olmuştur. Fransa emperyalist, sömürgeci bir devlet olsa da Türkiye'de mandası tartışılmamıştır. İngiliz Muhipler/İngiliz mandasını, Wilson Prensipleri/ABD mandasını savunanlara örnektir.

(Cevap C)

10. Kuvayimilliyeciler; Türkler tarafından kurulmuştur. Bölgeseldirler, Bağımsızlığı esas alırlar. Manda himayeyi reddederler. Silahlıdır. Düzensiz birliklerdir. Gerilla taktiği uygulurlar. Milis (çete) güçlerdir. Gönüllü, maaşsız birliklerdir. İhtiyaçlarını halktan karşılarlar. Düşman ilerleyişini durduramayıp yavaşlatmışlardır. Kuvayimillie birlikleri ilk olarak Batı Anadolu'da Ayvalık cephesinde Yunanlılara karşı Ali Çetinkaya tarafından kurulmuştur. Düşman işgalini durduramasalar da yavaşlatmışlardır.

(Cevap E)

11. Kuvayimillie birlikleri ilk olarak Batı Anadolu'da Ayvalık cephesinde, Yunanlılara karşı Ali Çetinkaya tarafından kurulmuştur.

(Cevap D)

12. Yunanlılara karşı Ali Çetinkaya önderliğinde kurulmuştur.

(Cevap C)

13. Karadeniz Kuvayimilliyecileri arasında;
Giresun/Topal Osman
Rize/İpsiz Recep
Yahya Kaptan/İnebolu(İlk İstiklal Madalyası)
Şerife Bacı/Kastamonu
Yörük Ali/Batı Anadolu

(Cevap D)

14. Selanik Bulgarların barışı değil, ateşkesidir.

(Cevap E)

15. Paris Konferansı'nda karar merci olan Beşler Konseyi;
1. İngiltere
2. ABD
3. Fransa
4. İtalya
5. Japonya

(Cevap E)

16. Daha evvel gizli antlaşmalar ile İtalya'ya verilen İzmir ve Batı Anadolu Paris'te Yunanlılara işgal edilmesi yönünde emredilmiştir. Bu duruma tepki gösteren İtalya konferansı terk ederek görüş ayrılıklarını daha belirgin hale gelmiştir.

(Cevap C)

MİLLİ MÜCADELE HAZIRLIK DÖNEMİ

1. Mustafa Kemal Paşa, Mondros sonrasında kurulacak olan Ahmet İzzet Paşa kabinesinde Harbiye Nazırlığına talip olmasında en önemli etken başlatılacak olan Milli Mücadeledeki yetkisini daha etkin kullanıp engellere takılmamayı hedeflemiştir.

Milli mücadeleyi tek elden yönetmek gibi bir arzusu yoktur olsa idi Amasya Genelgesini komutanlara imzalatmazdı.

Tek lider olarak kendi görmeyip halk ile iç içe olmayı tercih etmiştir.

Tutuklanma endişesi olamaz zira daha tutuklama kararı hakkında verilmedi.

Askerlik görevinden ise Amasya Genelgesi sonrası istifa edecektir.

(Cevap E)

2. Mustafa Kemal'in atandığı bölgede Samsun, Trabzon, Van, Erzurum, Sivas il yöneticilerine doğrudan emir verme yetkisine sahiptir.

Ankara, Kastamonu, Bitlis, Diyarbakır, Kayseri, Maraş, Elazığ illeri müfettişin isteklerini dikkate alacaklardır.

(Cevap B)

3. Amasya Genelgesi, Saraydüzü Kışlasında imzalanmıştır. Yaver Cevat Abbas tarafından kaleme alınmıştır. Millî mücadelenin ihtilal beyannamesidir. Kurtuluş savaşının gerekçesi vurgulanmıştır. Ancak Genelge öncesinde değil, sonrasında Mustafa Kemal istifa etmiştir.

(Cevap E)

4. 25 Mayıs 1919'da yayımlanan Havza Genelgesi'nin içerikleri arasında;

- İşgalleri protesto eden mitingler düzenleyiniz.
- İstanbul hükümeti ve İtilaf devletlerine işgalleri protesto telgrafları çekiniz.
- Protesto mitingleri esnasında azınlıklara zarar vermeyiniz.
- Askeri birlikler katiyen dağıtılmayacaktır.

Hükümlerine rastlanılır. Ancak 'Doğu illeri adına 10 Temmuz 1919'da Erzurum'da bir kongre tertip edilecektir' maddesi Amasya Genelgesine ait bir hükümdür.

(Cevap E)

5. Mustafa Kemal'e İstanbul Hükümetince İstanbul'a dönmesine dair ilk çağrı Havza Genelgesi sonrasında bildirilmiş, ancak karara uymayıp Amasya'ya geçmiştir.

(Cevap B)

6. Amasya Genelgesinin hükümleri arasında;

- Vatanın bütünlüğü, milletin istiklali tehlikededir.
- İstanbul Hükümeti üzerine aldığı görevi yerine getirememektedir.
- Milletin İstiklalini, Milletin Azim ve Kararı kurtaracaktır.
- Sivas'ta her ilden 3 delegenin katılımıyla milli bir kongre tertip edilecektir. Kongreye katılacakları Müdafaa-i Hukuk ve Reddi-i İlhak Cemiyetleri ve Belediye meclisleri seçecektir.
- Askeri ve sivil yöneticiler yerlerini terk etmeyecek. Silahlar teslim edilmeyecek, ordular hiçbir surette dağıtılmayacaktır.
- Doğu illeri adına 10 Temmuz 1919'da Erzurum'da bir kongre tertip edilecektir.
- Her türlü etki ve denetimden uzak bir milli kurul oluşturulmalıdır.

Yukarıda verilenler vardır. 'Milli sınırlar içinde vatanın bölünmez bütünlüğü' Erzurum'da vurgulanmıştır.

(Cevap C)

7. Atatürk Samsun Raporu'nda; Rum çetelerinin siyasi emellerinden vazgeçmediği müddetçe Türk milletinin silahını bırakmayacağını, Çatışmaları Rumların çıkardığını söylemiştir. "Her türlü etki ve denetimden uzak bir milli kurul oluşturulmalıdır" maddesi Amasya Genelgesine aittir.

(Cevap C)

8. Bir maddenin ulusal bağımsızlık içermesi için etki alanının 'dış' bağlantılı olması gerekir. Örneğin vatanın bütünlüğü milletin istiklali bağımsızlık, Milletin istiklalini milletin azminin kurtarması bağımsızlık içerir. Ancak II. Öncül egemenlik içerir. Zira egemenlik 'iç' bağlantılıdır. Egemenlik seçim, meclis, hükümet, anayasa, oy, parti, halk iradesi gibi anahtar kelimele doludur.

(Cevap D)

9. 3'er delegenin katılımıyla bir kongrenin tertip edilmesi, hele hele de yurdun dört bir yanından katılmaları halka mal edileceğinin göstergesidir. Bir başka ifadeyle ulusal egemenlik vurgulanmıştır.

(Cevap D)

10. Mustafa Kemal: "Artık İstanbul Anadolu'ya hâkim değil tabi olmak zorundadır." İfadesini Amasya Genelgesi sonrasında söylemiştir.

(Cevap A)

11. Erzurum Kongresi, toplantısı bakımından bölgesel iken alınan bazı kararlarca ulusal bir kongredir. Kongrenin geçici başkanlığını Hoca Raif Efendi üstlenmiştir. Diyarbakır, Elazığ, Mardin illeri delege yollayamamıştır. Şerif Bey Erzurum'un değil, TBMM'nin geçici başkanıdır.

(Cevap B)

12. Erzurum Kongresi'nin açılış konuşmasını yaparak geçici süreliğine başkanlık görevini üstlenen delege, Hoca Raif Efendi'dir.

(Cevap B)

13. Erzurum Kongresi'nin toplanmasında Trabzon MHC, Doğu Anadolu MHC etkili olurken Kilikya Pozantı Kongresi'nin toplanmasında etkili olmuştur.

(Cevap D)

14. Erzurum Kongresi'nin maddeleri arasında; Milli sınırlar içinde vatan bütündür parçalanamaz. İstanbul Hükümeti yerine geçici bir hükümet kurulmalıdır.

- Kuvayımilliye'yi amil, milli iradeyi hâkim kılmak esastır.
- Azınlıklara sosyal, siyasal dengemizi bozucu ayrıcalıklar tanınmaz.

E seçeneğinde bahsedilen Temsil heyetidir. Temsil heyeti Erzurum Kongresinde kurulsaydı da seçenekte 'kurulmalıdır' diyor. Dolayısıyla bu Amasya Genelgesinin ifadesidir.

(Cevap E)

15. Erzurum'a delege yollayamayan iller, Mardin-Elazığ-Diyarbakır idi. Seçenekler arasında olan Diyarbakır'dır.

(Cevap C)

16. Erzurum Kongresi öncesinde Atatürk'ün istifası ve kongreye alınmaması sorunu yaşanmıştır. Hatta Mustafa Kemal ile birlikte kongreye alınmayan bir diğer subay Rauf Paşa'dır. Kazım Yurdalan ve Cevat Dürüşoğlu'nun istifaları üzerine kongreye dahil olmuşlardır.

Rauf Paşa ile yaşanan başkanlık sorunu Sivas Kongresi ile ilgilidir.

(Cevap B)

MİLLİ MÜCADELE HAZIRLIK DÖNEMİ

1. Kuvayımilliye'yi amil, milli iradeyi hâkim kılmak esastır maddesinde hem ulusal egemenlik hem de ulusal bağımsızlık vardır. Kuvayımilliye düşman işgaline karşı geldiği için bağımsızlık, milli irade (seçim) egemenliktir.

(Cevap B)

2. Temsil Heyeti meclis olmasa da ' Sömürge amacı taşımamak koşuluyla dış devletlerden yardım alınabilir.' maddesiyle meclis gibi davranmıştır. Zira dış borçlanmaya meclis karar verir.

(Cevap D)

3. Sivas Kongresi'nde alınan kararlar İrade-i Milliye gazetesi ile tüm yurda duyurulmuştur

(Cevap B)

4. Sivas Kongresi; Hem toplanişı hem de aldığı kararlarca ulusal bir kongredir. En çok Abd mandası tartışılmış ve kesin olarak reddedilmiştir. İttihatçılık sorunu yaşanmış ve hazırlanan metin üzerine yemin edilerek sorun aşılmıştır. Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyeti adı altında tüm cemiyetler birleştirilmiştir. Temsil Heyeti tüm yurdu temsil edecektir.

(Cevap D)

5. Sivas Kongresi sonrasında Ali Fuat Paşa Batı Cephesine atanmıştır. Böylelikle Temsil Heyeti ilk yürütme yetkisini kullanmıştır.

(Cevap D)

6. Mustafa Kemal'in istifası Amasya Genelgesi sonrası Erzurum Kongresi öncesidir.

(Cevap E)

7. Erzurum Kongresi'nde alınan kararlar Sivas Kongresi'nde genişletilerek kabul görmüştür. Manda Himaye Sivas'ta kesin olarak reddedilirken, Temsil Heyeti tüm yurdu temsil eder hale gelmiştir. Ayrıca Erzurum'da sadece doğu illerini temsil eden cemiyetler birleştirilirken Sivas'ta tüm cemiyetler birleştirilmiştir.

(Cevap E)

8. Sivas Kongresi'ni engelleme çabaları arasında birden çok etmen sayılabilir. Bunlar içerisinde en etkili olanı Mustafa Kemal'i İttihatçı olmakla suçlamalarıdır. Bunun nedeni olarakta Bab-ı Ali Baskını gösterilmektedir. Özetle darbeci olmakla suçlanmıştır.

(Cevap A)

9. Mustafa Kemal bu sözü Sivas Kongresi için dile getirmiştir. Ayrıca kongrede 'ya istiklal ya ölüm' sözü ile de tam bağımsızlık vurgulanmıştır.

(Cevap D)

10. • Milli Mücadele'de düzenlenen ilk kongre → Kars
• Padişaha bağlılık bildirilen kongre → Balıkesir
• İşgal altında bulunduğu için Muğla'da toplanan kongre → Nazilli
• Mustafa Kemal, Fevzi ve İsmet Paşaların katıldığı kongre → Afyon

(Cevap D)

11. Mustafa Kemal Milli Mücadele örgütlenme döneminde sırasıyla
- Erzurum
  - Sivas
  - Afyon
  - Pozantı
- kongrelerine teşrif edecektir.

(Cevap E)

12. Mustafa Kemal'in Fevzi Paşa ile birlikte katıldığı kongre Pozantı'dır. Aynı zamanda bu kongre Milli Mücadele'nin son kongresidir.

(Cevap C)

13. İstanbul Hükümeti'nin Temsil Heyeti'ni tanıdığı gelişme Amasya Görüşmeleri'dir. Görüşmeler aynı zamanda Protokol ya da Mülakat olarak karşımıza gelebilir.

(Cevap B)

14. Amasya Görüşmeleri gerçekleşirken İstanbul Hükümeti Ali Rıza Paşa'dır. Ali Rıza Paşa izlediği ılımlı siyaset ile tanınır. Sivas Kongresi sonrasında istifa eden Damat Ferit yerine kurulmuştur.

(Cevap C)

15. Amasya Görüşmeleri'nde Türk vatanını bölünmez bütünlüğü ve bağımsızlığı ele alınmış, İstanbul Hükümeti'nden Temsil Heyeti tarafından daha evvel alınan kararların kabul edilmesi istenmiştir. azınlıklara hak verilmeyeceği görüşülmüş, Mebuslar Meclisi'nin açılmasının gerekliliği vurgulanmıştır. Tüm bu konulardan Mebuslar Meclisi'nin açılacağı kabul görmüştür.

(Cevap E)

16. Amasya Görüşmeleri neticesinde İstanbul Hükümeti Temsil Heyeti'nin tekliflerinden sadece Mebuslar Meclisi'nin açılmasına dair olanını kabul etmiştir.

(Cevap A)

MİLLİ MÜCADELE HAZIRLIK DÖNEMİ

1. Amasya Görüşmeleri sonrası 'Mebuslar Meclisi' kararının kabul görmesi; Meclis açılmasından dolayı halk iradesine başvurulacağı anlamı taşır.

(Cevap B)

2. Mustafa Kemal İstanbul'da İtilafların etkisini görmüş ve meclisi onların etkisinde bırakmamak adına başka bir ilde (Ankara) toplamak istemiştir.

(Cevap C)

3. Batı Trakya/Elviya-i Selase (Kars-Ardahan-Batum)/ Arap memleketleri Referandum maddesine göre halk oylaması istenilen yerlerdir. Doğu Trakya bu bölgeler arasında değildir.

(Cevap B)

4. Temsil Heyetinin merkezini Ankara olarak belirlemesinde;

- Batı Cephesine yakın olması
- Fiziki şartları
- XX. Kolordunun merkezinin olması
- Ulaşım olanaklarının uygun olması
- Halkın mücadele yanlısı olması örnek gösterilebilir.

(Cevap C)

5. Mustafa Kemal Erzurum'dan Son Osmanlı Mebuslar Meclisine mebus seçilmesine rağmen katılmama sebebi üzerindeki tutuklama kararıdır.

(Cevap D)

6. Mustafa Kemal'in meclis başkanı olma arzusundaki temel düşünce, meclisi itilafların engelleyeceğini sezerek Meclis Başkanı sıfatı ile daha güvenli bir iç bölgeye (Ankara) taşıyacağına olan inancıdır. Nitekim anayasa (1876-Kanun-i Esasi) öyle demektir.

(Cevap C)

7. Mustafa Kemal yerine meclise başkan olarak, Reşat Hikmet Bey seçilmiş, kısa bir müddet sonra ani ölümü üzerine Celaleddin Arif Bey olmuştur. Hoca Raif, Erzurum Kongresi geçici başkanı idi Şerif Bey, TBMM geçici başkanı Ali Fethi Okyar, 1923 Cumhuriyet'in ilanı sonrası ilk Meclis Başkanı

(Cevap D)

8. Atatürk tutuklama kararından dolayı meclis çalışmalarını uzaktan takip etmiştir. Giden heyetten birtakım isteklerde bulunmuştur. Bu istekler;

- Beni Meclis Başkanı seçin
- Müdafaa-i Hukuk gurubunu kurun
- Misakımilli kararlarını kabul ettirin

Bu isteklerinden sadece Misakımilli kararlarının kabulü yerine gelebilmiştir. Felah-ı Vatan padişah yanlısı bir guruptur.

(Cevap B)

9. Misakımilli kararları; Boğazlar/Borçlar/Sınırlar/ Azınlıklar/Referandum/Kapitülasyonlar'dır.

Bunlardan Azınlıklara hak verilemeyeceği ve sınırlar içinde vatanın bölünmez bütünlüğü daha evvel Erzurum Kongresi'nde vurgulanmıştı. Dolayısıyla ilk olamaz.

(Cevap C)

10. Misakımilli'nin genel özellikleri arasında;

- Erzurum ve Sivas Kongrelerinin resmîyet kazanmasıdır.
- Her maddesiyle Ulusal bağımsızlık bildirgesidir.
- Kurtuluş savaşının kazanılmasıyla Lozan'da masaya konulacak belgedir.
- Mondros Mütarekesi imzalandığında işgale uğramayan her yer milli sınırlar içinde telakki edilmiştir.
- Elviya-i Selase'de halk oylaması istenilmiştir.

(Cevap E)

11. Temsil Heyetinin merkezinin Ankara olarak belirlendiği görüşme: Sivas Komutanlar Toplantısıdır.

(Cevap C)

12. Misakımilli maddelerinden olan Azınlıklar maddesi der ki: dışarıda bir Türk'e ne derece hak verilmişse biz de azınlıklara o derece hak vereceğiz.

(Cevap A)

13. Son Osmanlı Mebuslar Meclisinde kararlar kabul görünce İtilafların isteği gerçekleşmemiş, saldırgan bir politika izlemeye başlamışlardır. Türk Ocakları ve Şehzadebaşı Karakollarına baskınlar verilmiştir. İstanbul'u resmen işgal ederek gerçek yüzlerini göstermişlerdir. Meclisi basıp, vekilleri tutuklayıp, sürgün etmişlerdir.

Çanakkale Olayı; İtilafların yine saldırgan yüzüne örnektir. Ancak bu gelişme mağlup oldukları Büyük Taarruz Savaşı sonrasındadır.

(Cevap D)

14. İtilaf devletlerinin Misakımilli'nin kabul edilmemesi yönündeki baskısı üzerine Ali Rıza Paşa hükümeti istifa etmiştir.

Ali Rıza Paşa'nın istifası üzerine kurulan Osmanlı hükümeti, Salih Hulusi Paşa'dır.

(Cevap B)

15. Temsil Heyeti İstanbul işgali sonrasında;

- İstanbul Hükümeti ile her türlü haberleşme kesilmiştir.
- Birçok İngiliz subayı tutuklanmıştır.
- İtilaf devletlerinin Anadolu'ya silah sevkiyatını engellemek için Geyve – Ulukışla demiryolu tahrip edilmiştir
- Ziraat ve Osmanlı bankalarına ait gelirlerin ve vergilerin İstanbul'a gönderilmesi engellenmiştir.

Bu yönde tepkiler vererek işgal karşısında susmamışlardır.

XX. Kolordu zaten mevcuttu. Hatta Temsil Heyeti XX. Kolordu orada diye merkezini Ankara olarak belirlemişti. Kolordu başında Ali Fuat Paşa bulunmaktaydı.

(Cevap E)

16. İstanbul'un resmen işgal olduğunu Mustafa Kemal'e bildiren ünlü telgrafçı, Manastırlı Hamdi Bey'dir. Öyle ki 1934 Soyadı Kanunu ile Atatürk tarafından işgal tarihi olan 16 Mart soyadı verilecektir. Hamdi Martonaltı

(Cevap B)

I. TBMM DÖNEMİ

1. I. TBMM (1920/1923)
- İlk Başkanı en yaşlı üye sıfatıyla Sinop Mebusu Şerif Bey'dir.
  - TBMM'nin açılması ile Temsil Heyeti'nin görevi son bulmuştur.
  - Savaşçı bir meclis olup üyeleri çoğunlukla askerdir.
  - Yeni bir anayasa hazırladığı için kurucu bir meclistir.
  - Hükümet kurma modeli, Meclis Hükümeti Sistemi'dir. Buna göre bakanlar vekiller arasından oylanarak seçilir. Meclis başkanı aynı zamanda hükümet başkanıdır.

Kabine Sistemine Cumhuriyet'in ilanı ile geçilecektir.

(Cevap E)

2. I. TBMM: ihtilalci, savaşçı, olağanüstü, şer'i, demokratik, halkçı, milli, kurucu bir meclistir.

(Cevap E)

3. TBMM'nin üzerinde hiçbir güç yoktur ilkesi ile mevcut saltanat, hükümet, padişah yok sayılmıştır. Bu durum ihtilalci olunduğunun kanıtıdır.

(Cevap C)

4. Bakanlar vekiller arasından tek tek oylanarak seçildiği için zordur. Meclis başkanı aynı zamanda hükümet başkanıdır.

(Cevap E)

5. I. TBMM 1920/23 yılları arasında görev almıştır. 20 ila 23 arasındaki her gelişme de I. TBMM kanunu değildir. Örneğin Tekalif-i Milliye 1921 yılındadır ancak meclis kararı değil Atatürk'ün ordudaki eksiklikleri giderme kararıdır. Aşar Vergisi II. TBMM tarafından 1925 yılında kaldırılmıştır. I. TBMM'nin vergiler üzerine kanunu Ağnam'dır.

(Cevap A)

6. Men-i İsrifat ile gereksiz harcamalar yasaklanmıştır. Dolayısıyla Mali bir hükümdür. İstiklal mahkemeleri direkt otoritedir. Genelde vatan hainleri yargılanır. Düzenli ordu ha keza otoritedir.

(Cevap E)

- 7.
- Bekir Sami/ Hariciye Nazırı
  - Fevzi Paşa/ Milli Savunma Bakanı
  - İsmet Paşa/ Genelkurmay Bşk
  - Rıza Nur/ MEB
  - Adnan Adıvar/ Sağlık
  - Camii Baykurt/ İç İşleri
  - Celaleddin Arif/ Adalet ...

Kazım Paşa ilk hükümette görev almamıştır.

(Cevap C)

8. TBMM'de kurulan ilk bakanlık Sağlık Bakanlığı iken ilk bakan Adnan Adıvar'dır.

(Cevap E)

9. Mustafa Kemal I. TBMM'nin 'Başkomutanlık' kanunu ile beraber tekrar askerlik vazifesine dönmüş, Sakarya Meyd. Muharebesini yönetmiştir.

(Cevap D)

10. I. TBMM grupları arasında; Tesanüd(İttihatçı), Halk Zümresi(Bolşevik yanlısı), Yeşil Ordu(Çerkez Ethemci), İslahat(Saltanatçı), Müdafaa-i Hukuk ve İstiklal bir bölümü ile Atatürkçü guruplara örnektir. Teceddüd ittihatçılarca kurulan firkadır.

(Cevap B)

11. I. TBMM grupları arasında sayılan, İslam Sosyalizmini benimseyen grup, Yeşil Ordu'dur.

(Cevap A)

12. Bolşevik İhtilalini destekleyen gurup Halk Zümresi'dir.

(Cevap C)

13. Derviş Mehmet, 1930 yılında Cumhuriyet rejimine karşı gelerek Menemen İsyanını başlatmıştır.

(Cevap E)

14. Doğrudan İstanbul Hükümetince çıkarılan iki isyan: Ahmet Anzavur, Kuvayı İnzibatiye'dir. Kuvayı Seyyare Çerkez Ethem birlikleridir.

(Cevap E)

15. İstanbul ve itilaflarca çıkarılanlar:

- Yozgat/Çapanoğlu
- Afyon/Çopur Musa
- Bayburt/Şeyh Eşref
- Erzincan/Koçgiri
- Sivas/Postacı Nazım
- Mardin/Ali Batı
- Urfa/Milli Aşiret
- Konya/Delibaş Mehmet
- Bolu-Düzce-Hendek
- Batman/Cemil Çeto

(Cevap D)

16. Sözü geçen bazı Kuvayımilliyecilerdir. Lakin çıkarılan düzenli ordu kanununa karşı geldiler. Bu kanun onların tasfiyesi anlamına geliyordu.

(Cevap A)

I. TBMM DÖNEMİ

1. I. TBMM'nin isyanları bastırmak için aldığı önlemler;
- Hiyanet-i Vataniye Kanununun çıkarılması
  - İstiklal Mahkemelerinin kurulması
  - Matbuat ve İstihbarat Umum Müdürlüğü'nün kurulması
  - İstanbul Hükümeti ile her türlü haberleşmenin kesilmesi
  - Anadolu Ajansı'nın kurulması
  - Seyyar jandarma birliklerinin oluşturulması
  - Düzenli ordunun kurulması
  - Ankara müftüsü Rifat Börekçiden fetva alınması
- Dürrizade Abdullah İstanbul müftüsü olup Milli Mücadele aleyhinde fetva vermiştir.

(Cevap E)

2. Kurucuları arasında Yunus Nadi ve Halide Edip'in yer aldığı basın yayın faaliyeti Anadolu Ajansıdır.

(Cevap C)

3. Milli Mücadele Karşıtı Yayınlar;
Peyam-Sabah, Alemdar, Türkçe İstanbul, Şarkın Sesi, Köylü, Yeni Dünya, Gülerüz, Aydede, Ümit Dergisi, Temin, İrşad, Zafer, Selamet, Adalet, Rehber

(Cevap A)

4. TBMM'ye sunduğu önerge ile Sevr'de adı geçenleri vatan haini ilan ettiren Kazım Paşa'dır.

(Cevap D)

5. Sevr'i imzalayanlar arasında Reşat Halis, Rıza Tevfik, Hadi Paşa yer alırken imzalamak üzere saltanat şurası kurulmuş, başkanlığını da Damat Ferit üstlenmiştir. Topçu Feriki Rıza Sevr'i imzalamamıştır.

(Cevap E)

6. Sevr ve daha birçok yerde karşımıza gelen Boğazlarla ilgili hüküm burada 'komisyon' şeklindedir. Komisyon hiçbir üyesi Türk olmamak kaydıyla kurulmuştur. Lozan'da başkanı Türk olan komisyon, Montreux Boğazlar Sözleşmesi ile tamamen kaldırılacaktır. (1936)

(Cevap C)

7. Bilecik Görüşmesi 5 Aralık 1920

- Sevr Barışından sonra İstifa eden Damat Ferit'in yerine Tevfik paşa hükümeti kurmuştur.
- TBMM ile İstanbul Hükümeti arasında yapılan görüşmedir. İstanbul Hükümeti TBMM'yi resmen tanımıştır.
- İstanbul hükümeti adına Ahmet İzzet Paşa, Salih Paşa, Hüseyin Kazım Paşa katılırken TBMM adına Mustafa Kemal ve İsmet Paşa katılmıştır.
- Görüşmelerde Anadolu'da tek otoritenin TBMM olduğu vurgulanmıştır.
- Görüşmelerden sonra Ahmet İzzet Paşa ve Salih Paşa alıkonularak, Ankara'ya getirilmişlerdir. Bu isimlerin milli mücadeleye katıldığı söylenmiştir.

(Cevap B)

8. İstiklal Mahkemeleri, seyyar olup olay nerde ise orada yer alırdı. Olağanüstü mahkemelerdir. Üyelerinin tümü hukukçu değil, meclis içindeki vekillerden seçilmiştir. Üç Aliler olarak da bilinir (Kel Ali, Kılıç Ali, Necip Ali) ilk kez Hiyanet-i Vataniye kanunu ile meclise karşı gelenleri yargılamış, asker kaçaklarını önlemeye çalışmış(firariler kanunu) Tekâlif-i Milliye de görev almış Şeyh Said isyancılarını yargılamış, İzmir Suikastı ile son kez görev almıştır.

(Cevap E)

9. Özellikleri verilen gazete: **İkdam**.

(Cevap C)

10. Özellikleri verilen gazete: **Vakit**.

(Cevap B)

11. Bugünkü Cumhuriyet gazetesinin temeli olan ve Yunus Nadi tarafından kurulan gazete, **Yenigün**.

(Cevap D)

12. TBMM'nin yarı resmi organı: **Hâkimiyet-İ Milli-ye**.
TBMM'nin resmi organı: **Ceride-İ Resmiye**.

(Cevap A)

13. Minber gazetesi Mustafa Kemal ve arkadaşı Ali Fethi Bey tarafından çıkarılmıştır. Hâkimiyet-i Milliye'nin ilk yazısını Mustafa Kemal yazmıştır.

Sebilürreşad ile ön plana çıkan Mehmet Akif'tir.

(Cevap C)

14. TBMM'nin resmi yayın organı, **Ceride-İ Resmî- Ye'**dir.

(Cevap B)

15. Diğer adıyla Heyeti Nasiha olarak da bilinen Nasihat Heyetleri, İstanbul hükümeti tarafından, halkı Milli Mücadele'ye katılmaktan alıkoymak ve Mondros Mü-tarekesi'ni kabul etmelerini sağlamak amacıyla kurulmuştur. Nasihat Heyetleri, halkı isyana teşvik etmiştir ve kurucusu Damat Ferit'tir.

(Cevap B)

16. 1922 yılında İstanbul'da çıkarılan ve zararlı faaliyet gösteren gazete **Aydede'**dir. Kuruculuğunu ve baş-yazarlık görevini Refik Halit üstlenmiştir.

(Cevap B)

MİLLİ MÜCADELE MUHAREBELER DEVRİ

1. 3 Aralık 1920'de imzalanan Gümrü Antlaşması ile; Kars-Kağızman-İğdır-Kulp-Selim-Ardahan topraklarında Ermeni iddiaları son bulmuştur. Batum bu antlaşma kapsamında değildir.

(Cevap E)

2. Gümrü Antlaşması TBMM'nin ilk askeri ve siyasi zaferidir. Antlaşmayı XV. Kolordu Komutanı Kazım Paşa imzalamıştır. Antlaşmada ilk defa Türkiye ifadesine rastlanılır.

(Cevap E)

3. Hasan Tahsin İzmir direnişinde, Topal Osman Giresun, Şahin Bey Antep, Sütçü İmam Maraş,

(Cevap B)

4. TBMM otoritesi kaybedilen Eskişehir-Kütahya sonrasında azalacaktır.

(Cevap C)

5. Batı Cephesi Alaşehir Kongresi'nde alınan karar gereğince kurulmuştur. Batı Cephesine Ali Fuat Paşa ise Temsil Heyetince atanmıştır.

(Cevap C)

6. TBMM Batı Cephesinde Gediz başarısızlığı üzerine düzenli ordu kanunu kabul etmiştir.

(Cevap B)

7. Gediz Taarruzu sonrasında Moskova'ya elçi tayin edilen kumandan, Ali Fuat Paşa'dır.

(Cevap B)

8. Düzenli Ordu kurulduğunda kuzeyinde İsmet, güneyinde Refet Paşalar bulunmaktaydı.

(Cevap B)

9. Batı Cephesinde kuzey ve güney olmak üzere iki kattan idare edilen düzenli ordu Aslıhanlar-Dumlupınar Taarruzu sonrasında İsmet Paşa'nın emrinde birleştirilmiştir.

(Cevap C)

10. Teşkilatı Esasiye Kanunu 1921 Anayasa'sı olup iç gelişmelere örnektir.

(Cevap D)

11. TBMM İtalyanlarca davet edilmiştir.

(Cevap C)

12. TBMM İtalyan ve Fransızlarla Bekir Sami'nin görüştüğü antlaşmaları ulusal bağımsızlığa aykırı olarak görmüş ve yok saymıştır. Kapitülasyonların devam edeceği endişesi yaşanmıştır.

(Cevap B)

13. Afganlarla imzalanan dostluk antlaşmasını dönem Dış İşleri Bakanı Yusuf Kemal Bey imzalamıştır.

(Cevap C)

14. TBMM ve Sovyet Rusya geçmişleri olan Osmanlı ve Çarlık aralarında imzalanan antlaşmaları yok sayarak kendi geleceklerini kendilerinin tayin etmeleri hususunda mutabık kalmışlardır.

(Cevap A)

15. Moskova Antlaşması'nda Batum Gürcülere, Ankara Antlaşması'nda Hatay Fransız mandasındaki Suriye'ye bırakılmıştır. Kars Antlaşması'nda herhangi bir taviz söz konusu değildir.

(Cevap D)

16. II. İnönü Harbi sonrasında Orgenerallik rütbesi Fevzi Paşa'ya verilmiştir.

(Cevap C)

MİLLİ MÜCADELE MUHAREBELER DEVRİ

1. İstiklal Harbinin Doğu Cephesi ile ilgili olarak şunlar söylenilebilir:

- Osmanlıdan kalan XV. Kolordu Ermenilerle mücadele etmiştir.
- XV. Kolordunun başında Kazım Paşa vardır.
- Gümrü Antlaşması ile TBMM ilk siyasi zaferini elde etmiş oldu. Böylelikle TBMM'yi ilk tanıyan devlet Ermenistan oldu.
- Kapanan ilk cephe. Cephe kapanınca birlikler Batıya kaydırıldı.
- Aynı zamanda Posof Harekâtı bu cephede Gürcülere karşıdır. Gürcüler Ermenilerle savaşı fırsat bilerek Batum'a göz dikmişti.

(Cevap D)

2. Oltu Muharebeleri Doğu cephesine aittir. Doğu cephesinde rakip Ermenilere karşı alınan muazzam bir galibiyettir.

(Cevap B)

3. Gümrü Antlaşması ile;

- Kars, Kağızman, Iğdır, Sarıkamış, Kulp Türkiye'ye bırakılacaktır.
- Ermenistan, Türkiye aleyhinde hiçbir faaliyette bulunmayacaktır.
- Ermenistan, Sevr Antlaşmasını kabul etmeyecektir.
- Doğu Anadolu'da yaşayan fakat bölgeden ayrılan Ermeniler üç yıl içinde geri dönebilecektir.

Belirlenen sınır Zagros Dağları ile değil, Aras ve Çıldır iledir.

Zagros Dağları Türk-İran sınırıdır.

(Cevap E)

4. Güney Cephesinde ilk direniş Hatay/Dört Yol'da baş göstermiştir. Düzenli ordunun yer almadığı bu cephede kuvvacılar sahne almıştır. Dört Yol'da ilk kurşun Kara Mehmet Çavuş'tan gelmiştir.

(Cevap C)

5. Verilen bilgiler Doğu Cephesine aittir. Doğu cephesinde bu cümleler Gümrü Antlaşması neticesindedir.

Ankara Antlaşması (1921), Fransızlarla imzalanmış, Güney Cephesini kapatmıştır. Fransızlar yurdu boşaltmış Hatay taviziyle sınır çizilmiştir.

Kars Antlaşması, Sakarya Zaferi sonrası Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan ile imzalanmış doğu sınırı kesinlik kazanmıştır.

Moskova Antlaşması, I. İnönü galibiyeti sonrası Ruslarla imzalanmış dostluk antlaşmasıdır. Batum taviz verilmiş ancak Ruslardan askeri ve mali destek alınmıştır.

Ahali Antlaşması 1930, yılında Yunanlarla mübadele üzerine imzalanmıştır.

(Cevap A)

- 6.
- Ali Saip Bey/Urfa
  - Mehmet Sait(Şahin Bey)/Antep
  - Ali Sezai(Sütçü İmam)/Maraş
  - Tufan Bey(Yüzbaşı Osman)/Adana

Ancak Rıfat Börekçi ilk diyanet işleri başkanı olup, Milli Mücadelede Ankara müftüsü görevindeydi.

(Cevap D)

7. Güney Cephesinde Antep'e 1921 yılında Gazi, Maraş'a 1974 yılında Kahraman, Urfa'ya 1984 yılında Şanlı unvanları verilmiştir.

(Cevap A)

8. Güney Cephesi'nde düşman işgalinden kurtulan son ilimiz 5 Ocak 1922'de Adana olmuştur.

(Cevap B)

9. Güney Cephesi Sakarya sonrasında Fransızlarla imzalanan Ankara Antlaşması ile kapanırken Düzenli ordu birlikleri değil Kuvayimilliyeli birliklerince savunulmuştur. Sınır Hatay dışta kalmak suretiyle çizildiği için taviz verilmiştir.

(Cevap C)

10. Batı Cephesi, İstiklal Harbinin en kritik mücadelelerine sahne olmuştur. Önce Kuvayimilliyeli mücadele ederken Gediz sonrası düzenli orduya geçilmiştir. Mustafa Kemal Eskişehir-Kütahya Muharebeleri sonrasında Başkomutanlık kanunu ile askerlik vazifesine geri dönmüştür.

(Cevap E)

11. Verilen bilgilerden sadece III. Öncül yanlış bilgi içermektedir. Çünkü Mustafa Kemal değil, İsmet ve Refet Paşalar ordu başına geçmiştir. Mustafa Kemal'in ordu başına geldiği olay Başkomutanlık yasasıdır. O da Kütahya-Eskişehir savaşlarından sonradır.

(Cevap C)

12. I. İnönü galibiyeti sonrasında;
Albay İsmet Generalliğe yükselmiş,
Düzenli orduya olan güven artmış,
İstiklal Marşı kabul edilmiş,
21 Anayasası kabul edilmiş,
İtilaflarla Londra'da Sevr'in içeriği görüşülmüş,
Moskova Dostluk ile Rusların desteği alınmış,
Afganlarla imzalanan dostluk sonrasında da ilk defa Müslüman bir ülke tanınmıştır.
Ancak Batı Cephesi Aslıhanlar-Dumlupınar başarısızlığı sonrasında cepheden Refet Paşa'nın alınması ile İsmet Paşa emrinde birleştirilmiştir.

(Cevap C)

13. Londra Konferansına TBMM'yi temsilen katılan dönem Hariciye Nazırı Bekir Sami Bey'dir. Konferansta esir değişimi antlaşmasını eşitliğe aykırı bir vaziyette görüştüğü için görevinden alınacak ve yerine Yusuf Kemal Bey gelecektir.

(Cevap E)

14. TBMM Londra Konferansına temsilci yollayarak ilk iki maddeyi hedeflerken, üçüncü maddenin de aksini ispatlamaya çalışmıştır. Yani TBMM savaş değil, barış yanlısıdır.

(Cevap C)

15. Küçük Asya Ordusu; Kurtuluş Savaşı'nda Batı Anadolu Türk kuvvetlerine karşı savaşan geneli itibari ile General Anastasios Papulas idaresinde yönetilen ve Türk ordusunun taarruzundan sonra çoğu imha edilen Yunan ordusudur.

(Cevap B)

MİLLİ MÜCADELE MUHAREBELER DEVRİ

1. 16 Mart 1921 yılında imzalanan Moskova Dostluk Antlaşması'nın hükümleri arasında;
- Her iki taraftan birinin tanımadığı antlaşmayı diğeri de tanımayacaktır.
  - Kapitülasyonlar kaldırılacaktır.
  - Kars, Ardahan TBMM'ye, Batum, Gürcistan'a bırakılacaktır.
  - Çarlık Rusya ile Osmanlı arasındaki antlaşmalar geçersiz sayılacak, Her iki devlet kendi geleceğine kendisi karar verecektir.
  - Sovyet Rusya Askeri ve mali yardımda bulunacaktır.

Ancak soruda Bolşevik Rusya ile imzalanan antlaşmalar geçersizdir hükmü ile dikkat test edilmiştir.

(Cevap B)

2. II. İnönü galibiyeti ile
- Mustafa Kemal: 'Siz orada sadece düşman değil, Milletın makus talihini de yendiniz' dedi.
  - Fransa, Zonguldak'ı boşaltırken, Yunanistan Afyon'u boşaltmıştır.
  - İngiltere, Malta'daki esirlerden 40 Türk'ü serbest bırakmıştır.
  - Fevzi Çakmak'a Orgenerallik rütbesi verilmiştir.

Ancak Çerkez Ethem I. İnönü Harbinde isyan ederken Koçgiri II. İnönü'de isyan etmiştir.

(Cevap D)

3. Tekâlif-i Milliye, Mustafa Kemal tarafından Kütahya-Eskişehir Muharebesi sonrasında ordudaki eksiklikleri giderebilme adına yayımlanmış, şahsi emirlerdir. Bu emirlere riayet etmeyenler İstiklal mahkemesince yargılanacaktır. Malının % 40 oranını orduya vermek zorundasın. Her ne kadar Sakarya için çıkarılsa da asıl yararını 1 sene sonraki Büyük Taarruza verecektir.

(Cevap B)

4. Maarif Kongresinin Kütahya-Eskişehir Muharebeleri sonrasında Atatürk tarafından tertip edilmesi onun her şeyden evvel eğitime verdiği önemin göstergesidir.

(Cevap E)

5. Kütahya-Eskişehir Muharebeleri Batı cephesinde büyük sorun doğurmuştur. Ordunun başına kimin geçeceği tartışırken, kimileri de tekrar Kuvayimilliyeye tartışmalarını öne sürmüştür. Ancak Meclisi Sivas'a değil, Kayseri'ye taşıma fikri gündem olmuştur.

(Cevap C)

6. Sakarya Meydan Muhaberesi ya da Subaylar Savaşı ya da Atatürk'ün deyimiyle Melhame-i Kübra/ Büyük Kıyım-Kanlı Savaş... Süngü Savaşı Çanakkale'nin bir diğer adıdır.

(Cevap C)

7. Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O sathı bütün vatandır. → Sakarya
Siperler arası mesafe 8 metre yani ölüm muhakkak. → Çanakkale (I. Dünya)
Siz orada yalnızca düşmanı değil, milletin makûs talihini de yendiniz. → II. İNÖNÜ

(Cevap D)

8. İmzalanan Ankara Antlaşması Fransa çekildiği için her ne kadar başarı gibi gözükse de tam manası ile başarı değildir. Çünkü bu antlaşma ile Hatay, Misakımilli'den taviz verilmiştir.

(Cevap E)

9. Kars Antlaşması:

- Antlaşma Sovyetlere bağlı üç Kafkas Cumhuriyeti ile imzalanmıştır. (Azerbaycan-Ermenistan-Gürcistan)
- Kazım Karabekir'in imzaladığı bu antlaşma ile Moskova antlaşmasıyla çizilen sınır aynen kabul edilmiştir.
- Nahcivan'a özerklik verilecektir.

(Cevap B)

10. Bursa'nın işgali üzerine Yunanlar Osman Gazi, Orhan Gazi ve eşi Nilüfer Hatun türbelerini yağmalamaya başlamış, kinleri kusmuşlardır. Mecliste derin üzüntüyle karşılanan bu durum üzerine yasın sembolü olan kara örtü (Puşide-i Siyah) kürsüye gerilmiş, işgalden kurtarılan kadar da korunmuştur.

(Cevap D)

11. 1921 Ankara Antlaşmasına göre belirlenen dil Arapça değil, Türkçedir. Öyle ki bu madde ile amaçlanan bölge halkının asime olmasına engel olmaktadır.

(Cevap A)

12. İtilaf Devletleri Batı cephesinde I. İnönü Harbi sonrasında Londra Konferansı'nda, Sakarya Zaferi sonrasında da Paris Mükerreratı'nda ateşkes teklifinde bulunmuşlardır.

(Cevap B)

13. Büyük Taarruz için; Dumlupınar, Başkomutanlık Meyd. Muh., Rum Sındığı, Yurt Kurtaran isimleri de söylenmiştir. Ancak Yurt Açı, Malazgirt'tir.

(Cevap A)

14. Büyük Taarruz Savaşı öncesi ordu merkezi Akşehir olarak belirlenmiş ve ordu hemen taarruz hazırlıklarına başlamıştır. Tekâlif-i Milliye her ne kadar Sakarya Savaşı için çıkarılsa da asıl yararını bu savaşta göstermiştir. Fevzi Paşa savaş sonrasında Mareşallik rütbesine yükselmiştir. Milli Mücadelenin askeri safhası son bulmuştur. Milli Mücadelenin henüz tamamlanmayan diplomasi evresi vardır. Başkomutanlık yetkisi bu savaş sonrası süresiz hale gelecektir.

(Cevap D)

15. TBMM'yi tanıyan, ilk olarak Gümrü Antlaşması ile Ermenilerdir.

İlk Avrupalı devlet Moskova Antlaşması ile Rusya
İlk İtilaf devleti 1921 Ankara Antlaşması ile Fransa
İlk Müslüman devlet Afganistan

(Cevap A)

16. Çanakkale Olayı ile tarihe geçen ve hatta Kurtuluş Savaşı yıllarında bu uğurda tek olma özelliği taşıyan gemimiz, ALEM DAR'dır. Nusret Çanakkale Savaşlarında Hamidiye Balkan Savaşlarında öne çıkmıştır.

(Cevap B)

MİLLİ MÜCADELE DİPLOMASI DÖNEMİ

1. Mudanya Ateşkesine ait olarak verilen hükümlerden sadece birisi Osmanoğulları'nı hukuken yok sayar. O da başkent maddesidir. Zira Osmanlı başkenti İstanbul TBMM'ye bırakılmıştır. Yani Osmanlı henüz son bulmamışken başkentini kaybetmiştir. Şayet antlaşma saltanatın kaldırıldığı gün olan 1 Kasım sonrası olsa idi zaten bu yorum yapılamazdı.

(Cevap A)

2. İngiltere'de Büyük Taarruz sonrası Mudanya esnasında Lloyd George hükümeti istifa etmiştir.

(Cevap A)

3. Mudanya Mütarekesi ile elden edilen Doğu Trakya'yı düşman elinden teslim alan ünlü Milli Mücadele komutanı, Trakya Yüksek Komiseri, Refet Paşa'dır.

(Cevap D)

4. TBMM İtilaf devletlerinin bıraktıkları tahribatı gösterebilme adına İzmir'i barış görüşmelerine ev sahipliği yapması için önermiş ancak tarafsız bölge olan Lozan'da karar kılınmıştır.

(Cevap C)

5. İsmet Paşa Lozan'a giderken Hariciye Nazırı (dış işleri) görevindeydi.

(Cevap C)

6. Lozan'a katılan baş delegelerin yanı sıra İstanbul Üni. Müderrisi Yahya Kemal, Mali işlerden sorumlu Celal Bayar, Kurmay Yarbay Tefik Bıyıklıoğlu da katılmışlardır.

(Cevap E)

7. Londra Konferansı'nda ikilik çıkmasa da aynı mantıkla Lozan'a da Osmanlı hükümeti çağrılmıştır. TBMM Saltanat makamına Lozan öncesinde son vererek bu hamleyi engellemiş oldu. TBMM'ye Saltanatın kaldırılmasına dair öneriyi Dr. Rıza Nur vermiştir.

(Cevap C)

8. Konferansa savaşmadığımız halde Sovyet Rusya, Japonya, Bulgaristan, Romanya Yugoslavya Belçika Portekiz'de katılmıştır. Bu devletlerin amacı Belçika ve Portekiz Ticaret sözleşmelerine katılmaktır. Sovyet Rusya ve Bulgaristan Boğazlarda oluşturulacak olan uluslararası komisyonunda yer almak amacıyla katılmışlardır.

(Cevap B)

9. İki Lozan arasında yaşanan gelişmeler; Seçimler yenilenmiş, II. TBMM göreve başlamıştır. Chester Projesi görüşülmüş, ABD ile demiryolu ihalesi yapılmıştır. Musul'a doğru ordunun yürütülmesi görüşülmüştür. İzmir İktisat Kongresi yapılmıştır. Ancak Saltanat I. Lozan öncesi gelişmesidir.

(Cevap B)

10. Çözüme kavuşmayan tek sınır Irak'tır. İran sınırı Kasr-ı Şirinde olduğu gibidir. Yunan sınırı Meriç Nehri'dir. Suriye sınırı Hatay dışta kalmak suretiyle çizilmiştir. Ancak Doğu sınırı Kars Antlaşmasında olduğu gibi kabul edilmiştir.

(Cevap B)

11. Lozan'da Adalar maddesi;
- Gökçeada, Bozcaada ve Tavşan adası Türkiye'ye bırakılacaktır.
  - Rodos, On iki Ada ve Meis adası İtalya'ya bırakılacaktır.
  - Adalar denizindeki diğer adalar Yunanistan'a bırakılacaktır.
  - Midilli, Sisam, Sakız, Nikela adaları silahsızlandırılacaktır.

(Cevap C)

12. Lozan'da TBMM ile Fransa arasında yaşanan sorunlara örnek olan ve TBMM'nin iç meselesi olarak kabul gören mesele Yabancı Okullardır. Çözümüne ilişkin kararlar Lozan sonrasında da devam etmiştir.

(Cevap D)

13. Lozan'da dış borçlar idaresi kaldırılırken ekonomik bağımsızlık yönünde büyük bir adım atılmıştır. Ancak Osmanlı sınırları içinde Anadolu'ya düşen borçlar kabul edilmiştir. Bu borçlar Fransa ve İngiltere ile görüşülmüş, Yunanlarla görüşülmemiştir.

(Cevap D)

14. Yunanlarla doğrudan görüştüğümüz meselelere verilenlerin hepsi kanıttır. Patrikhane, Fener Rum Patrikhanesi Kapatılmamıştır. Fakat Patrik'in bütün dünyevi yetkileri elinden alınmıştır. Patrik kesinlikle ekümenik (uluslararası devlet başkanı) olamaz.

Nüfus Mübadelesi, İstanbul, Gökçeada ve Bozcaada'daki Rumlar ile Batı Trakya'daki Türkler hariç mübadele yapılacaktır.

Savaş Tazminatı, Yunanistan savaşı tazminatı olarak Karaağaç ve Bosnaköy'ü TBMM'ye vermiştir.

(Cevap E)

15. Lozan'da lehte çözdüğümüz konulara Boğazlar örnek gösterilemez. Çünkü boğazlar üzerinde bir komisyon olup, tek başımıza olunmadığı kabul edilmiştir. Burada çeldirici ifade başkanı Türk olan komisyon ifadesidir. Başkanı Türk de olsa komisyonun varlığı tam bağımsızlığa aykırıdır.

(Cevap A)

16. Lozan'da çözüme kavuşup tekrar gündem olan verilenler arasında Boğazlar ve Hatay'dır. Boğazlar Montreaux Boğazlar Sözleşmesi ile gündeme gelecek ve komisyon kaldırılacaktır.

Hatay 1938 yılında özerk Cumhuriyet haline gelip, 1939 Referandumu ile anavatana katılacaktır. Ancak Musul Lozan'da hiçbir şart altında (ne lehte ne aleyhte) çözüme kavuşmamıştır.

(Cevap C)

MİLLİ MÜCADELE DİPLOMASI DÖNEMİ

1. Suriye Sınırı 1921 Ankara Antlaşması ile belirlenmiş, Irak Sınırı yani Musul meselesi ise ne lehte ne aleyhte Lozan'da belirlenememiştir. Yunan Sınırı alınan tazminatlar neticesinde Lozan'da belirlenmiştir.

(Cevap C)

2. Lozan'da elde edilen kazanımlarımıza Gökçeada ve Bozcaada örnek gösterilebilirken Musul ve Hatay örnek gösterilemez.

(Cevap D)

3. Mısır'ın İngilizlere bırakılması, TBMM'nin savaş tazminatı alması, Duyun-u Umumiyenin kaldırılması, Azınlıkların Türk vatandaşlığı kabul edilmesi, Lozan kapmasında iken Yunanların Trakya'yı boşaltması Mudanya kapsamındadır.

(Cevap A)

4. Batı Trakya Lozan sonrası TBMM bünyesine geçmez iken Kırklareli Doğu Trakya toprağı olup Balkan Savaşlarında elde edilmiştir. Lozan'da TBMM'nin kazanımı olarak Karaağaç gösterilebilir.

(Cevap B)

5. Boğazlar, Musul, Yabancı Okullar, Nüfus Mübadelesi Lozan sonrasında gündeme tekrar gelen konular arasındadır. Ancak Kapitülasyonlar Lozan'da halledilmiş, tekrar gündem olmamıştır.

(Cevap C)

6. Lozan'a katılan devletlerden Belçika-Portekiz ticaret sözleşmeleri amacıyla katılmıştır.

(Cevap D)

7. Hatay daha evvel 1921 Ankara Antlaşması'nda görüşüldüğü için Lozan'da büyük sorun teşkil etmiştir.

(Cevap C)

8. Kıbrıs ve Mısır'ın Lozan'da İngiliz yönetimine bırakılması kabul görünken Musul TBMM ile yoğun sorun teşkil etmiş Lozan'da çözümlenememiştir.

(Cevap D)

9. TBMM seçimleri yenileme kararı alarak yeni bir kadro ile II. TBMM açılmıştır. Bu vesile ile tartışmalar Lozan meselesi için son bulmuştur.

(Cevap C)

10. Musul Meselesi iki ülkenin (TBMM-İNGİLTERE) daha sonra yapacakları ikili görüşmelerde çözülmesine karar verilmiş, Hatay ise Suriye sınırları içinde yer almıştır. Savaş tazminatı olarak Yunanlardan Karaağaç ve yöresi alınmıştır.

(Cevap D)

11. TBMM ve Fransa arasında Lozan'da Dış Borçlar, demiryolları, Yabancı Okullar meselesi görüşülmüştür.

(Cevap E)

12. Lozan'da İtalyanların elde ettiği adalar Meis, Rodos ve On iki Adalardır.

(Cevap D)

13. Mudanya Ateşkesi'nde; TBMM hükümeti İsmet Paşa başkanlığında Tefik Bıyıklıoğlu, Asım Gündüz, Seyfi Düzgören ve Hamit Beylerden oluşan heyeti Mudanya'ya göndermiştir.

(Cevap C)

14. Mudanya Ateşkesi'nde itilaflar adına İngiltere, Fransa, İtalya hazır bulunmuştur. Kurtuluş Savaşı'nın büyük bölümü Yunanlarla yapılsa da onları temsilen masada İngiltere yer almıştır. Bu durum Yunanlara olan güvensizliğinde göstergesidir. Yunanlar Mazarakis'i Mudanya bölgesine yollayıp gelişmeleri uzaktan takip ettirmiştir.

(Cevap E)

15. Türk ve Yunan kuvvetleri arasında çatışmalar son bulacak.

Doğu Trakya 15 gün içerisinde boşaltılacak.

Barış görüşmelerine kadar güvenlik amacıyla Doğu Trakya'da 8000 jandarma kuvveti bulunacak.

İstanbul ve Boğazlar TBMM'ye bırakılacak.

Türk-Yunan sınırı Meriç nehri ile belirlenmiştir.

(Cevap E)

16. Lozan'a katılan devletler genellikle kendilerini ilgilendiren amaçlar doğrultusunda masada yer almıştır. Ancak şu dört devlet tüm konularda masada yer almıştır; Türkiye, Yunan, Yugoslavya, Japonya.

(Cevap E)

ATATÜRK DÖNEMİ İÇ POLİTİKA

1. TBMM, 1 Nisan 1923 itibarıyla seçim kararı almış ve seçim kanununda bir takım değişikliklere başvurmuştur. Bunlar arasında;
- Seçme, seçilme için vergi verme şartı kaldırılmıştır.
  - Seçmen yaşı 25'ten 18'e indirilmiştir.
  - 50 bin erkek seçmenin 1 vekil seçmesi kuralı yerine, 20 bin erkek seçmenin 1 vekil seçmesi kabul edilmiştir.

(Cevap B)

2. II. TBMM'nin açılma nedenleri arasında;
- I. TBMM'nin yıpranmış olması
  - Kanun-i Esasi'ye göre görev süresinin dolması
  - Kurtuluş Savaşının son bulması
  - İnkılap yapacak yeni bir kadroya ihtiyaç duyulması
- sayılabilir.
- Ancak devlet başkanlığı tartışmaları Cumhuriyet'in ilanı ile ilgilidir.

(Cevap E)

3. Kabine sistemine göre;
- Başbakan, Cumhurbaşkanı tarafından, meclis üyeleri arasından seçilir.
  - Bakanlar, Başbakan tarafından meclis üyeleri arasından seçilir ve Cumhurbaşkanı tarafından onaylanır.
- Ancak meclis başkanının aynı zamanda hükümet başkanı olduğu sistem meclis hükümeti sistemidir.

(Cevap C)

4. • Halk Fırkasının kurulması → 9 Eylül 1923
• Ankara'nın başkent ilan edilmesi → 13 Ekim 1923
• Cumhuriyet'in İlanı → 29 Ekim 1923

(Cevap D)

5. Cumhuriyet'in ilan edilme nedenleri arasında Atatürk'e göre Türk milletinin karakterine en uygun idare şekli olması, Meclis hükümeti sisteminden dolayı yaşanan hükümet bunalımını çözmek, (Kabineye geçilirse daha rahat hükümet kurulacaktır.) Kişi egemenliğine değil, halk egemenliğine dayandığı için.

(Cevap C)

6. Cumhuriyet'in ilan edilmesi sonucunda yaşanan gelişmeler arasında;
- Rejimin adı konmuş rejim tartışmaları son bulmuştur.
  - Saltanatın kaldırılmasıyla ortaya çıkan Devlet başkanlığı sorunu çözülmüş, Cumhurbaşkanı devlet başkanı olmuştur.
  - Meclis Hükümeti Sisteminden, Kabine sistemine geçilmiştir.
  - 19 Nisan 1925 tarihinde, 29 Ekim "Cumhuriyet Bayramı" olarak yasalaşmıştır.

Terakki Perver 1924 yılında kurulan bir Cumhuriyet dönemi fırkasıdır. Lakin ilk fırka Halk Fırkasıdır. TP ilk Muhalefet fırkasıdır.

(Cevap E)

7. 13 Ekim 1923'te Ankara'nın başkent ilan edilmesi için TBMM'ye teklif sunan ünlü Milli Mücadele kumandanı, İsmet Paşa'dır.

(Cevap A)

8. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı: Mustafa Kemal, İlk Başbakanı ise İsmet İnönü, İlk Meclis Başkanı Ali Fethi Okyar'dır.

(Cevap B)

9. Türkiye Cumhuriyetinin ilk siyasi partisidir. Parti genel sekreteri Recep Peker'dir. Fırkanın II. Meclis seçimlerine girerken hazırladığı bildiriye DOKUZ UMDE denilmiştir. Özellikleri verilen Mustafa Kemal tarafından kurulan Halk Fırkasıdır. Fırka 1924'te CHF, 1935'te CHP adını alacaktır.

(Cevap A)

10. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurucuları arasında, Kazım Karabekir, Refet Bele, Rauf Orbay, Ali Fuat Cebesoy, Adnan Adıvar, Cafer Tayyar vardır.

(Cevap C)

11. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının özellikleri arasında;
- Hilafetin kaldırılmasından sonra ortada kalan rejim karşıtları bu partide toplanmış parti kısa sürede rejim karşıtı bir kimlik kazanmıştır.
  - Toprak reformunu savunur.
  - Cumhurbaşkanı olan kişinin milletvekilliğinin kaldırılmasını savunur.
  - Adem-i Merkezîyetçi bir karakterdedir.

Yabancı Sermayenin ülkeye girmesini Serbest Cumhuriyet Fırkası savunur.

(Cevap E)

12. Cumhuriyet rejimine karşı ilk ayaklanma olan Şeyh Sait isyanı esnasında isyanı bastıramadığı için istifa etmek zorunda kalan hükümet, Ali Fethi Okyar'dır. Yerine İsmet Paşa hükümeti kurulmuş isyan bastırılmıştır.

(Cevap C)

13. Şeyh Sait ve avnesi, Cumhuriyet rejimine karşıdır. Aynı zamanda laik devlet düzeyi de istememektedirler. İsyancılar kurulacak olan Diyarbakır ve Ankara İstiklal Mahkemelerinde yargılanacaktır. Divan-ı Harp Mahkemeleri Menemen İsyanı sonrasında kurulacaktır.

(Cevap B)

14. Şeyh Sait isyanını bastırmak ve Terakki Perver Fırkasını kapatmak amacıyla TBMM'nin başvurduğu kanun, Takrir-i Sükûn Kanunudur.

İstiklal Mahkemeleri, Firariler, Men-i Müskirat kanunları I. TBMM dönemidir. Oysa Takrir-i Sükun kanunu II. TBMM'dir.

(Cevap D)

15. Soruda ön bilgileri verilen isyan NASTURİ ayaklanmasıdır. Bu İsyana Cafer Tayyar Paşa tarafından bastırılmıştır.

AĞRI İSYANI, İngiliz desteklidir. Vergilerin ağır şartlarda toplandığı bölge halkınca öne sürülmüştür.

DERSİM OLAYI, 25 Aralık 1935 tarihinde çıkarılan kanunla Dersim vilayetinin adı Tunceli olarak değiştirilmiştir. Bu kanunla ilin özel yetkili bir askeri vali tarafından yönetilmesine karar verilmiştir. Tunceli'de devletin yol, okul ve karakol yapımına karşı çıkan bazı aşiretlerin isyanıdır. İsyana kara ve hava harekâtıyla bastırılmış, elebaşı olduğu tespit edilen Seyit Rıza ve 6 kişi idam edilmiştir. Mustafa Kemal'in manevi kızı olan Sabiha Gökçen hava hareketinde görev yapmıştır BURSA OLAYI, Ezanın Türkçe okunduğu olaydır. ŞEYH SAİT, Cumhuriyet rejimine karşı ilk isyandır.

(Cevap B)

16. Cumhuriyet döneminde yaşanan diğer iç gelişmelere emsal teşkil eden bir soru kalıbıdır. Olay gemi kazası olarak tarihe geçmiş Lahey'e kadar uzanmış **Bozkurt-Lotus Olayı**'dir.

Razgart Olayında, Bulgarlar Türk mezarlarını tahrip ederken Türkler Bulgar mezarlarını çelenk, karanfil ile süslemişti.

Vagon Lee Olayında, Türkçe konuşan bir işçimizin Türkçe konuştuğu gerekçesiyle Fransız şirketinden atılması olayıdır.

İzmir Suikast'inde, Mustafa Kemal hedef alınmış, trenin 1 gün gecikmeli varmasıyla olay ortaya çıkmış Atatürk suikasttan kurtulmuştur.

(Cevap A)

ATATÜRK DÖNEMİ İLKE VE İNKILAPLAR

1. Atatürk'ün Cumhuriyetçilik ilkesi 'Ulusal Egemenlik' çatısı altında birleşmektedir. Bu çatıda; Seçim, Meclis, Anayasa, Halk iradesi, Hükümet, Oy, Seçmen, Parti, Parlamenter Sistem vb. gelişmeler örnek gösterilebilir.

(Cevap D)

2. Saltanat makamına son verilerek egemenlik halka verilmiştir.

Anayasa doğrudan egemenliktir.

Ancak Kabotaj Türk kara sularında hükmün devletimizde olduğunu kanıtlamaktadır. Dolayısıyla bağımsızlıktır. Yani Milliyetçilik ilkesi ile ilgilidir.

(Cevap E)

3. Halkçılık:

Herkes, bütün, adalet, köylü, işçi, eşitlik, hak, hukuk, sosyal, imtiyaz, ayrıcalık, sınıf, zümre gibi anahtar kelimeleri unutmayınız.

Mustafa Kemal'in sözünde sınıfsız toplum yapısı eşitlik manasındadır. Eşitlik ile doğrudan alakalı ilke halkçılıktır.

(Cevap B)

4. Kadınlara seçme seçilme hakkı tanınması, hem halkçılık hem de Cumhuriyetçiliktir. Seçmen olmak doğrudan egemenliktir. Ayrıca erkekte var olan bu hakkın kadına da verilmesi eşitliktir. Dolayısıyla Halkçılıktır.

(Cevap E)

5. Laiklik:

Dinle ilgili bütün terimler, vicdan özgürlüğü, ibadet özgürlüğü, bilim, akıcılık, ümmet, teokrazi, şer'i gibi anahtar kelimeleri unutmayınız.

Bu bağlamda Mecelle İslam hukukudur. Doğrudan Laiklik

Maarif Kanunu, Milli Eğitim ile ilgilidir. Milli olan her şey doğrudan Milliyetçiliktir.

Kılık Kıyafet, tek tip toplum yapısı yani eşitliktir. Dolayısıyla doğrudan Halkçılıktır.

(Cevap A)

6. Devletçilik ilkesi ile ilgili olarak;

Teşvik-i Sanayi kanununun amacına ulaşmaması üzerine yürürlüğe girmiştir.

İktisat, sanayi, sermaye, fabrika anahtar kelimeleri arasındadır.

1931 yılından sonra resmen uygulanmıştır.

(Cevap E)

7. Saltanatın kaldırılması ile ilgili olarak;

I. TBMM döneminin inkılabıdır.

Lozan'da İtilaf devletlerinin ikilik çıkarma amaçları engellenmiştir.

Hâkimiyeti Milliye bayramı olarak ilan edilmiştir.

Bu gelişme üzerine Osmanlı Devleti resmen son bulmuştur.

Kaldırılmasına dair TBMM'ye teklifi Dr. Rıza Nur vermiştir.

(Cevap E)

8. 17 Şubat 1923 İzmir İktisat Kongresi: Lozan Barış görüşmeleri kesintiye uğradığı dönemde gerçekleştirilmiştir. 1135 delegenin katılımıyla Misak-ı İktisadi kabul edilmiştir. Kongre başkanlığını Kazım Karabekir yapmıştır. Yabancı sermaye ve işletmelerin tekellerinden kurtulmalıdır. Milli sanayi kurulmalıdır. Özel teşebbüse kredi sağlayacak bir milli banka kurulmalıdır. Küçük işletmelerden fabrikaya geçilmelidir. Hammaddesi yurt içinde bulunan sanayi yatırımları yapılmalıdır. Deniz ve demiryolları millileştirilmelidir. Aşar vergisi kaldırılmalıdır. İşçi hakları sendikal haklar ve grev yasası çıkarılmalıdır. 1 Mayıs Türkiye işçiler bayramı olarak kabul edilmelidir. Özel sektör devlet tarafından desteklenmelidir. Latin alfabesine geçileceği ilk kez burada belirtilmiştir. Okuma bayramı bu kongrede kabul edilmiştir.

Aşar vergisi 1925 yılında II. TBMM dönemi gelişmesidir.

(Cevap B)

9. Halifeliğin kaldırıldığı gün olan 3 Mart 1924 günü yapılan inkılaplar arasında;

- Tevhid-i Tedrisat Kanunu
- Şer'îye ve Evkaf Vekaletinin Kaldırılması
- Erkan-ı Harbiye Nezaretinin Kaldırılması
- Osmanlı hanedanlığının sınır dışı edilmesi

örnek gösterilirken Şapka Kanunu 1925'tir.

(Cevap E)

10. Erkan-ı Harbiye kanunu ile;

- Ordunun siyasetten ayrılmasıdır.
- Genel Kurmay Başkanlığı kurularak, hükümetin dışına çekilmiştir.
- Milli Savunma Bakanlığı kurulmuştur.

Bu gelişmeleri tamamlayıcı olarak 30 Ekim 1924 tarihinde milletvekillerinin askerlik mesleğinde olmaları kabul edilmiştir. Bu çerçevede bazı milletvekilleri askerlik mesleğine dönerken, bazıları da askerlik mesleğini bırakmışlardır.

(Cevap C)

11. Aşar vergisi 1925 yılında II. TBMM tarafından kaldırılmıştır. Kaldırılmasına ilişkin ilk olarak İzmir İktisat Kongresinde değinilmiştir. Bu vergi Şer'î bir vergidir. Şer'î olduğu için Laiklik, bu verginin kaldırılması ile köylü/şehirli kavramı kalmamış eşitlik sağlanmıştır. Bundan dolayı da Halkçılıktır.

(Cevap B)

12. 30 Kasım 1925 yılında Tekke-Zaviye ve Türbelerin kapatılmasına ilişkin;

- Batıl inançlara karşı yapılmıştır.
- Sınıfsız bir toplum yapısı amaçlanmıştır.

Bu kanunla "şeyhlik, dervişlik, dedelik, seyitlik" gibi unvanlar kaldırılmıştır.

Bu inkılabın yapılmasında 1925 Şeyh Said İsyanı etkili olmuştur.

Halkçılık ve Laiklik içermektedir.

(Cevap D)

13. Medeni Kanun, Miladi Takvim, Harf İnkılabı, Şapka Kanunu batılılaşma adına atılan adımlardır. Lakin Kabotaj Türk kara sularında izinsiz, bilgisiz yabancı gemilerin gezemeyeceği istenilmiştir. Dolayısıyla Batı etkisi yoktur.

(Cevap E)

14. Takrir-i Sükûn dönemi 1925 yılında çıkarılmış önce 2 yıl dolunca da bir 2 yıl daha uzatılmıştır. Dolayısıyla 1925-29 yılları arasını kapsamaktadır.

- Şapka → 1925
- Takvim → 1926
- Alfabe → 1928
- Soyadı → 1934
- Medeni Kanun → 1926

(Cevap D)

15. Medeni Kanun:

Ahmet Cevdet Paşanın hazırladığı İslam Fıkhı, Hanefi mezhebinin esas alındığı Mecelle kaldırılmıştır.

Kadın ile erkek arasında toplumsal ve ekonomik alanda eşitlik sağlanmıştır.

Hukuk ikiliğine son veren inkılaptır.

Patrikhane ve konsoloslukların yargı yetkileri alınmıştır.

(Cevap E)

16. Medeni Kanuna göre

- Mahkeme önünde kadın erkek eşitliği → Halkçılık,
- İsviçre tarzı olduğu için → İnkılapçılık,
- Mecelle kaldırıldığı için → Laiklik
- Kendimize göre uyarladığımız için (Türk) → Milliyetçilik

Ancak Cumhuriyetçilik ilkesi burada söz konusu değildir.

(Cevap D)

ATATÜRK DÖNEMİ İLKE VE İNKILAPLAR

1. Latin Alfabesi ile ilgili olarak;
  - Batıdan alınan Kültürel bir inkılaptır.
  - Mardin gazetesi, Latin harfleriyle basılan ilk gazetedir.
  - Okur-yazar oranı artmıştır. Kütüphane satışı artmıştır. Türkçe kullanımı yaygınlaşmıştır.
  - Yazı dili ile konuşma dili arasındaki farklılıklar giderilmiştir.
  - Basılan kitap sayısı artmıştır. Q, W, X harfleri alınmamıştır.
  - Sarayburnu Parkı'nda yeni alfabe tanıtılmıştır.

(Cevap D)

2. Halkevleri:
  - Herkese mesleki bir tecrübe kazandırmak amacıyla açılır.
  - Atatürk ilke ve inkılaplarını öğretmek amaçları arasındadır.
  - 1931'de Türk Ocakları ve Muallim Birliklerinin kapatılmasıyla, bu kapatılan kurumların yerine açılmıştır.
  - Kurucusu Eğitim bakanı Reşit Galip'tir. İlk halk evi Ankara'da açılmıştır.
  - Halkevleri, 1951'de Adnan Menderes tarafından kapatılacaktır.

(Cevap B)

3. TDK'nin ilk başkanı Samih Rifat'tır. Mehmet Emin Cenge Giderken adlı eseri ile ünlü Türk büyüğüdür. Tevfik Bıyıklıoğlu asker kökenli olup TDK'nin ilk başkanıdır. Tevfik Rüştü Atatürk'ün son dönemine damga vurmuş dış işleri bakanıdır. Kemal Tahir edebiyatımızın önde gelen yazarlarından olup, eserleri ile döneme ışık tutmaktadır. Esir Şehrin İnsanları, Yorgun Savaşçı eserlerinde Milli Mücadele yıllarını; Kurt Kanunu romanında ise Atatürk'e düzenlenmek istenen İzmir Suikastını kaleme almıştır.

(Cevap B)

4. Taksim Cumhuriyet anıtını Pedro CANONİCA yapmıştır. 1928 1926 Darülelhan kapatılarak Onuncu Yıl Marşının bestecisi Cemal Reşit Bey tarafından İstanbul Belediye Konservatuarı açılmıştır. 1934 Darülbeydi kapatılarak Muhsin Ertuğrul öncülüğünde İstanbul Şehir tiyatrolarına dönüştürülmüştür.

(Cevap E)

5. Şeriye mahkemelerinin kapatılması hukuk alanında yapılan inkılaplara örnektir.

(Cevap A)

6. Atatürk dönemi sağlık alanındaki gelişmeler arasında;
  - 1920 Yeşilay'ın kurulması, Hilal-i Ahdar ismiyle Mazhar Osman Bey tarafından kurulmuştur.
  - 1921 Çocuk Esirgeme Kurumu (Himaye-i Etfal)
  - 1923 Hilal-i Ahmer Cemiyetinin Kızılaya dönüştürülmesi
  - 1923 Hekimlere Zorunlu Hizmet kanunu
  - 1929 Hıfzıssıhha Enstitüsünün kurulması
  - 1924 Şişli Etfal Hastanesi
  - 1924 Ankara Numune Hastanesi
  - Sağlık Memuru Okulları
  - Kızılay Hemşire Okulu

Hilal-i Ahmer 1860'lı yıllarda kurulurken Atatürk döneminde Kızılay'a dönüştürülmüştür.

(Cevap D)

7. Atatürk döneminde Sosyal alanda yaşanan ikiliklere; kılık-kıyafet, ölçü birimleri, takvim, saat, hafta sonu tatili örnek gösterilebilirken; Şeriye ve Evkaf siyasi alandaki ikiliklere örnektir. Vakıflar Genel Müdürlüğü ile Diyanet İşleri ayrılmıştır. İlk diyanet işleri başkanı da Rifat Börekçi olmuştur.

(Cevap E)

8. Mustafa Kemal Atatürk'ün eğitim hayatı:

- Mahalle Mektebi
- Şemsi Efendi Okulu
- Selanik Mülkiye Rüştiyesi
- Selanik Askeri Rüştiyesi
- Selanik Askeri İdadisi
- Harp Okulu
- Harp Akademisi

(Cevap D)

9. Mustafa Kemal'in ilk görev yeri Şam'dır.

(Cevap C)

10. 1920 yılında Mustafa Kemal'in emri ile Ankara'da kurulan; Futbol, basketbol, voleybol, atletizm gibi branşlarda birçok başarı elde eden kulüp Muhafız Gücü'dür.

Muhafız Gücü Türkiye'de futbol, basketbol, voleybol branşlarında Galatasaray ve Fenerbahçe'den sonra şampiyon olan takımdır.

(Cevap D)

11. Mustafa Kemal'in bizatihi kaleme aldığı eserler ;

- Takımın Muharebe Eğitimi
- Taktik ve Tatbikat Gezisi
- Cumalı Ordugâhı
- Zabitan ve Kumandan ile Hasbihal
- Geometri
- Medeni Bilgiler Afet İnan tarafından kitaplaştırılmıştır.
- Tarih Ders Kitabı
- Nutuk
- Oğuz Oğulları Atatürk'ün şiirlerinden oluşur.

Bir Milletın Yeniden Doğuşu Lord Kinros'a aittir.

(Cevap E)

12. Sınıf Arkadaşım Atatürk → Ali Fethi Okyar

Tek Adam → Şevket Süreyya

Atatürk ile Bir Ömür → Sabiha Gökçen

(Cevap E)

13. Atatürk'ün manevi evlatları arasında;

- Sabiha Gökçen
- Afet İnan
- Ülkü Adatepe
- Zehra Aylin
- Nebile İrdelp
- Rukiye Erkin
- Sığırtmaç Mustafa
- Abdurrahim Tuncalı

sayılabilir.

Fatma Aliye ilk kadın romancımız olup, Ahmet Cevdet'in kızıdır.

(Cevap D)

14. Gerekli eşitirmeler yapıldığında, Emlak Eytam Bankasına ait bilgiye rastlanılmaz.

İş Bankası-1924: İlk özel bankadır. Ticari alanda kredi vermek amacıyla kurulmuştur. Kurucu müdürü Celal Bayar'dır.

Sanayi Maadin Bankası-1925: Osmanlıda kalan kurumları işletir. Maden işletmelerinin ihtiyaçlarını belirler. 1932'de Türkiye Sanayii Kredi Bankası ismini almıştır.

Halkbank-1938: Köylüye ve esnafa kredi vermek için kurulmuştur.

Sümerbank-1933: Sanayi ve Maadin Bankasının kapatılmasıyla kurulmuştur. Sanayii alanında kredi vermek için kurulmuştur. Türkiye'nin ilk kamu yatırım bankasıdır.

(Cevap E)

15. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk özel bankası olan İş Bankası'nın ilk genel müdürü, Celal Bayar'dır.

(Cevap A)

16. Madencilik ve enerji sektörünü korumak ve Madencilik sektörüne kredi verme amacıyla 1935 yılında kurulan banka, Eti Bank'tır.

(Cevap B)

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

1. Atatürk dönemi Türk dış politikasının dayandığı temel iki esas: Yurtta sulh cihanda sulh ve bağımsızlığa saygıdır.

(Cevap B)

2. Türkiye Cumhuriyeti'ni Haliç Konferansında TBMM başkanı Ali Fethi Bey temsil ederken, İngiltere'yi Sir Percy Cox temsil etmiş, taraflar Musul meşelisini ele almışlardır.

Tersane Konferansı I. Meşrutiyet dönemindedir. Adana Konferansı II. Dünya Savaşı esnasında Churchill ile İsmet Paşa arasındadır. Türkiye savaşa dahil edilmek istenmiştir.

Londra Konferansı, Balkan Savaşları esnasında toplanmıştır.

Paris Konferansı, I. Dünya Savaşını bitiren konferanstır.

(Cevap D)

3. Atatürk dönemi Türk dış politikasının önemli konularından olan Musul ile ilgili olarak;

Bölgede zengin petrol yataklarının olması tarafları daha da germiştir.

İkili görüşmelerden sonuç alınamayınca olay Milletler Cemiyetine taşınmıştır.

İmzalanan Ankara Antlaşması ile Musul Irak'a bırakılırken, bölge gelirlerinin %10'u 25 yıllığına Türkiye'ye bırakılacaktır.

Dikkat edilmesi gereken şey I. Dünya Savaşı sonrası MC, II. Dünya Savaşı sonrası BM'dir.

(Cevap D)

4. Milletler Cemiyeti'nin Musul ve Hakkâri'yi çizdikleri Brüksel Hattı ile ayırmıştır. Buna göre Hakkâri Türkiye tarafında, Musul Irak tarafında kalmıştır.

Milletler Cemiyeti'nin Musul ve Hakkâri'yi ayırdıkları hat, çizgi: Brüksel'dir.

Milne Hattı, Türk/Yunan ayırımı

Midye-Enez, Balkan Savaşlarındaki Türk/Bulgar hattını belirlemiştir.

Yeşil Hat, Kıbrıs'ta Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile KKTC arasındaki ayırmadır.

(Cevap E)

5. TBMM'nin Musul'da hak iddia etme nedenleri arasında;

Mondros sonrasında belirlenen Misakımilli içinde yer alması

Güneydoğu Anadolu'nun coğrafi uzantısı olması

Yer altı kaynaklarının zengin olması

Halkının çoğunun Türk olması söylenilebilir.

Ancak Atatürk'ün şahsi meselesi olarak Hatay söylenilebilir.

(Cevap E)

6. **Yabancı Okullar:** Lozan'da iç mesele olarak görülmüş, Lozan sonrası tekrar gündeme gelerek dış politikamızı meşgul etmiştir. Konu en çok Fransa ile sorun olmuş, çözümü Türk dış politikasındaki ilk başarı olarak kabul görmüştür.

(Cevap C)

7. 1930 Ahali Antlaşması ile çözüme erişen sorun Nüfus Mübadelesidir.

Adalar Lozan'da görüşülmüş ve aleyhimizde karara bağlanmıştır.

Kıbrıs Mesele Çağdaş Türk ve Dünya Tarihinde bir hayli sorun teşkil edecektir. Buna ek olarak Ege Adalarının Silahsızlandırılması konusu da gündem olacaktır.

Kardak Kayalıkları "O asker gidecek, o bayrak inecek" sözünü söyleyen Tansu Çiller dönemine denk gelecektir. (1995)

(Cevap C)

8. Türkiye'nin Milletler Cemiyetine üye olmasında İspanya ve Yunanistan etkili olmuştur. İspanya davet yollarken Yunanistan destek vermiştir. Türkiye'ye Yunanların destek verme amacı hem bölgesel çıkarlar iken hem de 2 yıl evvel 1930 Ahali Antlaşması ile belirlen dostluk olmuştur.

(Cevap D)

9. Türkiye Cumhuriyeti'nin Milletler Cemiyetine giden konuları arasında

- Boğazlar
- Mübadele (Etabli)
- Hatay
- Musul
- Bozkurt-Lotus

Yabancı Okullar giden konulara örnek gösterilemez.

(Cevap A)

10. Türkiye'nin Milletler Cemiyetindeki ilk temsilcisi: Cemal Hüsnü Tayar'dır.

(Cevap E)

11. Almanya ve İtalya'nın I. Dünya Savaşı'ndan istediklerini elde edememeleri üzerine silahlanmaya başlamaları dünya güçler dengesi için tehdit unsuru olarak görülür. Türkiye buna karşı Balkan ulusları ile birliktelik yolunu tercih ederek Balkan Antantı üyesi olmuştur.

Üye devletler arasında ülkemiz yanı sıra Yunanistan, Romanya ve Yugoslavya bulunmaktadır.

(Cevap B)

12. İtalya'nın baskılarından dolayı Arnavutluk, Makedonya konusunda Yunanistan ve Yugoslavya ile sorunlarından dolayı Bulgaristan Balkan Antantı üyeleri arasında sayılmaz.

(Cevap D)

13. Montrö hükümleri arasında;

- Türk Devleti'nin egemenlik haklarını kısıtlayan hükümler kaldırılmıştır.
- Ticaret gemileri boğazlardan serbestçe geçebilecek.
- Savaş gemilerinin geçişi zamana ve tonaja göre belirlenecektir.
- Boğazların iki yakasında Türk askerleri yer almaz.
- Komisyon tamamen kaldırılmıştır.

(Cevap D)

14. Montrö Boğazlar Sözleşmesinde imzası olmayan devlet, ABD'dir.

İngiltere, Sovyet Rusya, Fransa, Japonya, Yugoslavya, Yunanistan ve İtalya tarafından imzalanmıştır.

(Cevap A)

15. Sadabat Paketi-1937

- Türkiye-İran-İrak-Afganistan arasında oluşturulmuştur.
- Suriye, Türkiye ve Irak'la yaşadığı sorunlar nedeniyle katılmamıştır.
- Türkiye'nin doğu sınırı güvence altına alınmıştır.
- Tahran'da imzalanmıştır.
- Türkiye'nin pakta üye olması barış yanlısı olduğunun göstergesidir.

(Cevap D)

16. Sadabat Paketi üyeleri: Türkiye-İran-İrak-Afganistan Suriye, Türkiye ve Irakla yaşadığı sınır sorunlarından ötürü pakt üyesi değildir.

(Cevap A)

İKİ SAVAŞ ARASI DÜNYA

1. Meiji Restorasyonu içerisinde gene itibari ile batılılaşma söz konusudur. Feodal düzen yerine batı tarzı hükümet benimsenmiştir. Ayrıca Meiji'de değişmeyen şeylerin başında alfabe bulunur.

(Cevap D)

2. Bolşevik İhtilali ile yönetimi ele geçiren, NEP adıyla bilinen ekonomiyi iyileştirme politikası izleyen Rus lider, Lenin'dir. Daha sonrasında sırasıyla Stalin, Kruşçev, Gorbaçov iktidar olacaktır.

(Cevap E)

3. Basmacı Harekâtı

- Türkistan Türklerindir sloganıyla hareket edilmiştir.
- Hokand şehrinde başlamış ve geniş bir alana yayılmıştır.
- Askeri lideri Korbaşı Ergaş'tır.
- Mehmet Emin, Zeki Velidi, Yusuf Akçura, Gaspıralı İsmail destek vermiştir.
- Enver Paşa, önde gelen temsilcisi olup, mücadeleler esnasında şehit olmuştur.
- 1924 yılında Ruslarca bastırılrsa da zaman zaman mücadeleler yaşanmıştır.

(Cevap D)

4. On sekizinci yüzyılda Çarlık Rusya'nın Kafkasya'yı istilasına karşı ortaya çıkan ve Şeyh Şamil ile özdeşleşen dinî ve millî direniş, Ruslarca Müridizm; Müslümanlarca Gazavat olarak adlandırılmıştır.

(Cevap B)

5. Zeki Velidi Togan, Bolşevik İhtilalinin yarattığı otorite boşluğundan istifade ederek Başkurt Özerk Cumhuriyeti'nin kurulmasında aktif görev alıp kısa bir süre sonra devlet başkanı olmuştur. 1921'de Türkistan Millî Birliğinin başına getirilmiş, Basmacı Hareketi'ne katılarak Bolşeviklerle mücadeleye girişmiştir. İstanbul Üniversitesi'nde adına Umumi Tarih Kürsüsü mevcuttur.

Yusuf Akçura, Basmacı Hareketi önderlerinden olup Üç Tarzı Siyaset adlı eseri ile tanınır. İsmail Gaspıralı, dilde-fikirde-işte birlik ifadesiyle lehçe birliğini vurgulamıştır. Korbaşı Ergaş, Basmacı Hareketini başlatan askeri lider olarak bilinir.

Sultan Galiyev, Tatar düşünce adamıdır. Sosyalist Türkistan devleti kurma hedefindeydi.

(Cevap B)

6. San Remo Konferansı ile manda idaresi İngiltere'ye teslim edilen, İngiltere tarafından Mekke Şerifi Hüseyin'in oğlu Faysal'ı ülkenin kralı ilan edilen ve 1922'de özerklik verilen devlet, İRAK'tır.

(Cevap C)

7. Ürdün'ün bağımsızlığı, İmam Yahya önderliğinde İngiltere mandasına karşı mücadele edilmiş, bu uğurda İtalya ile işbirliği yapılmıştır. 1934 yılında İngiltere bölgenin bağımsızlığını tanımak zorunda kalmıştır.

(Cevap C)

8. ABD'de ülke dışına verilen kredilerin alınamaması krizin en büyük etkenleri arasındadır. Ancak krizde başkan Hoover vardı. Öyle ki onun tecrübesizliği yanğını körüklemiş Roosevelt'in başkan olma yolunu açmıştır. Kliring ise daha çok kriz sonrası dönemi ilgilendirir ve devletlerin ticaretle takas usulünü benimsemesi demektir. (Malımı alanın malını alırım.)

(Cevap A)

9. Türkiye Cumhuriyeti'nin 1929 Dünya Ekonomik Bunalımına karşı aldığı önlemlere;

- Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyeti halkı tasarruflu olmaya ve yerli malı kullanmaya teşvik etti.
- Merkez Bankası'nın kuruldu.
- Türk Parasını Koruma Kanunu TBMM'de kabul edildi.
- 1931'den itibaren ithalattaki kota uygulamalarının yanında takas ve kliringe de başvuruldu.
- Dış Ticaret Ofisleri kuruldu.
- I. Beş Yıllık Kalkınma Planı uygulamaya konuldu.
- Serbest Cumhuriyet Fırkası kuruldu.

Marshall Yardımları ABD'nin Batı Bloğu ülkelerine yardımı olup, Menderes dönemindeydi.

(Cevap E)

10. İki dünya savaşı arasında kalan dönemde (1918-1939) yaşanan bilimsel gelişmeler arasında;
- Albert Einstein Görelilik Kuramını ortaya attı.
  - İlk elektron mikroskobu bulundu.
  - Penisilin bulundu.
  - İlk pratik radar sistemi bulundu.
  - Kromozomun temelleri atıldı.
  - İlk TV yayınları başladı.
  - Radyo önem kazandı.
  - Bauhaus akımı şehir planlanmasında yenilik teşkil etti.

Çocuk Felci Aşısı ilk olarak Soğuk Savaş yıllarında karşımıza gelecektir.

(Cevap E)

11. II. Dünya Savaşı öncesinde İtalya;
- Faşizm ile Mussolini iktidarı başlamıştır.
  - Yayılmacı bir politika güdülmüştür.
  - 'Akdeniz, bizim deniz' sloganlarıdır.
  - Yunanistan üzerine saldırı yapılmış ve Korfu Adası işgal edilmiştir.
  - Yugoslavya ile serbest şehir Fiume sorunu yaşanmıştır.
  - Eski Roma İmparatorluğunu kurmak temel amaçtır.

(Cevap C)

12. Yatıştırma Politikası

İngiltere Başbakanı Chamberlain Hitler'in esas hedefinin Doğu Avrupa hâkimiyeti olduğunu gördü. Almanya'nın SSCB'ye karşı kendileri ile iş birliği içerisinde olacağını düşünen İngiltere, Almanya ile iyi geçinmeyi amaçladı.

Çevreleme, ABD'nin SSCB'yi etkisiz hale getirmek için uyguladığı politikadır.

Monreo, ABD'nin I. Dünya Savaşı öncesi uygulamaya çalıştığı yalnızlık politikasıdır.

New Deal, ABD'nin 1929 kriz sonrası yeni başkanı Roosevelt'in ekonomi politikasıdır.

Demir Perde, SSCB güdümünde olan Komünist blok için söylenmiştir.

(Cevap D)

13. **Gazap Üzümleri:** İki savaş arası gelişmesi olan, 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı'nı anlatan bir eserdir.

Guernica: Picasso eseri olup, Almanlar'ın İspanya'yı bombalamasını konu edinmiştir. 1937 yılı gelişmesidir ve İki Savaş Arası dönemi kapsamaktadır.

Piyanist: İkinci Dünya Savaşı'nı konu edinir gerçek bir dram öyküsüdür. Lakin bu film, 2002 yılında gösterime girmiştir. İki Savaş Arası gelişmesi sayılmaz.

(Cevap D)

14. Verilen bilgiler Azerbaycan'a aittir. Kurulan Halk Cumhuriyeti üç amaç etrafında toplanmıştır. Bunlar; Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmaktır. Sovyetler 1920'de bu yönetime son vermiştir.

(Cevap A)

15. Bölge kavramı yerine Irak'ta yazsak paragraf bütünlüğünü koruyacaktır. İngiltere Irak'ta mandater yönetim kurmuş ve Hicaz Kralı Şerif Hüseyin'in oğlu Faysal'ı Irak Kralı ilan etmiştir.

(Cevap B)

16. Almanya asıllı ABD'li bilim insanıdır. Fizik alanında ortaya koyduğu kuramlar ile bilim tarihini değiştiren Einstein insanlık tarihinin gördüğü en önemli bilim insanlarından. Skolastik ve disiplinli eğitimin dışında, okuduğu popüler bilim kitapları kendisine farklı bakış açıları kazandırmıştır. Newton Fiziği'ne alternatif olarak geliştirdiği Görelilik Kuramı ile bilim ve felsefenin farklı yorumlanmasını sağlamıştır. Einstein; Işık Salınımı ve Soğurumu, Özgül Isı, Işınımın Planck Kuramı gibi diğer bazı kuramları da ortaya koymuştur.

(Cevap B)

II. DÜNYA SAVAŞI

1. II. Dünya Savaşı'nın nedenleri arasında;
- Versay Antlaşması
  - Japonya'nın Uzak Doğu ve Pasifik'te İngiltere ile ABD'nin baskısında olması
  - İtalya'nın Avrupa siyasetinde etkinliğini artırmak istemesi ve I. Dünya Savaşı'nda istediklerini elde edememesi sayılabilir.

(Cevap E)

2. II. Dünya Savaşı'nda lider ve devlet eşleşmeleri; Japonya - Hirohito şeklinde olmalıdır.

(Cevap C)

3. II. Dünya Savaşı, Almanların Polonya'yı işgali üzerine başlamıştır.

Pearl Harbour baskınında Japonya ABD'nin hava üsüne saldırarak savaşı Pasifik'e taşımıştır. Stalingrad Kuşatmasında Almanların Ruslara karşı Barbarossa saldırısı durdurulmuştur. Normandiya Çıkarmasında tüm müttefikler Almanlara karşı çıkarmada bulunmuştur.

(Cevap B)

4. Barbarossa, Almanların Ruslara karşı saldırı hareketidir.

Maginot, Almanların Fransızlara saldırısı sırasında Fransız savunma hattıdır. Stalingrad, Almanların Ruslara karşı saldırı planıdır.

(Cevap E)

5. Sivas Divriği'de pilot yetiştirmek üzere Gök Okulu adını verdiği akademiyi kuran devlet adamı, Nuri Demirağ'dır. Demirağ, demiryollarına yaptığı atılımlarından dolayı Atatürk tarafından bizzat soyadı verilen 1954 Sivas DP mebusudur. (Reşit Alan ile ortaklığı mevcuttur.)

Vecihi Hürkuş, Askerî pilot, uçak imalatçısı ve uçak mühendisi olan Vecihi Hürkuş, Türk havacılık tarihinde önemli bir isimdir. I. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı'nda büyük yararlılıklar gösteren Astsubay Pilot Vecihi Hürkuş, Vecihi K-6 adını verdiği ilk uçağının projesini 1918'de çizdi. Cumhuriyetin ilanından sonra İzmir'de küçük bir atölyede imal ettiği Vecihi K-6 uçağı ile 1925'te başarılı bir deneme uçuşu yaptı.

Muzaffer Sarısözen, Yurttan Sesler Korosu Muzaffer Sarısözen'in şefliğinde 1947'de kuruldu. Yurttan Sesler Korosu programlarında halk müziği derleme çalışmaları dinleyicilere sunuldu.

Vedat Nedim Tör, Ankara radyosunun müdürüdür.

(Cevap B)

6. Erwin Rommel (Çöl Tilkisi)

Kuzey Afrika'da İngiliz ve İtalyan birliklerince devam eden savaşa İtalyanlara yardıma amacıyla katılmış, savaşın seyri değiştirmiştir.

Hermann Göring, II. Dünya Savaşı Alman Hava Kuv. Komd.

Joseph Goebbels, Hitlerin propaganda bakanıdır. Adolf Eichmann, Yahudi katliamlarından sorumlu komutan.

Limon Von Sanders, I. Dünya Savaşı Osmanlı müttefikleri ünlü Alman general.

(Cevap D)

7. San Francisco Konferansı (25 Nisan-26 Haziran 1945)

II. Dünya Savaşı'ndan sonra Birleşmiş Milletlerin kurulmasını sağlamak amacıyla Mihver Devletlere savaş açan ülkeler ABD liderliğinde San Francisco'da 25 Nisan 1945'te toplandı. Konferansta yapılan görüşmelerde;

Genel Kurulun işleyişinde devletlerin eşitliği kabul edilirken Güvenlik Konseyinde 5 büyük devletin (ABD, SSCB, İngiltere, Fransa ve Çin) üyeliklerinin daimi olmasına,

Daimi üyelere veto hakkı verilmesine karar verildi. Konferansa katılan 50 ülkenin BM anlaşmasını imzalaması ile konferans sona erdi.

(Cevap C)

8. BM, Güvenlik Konseyi 5 daimi üyesi: ABD, SSCB, İngiltere, Fransa, Çin

(Cevap E)

9. Ekim 1943'te İngiliz, Amerikan ve Sovyet dışişleri bakanlarının katıldığı Moskova Konferansı'nda Ruslar Türkiye'nin 1943 yılı bitmeden savaşa dâhil olması gerektiğini ortaya koydu. Moskova Konferansı'nda alınan kararların Türkiye'ye iletilmesi için I. Kahire Konferansı (22-26 Kasım 1943) düzenlendi.

ABD, SSCB ve İngiltere liderlerinin buluştukları Tahran Konferansı'nda (28 Kasım-1 Aralık 1943) Stalin, Türkiye'nin savaşa girmeye zorlanması konusunda ısrar edince Roosevelt ile Churchill, Tahran dönüşünde İnönü'yü Kahire'ye davet etti. İnönü, Kahire'ye giderek Roosevelt ve Churchill ile görüştü [4-6 Aralık 1943 (Görsel 2.33)]. II. Kahire Konferansı'nda (4-6 Aralık 1943) Müttefiklerin ağır baskısı ile karşılaşan İnönü, prensip olarak savaşa katılmayı kabul etti fakat Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu askerî malzeme ve teçhizatın tamamlanmasını ve ortak hareket planını belirlenmesini ön koşul olarak ileri sürdü.

(Cevap A)

10. Türkiye 23 Şubat 1945'te savaş sonrası düzenin oluşturulacağı San Francisco Konferansı'na katılabilmek ve Yalta Konferansı kararları uyarınca Birleşmiş Milletler Teşkilatının asil üyeleri arasında yer alabilmek için yukarıda verilen Mihver devletlerden Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmiştir.

(Cevap D)

11. Adana'ya gelerek Türkiye'nin II. Dünya Savaşına yanlarında girmesinin gerekliliğini vurgulayan ve dahi gerekli yardımları yapacağını beyan eden İngiliz devlet başkanı, Churchill'dir.

(Cevap C)

12. İsmet İnönü II.Dünya Savaşının olumsuz etkilerini kırmak için Milli Korunma Kanunu çıkartmış, Toprak Mahsulleri, Varlık, Yol, vergilerine başvurmuştur.

(Cevap E)

13. Başbakan Şükrü Saraçoğlu'ca kabul gören vergi Varlık Vergisi'dir.

Avarız çeldirici bir şık olup olağanüstü hal vergisidir. Ticaret Ofisi ve İlaşé Müsteşarlığı da bir vergi olmayıp II. Dünya Savaşı'nın etkilerini kırmak için kurulan kurumdur.

(Cevap C)

14. II. Dünya Savaşı 1939-45 yılları arasındadır. Bu dönemde İsmet Paşa Cumhurbaşkanı iken Refik Saydam sonrasında da Şükrü Saraçoğlu Başbakanlardır. Celal Bayar 1950 ve sonrası cumhurbaşkanıdır.

(Cevap E)

15. Murat Metinsoy, 2016, s. 62 (MEB ÇAĞDAŞ) alıntısına göre tarımsal üretim savaşyollarında olduğu için azalmıştır. Özellikle de buğday üretiminin azalması fiyat pahalılığına neden olacaktır. Dolayısıyla büyük kentlerde ekmek sorunu yaşanacak ve karne uygulaması başlayacaktır. Hükümet şayet müdahale ederse alınan tedbirler doğrultusunda ekonomi düzeltilmeye çalışılacaktır.

(Cevap E)

16. Yalta Konferansı (4-11 Şubat 1945)

- Almanya için dört ayrı müttefik işgal bölgesi oluşturulmasına
- Almanya'nın askerî ve endüstriyel kapasitesinin yok edilmesine,
- Savaş suçlularının yargılanmasına,
- Polonya'da özgür bir seçim yapılmasına,
- Boğazlar konusunda Sovyet Rusya lehine değişikliklerin yapılmasına,
- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyine üye olanların veto hakkının kabul edilmesine,
- 1 Mart 1945'e kadar Mihverlere savaş ilan edenlerin Birleşmiş Milletlere kabul edilmesine karar verildi.

(Cevap E)

SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ

1. Comecon doğu blokunun ekonomi teşkilatıdır. Truman, Türkiye ve Yunanistan'a yardım paketidir. Marshall Planı, ABD'nin 16 Avrupa ülkesine Türkiye'de içinde olmakla beraber yardım paketidir. NATO, ABD'nin askeri pakettir. AET, Avrupa Ekonomik Topluluğudur. AB'nin temelidir.

(Cevap C)

2. SSCB, bu planı uygulamaya koyarak COMECON ülkelerine ekonomik yardımda bulundu ve üye ülkeler arasında ticaretin geliştirilmesini sağlamaya çalıştı. (MOLOTOF)

Birliğin adı 1992'de Avrupa Birliği olarak değiştirilmiştir. (AET)

Aralarında Türkiye'nin de olduğu 16 Avrupa devleti, kendi içinde bir ekonomik plan hazırlayıp uygulayacak, eksik kalan alanlarda ABD bu devletlere yardımda bulunacaktır. (MARSHALL)

SSCB, komünizme karşı en ciddi cepheyi oluşturan NATO'nun etkinliği ve silahlı gücünü tehdit olarak görmüş ve bu pakti kurmuştur. (VARŞOVA)

(Cevap A)

3. Pakistan kurucusu olarak tarihe geçen ünlü şahsiyet, Muhammed Ali Cinnah'tır.

Gandhi, Hindistan'ın bağımsızlık önderidir.

Muhammed Ali Clay, dünya ağır sıklet boks şampiyonu, Vietnam'a katılmayan ABD'li.

Nelson Mandela, Afrika Cumhuriyeti için önde gelen şahsiyettir. Mandela ırk ayrımına karşı mücadele eden Afrikalı siyahilerin sembolü oldu. Hafız Esad ise günümüz Suriye'sinin lideri Başer Esad'ın babasıdır.

(Cevap A)

4. Cezayir'de Fransızlarca gerçekleştirilen bu katliam SETİF katliamıdır.

Srebrenica, Sırp larca Boşnakların Hocalı Ermenilerce Azerbaycan Türklerinin, Holokost Yahudi katliamlarına örnektir.

(Cevap B)

5. 38.Enlemden kuzey ve güney olmak üzere ikiye ayrılarak doğu ve batı bloklarının etkisi altında kalan devlet, Kore'dir. Vietnam, 17.Enlemden ikiye ayıkacaktır.

Almanya ise Doğu Almanya ve Batı Almanya şeklinde ikiye ayrılacaktır. (BERLİN DUVARI)

(Cevap C)

6. Türkiye, Türkiye'nin Truman ve Marshall yardımlarını yapan ABD'yle ilişkilerini sekteye uğratmak istememesi ve SSCB tehdidi karşısında güvenlik sorununu çözmek için NATO'ya dâhil olmak istemesi nedenleri ile Kore'ye asker çıkarmıştır.

(Cevap C)

7. Türkiye Cumhuriyeti NATO üyeliği akabinde ilk temsilci olarak dönem dış işleri bakanı Fatih Rüştü Zorlu'yu belirlemiştir.

Celal Bayar, Fuat Köprülü, Adnan Menderes, Refik Koraltan tarihimize 'DÖRTLÜ TAKRİR' olarak bilinirler. Dörtlü Takrir CHP yönetiminden ayrılarak Demokrat Parti'yi kurmuşlardır. İlk olarak 1946 seçimlerinde boy göstermişler, 1950'de yönetimi devralarak 1960 darbesine kadar yönetimi elinde tutmuştur.

(Cevap A)

8. "Seçim tam bir sükûn içinde geçti, iştirak nispeti bütün tahminleri aştı." Bütün tahminlerin aşılması ifadesi beklenen aksi yorumunu bize yaptırmalıdır. Ezberlerin bozulduğu bu seçim 1950 seçimleridir. Öyle ki bu seçimler BEYAZ İHTİLAL olarak tarihe geçecek, 27 yıllık CHP iktidarı DP'ye bırakmak zorunda kalacaktır.

(Cevap B)

9. Fidel Castro'nun etkin olduğu devlet Küba'dır.

(Cevap C)

10. Özellikle Moskova'nın tam denetimine girmek istemeyen Tito'nun mensup olduğu ülke Yugoslavya'dır.

(Cevap D)

11. Stalin'in ölümü sonrasında daha da belirginleşen doğu bloğu sarsıntılarının yaşandığı ülkelerarasında;
Yugoslavya / TİTO
Macaristan / İMRE NAGİ
Çekoslovakya / DUBÇEK örnek gösterilebilir.

(Cevap E)

12. Alexander Dubçek liderliğinde 'insancıl komünizm' hareketi Çekoslovakya'da başlamıştır.

(Cevap B)

13. Eisenhower Doktrinin amacı; Orta Doğu ülkelerine ekonomik ve askeri yardım yapma, bölgeye olası bir SSCB saldırısına karşı ABD askerlerini yollamaktır. Bu doktrini kabul eden ve yararlanan ülkeler ise; Türkiye, Lübnan, Afganistan, Irak, Mısır, Tunus, Fas, Pakistan ve İsrail'dir.

Truman Doktrininde Türkiye ve Yunanistan Marshall Planında Türkiye'nin de yer aldığı 16 Avrupa ülkesi
Molotof SSCB ekonomi planı
NATO, Batı bloğunun askeri teşkilatıdır.

(Cevap C)

14. Kuzey Atlantik Pakiti/NATO, 1952 yılında üye olunmuştur.

AET/Avrupa Ekonomik Topluluğu olup günümüz AB'nin temelidir. Üyesi değiliz.
Avrupa Konseyi/ 1949 yılında üye olunmuştur.

(Cevap D)

15. 2 Şubat 1953'te "Dostluk ve İşbirliği Antlaşması" nı imzalamasıyla Balkan Pakiti kuruldu. Pakt üyeleri arasında Türkiye, Yugoslavya, Yunanistan vardır.

(Cevap B)

16. Türkiye'nin Kore Harbi'ne gönderdiği tugay başında yer alan tuğgeneral, Tahsin Yazıcı'dır.

(Cevap C)

YUMUŞAMA (DETANT) DÖNEMİ

1. Yumuşama Dönemi (DETANT) iki liderin karşılıklı görüşmesi ile başlamıştır. Bu liderler; ABD adına Kennedy iken SSCB adına Kruşçev'dir. Kruşçev ABD'ye giden ilk lider olma özelliği taşır.

(Cevap B)

2. ABD ve ÇİN arasındaki gergin politika Tokyo'da düzenlenen olimpiyatlar esnasında Ping-Pon maçı sonrasında düzelmiş, ABD Çin'e karşı uyguladığı ambargoları kaldırmış, Çin tekrar BM üyesi olmuştur. Bu olay tarihte Ping-Pon diplomasisi olarak geçmiştir.

Mekik Diplomasisi, ABD dış işleri bakanı Kissinger ile özdeşleşmiş Arap-İsrail savaşları esnasında arabuluculuk rolü üstlenilmiştir. Peynir ve Futbol diplomasisi Türkiye ve Ermenistan arasında uygulanmaya çalışılmış ancak istenilen başarı elde edilememiştir.

Keşmir ise Hindistan-Pakistan arasında paylaşılmayan bölge olarak bilinmektedir.

(Cevap B)

3. Domuzlar Körfezi Çıkarması

Küba'da Castro rejimine karşı olan Kübalı sığınmacıların 17 Nisan 1961'de Küba'ya karşı başarısız bir işgal girişimi gerçekleştirdikleri bölgedir. ABD bu işgal girişimini desteklemiş ve CIA, planlama aşamasında büyük rol oynamıştır.

(Cevap B)

4. Keşmir Meselesi;

1947'de bağımsızlıklarını kazanan Hindistan ve Pakistan arasındaki sorunlar ilerleyen yıllarda çatışmalara yol açmıştır. Bu çatışmaların en önemli nedenini teşkil eden Keşmir meselesi, iki ülke arasında çözülememiş ve günümüze kadar gelmiştir.

(Cevap D)

5. 17. Enlem esas alınarak ikiye ayrılan devlet, Vietnam'dır.

(Cevap E)

6. SALT-II Antlaşmasının yürürlüğe girmemesinin temel nedeni, 1979 SSCB'nin Afganistan'ı işgalidir.

(Cevap C)

7. Üçüncü dünya ülkeleri arasında verilenlerden;

- Yugoslavya/TİTO
- Mısır/ NASIR
- Hindistan/NEHRU

örnek gösterilebilir.

(Cevap C)

8. Yumuşama yıllarında yaşanan Arap-İsrail Savaşlarında Filistin'de mücadele eden Arap devletler arasında Suudi Arabistan yer almamaktadır.

(Cevap E)

9. OPEC, 1960'ta Venezuela'nın çağrısı üzerine İran, Irak, Kuveyt ve Suudi Arabistan'ın da aralarında olduğu ülkeler tarafından kurulan birliktir. Sonrasında Cezayir, Angola, Libya, Nijerya, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri de bu birliğe dâhil olmuştur.

OAPEC, Petrol ihraç eden Arap ülkeleridir.

OECD, Uluslararası enerji ajansıdır.

BAAS, Arap sosyalizmini savunan Irak ve Suriye iktidarlarınca benimsenen partidir.

Not: İT'nin bir dönem genel sekreterlik görevini Ekmelettin İhsanoğlu üstlenmiştir.

(Cevap D)

10. Arap-İsrail savaşlarının sona ermesinde Kahire ve Tahran arasında 101.km'de imzalanan antlaşma ve ABD'nin uyguladığı Mekik Diplomasisi etkili olurken, Süveyş Krizi İngiltere ve Fransa'nın Mısır'dan atılması olayıdır. Dolayısıyla sonuca ermesinde değil daha ziyade mücadeleleri körüklemesinde etkilidir.

(Cevap D)

11. Camp David Antlaşması Arap-İsrail savaşlarının sona ermesinde oldukça önemlidir. ABD, Mısır ve İsrail arasında imzalanmıştır.

- Mısır-İsrail Savaşı'na son verilecek.
- İsrail işgal ettiği bölgelerden çekilecek.
- İsrail'in Süveyş Kanalı'ndan yararlanmasına yönelik haklar garanti altına alınacak.
- Taraflar, birbirlerinin egemenlik haklarına saygı duyacak.
- İki ülke arasında diplomatik ilişkiler başlatılacak.

(Cevap E)

12. OAPEC, 1968'de Suudi Arabistan, Kuveyt ve Libya arasında dayanışmayı sağlamak amacıyla kuruldu. Sonra Cezayir, Bahreyn, Katar, BAE, Irak, Suriye ve Mısır da birliğe dâhil oldu.

(Cevap E)

13. İran-İrak Savaşlarının nedenleri arasında öncüllerin hepsi geçerli sebep içermektedir.

(Cevap E)

14. İran-İrak Savaşı ile ilgili;
Savaş esnasında Irak'ın lideri Saddam iken İran'ın lideri Humeyni'dir.
Türkiye bu savaşta taraf belirtmemiştir.
Savaş esnasında dünya İranganate olayı ile sarsılmıştır.
Şatt-ül Arap su yolları temel sorundur.
Her iki ülke de istediğini elde edememiş büyük zarara uğramışlardır.

(Cevap E)

15. Kıta Sahanelığı, Türkiye ile Yunanistan arasında kıta sahanlığı Lozan'da 3 mil, 1936'da 6 mil olarak belirlenmiştir. Yunanistan, kara sularını 12 mile çıkararak istemektedir. Bu, Türkiye açısından kabul edilebilir bir durum değildir. Kara sularının 12 mile çıkarılması Ege Denizi'ni Yunan gölü hâline getirecektir.

Ege Adaları, Lozan'a göre adalar Yunanlara bırakılırken silahsız kalması şartı sunulmuştu. Yunanların tatbikat bahanesi ile adaları silahlandırması Lozan'a aykırı davrandığının göstergesidir.

Kıbrıs, Lozan'a göre İngiltere denetiminde kalan Kıbrıs günümüzde dahi sorun teşkil etmektedir. Adada sükûneti sağlama adına cumhurbaşkanı Rumlardan, başbakan Türklerden seçilmiştir. Dr. Fazıl Küçük ilk başbakanımızdır. Ancak Rumlar EOKA terör örgütünü kurup ENOSİS adayı Yunanistan'a katma planını uygulamak istemiştir. 1974'te Türkiye Cumhuriyeti başbakanı Ecevit zamanında barış hareketi düzenlenmiştir.

Fır Hattı, uluslararası uçuş güvenliğini sağlamak üzere oluşturulmuş uçuş haber alma bölgesidir. Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü, sivil ve askerî uçakların güvenliğini sağlamak üzere birtakım uçuş bilgi bölgeleri oluşturmuş ve bu bölgelere giren uçakları bölgeden sorumlu olan merkeze bilgi vermekle yükümlü kılmıştır. Yunanların bu kurallara uymaması iki ülke siyasetini germiştir. Ancak Kardak 1994 Küreselleşen Dünya ünitesindedir.

(Cevap D)

16. EOKA, Kıbrıs'ta faaliyet gösteren Rum terör örgütü idi. Örgütün temel amacı 1950 sonrasında adadan İngilizlerin çekilmesi ile adayı Yunanistan'a bağlamaktır. Adada hak iddia eden Türk milleti Volkan ve Türk Mukavemet Teşkilatını kurmuştur. Teşkilat içinde Dr. Fazıl Küçük (Kıbrıs'ın ilk Türk başbakanıdır.) Rauf Denktaş (Kıbrıs Federe Türk devletinin kurucusu ayrıca KKTC başkanı) bulunan önde gelen temsilcilerdir.

(Cevap D)

KÜRESELLEŞEN DÜNYA

1. GLASNOST ve PERESTROYKA SSCB Devlet Başkanı Mihail Gorbaçov'un devlet yapılanmasında ve işleyişinde şeffaflık ve ekonomide yeniden yapılan-dırmacı yaklaşımla kademeli olarak gerçekleştirdiği devrimdir. 1 Ocak 1988'de Sosyalist Teşebbüs Kanunu ile uygulanmaya başlanmıştır.

(Cevap D)

2. SSCB'nin dağılması sonrasında bağımsızlığını ka-zanan ilk Türk Cumhuriyeti, Azerbaycan'dır.

(Cevap A)

3. İslam Kerimov /Özbekistan, Sapar Murat Niyazov/ Türkmenistan, Askar Akayev/ Kırgızistan, Nur Sultan Nazarbayev/ Kazakistan'ın bağımsızlık önderidir. Azerbaycan bağımsızlık önderi Ebulfeyz Elçibey'dir.

(Cevap C)

4. Ermenistan ile Karabağ sorunu yaşamaktadır. / Azer-baycan

Kendi isteğiyle Semey nükleer atış poligamını imha etmiştir. /Kazakistan

Lale Devriminin yaşandığı ülkedir. / Kırgızistan (Askar Akayev görevini bıraktı.)

Şangay'a dâhil olan son Türk Cumhuriyetidir./ Özbekistan, Türkmenistan'a ait bir bilgi yoktur.

(Cevap E)

5. Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT), SSCB'nin dağılmasının ardından 21 Aralık 1991'de "Almatı Zirvesi" sonucu Azerbaycan, Ermenistan, Belarus, Kazakistan, Moldova, Kırgızistan, Rusya, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan, Ukrayna'nın katılımı ile kurulmuştur. Daha sonra ise Aralık 1993'te Gürcistan katılmıştır. Ancak Gürcistan, 2008 Güney Osetya Savaşı sonrasında Meclis kararı ile 15 Ağustos 2008'de BDT'den ayrılmıştır.

(Cevap C)

6. Fransız dış işleri bakanı SCHUMAN'ın isteği ile kömür çelik yapılanması ile başlamıştır. 1957'de imzalanan Roma Antlaşması ile "Avrupa Ekonomik Topluluğu" adını alan birliğin politikalarının başarıya ulaşması sonucunda 1972'de üye sayısı altıdan dokuza çıktı. 7 Şubat 1992'de imzalanan ve Kasım 1993'te yürürlüğe giren Maastricht Antlaşması ile Avrupa Topluluğu, "Avrupa Birliği" adını aldı. Avrupa Birliği 1 Temmuz 2013 itibarıyla Hırvatistan'ın da birliğe katılımı ile üye sayısını yirmi sekize yükseltmiştir. Türkiye ile imzalanan ortaklık antlaşması Ankara Antlaşması'dır.

(Cevap C)

7. **FKÖ:** 1964'te kurulan FKÖ, Filistin Yürütme Komitesi ve Filistin Kurtuluş Ordusu'ndan oluşmuştur. Başlangıçta Ahmet Şükari'nin başkanlık ettiği örgütün liderliğine 1967 Savaşı'ndan sonra Yaser Arafat geçmiştir. 1989'da FKÖ Merkezî Konseyi, Arafat'ı Filistin Devlet Başkanı olarak görevlendirmiştir.

İTİFADA: Filistin'deki İsrail işgaline karşı ilk kez 9 Aralık 1987'de başlatılan halk direnişine verilen isimdir.

HAMAS: Hareket-ül Mukavemet-ül İslamiye'nin (İslami Direniş Örgütü) kısa adıdır. 1987'deki birinci intifada sırasında Gazze Şeridi'nde kurulmuştur.

(Cevap E)

8. İran-İrak Savaşı'nın sona ermesinden kısa bir süre sonra Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin, petrol gelirlerinden istifade etmek için 1990'da Kuveyt'i işgal etti. Körfez Savaşı olarak adlandırılan bu savaş, dünyanın yeniden yapılanmasının ilk aşaması oldu.

(Cevap E)

9. Kuveyt'in egemenliğinin yeniden tesis edildiği I. Körfez Savaşı aynı zamanda tarihte Çöl Fırtınası harekâtı ile anılmaktadır.

(Cevap C)

10. Afganistan tarafından teslimi ön görülmeyen El Kaide lideri, Usame bin Ladin'dir. El Kaide'nin günümüz lideri Eymen Ez-Zevari'dir. Arif Alvi günümüz Pakistan Cumhurbaşkanıdır. Muhammed Ömer Afganistan İslam devletinin kurucusudur.

(Cevap C)

11. ARAP BAHARI;

Tunus'ta pazarcılık yapan üniversite mezunu Muhammed Buazizi adlı gencin kendisine yapılan hak-sızlık ve baskı sonrasında 17 Aralık 2010'da kendini yakmasıyla başlayan olaylar kısa sürede ülke geneline yayıldı. Demokrasi ve değişim parolasıyla devam eden olaylar Mısır, Yemen, Libya, Suriye gibi Arap ülkelerinde de ortaya çıktı.

(Cevap E)

12. LİBYA, BM uygulamaları ile NATO bombardımanı sonrasında 42 yıldır iktidarın sahibi olan Muammer Kaddafi öldürüldü ve Geçiş Konseyi ülke idaresini ele aldı.

(Cevap D)

13. **Aziz Sancar**, bilim alanında Nobel ödülü kazanan ilk Türk bilim insanı olmuştur. Aynı zamanda gelişmekte olan ülkelerde bilimin ilerlemesi için faaliyetlerde bulunan Dünya Bilim Akademisinin (TWAS) Nobel Kimya Ödülü'nü kazanan yedinci üyesidir.

Oktay Sinanoğlu, 26 yaşında profesör olan Oktay Sinanoğlu, Yale Üniversitesi tarafından son 300 yılda dünyanın en genç profesörü unvanıyla dünyaya tanıtılmıştır. Almanya'nın en yüksek bilim ödülü olan "Alexander von Humbolt Bilim Ödülü"nü almıştır.

Fuat Sezgin, 1960 Askerî Darbesi sonrası üniversitelerden men edilen 147 akademisyen arasında bulunan Sezgin, çalışmalarını yurt dışında sürdürmüştür. 1965 yılında Câbir İbn Hayyân konusunda ikinci doktora tezini Frankfurt Üniversitesinde yazmış ve bir yıl sonra profesör unvanını kazanmıştır. Fuat Sezgin, 1982'de Johann Wolfgang Goethe Üniversitesi'ne bağlı Arap-İslam İlimleri Tarihi Enstitüsünü kurmuştur. Ayrıca Frankfurt'ta İslam Bilim Tarihi Müzesi kurmuştur.

Gazi Yaşargil, 1943'te Almanya Friedrich Schiller Üniversitesinde tıp tahsiline başlamış, İsviçre Basel Üniversitesinden 1949'da mezun olmuştur. 1965'te profesör, 1973'te ordinaryüs profesör olmuştur. "Mesela elma bir bütündür. Ama portakal dilim dilimdir. Beyin de portakal gibi dilim dilimdir ve o dilimlerin arasında su yolları bulunur. Benim yapmaya çalıştığım o su yollarını ameliyat mikroskobu altında inceleyerek beynin hastalıklı bölümüne girmektir." Sözüne sahiptir.

Cahit Arf, Matematikçi, bilim insanı... 1974'te TÜBİTAK Bilim ödülünü kazanmıştır.

(Cevap B)

14. • Gül Devrimi/ Gürcistan
• Turuncu Devrim/ Ukrayna
• Kadife Devrimi/ Çekoslovakya
• Lale Devrimi/ Kırgızistan

(Cevap E)

15. Yugoslavya; Slovenya, Hırvatistan, Bosna-Hersek, Karadağ, Sırbistan, Makedonya Federal Cumhuriyetleri ile Voyvodina ve Kosova özerk bölgelerinden oluşturuldu.

(Cevap E)

16. Cep Herkül'ü lakabı ile anılan ünlü sporcumuz, Namik Süleymanoğlu'dur.

(Cevap A)

KÜRESELLEŞEN DÜNYA

1. Sırp'ların işgal esnasında gerçekleştirdikleri katliam, Srenrenica'dır. Setif ve Guelma Katliamları Fransızların Cezayirlilere karşı uyguladığı, Hocalı Azerbaycan Türklerinin Ermenilerce uğradığı, Ruanda ise Belçika, Abd, Fransızların uyguladığı katliamlardır.

(Cevap C)

2. Dayton Antlaşması Sırp-Hırvat-Bosna savaşını sona erdirecektir.

(Cevap E)

3. Enver Hoca ile özdeşleşen dünyanın ilk ateist devleti Arnavutluk'tur.

(Cevap D)

4. Aliya İzzet Begoviç, Dayton Antlaşmasının imzalanmasında Boşnakları temsil etmiştir. İslam Deklarasyonu eserini kaleme almış tarihte Bilge Kral olarak adlandırılır.

(Cevap C)

5. Orta Doğu ve çevresi ile ilgili yaşanan su sorunlarında Aras etkili olamaz. Zira Aras doğu bölgemizdedir.

(Cevap D)

6. Türkiye'nin 1970'li yılların başında GAP projesini hayata geçirmek istemesi, Irak ve Suriye tarafından tepki ile karşılanacaktır. İran coğrafi olarak sınırlar dahilinde değildir.

(Cevap D)

7. BTC boru hattının hayat bulması Azerbaycan gazının batıya taşınması demektir. Bu durumdan Rusya-İran-Ermenistan rahatsız olacaktır.

(Cevap E)

8. KEİ, 25 Haziran 1992'de İstanbul'da düzenlenen zirvede imzalanmıştır. Türkiye, Azerbaycan, Gürcistan, Moldova, Rusya, Ermenistan, Ukrayna, Bulgaristan, Romanya kurucu devletlerdir. Arnavutluk Sırbistan ve Yunanistan da diğer üye devletleridir. Üye devletler arasında barışı

Üye devletler arasında ticareti destekler ancak askeri/ silah gibi kavramlar yer alamaz.

(Cevap C)

9. 1990'lı yıllarda Türk-Ermeni ilişkileri arasında;
- Türkiye Ermenistan'ın bağımsızlığını tanımıştır.
  - Türkiye Ermenistan'ı KEİ üyesi olması için desteklemiştir.
  - Ermenistan'ın 1993'te Azerbaycan'ın Kelbecer bölgesini işgal etmesi üzerine Türkiye'den Ermenistan'a doğrudan ticaret sona erdirilmiş, iki ülke arasındaki sınır kapatılarak kara, demir ve hava yolu bağlantıları kesilmiştir.

(Cevap E)

10. 1990'lı yıllarda yaşanan Türk-Yunan sorunları arasında;
- Müftülük sorunu
  - Türklerin milletvekili çıkarmalarını engelleme çabaları
  - Sadık Ahmet'in yargılanması
  - Kardak Kayalıkları

Fır Hattı 1970'li yılların sorunudur.

(Cevap E)

11. Bulgaristan, Theodor Jivkov'un iktidarı döneminde Türk azınlığa uygulanan asimilasyon politikası 1984-1985 yıllarındaki zorla isim değiştirme, radyolardan Türkçe yayını yasaklama, günlük konuşmada Türkçeyi yasaklama, camileri kapatma gibi zirveyi zorlamıştır.
- Sonuç itibarıyla 300.000 aşkın Türk Anadolu topraklarına göç etmiştir. Göç eden aile arasında Cep Herkülü lakaplı Naim Süleymanoğlu'nun ataları da vardı.

(Cevap C)

12. Kadınlar 69 kiloda, 2020 Tokyo Olimpiyatlarında Türkiye'ye Altın Madalya gururu yaşatan ünlü boks Şampiyonumuz, Busenaz Sürmeneli

(Cevap C)

13. TÜRKSOY-1993

Kültür Bakanlarının Bakü ve İstanbul'da görüşmeleri neticesinde kültürel iş birliği yapılanmasına karar verilir.

1993 Almata toplantısı ile de resmen kurulur. Türk kültürünü, dilini, sanatını, tarihini ortaya çıkarmak üyelerin temel amacıdır.

Katılan devletler	Gözlemci devletler
Türkiye	Başkurdistan
Azerbaycan	Hakasya
Kazakistan	KKTC
Kırgızistan Cumhuriyeti	Tuva
Özbekistan	Tataristan

(Cevap B)

14. Türkiye BM'ye bağlı olarak; Kore, Somali, Bosna-Hersek, Arnavutluk, Kosova, Makedonya, Kosova, Cezayir, Afganistan, Sudan, Darfur, Lübnan coğrafyasına asker yollamıştır. Bunlar içerisinde Kore (1950/53) ilk olma özelliği taşır.

(Cevap A)

15. İlk renkli televizyon yayının başlaması-1984
İlk internet ağının kullanılması-1993 ODTÜ
İlk özel TV kanalının açılması-1990 STAR TV

(Cevap A)

16. Türkiye Cumhuriyeti'nin GAP'ı uygulama isteği Suriye ve Irak tarafından tepki ile karşılanmıştır. Fırat Nehri üzerine yapılan Birecik Barajı ve Dicle üzerine yapılan Ilısu Barajı kuraklık endişe doğurmuştur.

(Cevap D)

KARMA SORULAR

1. İtalyan Seyyah Marco Polo Kubilay Hanlığına Papanın mesajına iletmiştir. Artuklu Beyliğinde de eserini tamamlamamış ve Anadolu için "Küçük Türkiye" Orta Asya içinde "Büyük Türkiye" tanımlamasını yapmıştır.

(Cevap B)

2. 1912 yılında başlayan Balkan Savaşları neticesinde Osmanlı Devleti % 80 oranında Balkan coğrafyasını yitirmiştir. Bu durum mevcut hükümet olan Hürriyetçilere fatura edilecektir. İttihatçılarca başlatılan ve hükümetin devrilmesi ile sonuçlanan bu olay Bab-ı Ali Baskını olarak tarihe geçmiştir.

(Cevap D)

3. Balkan Harbi yenilgisinin iç nedenleri arasında ordu içi haberleşme eksikliği, ordunun terhisi, ordu içi ideolojik çatışmalar örnek gösterilebilir. Ancak III nolu öncül Avrupalıların vermiş oldukları destekle silah güçlerinin yükseldiği anlamına gelir. Dolayısıyla dış etkindir.

(Cevap D)

4. 10 Ağustos 1923'te Balkan ulusları arasında Bükreş Antlaşması imzalanmıştır. Bükreş günümüz Romanya'sının başkentidir.

(Cevap B)

5. Yuğ Töreni → Cenaze Töreni

Eşuk → Kefen

Çalap → Tanrı

Yek → Şeytan

Tutmaç ise Türklerin Milli yemeğidir.

(Cevap C)

6. Balkan savaşları sonrasında Bulgarlar ile imzalanan İstanbul Antlaşmasına göre;

- Edirne, Kırklareli ve Dimetoka Osmanlıya bırakılacak.
- Kavala ve Dedeağaç Bulgaristan'a bırakılacak.
- Meriç nehri sınır olacaktır.

(Cevap E)

7. Balkan savaşları sonrasında sınır kalmamasına rağmen azınlıkta kalan Türklerin haklarını savunma adına İstanbul Antlaşması Sırplarla imzalanmıştır.

(Cevap D)

8. Almanların isteği üzerine açılan iki cephe: Kanal ve Kafkas'tır. Mısır'ı geri alma planı Osmanlı'ya aittir. Bu durum Almanların da işine gelecektir. Şayet Mısır geri alınırsa İngilizlere darbe vurulur sömürge yollarını yitirir. Dolayısıyla bahsi geçen cephe Kanal'dır.

(Cevap A)

9. Kafkas ve Kanal cephelerinin ortak özellikleri arasında Petrol hattı her ikisi içinde söylenemez. Çünkü Kafkas da Bakü Petrolleri söz konusu iken bu durum Kanal'da geçerli değildir. Her iki cephede taarruz amacıyladır. Hindistan'a ulaşılma istenir. (Kafkas da karadan Kanal da denizden) olumsuz iklim koşulları her iki cepheyi de etkilemiştir. (Kanal da yandık Kafkas da donduk) kanal da daha evvel kaybedilen Mısır'ı geri almak temel amaç iken Kafkas'ta da Elviya-i Selase'yi almak temel amaçtır.

(Cevap C)

10. Kanal Cephesinde ordu kumandanı Cemal Paşa'dır.

(Cevap A)

11. İtilaf kuvvetleri Kanal Cephesindeki taarruzu kırmak için Anadolu sınırı Suriye-Filistin cephesini açmıştır. İki cephede savaşmak zorunda bırakılmıştır. Dolayısıyla Suriye-Filistin, Kanal'ın devamıdır.

(Cevap B)

12. Boulfore Deklarasyonu ile özdeşleşen cephe Suriye-Filistin'dir. Ne yazık ki bölgede yaşayan bazı Arap kavimleri İngilizlerle işbirliği yapacaktır.

(Cevap A)

13. I. Dünya Savaşı'nın sona ermesinde Wilson İlkeleri diğerlerine göre daha da önem arz etmektedir. Çünkü bu ilkeler savaşın nasıl biteceğini ve savaş sonrası yeni düzenin içeriklerinden örnekler içermektedir.

(Cevap C)

14. I. Dünya Savaşı sonrasında kurulan Yugoslavya çok uluslu olmasından dolayı verilen yargıya terstir.

(Cevap B)

15. I. Dünya Savaşı'nda ilk defa Tank ve Kimyasal silahlar kullanılırken Uçak daha evvel Trablusgarp'ta kullanılmıştır.

(Cevap E)

16. Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu coğrafyalarının Ruslara vaat edildiği gizli antlaşma Petrograt'tır.

(Cevap B)

KARMA SORULAR

1. Kurulması II. Mahmut (1808-1839) dönemine dek uzanır. O dönemlerde Yunanların bağımsızlığı için çaba göstermiştir. Bahsi geçen cemiyet Etnik-i Eterya'dır.

(Cevap C)

2. • Göktürk → Mc Mahon'dan
• İsmail → Balfore'den
• Arya → İstanbul'dan
• Mustafa → St. Jean de Maureinne'den bahsetmektedirler.

Petrograt'a ait bir bilgi yoktur. Petrograt Ruslara Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu'nun vaat edilmesi idi.

(Cevap D)

3. Yaşanan ihtilal sonrasında yönetimi Çarlık Rusya'dan Bolşevikler ele almıştır. Bolşevikler bir nevi intikam amacıyla Çarlık Rusya'sının adının geçtiği bu belgeleri kamuoyu ile paylaşmıştır. Yayınımladıkları belge Sarı Kitap'tır.

(Cevap E)

4. İtalyanlara vaat edilen toprakların daha sonra bir başka itilaf olan Yunanlara da vaat edilmesi görüş ayrılığı yaşandığının açık göstergesidir.

(Cevap C)

5. Arkadaşlar soruda I ve II beylikler verilmiştir. I. Beylikler bildiğiniz üzere Anadolu Selçuklu devletine II. Beylikler Osmanlı Devletine bağlanmıştır.

I. Beylikler

Artuklular

Saltuklular

Mengücekler

Danişmentler

Çaka Beyliği

Anadolu Selçuklu Devletine katıldı.

II. Beylikler

Karesioğulları - Aydınoğulları -
Menteşeoğulları

Saruhanogulları - Hamitoğulları -
Ramazanoğulları

Dulkadiroğulları - Germiyanoğulları -
Çobanoğulları

Kadı Burhanettin Devleti -
Eratna Devleti

Sahipataoğulları -
Ahi Devleti

Osmanlıya Katıldı

(Cevap B)

6. Soruda verilen olaylar I. Murat döneminde gerçekleşmiştir.

Bu dönemde;

- Yeniçeri ocağının kurulması
- Veraset sisteminin değişmesi
- İskan Politikasına devam edilmesi
- Veziri Azam - Nişancı - Kazasker makamlarının kurulması gerçekleşmiştir.

(Cevap A)

7. Amacı Anadolu'ya nüfus taşımak olan bu cemiyet Kordos'tur. Böylelikle nüfusu elde edip Wilson'a göre haklı çıkma çabası güdeceklerdir.

(Cevap B)

8. Merzifon Amerikan kolejinde kurulan ve Nurettin Paşa ordusu ile mücadele eden, gayesi Trabzon Rum İmparatorluğu olan Rum cemiyeti Pontus Rum'dur.

(Cevap A)

9. Azınlık cemiyetlerinden Ermenilere ait olan Hınçak 1887 yılında Cenevre'de, Taşnak-Sütyun ise 1890'da Tiflis'de kurulmuştur. Ayrıca yine azınlık cemiyetlerinden olan ve Yahudilerce kurulan Alyans İsrailit'in merkezi de İstanbul'dur.

(Cevap E)

10. Hrisantos Trabzon ve çevresinde Rumların çoğunlukta olduğunu vurgulamış PBK'ya sunulmuş, King-Crane, Kilikya hariç ABD mandasında devlet kurulmasını istemiş PBK'ya sunulmuştur. Sandler Hatay meselesinde Türkleri haklı bulmuş PBK'ya sunulmamıştır.

(Cevap D)

11. İzmir'in işgalinde direnişi başlatan, Hukuk-u Beşer gazetesi başyazarı Hasan Tahsin mahlası ile bilinen asıl adı ile Osman Recep Nevres'dir.

(Cevap D)

12. 'Yaşasın Venizelos' demediği için şehit edilen ünlü kumandan, Albay Süleyman Fethi Bey'dir. Güzel İzmir'imizin kaderi olsa gerek yıllar sonra bir Fethi Sekin daha yetiştirmiş, vatana kurban etmiştir. (Bu vesile ile ruhları şad olsun.)

(Cevap B)

13. İzmir ve Batı Anadolu'nun Yunanlarca işgalini haksız bulan bu belge uluslararası arenada Türk milletini haklı bulan ilk belge olma özelliği taşır. Bu belge Amiral Bristol Raporu'dur. Ayrıca Trabzon'da Rumları haklı bulan Hrisantos ve Kilikya hariç, ABD mandasında bir Ermeni devleti kurulmasını amaçlayan King-Crane raporları Paris'e sunulmuştur.

General Harbour Raporu ise Ermeni meselesinde bizleri haklı bulmuş, Mustafa Kemal ile de görüşmüştür. Raporunu başkan Wilson'a sunmuştur.

(Cevap D)

14. Aslıhanlar Dumlupınar Taarruzu sonrasında Refet Paşa Batı Cephesi görevinden alınmış ordu İsmet Paşa'nın emrinde toplanmıştır. Yunan orduları Türk ordularının taarruz gücüne ulaşmadığını anlamış karşı saldırıya geçmiştir.

(Cevap D)

15. Topyekün seferberliğin göstergesi orduya yapılan yardımlardır. Geneli itibarı ile halk malının % 40'ını orduya bağışlamış yekvücut olmuştur.

(Cevap C)

16. Eskişehir-Kütahya Muharebeleri sonrasında Fevzi Paşa yeni Genelkurmay Başkanı tayin edilmiştir.

(Cevap D)